

Barcode - 99999990260015
Title - chorasi vaishnav ni varata
Subject - NULL
Author - NULL
Language - gujarati
Pages - 248
Publication Year - 0
Creator - Fast DLI Downloader
<https://github.com/cancerian0684/dli-downloader>
Barcode EAN.UCC-13

9 999999 026001

૧૪૦૨

શ્રી ૨।

ચોરાશી વૈશ્વવની વારતા.

ગોસ્વામીજીની આજ્ઞાથી

ધ્રુવ ભાષામાંથી ગુજરાતીમાં તરજુમો કરનાર

શાસ્ત્રી પ્રાણવલ્લભ ભગવાનજી.

પુણીમાર્ગના વૈશ્વવોને યોગ્યને સાર

છપાવી પ્રસીધ કરનાર

પુસ્તકસેલર મગનલાલ વરજલુખાણી

—૦૦૦૦૦૦૦—

અમદાવાદમાં

માણિકચોક આગળ કાગડોળીની સામે શાં
હીરાભાઈ પુલ્લસાના મકાનમાં અમદાવાદ “૨૧
હમસ પ્રેસ”માં શાં કાળીદાસ સાંકળચંદ

તથા હિતરશ્મિ પ્રેસમાં પટેલ જોશંગ

મુળજીએ છાપી.

સંવત ૧૯૩૭

સને ૧૮૮૧

કીંમત રૂ ૩૧—૮—૦

૧૪૦૨

આ પુસ્તક સને ૧૮૪૭ ના આક્ટ ૨૦ માં તથા સને
૧૮૬૭ ના આક્ટ ૨૫ માં પ્રમાણે રજીસ્ટર
કરાવેલું છે.

પ્રસ્તાવના.

—૦૬૦૬૦૬૦૬—

આ ચોરાશી વૈમવતી વારતાનું પુસ્તક મુળ વ્રજ ભાષામાં હતું અને તે વૈમવ વરમના શેવકોને વ્રજીય ઉપયોગી અને જાણવા જોગ હોવાથી અમારા ફટલાક વૈમવ ભાઈઓએ અમને ગુજરાતી ભાષામાં કરાવી છપાવા ભલામણ કરેલી તે ઉપરથી તેનો જાહેરો ફેલાવ થવાના હેતુથી અમેએ તે પુસ્તક એક વિદ્વાન પંડીત પાસે ગુજરાતી ભાષામાં કરાવી છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્યું છે તેથી અમારા વૈમવ ભાઈઓ આશરે આપવા ચુકશે નહીં.

સહી. મગનલાલ વ્રજભૂષણદાસ.

અનુક્રમણિકા.

ધારતા.

આચારનાજી શેવક.

- ૧ હામોદરદાસ હરસાણીની.
- ૨ કૃષ્ણદાસ મેધનની.
- ૩ કનોજના હામોદર સંજવાલની.
- ૪ કનોજીઆ આહાણ પદ્મનાભદાસની.
- ૫ પદ્મનાભદાસની પુત્રી તુલસાની.
- ૬ પદ્મનાભદાસના દોકરાની વહુ પારવતીની.
- ૭ પારવતીના પુત્ર રંગનાથદાસની.
- ૮ રત્નેશ્વરાણીની.
- ૯ કાશીના રેડેવાશી પુરશોતમદાસ દ્વાત્રી ચોપડાની.
- ૧૦ પુરશોતમદાસની પુત્રી રત્નેશ્વરાણીની.
- ૧૧ પુરશોતમદાસના દોકરા ગોપાલદાસની.
- ૧૨ રામદાસ સારસ્વત આહાણની.
- ૧૩ કડાના રેડેનાર ગદાધરદાસ આહાણની.
- ૧૪ બાબાવોણ તથા કૃષ્ણદાસ ગાગરીઆ સારસ્વત આહાણ તથા જનકદાસ ખવાસની.
- ૧૫ હાલમ શ્લોકદાસ સાચેરા આહાણની.
- ૧૬ ધંસરદેવે સાચેરા આહાણની.
- ૧૭ એક રજપુતાણીની.
- ૧૮ કૃષ્ણદાસ અધીકારીની.
- ૧૯ જગતાનંદ આહાણની.
- ૨૦ એક આહાણી અડેલમાં રહેતી હતી તેની.

વારતા. આચારજીના શેવક.

- ૨૧ એક સુતારની.
- ૨૨ આચારજી માહાપ્રભુજીની.
- ૨૩ શીહાનંદની ક્ષત્રાણી સાસુ વહુ ગોરજી તથા સંભરઈની.
- ૨૪ મુરદાસની.
- ૨૫ શ્રીઆચારજી અપોહ્યા પધાર્યા તેની.
- ૨૬ આંદાસ તથા વાસંતદાસ કુત્રી યે ભાઈની.
- ૨૭ શ્રીઆચારજીના એક શેવકની
- ૨૮ કમદાસ આજ્ઞાળીની.
- ૨૯ ઠઠાના નારાયણદાસ લવાણીની.
- ૩૦ નરોડાના રહેના ગોપાલદાસની.
- ૩૧ સેરવઢના હામોદરદાસ કાયથની શ્રી વીરખાઈની.
- ૩૨ માહાવજી પટેલ તા. તેમની શ્રી વીરમનાના.
- ૩૩ સીંહાનંદનાં શ્રી ભરપારની.
- ૩૪ આનોરાના સદુ પાંડે, તથા નેમની શ્રી ભવાની, તથા હોડીનરોની.
- ૩૫ વ્રજવાશી ગોપાલદાસ જટાધારીની.
- ૩૬ આગરાના રહેવાશી, સંતદાસ ચોપડા કુત્રીની.
- ૩૭ પુશ્કરાણા ખાજાણ ખાદરાયણની.
- ૩૮ કવીરાજ ભાટની.
- ૩૯ સીંહાનંદની રહેનાર એક ક્ષત્રાણીની.
- ૪૦ કનોજીઆ ખાજાણ પરમાનંદ સ્વામીની.
- ૪૧ કુમનદાસ ગોરવા ખાજાણની.

શરતા. આચારજીના શેવક.

- ૪૨ સારસ્વત પ્રાજ્ઞાણ વાસુદેવ છકડાની.
- ૪૩ માધવદાસ તથા વેણીદાસ બે ભાઈ ને.
- ૪૪ ખનારસના રહેવાથી હરીવંશ પાઠક સારસ્વત પ્રાજ્ઞાણની.
- ૪૫ ધાનેસ્વરના વાથી ગોવીંદદાસ ભજાની.
- ૪૬ કડાના રહેનાર અમા ક્ષત્રાણીની.
- ૪૭ આગરાના રહેનાર ગભનંદ ધાવનની.
- ૪૮ નારણદાસ પ્રજ્ઞાચારીની.
- ૪૯ એક ક્ષત્રાણી માહાવનમાં રહેતી હતી તેની.
- ૫૦ ક્ષત્રી જીદાસ સુરાભાઈની.
- ૫૧ ક્ષત્રી દેવા કપુરની.
- ૫૨ દીક્ષકરદાસની.
- ૫૩ કામરૂપના દીનકરદાસ મુકંદરાયની.
- ૫૪ અરોડાના ક્ષત્રી પરબુદાસની.
- ૫૫ સિંહાનંદના વાથી પરબુદાસની.
- ૫૬ આગરાના પુરશેતમદાસની.
- ૫૭ શેરધદનાવાથી કાપથ ત્રીપુરદાસની.
- ૫૮ આમલાના રહેનાર પુરબુદાસ જેમલની.
- ૫૯ પાંચેંદ્રદાસ કુંભારની.
- ૬૦ ગોસાઈદાસ સારસ્વત પ્રાજ્ઞાણની.
- ૬૧ કાશીના માધવભટ્ટની વારતા.
- ૬૨ વાંસવાડાના રહેનાર ગોપાલદાસની.
- ૬૩ અડેલના માચેરા પ્રાજ્ઞાણ પદમરાવળની.

વારતા, આમારજીના શેવક.

- ૬૪ સાચોરા પુરશોતમ જોશીની.
- ૬૫ જોરાણુના જગનનાથ જોશીની.
- ૬૬ જગનનાથ જોશીની માની.
- ૬૭ જગનનાથ જોશીની તથાનરહરદાસની.
- ૬૮ રાણા બાસની.
- ૬૯ સાચોરા બ્રાહ્મણ રામદાસની.
- ૭૦ સાચોરા બ્રાહ્મણ ગોવીંદદેવીની.
- ૭૧ વાડાલીનાવાશી રાઘવદેવે ને માધવદેવે જે ભાઈની
- ૭૧ એક ક્ષત્રાણીની.
- ૭૨ કૃષ્ણદાસી ખવાસાણીની.
- ૭૩ મીરાંબાઈના ગોર રામદાસની.
- ૭૪ રામદાસ ચુહાણ રજપુતની.
- ૭૫ થાનેશ્વરનારેહેનાર રામાનંદ પંડીત સારસ્વતજી.
- ૭૬ વિશ્ણુદાસ છીપાની વારતા.
- ૭૭ શીંહાનંદના ક્ષત્રી જીવણદાસ કપુરની.
- ૭૮ પટણાની પાસે હાજીપુરના રેહેનાર સારસ્વત
- બ્રાહ્મણ ભગવાનદાસની.
- ૭૯ શ્રીનાથજીના ભીતરીઆ ભગવાનદાસની.
- ૮૦ મનોડીઆ બ્રાહ્મણ અચ્યુતદાસની.
- ૮૧ ગોડબ્રાહ્મણ અચ્યુતદાસની.
- ૮૨ કાના રેહેનાર ગોડ બ્રાહ્મણ અચ્યુતદાસની.
- ૮૩ અંબાલયના નારણદાસની.
- ૮૪ નારણદાસ ભાટની
- ૮૫ પરચુરણ વારતાઓ.

ચૌરાશી વૈશનવની વારતા*

શ્રી ગોપીજન લલમાય નમઃ

શ્રી આચારજીના સેવક દામોદરદાસ હરસાણીની
વારતા ૧ લી.

એક સમ શ્રી આચારજી વૃજમાં પધાર્યા હતા ત્યારે દામોદરદાસ સાથે હતા ત્યાં શ્રી આચારજી દામોદરદાસને દમભા કહેતા હતા અને કહેતા કે આ ભારગ તા હારે મારે પ્રગટ કર્યો છે શ્રી આચારજી આજ્ઞાને એવું કહેતા હતા.

શ્રી આચારજી ગોવિંદધાટ ઉપર એક ચોતરો હતો ત્યાં વીચામ કરતા હતા તે ડેકાણા ઉપર શ્રી દ્વારકાં નાથજીનાં મંત્રોચમાં તહાં શ્રી આચારજી પોહોડ્યાછે. તે સમ શ્રી આચારજીને મહાચિંતા થઈ જે શ્રી હાફે રજીએ આસા આપી છે જે જીવને બ્રહ્મસંબંધ કરે તેથી શ્રી આચારજીએ વિચાર્યું જે જીવ તો હોપને.

ભરેલો છે અને શ્રી પુરુષોત્તમ તો ગુણનું ગીધાન છે એને કેમ સંબંધ થાય? તે સમે શ્રી ઠાકોરજી તતકાળ પ્રગટ થયા તેમને શ્રી આચારજીએ પુછ્યું જે જીવનો સંબંધ તમે જાણો છો જીવ તો દોષનો ભરેલો છે તો તમારી સાથે સંબંધ કેમ થાય? તે સમે શ્રી આચારજીને શ્રી ઠાકોરજીએ કહ્યું કે તમે જીવને બ્રહ્મસંબંધ કરાવો તેને હું અંગીકાર કરું તમે જીવને નામ આપશો તથા તેના સધળા દોષ નીવરત થશે મને તમે જીવને અંગીકાર અવશ્ય કરો. એ વાત આવણુ સુદ એકાદશીને દોવથે થઈ. પ્રાતઃકાળ પવીત્રા એકાદશી હતી તથા પવીતર સુતરનું શીઘ્ર કરી રાખ્યું હતું તે પવીતર તે સમે શ્રી પુરુષોત્તમને ધરાવ્યું સા કરનો ભોગ ધર્યો તે સમેની વાતના અક્ષર જેવા હતા તે નો શ્રી આચારજીએ સિધાંત રહસ્ય અંથ કર્યો તે સમે દામોદરદાસ થોડે વેગળા સુખ રહ્યા હતા તથા શ્રી આચારજીએ દામોદરદાસને પુછ્યું જે દમલા તે કાંઈ સાંભળ્યું તેવારે દમલાએ કહ્યું જે શ્રી ઠાકોરજીનાં વચન સાંભળ્યાં પણ કાંઈ સમજ્યો નથી. તેવારે શ્રી આચારજીએ કહ્યું જે મને શ્રી ઠાકોરજીએ આત્મા આપી છે કે તમે જીવને બ્રહ્મસંબંધ કરાવો તો હું તેને અંગીકાર કરીશ એટલે તેના સધળા દોષ નીવરત થશે તથા બ્રહ્મસંબંધ અવશ્ય કરવો અથવા કરાવવો.

વળી શ્રી આચારજીએ શ્રી ઠાકોરજીની પાસે એવું

માગ્યું ને મારા આગળ દામોદરદાસની દેહ છુટ નહી, ને
આપ દામોદરદાસ થકી કશું છાનું રાખે નહી વળી શ્રી
આચારજી શ્રી ભાગવત અહરનીશ પાઠ કરતા કથા કહે
તા. વળી કહેતા ને બ્રહ્મા વાર થઈ શ્રી હાકોરજીની વારતા
કરી નથી તે એકાંત છાતા વારતા કરતા અને દામોદર
દાસથી છાનું રાખ્યું નહી. ખાશું મારગનો સિધાંત ભગવત
લીલા છાની વાત શ્રીઆચારજીએ દામોદરદાસના રદ્યમાં
આપી, વળી એક સમ શ્રી ગોસાઈજી ને દામોદરદાસથી
એકાંત બેઠા હતા તે સમ શ્રી ગોસાઈજીએ પૂછ્યું ને ત
મે શ્રી આચારજીને શું કરી માનો છે તેવારે દામોદરદા
સે કહ્યું ને અમે તો શ્રી આચારજીને જગદીશ સંસારમાં
કેહેછે ને માટા જગદીશ હાકોર છે તેથી શ્રી આચારજી
ને અધીક કરી જાણીએ છીએ ત્યારે શ્રી ગોસાઈજીએ
દામોદરદાસને કહ્યું ને તમે એવું કેમ કેહોછો ને હાકોર
જીવી માટા? ત્યારે દામોદરદાસે કહ્યું ને મહામંજ દાન
માટુ કે દાતાર માટા? ફરી દામોદરદાસે કહ્યું કે મહારાજ
કોઈ પાસે ધન બહુ છે તોપણ શા કામનું ને દાન આપે
તેને ધનવાન જાણીએ તેથી શ્રી આચારજીને સરવસ ધન
તો શ્રીનાથજી છે તેથી આપે અમને જીવનું દાન કર્યું છે.
તેથી અમ્મ શ્રી આચારજીને સરવ કરતાં માટા કરી જા
ણીએ છીએ એવું દામોદરદાસે શ્રી ગોસાઈજીના આગળ
કહ્યું તેથી શ્રી આચારજી મહાપ્રભુ સરવ કરતાં માટા છે.

એક સમ શ્રી ગોસાઈજી પોતે પોતાની ઈચ્છાથી બેઠા હતા તેવારે ત્યાં બે આર વહાંમવ પાસે એકાંતે બેઠા હતા. હસવા રમવાવાળા વૈશ્ણવો પાસે હતા. આપ એમની સાથે હસતા રમતા મસ્કરી કરતા, એજ પ્રસંતામાં બેઠા એમની સંગાથે રમવાની વારતા કરતા હતા તે સમે દામી દરદાસ આવ્યા તેવારે શ્રી ગોસાઈજીએ તેમને ધણુક આ દરસન્માન દીધુ અને ખેસાર્યા. પછી દામીદરદાસ દંડવરત કરીને બેઠા તેવારે શ્રી ગોસાઈજીને દામીદરદાસે કહ્યું જે માહારાજ આ મારગ નીરાંતનો નથી આ મારગ છે તે અતી કષ્ટ દુઃખનો ભરેલો છે ત્યારે શ્રી ગોસાઈજીએ દામીદરદાસને કહ્યું જે તમે કહેછો તે વાત સાચી પણ અમને શ્રી આચારજીની કીરપા થશે ત્યારે કશું આતુરતા થશે આ મારગ શ્રી આચારજીના અનુગ્રહ વિના થાય નહી પછી દામીદરદાસે દંડવરત કરીને કહ્યું જે અમારે આચારજીને એકવાર વીનતી કરવી પછી આપ તો પ્રમુછા ભણુ થાય તેજ કરો. પણ આ મારગ એજ રીતનો છે. ત્યારે શ્રી ગોસાઈજી બહુજ પ્રસન્ન થયા ને બોલ્યા જે અમને આ વાત તમારી દ્વારાએ શ્રી આચારજી કેહેશે ને તમે નહી કહો તો બીજું કોણ કેહેશે અમે તમને જોઈએ છીએ ત્યારે મન અતી પ્રસન્ન થાય છે. આપ એવા શ્રીમુખના સેવક શ્રી આચારજીના જાણીએ છીએ, દામી દરદાસની વારતા સાંભળીને શીક્ષા માનતા તથા તે મા-

દા તે માટા.

વળી પેહેલું શ્રી આચારજીએ શ્રી ઠાકોરજી પાસે
એવું માગ્યું છે જે માહારા આગળ દામાદરદાસનીદેહ જુટે
નહી તેનું કારણ એજ. શ્રી આચારજી મહાપ્રભુ આપ
સન્યાસ ગ્રહણ કરવાનો વિચાર મનમાં કરતા હતા તેથી તે
સમયે શ્રી ગોપીનાથજી તથા શ્રી ગોસાઈજી. જે ભાઈ બા
બંક હતા તેથી મારગની વારતા શ્રી આચારજીએ દામાદ
રદાસને સમજાવીને આપની યાપણુ આપે સોંપી દામા
દરદાસના -હૃદયમાં મારગ સ્થાપીને કેટલેક દીવથે આપ સ
ન્યાસ ગ્રહણ કરે. ત્યાર પછી કેટલેક દીવથે શ્રી ગોસાઈ
જીએ પોતાની માતાજી અકાંજીને પૂછ્યું જે શ્રી આચાર
જીએ મારગ પ્રગટ કર્યો છે તે ઉછવનો શેા પ્રકાર છે.
અમે તો કશું પણ જાણતા નથી ત્યારે શ્રી ગોસાઈજીને
તેમની માતાજીએ કહ્યું કે શ્રી આચારજીએ આપણા માર
ગના ઉછવનો પ્રકાર સમજો. દામાદરદાસનેજ કહ્યો છે તે ત
મે તેમને પૂછ્યા, એટલે તે તેમને કહેશે. ત્યાર પછી શ્રી
ગોસાઈજી દામાદરદાસને ઘેર પધાર્યા ત્યાં દામાદરદાસે
તેમને ધણીજ આદર સતકાર કરીને, ભક્તીભાવે કરીને
પધરાવ્યા તે પછી ઉછવનો પ્રકાર સમજો. પૂછ્યો તે દા
દામાદરદાસે શ્રી ગોસાઈજીના આગળ કહી બતાવ્યો.

એક સમયે દામાદરદાસના બાપનો શરાધનો દીવશ
હતા તે દીવથે શ્રી ગોસાઈજીએ દામાદરદાસને શરાધ ક

રાખું ને પછી શ્રી ગોસાધિજીએ કહ્યું ને મને શરાધ કરાવવાની દક્ષણા આપે। ત્યારે દામોદરદાસે કહ્યું ને દક્ષણામાં હું એક વાત કહીશ ને શીઘ્રાંત રહશ્યના દોઢ રૂલોક નું વ્યાખ્યાન કર્યું એવી વાત છે. તેવારે શ્રી ગોસાધિજી શરમાઈને ચુપ થઈ ગયા પછી દામોદરદાસે મારગની પરનાળીકા સરવે. શ્રી ગોસાધિજીના આગળ કહી શ્રી આચારજીએ કહ્યું હવું તે સરવે કહ્યું તેવારે પછી શ્રી ગોસાધિજી દામોદરદાસને દંડવરત કરવા દેતા નહીં પોતાનું ચરણોદક આપતા નહીં પછી શ્રી આચારજીએ દામોદરદાસને દરશન આપ્યું ને આજ્ઞા કરી ને તું ત્રિ ગોસાધિજીનું ચરણોદક નીત લે ત્યારે પ્રાતઃકાળે દામોદરદાસ ત્રિ ગોસાધિજી પાસે આવ્યા અને ચરણોદક માગ્યું તેવારે ત્રિ ગોસાધિજીએ ચરણોદકની ના કહી એટલે દામોદરદાસે તેમને કહ્યું ને મને ત્રિ આચારજીની આજ્ઞા થઈ છે તેથી મને ચરણોદક આપે। ત્યારે શ્રી ગોસાધિજીએ ચરણોદક આપ્યું. પછી દામોદરદાસને શ્રી આચારજી ત્રીજે ત્રીજે દહાડે દરશન આપતા. મારગની વારતા કરતા એવી કૃપા હતી કદાચિત ત્રીજે દહાડે દરશન ન થાય તો પેટમાં બહુ પિડા થતી આત્મંત કષ્ટ પામતા પછી જ્યારે દરશન થાય તેજ વખત કષ્ટ નીવરત થઈ જાય એવી રીતે કુટલાક વરસ પર્યંત દરશન આપ્યા એવી કૃપા કરતા ને સમજી વાતો થતી તે દામોદરદાસ ત્રિ ગોસાધિજીના આ

ગળ કહેતા. શ્રિ ભાગવતનું અનુકરમ ને મારગના પ્રકારની અહરનીશ વારતા કરતા હતા. શ્રિ ગોસાઈજી દામોદરદાસ ઉપર ઘણીજ કૃપા કરતા. ઘણીજ દામોદરદાસની મર્યાદા રાખતા ને કહેતા કે દામોદરદાસના -હૃદયમાં શ્રિ આચારજી પીરાજો છે તેથી દંડવરત કરવા દેતા નહી ને કહેતા જો દામોદરદાસની વાતનો પાર નથી એવા મારગના ટેક વાળા કૃપાપાત્ર હતા.

વળી પ્રથમ શ્રિ આચારજીએ દામોદરદાસને કહ્યું જો આ મારગ તારે વારતેજ પ્રગટ કર્યો છે તેનો હેતુ એજ કે જ્યાં લગી શ્રિ આચારજીના મારગની રીધીતી ત્યાં હાં લગી દામોદરદાસની સ્થિતી છાની છે તેથીજ દામોદરદાસે કહ્યું જો મેં શ્રિ ઠાકોરજીનાં વચન સાંભળ્યાં પણ હું કશું સમજ્યો નથી તે સમે શ્રિ આચારજીએ કહ્યું જો તારે હજી દશ અવતારનો અંતરાય છે તેનો હેતુ એજ કે જ્યાં લગી શ્રિ આચારજીના મારગની સ્થિતી છે ત્યાં લગી દામોદરદાસને ફગીફગી અવતરવું છે. મારગના થાં ભલા પ્રથમ એથીજ કહ્યું કે શ્રિ આચારજીએ દામોદરદાસના હૃદયમાં ભગવત લીલા સ્થાપી તે સંપુરણ શ્રદ્ધિ ને બોધ કરવાનેજ તેનો હેતુ એજ કે શ્રિ આચારજીનો પ્રગટ કરેલા મારગ ચાલશે તાંહાં લગી દામોદરદાસની સ્થિતી રહેશે દામોદરદાસ એવા ટેકવાળા કૃપાપાત્ર બકત છે એની વારતા ક્યાં લખીએ એમની વાતનો પાર નથી.

વારતા ૨ જી.

શ્રી આચારજીના શેવક કૃષ્ણદાસ મેધનની વારતા.

—oOo—

શ્રી આચારજીએ પૃથ્વીની પ્રદક્ષણ કરી ત્યારે કૃમ્મ દાસ મેધન સાથે હતા તે બદરીનારાયણની પેલી તરફ કી રણાટ એવે નામે પરવત હતો ત્યાંથી એક માટી શીલા પડી તે કૃમ્મદાસે હાથેથી થંભાવી લીધી તે વાળે શ્રી આચારજી પ્રસન્ન થયા ને કહ્યું જે માગ્ય શું માગ્ય છે ત્યારે ત્રણ વસ્તુઓ માગી. એક તો સુખની ઝાટી વાણીનો દો પળાય. બીજું મારગનો શીઘ્રાંત -હૃદયમાં આવે, ત્રીજું મારા ગુરુને ઘેર પધારો, એટલું માગ્યું. તેમાં જે વસ્તુ આપી ગુરુની અંગીકારવાળી વાત આપવાની ના કહી. વળી બદ્રિકાશ્રમથી આગળ પધાર્યા તાંહાં જીવની ગતી નહોતી તાંહાં વેદમ વ્યાસજીનું સ્થળ હતું તે ડેકાણે પધાર્યા અને કૃષ્ણદાસને કહ્યું કે તું અહીંયાં ઊભો રહે જે તેવારે વેદમવ્યાસ સામા આવ્યા શ્રી આચારજીને પધરાવીને આપના ધામમાં લેઈ ગયા ત્યારે શ્રી વેદમવ્યાસ જીએ પુછ્યું જે તમે શ્રી ભાગવતની ટીકા કરીછે તે અમને સંભળાવો ત્યારે શ્રીઆચારજીએ ગોપિકાગીત યુગ લાખ્યાયનો એક “વામબાહુક્રત વામકપોળ” એનું વ્યાખ્યાન કહ્યું તે ત્રણ દીવશે સંપૂર્ણ થયું તેવારે વેદમવ્યાસ

જીએ વીનતી કરી જે હું ભાવની અવધારણા કરી શકતા નથી તેથી આપ હવે ક્ષમા કરો ને પત્રી વીદાય થઈને બહાર આવ્યાં તેવારે કમદાસને કહ્યું જે તું થાથી ગયો નથી. તારે કથનદાસે કહ્યું જે હું ક્યાં જાઉં તમારા અરણ્ય કમળ વીના માહારે ખીજે આશ્રય નથી. એવું સાંભળીશી આચારજી ઘણા પ્રસન્ન થયા અને કહ્યું જે માગ્ય તહારે એજ ફરીયા તણ વસ્તુઓ માગી. મુખને દોષ જાય, શીઘ્રાંત સમજી ને ગુરને ઘેર પધારો. તેમાં બે વસ્તુ આ મી ગુરને ઘેર પધારવાની ના કહી.

એક સમયે શ્રી આચારજી ગંગા સાગર ઉપર પહોંચ્યા હતા તાંહાં કમદાસ તેમના પગની શેવા કરતા હતા ત્યાં શ્રી આચારજીના મનમાં એમ આવ્યું કે ધાનના મમરા હોય તો આઈએ. એ વાતે શ્રી આચારજીના અંતઃકરણમાં હતી તે કમદાસે જાણી એટલામાં શ્રી આચારજીને નીદ્રા આવી તેજ વખતે કમદાસ હીને ગંગાજી પર આવ્યા તાંહાં જુએ તો ગંગાની ખાજે એક દીવો બળતો હતો તેની અટકળે ગંગાજી ઊતરીને સામે પાર ગયા તાંહાં એક ગામ હતું ત્યાં એતરમાંથી લીધું ધાન કાપી ને તે ગામમાં દાંવીને ભાડજીને ફાડીને એક ટકાને ડેકાણે આર ટકા આપીને સારા મમરા કરાવી લાવ્યા અને શ્રીઆચારજીના અરણ્યારવીંદ દાખીને જગાડ્યા પછી તે મમરા તેમના આગળ ધર્યા કહ્યું જે માહારાજ

આ મમરા આરોગો પછી શ્રિ આચારજીએ પુછ્યું જે વૃ
કમાંથી લાવ્યો તેવારે તેમણે કહ્યું જે હું નદી પારથી લા
વ્યો તેવારે શ્રીઆચારજી ધાણુંજ પ્રસન્ન થયા અને કહ્યું
જે માગ્ય માગ્ય તેવારે પણ ઉપરે બતાવેલી ત્રણ વસ્તુઓ
માગી તે વખત પણ શ્રી આચારજીએ કહ્યું જે જીવ
શું માગી જાણે આ સમ જે માગતો તેજ હું આપતો
જે કહ્યું જોત તો શ્રિ ઠાકોરજીનું સ્વરૂપ દેખાડત પછી
શ્રિઆચારજી શીરોપાવ ધરત. તહારે કમદાસે વીનતી કરી
ને કહ્યું કે ગુરને લેઈ આવું? તેવારે શ્રિઆચારજીએ આ
સા કરી કે તું એમાંથી એક પામીશ. પછી આપ એકલો
ગયો જ્યારે ગુરને કમદાસને દોડા તહારે કહ્યું જે બીજો
ગુર કેમ કર્યો? તહારે તેમણે કહ્યું કે મેં બીજો ગુર ન
થા કર્યો મહારા ગુર તો તમેજ છો પરંતુ તમારી પ્રસં
તા વડે હું પુરશોતમનેજ મળ્યો છું તારે એમણે કહ્યું કે
પુરશોતમ કેમ જાણીએ ત્યારે ગુરના આગળ એક સગડી
સળગતી હતી તેમાં બે હાથની મુકી ભરીને અંગારા હા
થમાં લીધા ત્યારે કહ્યું જે શ્રિ આચારજી સાક્ષાત પુરશો
તમ હોય તો હાથ બળશે નહીં ને જો બીજો ભરાતી હો
ય તો મહારા હાથ ભસ્મ થઈ જશે એવું કહી બે ઘડી સુ
ધી અંગારા હાથમાં રાખ્યા ત્યારે એ ગુરને ભય લાગ્યો
અને કહ્યું કે હવે નાંખી દે એ પુરશોતમ ખરા પછી કમ
દાસના હાથ પકડીને મોતે છોડાવી દીધા પછી કમદાસ

એક પામીને ત્યાંથી હઠી આવ્યા એ પ્રસંગે શ્રિવલ્લભાષ્ટકની ટીકામાં શ્રિ ગોકુળનાથજીએ વીસ્તાર કરીને લખ્યું છે. વળી મારગની રદયારૂઢ થયા પછી કદાચિત ધાની વાત હતી તો સધળાની આગળ કહેતા પછી કોઇ વધમને શ્રિ આચારજીના આગળ આવીને કહ્યું કે કમદાસ ધાની વારતા સધળાના આગળ કરેછે તેવારે શ્રિ આચારજીએ કમદાસને પુછ્યું ને તું ધાની વારતા સધળાના આગળ કેમ કહેછે ત્યારે કમદાસે કહ્યું ને માહારાજ તમે એમને પુછો ને મં શું કાણું તેવારે એ વધમને શ્રી આચારજીએ પુછ્યું ને તમને એણે શી વાત કહી છે? ત્યારે એ વધમને કહ્યું ને માહારાજ મને તો કાંઇ શુભી રહેતી નથી પછી શ્રીઆચારજી શરમાઈને ચુપ થઈ ગયા.

વળી એક સમયે શ્રીઆચારજીને કમદાસે એક પ્રશ્ન પુછ્યું ને માહારાજ શ્રિ ઠાકોરજીને પ્રિય વસ્તુ શી છે? ને અપ્રિય વસ્તુ શી છે? તેનો હતર શ્રિ આચારજીએ કહ્યો ને શ્રિ આચારજી ઉત્તમમાં ઉત્તમ વસ્તુના ભિક્ષતા છે પરંતુ સગી કરતાં ગૌરસ ધણું વહાણુ છે તે કરતાં ભક્તનો સ્નેહ અધીક વહાણુ છે તેથી ભગવત્સળ ભગવાન કહેવાય છે અને શ્રિ ઠાકોરજીને ધુમાડા સમાન ખીજી અપ્રિય વસ્તુ કોઈ નથી. ખાજી અપ્રિય ને ભક્તીમારગનો વીરોધ કરેછે તે છે. વળી એક સમયે પ્રશ્ન પુછ્યો ને શ્રી રામચંદ્રજી સંપૂર્ણ સૃષ્ટિને લેઈને સ્વધામપધાર્યા પણ દસરથ

રાજાને સ્વરગમાં રાખ્યા તેનું કારણ શું? ત્યારે શ્રી આચારજીએ પ્રતીકિતર કહ્યો કે શ્રી રામચંદ્રજી તો પરમદયાળુ છે તેથી સ્વરગ આપ્યું નહીં તો તેમને સ્વરગની પણ ચોગ્યતા નહોતી એથી આપનું વચન સત્ય કરવાને શ્રી રામનાથજીને વનવાસ મોકલ્યા એવું કરમ કશું તેથી સ્વરગની પણ ચોગ્યતા નહોતી પણ પરમદયાળુ છે તે કરેજ નહીં.

વળી એક સમયે શ્રી આચારજીને કમદાસે પુછ્યું ને ભક્ત થઈને શ્રી હાકોરજીની લીલાનો ભેદ જાણતા નથી તેનું કારણ શું? તેવારે શ્રી આચારજીએ કહ્યું ને વીંધીપુર વક સંમરપણ ને કહ્યું છે તે નથી કરતા તે અનુભવ કેમ જાણે વળી ભક્તનો સંગ કરતા નથી. જો ભક્તનો સંગ કરે તો શ્રી હાકોરજીની લીલાનો ભેદ જાણે તે તો ને ચોગ્યતા માન કોઈનો સંગ કરતા નથી ને ને કશું કરે છે તે અંતઃકશ્યપુરવક કાંઈ કરતા નથી તેથી શ્રી હાકોરજીના સ્વરૂપનો તથા લીલાનો ભેદ જાણતા નથી. જો ભક્ત ભક્તનો સંગ કરે શ્રી ભાગવત સુખોદની ગ્રંથનો અહની શ અવગાહન કરે તો ભગવત ભક્તને પુછીને ભાવ હૃદયાર્થે ઉત્પન્ન થાય. શ્રી હાકોરજી વ્રજ ભક્તના ઉપર સદા કાળ પાસે રહે છે તો ત્યાં શેવા કરીને વશ હોય ત્યાં એ તન મારગ વધમિવના - હૃદયમાં ખીરાજમાન રહે છે તે વધનિવ શ્રી હાકોરજીની લીલા જાણે એવાનો સંગ કરવો

ત્યાં જગત આદ વશિનવનું દૃષ્ટાંત આપ્યું છે જે જેણે
ભાવપુરવક થેવા કરી તેના સરવે મનોરથ શીઘ્ર થયા તે
થી લીલા વરજ્જમકતનો ભાવ વીચારવો સેવાને એ તનમા
રગ જાણી તેને મળી તેનો ભાવ પુછીને સેવા કરવી તે
ભગવત ભાવ ઊત્પત્ત થાય. શ્રિહાકોરજીની સ્મૃતિ સંપ્રકત
હરીસેવા કરવી તે શ્રિ હાકોરજી એને વશ થાય.

બળી શ્રિઆચારજી બદ્રિનાથજીના મંદીર પધાર્યા
ત્યારે વેદમંયાસજી સાથે હતા તારે શ્રિઆચારજીએ વ્યા
સજીને પુછ્યું જે ભમરગીતના અધ્યાયમાં વરજ્જમકતની
પાસે આધવજીને માકલ્યા તે પ્રસંગમાં એક શ્લોક ધો
છે તે શ્લોક

શ્લોક.

આત્મત્વાત્ મક્તવશ્યત્વાત્ સત્યત્વાચ્ય સ્વભાવત્:

એની ટીકા શ્રિ આચારજીએ પેહેલી કરીછે તે સાં
ભળીને વ્યાસજી અત્યંત પ્રસન્ન થયા તે પછી શ્રિ આ
ચારજી બદ્રિનાથજીના મંદીરમાં પધાર્યા તે દીવશ વામન
દ્વાદશીનો દહાડો હતો તે દહાડે શ્રિઆચારજીના મનમાં વૃત્ત
કરવાનો વીચાર હતો ત્યારે શ્રિબદ્રિનાથજીએ આસાઆપી
ને કૃપાહારની શીઘ્ર કરી પણ કાંઈ મળ્યું નહીં તેથી તમે રસોઈ
કરો નેશિહાકોરજીને ભોગ સમરપિને ભોજન કરો શ્રીહાકો
રજીની ઇચ્છા એમજ દેખાયછે એટલે કમદાસે આવીને કહ્યું

કે મહારાજ આછીઆં તેા કાંઈ રૂખાહાર મળવું નથી પ
છી તે દીવસથી આપ વામનદાદશીને દીવશે વરત કરતા
નહી ને ઊજવાન તેજ પારણું એ વચન છે તે પ્રમાણે ક
રતા. પછી શ્રી આચારજી બદ્રીનાથજી પાસેથી વીદાય થયા
તેવારે ક્રમદાસ સાથેજ હતા. વળી પ્રથમ શ્રી આચારજી
વેદમંચાસજીના મંદીર પધાર્યા ત્યારે ક્રમદાસ મધનને ક
હ્યું જે તું ઉમો રહેજે પછી આપ ત્રિજે દહાડે પધાર્યા
તાહારે કહ્યું જે તું શાયા ખેડો નથી ત્યારે ક્રમદાસે કહ્યું
જે આપની આસા નથી તેથી હું ખેડો નથી જે ગુરૂની
આસા માને એનું નામ શિવક કહી એવા ક્રમદાસ કપાપાત્ર
હતા. પ્રભુની આસા પ્રમાણે રહેતા તેથી તે આચારજી કા
મદાસ ઊપર સદા પ્રસન્ન રહેતા તેથી મુખતાનો દોશ મ
નમાં લાવતા નહી એવા આપ ઉદાર હતા જે જીવનોની
જે વીચાર ન કરતાં આપની દયાળતા કરી જીવનો અં
ગીકાર કરતા એવા ઉદાર હતા ક્રમદાસ મારગમાં તથા
ધરમાં સદા પાસેજ રહેતા તેથી તેમની વાત કયાં સુધી લ
ખીએ ક્રમદાસ એવા ટેકવાળા ભગવદીય હતા એની વા
તનો પાર નથી એવા ભગવદીઓ આગળ હતા.

વારતા ૩ જી.

શ્રી આચારજીના સેવક કનોજના હામોદરદાસ
સંબવાસ ક્ષત્રીની વારતા.

—oOo—

તે હામોદરદાસને એક ત્રાંખાનું પત્ર મળ્યું ને એક
સ્વપન થયું જે આ પત્રને વાંચે તેને શરણુ તું જાણે એ
પત્ર કોઈની પાસે વાંચવા જાય નહીં તે ફેટલાક દહાડા
પછી શ્રી આચારજી કનોજ પધાર્યા અને તે ગામમાં ઉ
તર્યા ત્યારે કમદાસ મેઘનને ગામમાં માણ્યા અને કહ્યું
જે અહીંયાં કોઈને કહીશ નહીં કે શ્રી આચારજી પધા
ર્યાછે. શીઘ્રાં સામગ્રી જે જોઈએ તે લેઈ આવ ત્યારે ક
મદાસ ગામમાં ગયા તે સમયે હામોદરદાસ રાજદવારમાં
આવતા હતા ત્યાં કમદાસને હામોદરદાસે મારગમાં ઓળ
ખ્યા ત્યારે ઘોડેથી ઉતરીને હંડવત કર્યો ને : કમદાસને
પુછ્યું જે શ્રી આચારજી પધાર્યા છે? ત્યારે કમદાસે કહ્યું
કે આમાં નથી. પછી જ્યારે કમદાસ શીઘ્ર લેઈને આવ્યા
ત્યારે હામોદરદાસ પાછળ પાછળ આવ્યા ઘોડો હતો તે
પેર માસી દીઠો તાહારે શ્રીઆચારજીએ કમદાસને વેગ
જોયો દીઠો ને પાછળ હામોદરદાસને દીઠો તાહારે હામોદર
દાસે હંડવત કર્યો તાહારે શ્રી આચારજીએ કમદાસને
પુછ્યું જે તેં આને કેમ કહ્યું તાહારે હામોદરદાસે કહ્યું જે

માહારાજ એણે મને કહ્યું નથી હું તો એની પાછળ પા
 છળ આંચોધું ત્યારે શ્રી આચારજીએ દામોદરદાસને ક
 હ્યું જે પત્ર લાવ. ત્યારે દામોદરદાસે વીનતી કરી જે પત્રનું
 શું કામ છે પછી પત્ર મંગાવ્યો ત્યારે શ્રી આચારજીએ
 પત્ર વાંચ્યો પછી પત્રનો અભીપ્રાય શ્રીઆચારજીએ દામો
 દરદાસને કહ્યો અને નામ સંભળાવ્યું. પછી શ્રીઆચારજી
 ને પોતાને ઘેર પધરાવ્યા. પછી સ્ત્રિએ અને પોતે સમરપ
 થી લીધું અને વીનતી કરી કે મહારાજ હવે અમને શી
 આસ્તા છે પછી શ્રીઆચારજીએ આસ્તા કરી કે તમ સે
 વા કરો. પછી દામોદરદાસે વીનતી કરી કે સેવા શી રીતે
 કરીએ ત્યારે શ્રીઆચારજીએ કહ્યું કે કાંઈ સ્વરૂપ હોય તો
 જીવો. પછી એક દરજીને ઘેર સ્વરૂપ હતું તેને કેટલાક
 રૂપમાં આપોને સ્વરૂપ પોતે લેઈ આવ્યા અને પોતાના
 ઘરમાં સમળે ઠેકાણે લીધું, વાસણ બદલાવ્યાં પછી શ્રીઆ
 ચારજીએ એ સ્વરૂપને પંચામૃત સ્નાન કરાવ્યું. અને
 શ્રી દવારકાનાથજી એવું નામ ધરાવ્યું પછી શ્રીદાસન પા
 ઠ એસાડ્યા દામોદરદાસને માથે મિ દવારકાનાથજીની સેવા
 આપિ પછી ભોગ સમરપ્યો, ભોગ સરાવ્યો અને જ્યારે
 ખીડા સમરપવા લાગ્યા ત્યારે જીવે તો પાન કાચાં લીલાં
 હતાં ત્યારે શ્રી આચારજીએ દામોદરદાસને કહ્યું જે શ્રી
 ઠાકોજીને કાચાં પાન ન સમરપીએ. શ્રી ઠાકોરજીને
 તો જીવમમાં જીવમ સાંભળિ હોય તે સમરપિયે પ-

છી પોત ને જીવને જણાં સારી રીતે સેવા કરવા લાગ્યાં ને સમગ્ર જિંદગી કરતાં જે રૂપાના કોટારામાં ધરે તોય જલુચ નહી, જે આમાં કાંઈ સામગરી ધરી મુકી છે. એમ જીવન સામગરી યતી હતી તથી ત્રિ આચાર જી એના ઉપર બહુજ પ્રસન્ન રહેતા વળી આચાર જી એ આસા દીધી જે ઉતરેલું કાંઈ હોય તો ત્રિઠાકોર જી ના કામમ લેવું નહી પણ ઉતમમાં ઉતમ વસ્તુ કોમળ હોય તે લેવી જોઈએ કે તે ત્રિઠાકોર જીના કામમાં આવે. તે પછી દામોદરદાસ એ પ્રકારે સારી રીતે સેવા કરવા લાગ્યા. ત્રિ ઠાકોર જીનું જળ દામોદરદાસ પોતે ભરી લાવે એવે એક દીવસ દામોદરદાસનો સસરો સામા ગળ્યો તેમણે કહ્યું કે તમે જળ લાગો છો તથી અમને નાતમાં લાજ આવે છે મારે જળ લુંડી પાસે ભરાવો. પછી ખીજે દહાડે એક ઘડો પોતે લીધો ને એક સ્ત્રિના હાથમાં આપ્યો. અને તે એ જણાં સ્ત્રિપુત્ર તની દુકાન આગળ યઈને જળ ભરવા નીકળ્યાં. જળ ભરીને આવ્યાં તેવારે તેમનો સસરો પાછળ પાછળ તેમને ઘેર આવીને દામોદરદાસને પમે પડ્યો અને કહ્યું જે મં તમને કહ્યું હતું તે મારી ભુલ થઈ આજથી તમે જળ ભરો પણ સ્ત્રિ પાસે જળ ન ભરાવો. પછી આપ જળ ભરવા લાગ્યા એવી રીતે સેવા કરતાં ત્રિઠાકોર જી તેમની સાથે પ્રતક્ષ જોલવા લાગ્યા, જે જોઈએ તે માગે નેવાતા કરે સેવા કરીને એવા વચ

કર્યા ત્યારે એક દીવશ શ્રી આચારજીએ કહ્યું જે જેણે
રાત્રી અમરીશ ન દીઠા હોય તો આ દામાદરદાસને જીએ
એ રાત્રી મર્યાદા મારગી હતો આ પુષ્ટિમારગી છે.

વળી એક સમ ઉત્તકાળનો દીવશ હતો ત્યારે શ્રી
દ્વારકાનાથજીને જાણમાં પોદાડ્યા ને પોતે જીને એક
નાં સુતો ત્યારે એક દીવશ ગરમી બહુ થઈ તેવારે શ્રી
કોરજીએ કહ્યું કે કમાડ ઊઘાડ મને બહુ ગરમી લા
ગે છે એવું લુંડીને કહ્યું ત્યારે લુંડીએ કમાડ
ઊઘાડીને પંખો કર્યો પછી સવારે દામાદરદાસ જી
વે તો મંદીરનાં કમાડ ઊઘાડાં છે ત્યારે દામાદરદાસે પુ
છ્યું કે કમાડ કોણે ઊઘાડ્યાં ત્યારે લુંડીએ કહ્યું જે મ
ને શ્રી કોરજીએ કહ્યું કે કમાડ ખોલ તેથી મં ઊઘા
ડ્યાં છે ત્યારે દામાદરદાસ લુંડીને ઘણું ખીજ્યા કે કમાડ
કેમ ઊઘાડ્યાં. દામાદરદાસે જાણ્યું જે મને ખોલવાનું કેમ ના
કહ્યું ને એને કેમ કહ્યું પછી શ્રીકોરજીએ કહ્યું કે મં ખુલા
વ્યાંછે ત્યારે એણે ખુલ્યાંછે તમે એને શાથી ખીજો છો તમે
તો ચોગાનમાં જીને સુતા ને મને તો બીતર કોઠામાં સુ
વાડ્યો ત્યારે દામાદરદાસે સંકલ્પ કર્યો કે હું જ્યારે ન
પુ મંદીર કરાવીશ ત્યારે પ્રસાદ લેછય ત્યારે શ્રીએ કહ્યું
કે એવું- કેમ બને આ કાંઈ પાંચ સાત દીવશનું કામ નથી
પ્રસાદ સીધા બીના કેમ બને ત્યારે દામાદરદાસે કહ્યું કે સ
ખડી પ્રસાદ તો નહીજ લેઈ કુળાહાર કરીશ તથી એમ ક

રતાંજ મંદીર શીઘ્ર કરાવ્યું. ત્રિ ઠાકોરજીને મંદીરમાં ખેસા
ર્યા ત્યારે વધમવને મહાપ્રસાદ ઘેવરાવ્યો ને પછી પોતે પ્ર
સાદ લીધો.

બળી એક દીવસ દામોદરદાસ શ્રી ઠાકોરજીનો રાજ
ભોગ સમરપિને સજ્યા મંદીરમાં સજ્યા ખીછાવા ગયા,
તાયાં જીવે તો ગલીયા ઉપર બાલાડીએ ખીગાડ કર્યોછે
તીયારે દામોદરદાસે કહ્યું જે શ્રીઠાકોરજી આપનો ગલીયો
એ ન રાખી શક્યા તીયારે દામોદરદાસને ત્રિઠાકોરજીએ ક
હ્યું જે શેવક હું કે તું પછી ચોકી ઉપરથી થાળ લાવ
માગીને પાડી નાંખી પછી બહુજ ખીજ્યા ત્યારે દામો
દરદાસે અનેક પ્રકારે બહુજ બહુજ વિનતી કરીને ખીજી
રસોદ કયી શ્રી ઠાકોરજીને ફરી ભોગ સમરપ્યો. શ્રી ઠા
કોરજી આરોગ્યા તો ખરા પણ મારા ખે લગી દામોદર
સાથે બોલ્યા નહી પછી બહુજ વિનતી કરતાં કરતાં ખે
લવા લાગ્યા.

બળી એક દીવસ એમને ઘેર દામોદરદાસે હરશા
ણી પરોણા આવ્યા તે પાંચ સાત દીવસ રહ્યા એમણે
બહુજ રિતીએ કરીને સમાધાન કર્યું પછી આલેલ આ
ગ્યા ત્યારે શ્રી આચારજીએ પૂછ્યું જે તેં પ્રસાદ કયાં
લીધો? ત્યારે દમલાએ કહ્યું કે મેં દામોદરદાસને ઘેર
આવસજાંડી પ્રસાદ લીધોછે સજાંડી લીધી નથી. ત્યારે
શ્રી આચારજી દામોદરદાસ સંભવાલ ઉપર બહુજ ગુ

સે થયા અને કહ્યું ને આ મહારો અંતઃકરણ સેવક
 તેને સંપત્તિપ્રસાદ ન લેવરાવ્યો એ વાત દામોદરદાસ
 સંભવાલે ઘેર બેઠે બહુ ડે શ્રી આચારજી મહારા હપ
 ર મણાજી ગુસે થયેલા છે ત્યારે સ્ત્રીને કહ્યું ને તું શ્રી
 ઠાકોરજીની શેવા સાચી રીતે કરજો હું તો શ્રી આચારજી
 ના ચરણ નીરખવાને આડે બર્ષે છું એવું કહી આડે
 બ આજ્ઞા ત્યાં જ પહોરયા તેવારે શ્રી આચારજીને હં
 કવરત કર્યો ત્યારે શ્રી આચારજી પૂંઠ ધરીને બેઠા
 તીયારે એણે વિનતી કરી ને મહારાજ મારો શો અપ
 રાધ છે? અપરાધ હોય તે કહો અપરાધ બહુ એ તો
 બહુ છે તીયારે શ્રી આચારજીએ કહ્યું ને દામોદરદાસ હ
 ગ્યાણીને તમ સંપત્તિ કેમ ન લેવરાવી તીયારે એણે ક
 હ્યું ને મહારાજ દામોદરદાસને પૂછી જુઓ સંપત્તિપ્ર
 સાદ કેમ લીધો તીયારે શ્રી આચારજીએ પૂછ્યું ને
 હમલા તે દામોદરદાસને ઘેર સંપત્તિપ્રસાદ કેમ
 ન લીધો તીયારે હમલાએ કહ્યું ને પ્રાતઃકાળ સ-
 મ શ્રી ઠાકોરજી બાળમોગ આરોગતા તેજ હું લેતો પ
 છી પકવાન, મીઠાઈ, ફળ, બહુજ મળતું તથા સંપત્તિ
 ઉપર રૂચિ રહેતી નહોતી તથા લેતો નહી તીયારે શ્રી આ
 ચારજીએ કહ્યું કે તું તો પોતાની ઈછાયા ન લેતો ને મ
 ને તો આ વાત ઉપર રીસ થઈ હતી પછી તો આપ
 દામોદરદાસ સંભવાલને સમાધાન કરીને કોના મોક

હ્યા પળી શીંહાનંદના વર્મશવ શ્રી આચારજીનાં દરશન કરવા અડેલ જતા તે કનોજમાં દામાદરદાસને મળીને જતા જેટલા વર્મશવ જતા તેમની સંગાથે એક એક મોહાર એક એક નાળીએર જણુ જણુ સંગાથે શ્રી આચારજીને મેઠ મોકલતા ને કહેતા જે મહારો દંડવત ખાતી હાથે કેમ કરો ને દામાદરદાસનો સસરો ધણે જ પર્મસાદર હતો તેણે સો લુંડીઓ પેટે ગાગણીમાં આપેલી હતી કામકાજ બધું લુંડીઓ કરતી પણ શેવા રાખંધિ ક્રમ પોતાને હાથે કરતા. એમની સ્ત્રી એવી ભગવદી હતી.

વળી એક સમ શ્રી આચારજી દામાદરદાસને પેર પોહોડ્યા હતા ત્યારે દામાદરદાસ પ્રચરણુ શેવા કરતા હતા ત્યારે શ્રી આચારજીએ દામાદરદાસને પુછ્યું જે તને કોઈ મનોરથ છે ત્યારે દામાદરદાસે કહ્યું મહારાજ મને તો આપની કૃપાથી કશી વાતનો મનોરથ રહ્યો નથી ત્યારે શ્રી આચારજીએ કહ્યું જે તું જા તાહાની સ્ત્રીને પુછીને આવ કે તને કોઈ વાતનો મનોરથ રહ્યો છે ત્યારે દામાદરદાસે જાણીને સ્ત્રીને પુછ્યું કે તને કોઈ વાતનો મનોરથ છે તીયારે સ્ત્રીએ કહ્યું કે એક પુત્રનો મનોરથ છે જે પુત્ર હોયતો સારો. એ વાત દામાદરદાસે શ્રી આચારજીના આગળ કહી કે એને તો એક પુત્રનો મનોરથ છે. ત્યારે શ્રી આચારજીએ કહ્યું

કે પુત્ર થશે. પછી શ્રી આચારજી શ્રીનાથજી દ્વાર શ્રીનાથજીના દરશને પધારયા. પછી એના સમય થયો ત્યારે એને ગર્ભ રહ્યો ત્યારે પછી પેટભાક દહાડા પછી એ બા-
કામાં એક ડાઘેલીઓ (ગરોડો) આવ્યો તેને બધી મ-
હેલાની બાજુ સ્ત્રીઓ પુછવા લાગી. ત્યારે કોઈ દામોદર
દાસની સ્ત્રીને કહ્યું ને કહાણી તું પુછ કે માહારે શું
બાળક થશે. ત્યારે એને પુછ્યું એટલે ડાઘેલીઓએ કહ્યું કે
તાહારે પુત્ર થશે. તે વાર પછી થોડાક દવસ ગયા તારે શ્રી
આચારજી શ્રીનાથજી દ્વારયા કન્યાન પધારયા. ત્યારે
દામોદરદાસ ચરણ સ્પર્શ કરવા ગયા તો શ્રી આચારજી
એ કહ્યું કે તું મને અડીશ નહીં તાહારે અન્ય આશ્ર-
ય થયો છે ત્યારે દામોદરદાસે કહ્યું પછી કે માહારાજ
હું તો કાંઈ જાણતો નથી ત્યારે શ્રી આચારજીએ કહ્યું કે
તું તારી સ્ત્રીને પુછી આવ ત્યારે દામોદરદાસે જમને
સ્ત્રીને પુછ્યું કે તેં કોઈ અન્ય આશ્રય કર્યો છે? ત્યારે
સ્ત્રીએ ને પ્રકાર કર્યો હતા તે બધો કહ્યો તે વાત દા-
મોદરદાસે શ્રી આચારજી આગળ કહી શ્રી આચારજી-
એ કહ્યું કે પુત્ર મેરઘ થશે. પછી એ વાત સ્ત્રીએ સાં-
ભળી તે દિવસે શ્રીઠાકોરજીનાં પાત્ર તથા સામગ્રીના સ્પ-
ર્શ ન કરતી ને કહેતી કે માહારાજ પેટમાં મેરઘ છે. તેવા
સામગ્રીને કેમ આડાય. એવી રીતે રહેતી પછી સ્ત્રીએ
જોતાની માને કહ્યું કે મારે છોકરો થાય તાહારે જન્મ-

તાંજ તું લેઈ જાજે શાયા જે અમે એનું મોહાકું જોઈએ
તો અમારે જોડુ થાય તેથી તરત લેઈ જાજે. તે જન્મ
યતાંજ એ છોકરાને એવી વડીઆઈ લેઈ ગઈ અને ધ-
વડા પીને મોઢાટા કર્યો.

કુળી ટેલકાક દીવસ પછી દામોદરદાસની દેહ છુટી
ત્યારે સ્ત્રીએ ધરમાં સળને છાતુ રાખી મુક્યું અને વૈશ્ન-
વોને કહ્યું કે તમે એક નાવ બાડે કુળી લાવો તે સાં-
ભળી વૈશ્નવો નાવ બાડે કુળી લાવ્યા તે નાવમાં શ્રી દા-
રકા નાવજી તથા ધરનો ખીન્ને શામાન લાકડું લોટું બી-
ગરે સરવે વારાગ્યું ધરમાં કશું રાખ્યું નહીં. ને વૈશ્નવોને
કહ્યું જે આ નાવ અડેલ લેઈ જાવો અને ત્યાં શ્રીઆ
આજીને ઘેર પોહોચાડો તે નાવ આજતાં આસતાં જ-
સ આલીસ ગાઉ સુધે ગયું તે પછી સ્ત્રીએ પોતાના ધર-
માં જે દામોદરદાસનું શયન હતું તે પ્રકાશ કર્યું અને ક-
હ્યું કે માહારા સ્વામીની દેહ છુટી છે એવું. સાંભળીને
વૈશ્નવ સરવે આ-યા અને તે સળનો આગળી સંસ્કાર ક-
ર્યો. પછી તે દામોદરદાસનો છોકરો જે તેનો વડીઆઈ
લેઈ ગઈ હતી તે અન્ય જાતી થયેલો હતો તે ત્યાં આ-
વ્યો આવીને જુએ છે તો ધરમાં કાંઈ રાખ્યું નથી. પછી
માયુ કુટીને રહ્યો. અનુક્રમે તેને એવી જગર પડી કે
માહારા ધરનો શામાન માહારા માતાજીને તેના ગુરે શ્રી
આચારજીને ત્યાં મોકલવેલો છે. તેવું જાણવાથી તે-

હો તેનો બહુજ શોધ કર્યો પણ કાંઈ પતો ગળ્યો નહીં
તેથી ગનમાં પસ્તાઈને પાંચા પોતાને ખેર આવ્યો પછી
દામીદરદાસનો સસરા ત્યાં આવ્યો અને તેણે પોતાની
પુત્રીને કહ્યું ને તેં કશો શામાન ધરમાં રાખ્યો નથી તે-
થી તું શું આપશ? ત્યારે તેણે કહ્યું કે તમે ને આ-
પશો તે હું આપશ. આપણા નાતમાં એવી રીત છે કે
જેને આવું હોય તેની ખગર અંતર તેના સગા વાહાલા
રાખે એવું કહી તે સ્ત્રીએ જળપાન કર્યું પછી તે સ્ત્રીની
દેહ છુટી તે વાત કેટલાક દિવસે કોઈ વૈસ્નવે શ્રી આચાર-
રજને આવીને કહી તીયારે શ્રી આચારજી
એ કહ્યું કે એને તો એકજ જોઈએ. એ સ્ત્રી પુ-
રુષ એવાંજ બગવદી હતા. એવાંજ પ્રસથા શ્રી આચાર-
રજ પોતેજ કરતા હતા. એવાં માટે બગવદી હતા એ-
ના વાત ક્યાં સુધીં વરણીએ. એ શ્રી આચારરજના
એવા વૈસ્નવ હતા.

વારતા. ૪.

શ્રી આચારજીના શેઠક કનોજીઆ બ્રાહ્મણ પદ્મ

નામદાસની વારતા.

એક શ્રી આચારજી કનોજ પધારયા તે વખતે
પદ્મનાભદાસ દરશન કરવા સાર આવ્યા તીયારે પેટેલા
પદ્મનાભદાસ પુરાણીની પેઠે કથા કહેતા હતા. એ

આસને બેસતા હતા, શ્રોતા જનો સાંભળવાને બહુ આ-
વતા હતા, અને પોતાની આજીવીકા ધેર બેઠે આવતી
હતી કોપુને ધેર જામવા જવું પડતું નહતું તેવામાં શ્રી
આચારજીની સાથે વાત કરતામાં જાણ્યું કે આ શાક્ષાત
પુરુષોત્તમ છે. ત્યારે પદ્મનાભદાસ તેમને શરણ આપ્યા
અને નામ સમરપણ કર્યું પછી ઉપાસનને માત્ર શ્રી આ-
ચારજી કયા કહેવા બેઠા, અને શ્રી ભાગવતની પોથી ઉ-
ધાડી તથા દામોદરદાસ સંભરવાલ દાત્રી બેઠા હતા એ-
વામાં શ્રી આચારજીએ એક નાજાંધનો શ્લોક કહ્યો તે
શ્લોક.

પઠનીયં પ્રયત્નેન સર્વં હેતુ વિવર્જીત :

વૃત્યર્થે નૈવયુંજતિ પ્રાણૈ કંઠ ગતૈરપી ॥૧॥

આ શ્લોક બણીને કયા કહી તે પદ્મનાભદાસ
સાંભળીને જાણી અંજળી બગીને સંકલ્પ કર્યો કે ક
મા વૃત્તી અરથે ન કહેવી તીયારે શ્રી આચારજીએ ક
હય જે શ્રી ભાગવત વૃત્તીને અરથે ન કહેવું તીયારે પદ
મનાભદાસે કહ્યું જે મહારાજ હવે તો સંકલ્પ કર્યો કે
મહારે કોપુને ધેર આજીવીકાને અરથે તો કહેવુંજ
નહી પછી એક દીવશ ભીક્ષા માગવાને અરથે જાજમાન
ને ધેર ગયા તીયારે તેણે બણે આદરમાન કર્યો તીયાં
મનમાં એમ ઉપજ્યું જે હું હવે વર્ણનવ થયો મહારે

આ વૃત્તી કરતી હોયિત નથી ત્રીયારે શ્રી આચારજીએ કહ્યું જે તમે તમારો નીરવાહ શી રીતે કરશો તે સાંભળિ પદમનાભદ્રાસે કહ્યું જે હું વણીઆગી વૃત્તી કરીને મહારો નીરવાહ કરીશ.

વળી એક સમયે શ્રી આચારજી પ્રયાગમાં હતા ત્રીયાં એક પહેાર રાત મહા ત્રીયારે શ્રી આચારજીએ પદમનાભદ્રાસને આજ્ઞા કરી જે તું શ્રી અકાંજીને પંચરાવી લાવ તે સાંભળી પદમનાભદ્રાસ ત્રીયાંથી હઠીને આહ્યા તે વખતે ખીજ વર્ષશનવ પાસે બેઠા હતા તે કહેવા લાગ્યા જે આ ખાલજી ગાંડો થયો છે ધાટવાળાએ નાવ તો બાંધી રાખ્યાં છે ને એ તો હઠીડગયા તેથી આ વખતે જવાની નથી પણ એને તો શ્રી ગુરૂની આજ્ઞાનો બીશ્વાસ છે કે આ કામ તો નહી શીધ થયેજ તેથી ગંગાના ધાટ ઉપર આગ્યો અને આશપાસ જોવા લાગ્યો પણ કોઈ દેખાય નહી એટલામાં એક દૃશ્યેક વરસનો છોકરો એક નાનું નાવકુ લેઈને ત્રીયાં આગળ આગ્યો અને પદમનાભદ્રાસને પૂછ્યું જે તમારે સામે પાર જવું? ત્રીયારે એમણે કહ્યું જે હા મહારે જવું છે તે સાંભળી એને પાર ઉતારી દીધા કરી તેને પૂછ્યું જે તું પાછો અહીં ક્યારે આવીશ ત્રીયારે પદમનાભદ્રાસે કહ્યું જે મેં ઘડીમાં આવીશ પછી તે છોકરાએ કહ્યું જે આ નાવકુ અહીં ઉભું રાખજું મારે તું તાકીદે આ

વળે પછી તે શ્રી આચારજીને પવરાતી લાગ્યા અને ઝોજ નાવમાં બેસાડી પાર ઉતાર્યાં પછી પાછુવાળો જીવે તે નાવકુ તથા છોકરો કોઈ દીકું નહીં પછી શ્રી આ-
ચારજીને લેખને શ્રીઆચારજીની પાસે આવ્યા ત્રીયારે શ્રી
આચારજીએ આસા કરી કે હવે તું જઈને શયન કર
પછી પદમનાભદ્રાસ જ્યાં સરવે વર્ષશનવો સુષ્પ રહ્યા હ
તા ત્રીયાં આવ્યા ત્રીયારે વર્ષશનવો પુછવા લાગ્યા કે તમે
શું કરી આવ્યા તે સાંભળી પદમનાભદ્રાસે તેમને સરવે
સમાચાર રહ્યા પછી બધા વર્ષશનવોએ કહ્યું જે શ્રીદાદાર
જીને બહુજ શ્રમ કરાવ્યો પછી તે વર્ષશનવોએ શ્રી આ
ચારજીને કહ્યું કે મહારાજ પદમનાભદ્રાસે શ્રી દાદારજી
ને બહુજ શ્રમ કરાવ્યો તે સાંભળી શ્રી આચારજીએ
એ વર્ષશનવોને કહ્યું કે આ જે થયું છે તે મારી ઇચ્છા
થયું છે મારે એને કશું કહેવું નહીં.

વળી એક સમયે શ્રીઆચારજી ગોકુળથી આવેલ પ
ધારવા ત્રીયારે એક ક્ષત્રી વેપારી કોઈ વસ્તુ લેખને શ્રી
આચારજીની સંગાથે આવ્યો તે કનોજ જતાં વચમાં
શ્રીઆચારજીનો આગળ ચાલતા હતા ને તે વેપારીનો
પાછળ રહ્યો તેના ઉપર ચોર દુડી પડ્યા અને મરવે વ
સ્તુ હુટી લીધી અને શ્રી આચારજી તો હામોદરદાસ સં
જાલને ઘેર જઈને ઉતરવા ત્રીયાં રસોઈ કરી શ્રી દાદાર
રને ભોગ સમરવ્યો એટલામાં એ વેપારી પાછળ રે:

તો કૂટતો આંચો અને પુછ્યું ને શ્રી આચારજી શું કરે
 છે તીયારે પદમનાભદાસે કહ્યું ને એ તો ભોજન કરે
 છે તીયારે વેપારીએ કહ્યું કે અમારો માલતો સધળો ચો
 ર છુટી ગયા છે ને શ્રી આચારજી તો ભોજન કરે છે એ
 વાત સાંભળતામાં એ વેપારીનો હાથ ઝાલીને પદમનાભ
 દાસ તેને બહાર બાંધ્યા અને પુછ્યું ને સાચુ બોલ કે
 તારો માલ કેટલો ગયો છે તે તને આપૂ પછી તે વેપા
 રીએ પોતાનો નેટલો ગાલ ગયો હતો તે સધળો ખતા
 વ્યો પછી પદમનાભદાસ તેનો હાથ ઝાલીને એક શાહુ
 કારને ઘેર બાંધ્યા ત્યાં તે શાહુકારે તેમની ઘણીજ આગ
 તા સ્વાગતા કરી અને પુછ્યું કે તમે કેમ પધાર્યા છો?
 ત્યારે પદમનાભદાસે તેને કહ્યું ને આ વેપારીને આટ
 લું દ્રવ્ય ભેંષ્યે છીએ તે આપો તીયારે શાહુકારે કહ્યું
 ને તમારે નેટલું ભેંષ્યે તેટલું દ્યો ત્યારે પદમનાભદા
 સે કહ્યું ને બાવો ખત પત્ર લખી આપું તે સાંભ
 ળી શાહુકારે કહ્યું ને ખતપત્રનુ શું કામ છે તમારે દ્ર
 વ્ય ભેંષ્યે તેટલુ લો પછી પદમનાભદાસે કહ્યું કે હું તો
 ખત લખી આપીને પછી દ્રવ્ય લેખંશ એમને
 એમ તો નહી લેજ તીયારે શાહુકારે કહ્યું ને તમારી ઈ
 છા પછી શાહુકારે એ વેપારીને તો દ્રવ્ય આપ્યું પછી
 પદમનાભદાસે શાહુકારને ખત લખી આપ્યું તેગા પોતે
 પોતાનો સ્વધરમ ધરેણુ લખ્યું અને વેપારી તો પોતાને

ઘેર ગયો અને પદમનાભદાસ પોતાને ડેકાણે ગયા તી
 મારે શ્રી આચારજીએ પૂછ્યું ને તું ક્યાં ગયો હતો?
 ત્યારે પદમનાભદાસે કહ્યું ને એક કામ હતું ત્યાં ગયો
 હતો પણ શ્રી આચારજી તો સરવે વાત જાણે છે તેથી
 તેમણે કહ્યું કે હું કોઈ વેપારીને બોલાવવા તો નહોતો
 ગયો કે તેથી તેં એને રણ કહાડીને દ્રવ્ય આપાવ્યો તે તેં
 બહુ ઓછું કર્યું તીમારે પદમનાભદાસે કહ્યું ને એ વાત
 તો સાચી પણ આપને ભોજન કરતાં તો બે ઘડી વાર
 ભાગત એની બડામમાં તો મહારોજીનું વ્યરથ થઈ
 જત રહ્યું તો કાલે આપીશ એમાં તેથી વાત કે પછી
 શ્રી આચારજીએ કહ્યું કે તેં તારો ધર્મ ધરાણે બખી
 આપ્યો તે શાથી ત્યારે પદમનાભદાસે કહ્યું ને એવી આ
 ડી બખાવ્યા શીવાય રણ આપાય નહીં પછી શ્રી આચાર
 જીએ પધાર્યા અને પદમનાભદાસ એક રાજા હ
 તો તેની પસે ગયા તીમારે તે રાજાએ પદમનાભદાસને
 બહુજ આદર સતકાર કર્યો પછી રાજાએ કહ્યું ને મ
 ને કયા સંભળાવો તીમારે પદમનાભદાસે કહ્યું ને હું
 ભાગવત તો નહીં સંભળાવું કહે તો ભારથ સંભળાવું તીમા
 રે રાજા કહે મહારાજ આપની હજી પછી ભારથ કહે
 વા બાગ્યા તે જ્યારે તેમાં પ્રવેશો પ્રસંગ આવ્યો તે વખ
 તે સંખ્યાનાં હયાયાર છોડાવ્યાં તીમારે આમળ કયા
 કહેવા બાગ્યા તે કયા કહેતાંજ કોણને વીરરસ ઉત

પન થયો તે પોતપોતામાં લાન મુકીથી લડવા લાગ્યા પછી કેટલેક દિવસે બાગ્ય સમાપ્ત થયું તીયારે રાજ દક્ષણ બહુજ આપવા લાગ્યો. પદમનાબદાસે કહ્યું જે આટલું મહારે જોમનું નથી મહારે ગાયે જેટલું તેણે છે તેટલુંજ હું લેજશ અમ કહી પેલા શાહુકારને બોલાવી મુળ તથા બાગ્ય સુનાં જેટલું દેવું હતું તેટલું મુદતની આપ્યું બાકીનું રાજને પાછું આપ્યું પછી એ શાહુકારે પછસો દેખીને બાગ કાઢી નાંખ્યું.

વળી પદમનાબદાસની એક છોકરી કુંવારી હતી તેને વાસ્તે વર શ્રીઆચારજીનો સેવક એવો વધમિત્ર પોતાની જાતીનો જોઈતો હતો તે જાણતા હતા તે સરવે વધમિત્રોને પુછવા લાગ્યા તીયારે વધમિત્રોએ કહ્યું કે એક વર શ્રી આચારજીનો સેવક છે પણ સનોડી આ પ્રાણી છે પણ પદમનાબદાસને કાંઈ લલ્લકીક વ્યવહાર માતીર્થી શક્તિ રહી નહી પણ પછ્યુ કે તે સારો વધમિત્ર હો? તો તેને કન્યા આપીએ તે સાંભળી વધમિત્રોએ કહ્યું કે હા તો છે પછી તે વધમિત્રને પદમનાબદાસે તીલક કર્યું બીજાહ શક્તિ કરીને પોતાને ઘેર આ બાગ્ય અને માટી પુત્રી તુલસા હતી તેને કહ્યું કે તારી જનનો બીજાહ કલાણા વધમિત્રને ઘેર કરીને આવ્યોછું તીયારે તુલસાએ કહ્યું કે એવું કેમ થાય એતો સનોડી આ પ્રાણી છે આપણે તો કનોજિયા બીના જાતી

વ્યવહાર કેમ થાય પછી પદમનાભદાસ કહે કે હવે તો જે થયું તે ખરું તુલસાએ હું કે વીવાહ પાછો ફરવો ત્રીયા રે પદમનાભદાસે કહ્યું જે પાળી લાવ ને માહારા હાથનો અંચુંડા કાપી નાંખ ત્રીયારે તુલસા કહે જે અંચુંડા તે કપાય તે સાંભળી પદમનાભદાસ કહે જે જો અંચુંડા ન કપાય તો વીવાહ કેમ ફેરવાય જો અંચુંડા કાપે! તો વીવાહ પાછો ફરવીએ પછી એજ વિવાહ સહી રાખ્યો ને નાનવાળા સરવે જગજ મારીને રહ્યા પદમનાભદાસને તો વજ્રમળ જોઈએ એવોજ વિશ્વાસ હતો તેથી સગાઈ ફેરવી નહી.

વળી એક ક્ષત્રાણી પદમનાભદાસને ઘેર ગીત આ વતી હતી ત્રીયારે તુલસાએ એને કહ્યું જે તું ગીત કેમ આવેલો તે સાંભળી ક્ષત્રાણી કહે જે એ માટા જગવદી પુરુષ જે ને માહારે છાકરે તથા તેજ તેમના આશીર્વાદ લેવાને આવું છું તું મહારા વીનતી પદમનાભદાસને કરજે ત્રીયારે પદમનાભદાસને તુલસાએ વિનતી કરી જે આ ક્ષત્રાણીને સંતતી તથા તેજા તમને વીનતી કરે છે ત્રીયારે પદમનાભદાસે કહ્યું જે તું જલ લાવ તેની પાસે જળ મંગાવી ચરણોદક આપ્યું અને તેને એવું કહ્યું જે તાહારે પુત્ર થયે તેનું નામ મયુરાંદાસ રાખજે પછી તે ને પુત્ર થયો એ એવા મહાપુરુષ હતા.

વળી આપના સેવ્ય શ્રી ઠાકોર મયુરાંનાથજીને

તથા ખીજા કુટુંબને સ્વર્ણને આડેલ આવીને રહ્યા તે વખત
 એમને દ્રવ્યના સંકોચ બહુ હતો તેને લીધે શ્રી ઠાકો
 રજીને ભોગ સમરપે તો ચાણનાં છોતરાં તળાને ભોગ
 સમરપે અને તે સારા પત્રાળામાં ખીરસે અને કેહ કે
 મહારાજ આ ખીરને ભાવે આરોગે, એક મુઠી ભગ ભા
 તને ભાવે આરોગે, એક મુઠી દાળને ભાવે આરોગે,
 એક મુઠી જેટલાં શાક હોય તેટલાનું નામ દેખને આરો
 ગે, જેટલી સામગ્રી હોય તેટલાનાં નામ દેખને આરોગે
 એક એક મુઠી પત્રાળામાં ખીરસે તે શ્રી ઠાકોરજી તે ગ
 તિ આરોગે પણ એક વહમવે શ્રી આચારજીના આગ
 બ કહ્યું કે મહારાજ પદમનાભદાસ શ્રી ઠાકોરજીને આ
 વી ચીન ભોગ સમરપે છે ત્યારે એક દીવશ શ્રીઆચા
 રજી ભોગ સમરપતી વેળા પદમનાભદાસને ઘેર પધા
 રયા ને નેમ નીત ભોગ સમરપતા હતા તેમજ ભોગ
 સમરપ્યે ભોગ શરાબ્યો ત્યારે શ્રી આચારજીએ પદમ
 નાભદાસને પછડું ને આ ઢગલીઓ કેમ કરી છે? ત્યારે
 પદમનાભદાસે કહ્યું કે આ ખીર, આ વડાં, આ શીખં
 ડ, આ ખાત, આ દાળ, આ રોટલી, આ શાક, એ
 મ કહીને સરપે સામગ્રીનાં નામ દેખ દેખને છોલાંગી ઢ
 ગલીઓ કરીછે. ત્યારે શ્રી આચારજીનું - હવે ભરાઈ
 આપું ને જાણું ને દ્રવ્યના સંકોચથી આવું કરેછે ૫

છી શ્રીઆચારજી ઘેર પધર્યા પછી શ્રી આચારજીએ
 શ્રીઆકાંજીને કહ્યું કે પદમનાભદાસને ઘેર નીત શ્રીધા
 સામગ્રી મોકલતાં રહેજો ત્યારે શ્રી આકાંજીએ પદમનાભ
 દાસને ઘેર શ્રીધા સામગ્રી મોકલાવી. પછી તુલસાએ પો
 તાના પિતાને કહ્યું કે શ્રીઆકાંજીએ સામગ્રી મોકલાવીછે
 ત્યારે પદમનાભદાસે તુલસાને કહ્યું જે આમને અહીયા
 થી કહાડવાવાળાં થયકિ, પછી પદમનાભદાસે જે દહાડા
 માં જવાની ખરચી એકઠી કરીને એક નાવ ભાડે કરી
 લાવ્યા અને પોતાના સેવ્ય શ્રી હાકોરજી શ્રી યથુરાંના
 થજી તથા સમ્રજી કુટુંબ નાવમાં બેસાડીને આપ પોતે
 શ્રી આચારજી પાસે બીદાયગીડી માગવા ગયા ત્યારે
 શ્રી આચારજીએ પુછ્યું કે શ્રીહાકોરજી ક્યાં છે? પદ
 મનાભદાસે કહ્યું કે એ તે નાવમાં બેઠા છે પછી શ્રી
 આચારજીએ બીદાય કર્યા પછી પદમનાભદાસ શ્રી
 આચારજીને ઘેરયા જે શીધુ આવ્યું હતું તે ભંડાર
 માં પહેલ્યાડી ગયા ભંડારીએ શ્રી આચારજીને
 કહ્યું કે મહારાજ પદમનાભદાસને ઘેર જે શીધુ હતું તે
 બધું પાછું આવ્યું છે ત્યારે શ્રી આચારજીએ કહ્યું
 જે અમ શીધુ મોકલાવ્યું તેવાજ એ ગયા નહી
 તે એ જાત નહી તે શ્રી ગોકુળનાથજીએ સરવે
 રામગીદીકામાં લખ્યુંકે કે “પદમનાભદાસ જેવા વીર
 પુરુષ મળવા બ્રહ્મા દુરલભ છે”

વળી એક સમયે રામદાસજી પોતાના સેવ્ય શ્રીઠા
 ઠાકોરજીને પદમનાબદાસને ઘેર પંચરાત્રીને પોતે શ્રી નાથ
 જીની શેવા કરવાને ગયા તે શ્રી નાથજીના ભીતરીઆ થ
 ધને રહ્યા ને પદમનાબદાસ શ્રી રામદાસજીના શ્રી ઠાકોર
 જીની સેવા કરવા લાગ્યા તે ડેટલાક દીવસ પછી મુગલે
 આવીને તે ગામ છુટ્યું તેમાં શ્રીઠાકોરજીને મુગલ લોડો
 લેઈ ગયા ત્યારે પદમનાબદાસ મુગલ લોડોની સાથે સાથે
 સાત દીવસ સુધી રહ્યા જળપાન પણ કર્યું નહી તારે
 આઠમે દીવસે મુગલાણીએ મુગલને કહ્યું જે આ બ્રાહ્મણ
 સાત દીવસ થયા જળ સરખું પણ પીધું નથી તેથી
 વીના કારણે એ બ્રાહ્મણ મરશે તો તહારે માથે હ
 ત્યા આવશે માટે એના શ્રી ઠાકોરજી છુટમાં આવ્યા છે
 તે તેને પાછા આપ તીયારે મુગલે તેને શ્રી ઠાકોરજી પા
 છા આપ્યા તે સેવને પદમનાબદાસ ઘેર આવ્યા પછી
 પોતે સ્નાન કરીને શ્રી ઠાકોરજીને પંચામ્રત સ્નાન કરા
 વ્યું શ્રંગીર કરીને ભોગ સમરપો તે ભોગ શરતીને
 અનુસર કરીને પછી વ્રજશવને બોલાવીને મહાપ્રસાદ લે
 વરાવ્યો તે પછી પોતે પ્રસાદ લીધો જે દહાડે કનોજમાં
 થા શ્રી ઠાકોરજી છુટમાં ગયા તે દહાડેજ મોટા રામદા
 સજીએ એ વાત સાંભળી તે દીવસથી એમણે પણ સા
 ત દીવસ સુધી પ્રસાદ ન લીધો પણ શ્રી નાથજીની સે
 વામાં સાવધાન રહેતા એ રામદાસજીની વાત પદમના

ભદાસે જાણી જે રામદાસજીને જાહુજ દુઃખ પડ્યું એ વાત જાણીને શ્રીનાથજીના દરશનને સાર તથા રામદાસને મળવા ગયા. પ્રથમ શ્રીનાથજી દ્વાર આવીને દરશન કર્યાં અને પછી રામદાસને મળ્યા તીયારે રામદાસે પદમનાભદાસને કહ્યું જે તમે જાહુજ દુઃખ પામ્યા તીયારે પદમનાભદાસે કહ્યું કે મેં તો દુઃખ ભોગવ્યું તે લેજો પામ્યું તમે સાત દીવસ લગી શ્યા સાર કાંઈ લીધું નહી તીયારે રામદાસે કહ્યું કે તમે કહેજો તે સાચું પામ્યું મેં તો જાહુજ દીવસ સેવા કરી તથા એટલો સંબંધ જોઈયે. એ રામદાસ એવા ભગવત હતા એમની વાત કયાં સુધી લખીએ પછી પદમનાભદાસ કેટલાક દીવસ રહીને વીદાય થયા તે કનોજ આવ્યા ને કુળી સેવા કરવા લાગ્યા તે થી એમના ઉપર શ્રી આચારજી પ્રસન્ન રહેતા. એ પદમનાભદાસ એવા ભગવતી કૃપાપાત્ર હતા એમની વાત કયાં સુધી લખીએ.

વારતા થ શ્રી,

શ્રી આચારજીના સેવક પદમનાભદાસની પુત્રી

તુલસાની વારતા.

એક સમ એક વક્ત્રવ શ્રી આચારજીનો સેવક તે વૃદ્ધસાને ઘેર આવ્યો શ્રી ઠાકોરજીનાં દરશન કર્યા પછી

રાજભોગ સરઘા તીયારે તુલસાએ તે વધમવને મહુ કે
હોડા શ્વાન કરો ગહાપ્રસાદ લો તીયારે વધમવે કહ્યું ને
હું તો ઘેર જઈને શ્વાન કરીશ તીયારે તુલસા મુપ થ
મ કરીયા બોલી નહી પછી વધમવ પોતાને ઘેર ગયો
પછી તુલસાના મનમાં બહુજ એક થયો ને ગહારે ઘેર
યા વધમવ ભુખ્યો ગયો કરી મનમાં આવ્યું ને બ્રાહ્મ
ણ હતો તે નાનવ્યવહારના લાભે સમજી ન લખો તે
ભલે પણ સવારે અનસખડી લેવરાવું પછી મંદિર આવી
તપાસાર કરી રાખ્યો પછી શ્રી ગયુરાંનાથજી પદમનાભ
દાસના સેવનું સરંપ હતું જે તુલસાને રવખમાં ક
હ્યું કે એ વધમવને આપણે ઘેર પ્રસાદ લેવરાવજે
સવારે આપણે ઘેર પ્રસાદ લેશે, પછી સવારે તુલસાએ
પૂજી કરી શ્રીહારજીને આરોગ્યવા લાગી અટલામાં
એ વધમવ ત્રીયાં આવ્યો તે શ્રી હારજીનાં દરશન કર
શીને બેશી રહ્યો અને તુલસા રાજભોગ ધરી બહાર આ
વી તીયારે વધમવને કહ્યું ને હોડા શ્વાન કરો તીયારે
વધમવે કહ્યું કે ઠીક પછી તે શ્વાન સમરણ કરીને આ
વ્યો ને રાજભોગ સરઘા પછી દરશન કર્યાં તે પછી તુલ
સા અનુસર કરી બહાર આવી ત્યારે પુરી, દહી, ખૂર,
અથાણું પીંગેરે વધમવના આગળ મુક્યું ને કહ્યું ને આ
પ્રસાદ લો ત્યારે વધમવે કહ્યું કે એતો નહી પણ હું તો
અનસખડી પ્રસાદ લેમશ પછી તુલસાએ કહ્યું કે તમે કી

હા મનમાં સંકોચ કરશે નહીં એતો સાતિનો વ્યવહાર છે ત્યારે એવું કહ્યું ને એતો સાચુ પેદેમાં તો મનમાં એવું આંધું હતું પણ હવે તો આસા એવીજ થઈ છે તે થી સખડીપ્રસાદ લેઈશ પછી સખડીપ્રસાદ લીધો ત્યારે બંને જણ બહુ ખુશી થયાં.

વળી એક સમય શ્રી ગોસાઈજી વૃલસાને ઘેર પધાસ્યા ત્યારે વૃલસાએ બહુજ ભલી રીતે શેવા કરી તેથી શ્રીગોસાઈજી બહુજ પ્રસન્ન થયા. એક દીવશ શ્રીગોસાઈજી ભોજન કરીને પોહોડ્યા હતા તે પછી ઉથાપન સમયે ગાદીતકીઆ ઉપર ખીરાજ્યા તે વખત વૃલસાની સંગાથે ભગવદ વારતાકરતાં અતી પ્રસન્નતામાં કહ્યું ને પદ મનાભદાસની સંતતી એજ પ્રકારની બોલ્યો. પછી શ્રીગોસાઈજીએ વૃલસાને પુછ્યું ને શ્રી હાથેરજી તારી સંગાથે કાંઈ અનુભવ દેખાડેછે ત્યારે વૃલસાએ કહ્યું ને હવે તો હું પેટ ભરીને ખાઉછું, ઊંઘભરીને ઊંઘુંછું, ને શ્રીઆચારજીના અંચનો પાદ કરે છું ત્યારે શ્રીગોસાઈજી બહુજ પ્રસન્ન થયા વૃલસા એવી ભગવદી હતી ને શ્રિજી એની પિડા સહન કરી શકતા નહીં વૃલસા ત્રિઆચારજીની એવી કૃપાપત્ર ભગવદી હતી તેથી શ્રીગોસાઈજી એના ઉપર બહુજ પ્રસન્ન હતા એની વાત ક્યાં સુધી લખાવ્યો.

વારતા ૬ ઠી.

શ્રી આચારજીના સેવક પદમનાભદ્રાસના છોક
નો વહુ પારવતીની વારતા.

—૦૦૦—

પારવતી શ્રી ઠાકોરજીની શેવા સારી રીતે કરતી હ
તી તે વાત પુરુષોત્તમદાસ મહેરા સારી રીતે જાણતા હ
તા જ્યારે એ કનોજ જતા ત્યારે એને ઘેર ઉતરતા તે
કેટલાક દીવશ પછી પારવતીના હાથ પગ ઘીળા થયા તે
થી શ્રી ઠાકોરજીની શેવા કરતાં, રસોઈ કરતાં મનમાં એદ
આવતો તેથી તેણે પુરુષોત્તમદાસ મહેરાને પત્ર લખ્યો જે
મહારા શરીરને આવી અવસ્થા અછિ તેથી તમે શ્રિઆ
ચારજીને પત્ર લખજો જે મહારા શરીરની આ અવસ્થા
છે. શેવા પાક કરતાં મનમાં એદ આવેછે પણ હું શું કર
તે પુરુષોત્તમદાસે શ્રિગોસાઈજીને વીનતી કરીને તે જ વાં
ચિ સંભળાવ્યું પછી એક મહેરાની મિઠ મુઠી ત્યારે શ્રી
ગોસાઈજીએ આસા કરી જે એ ચાર દીવશમાં કહીશ તે
દીવશ વીતા પછી શ્રિગોસાઈજીએ પુરુષોત્તમદાસને આ
સા દીધી જે તમે પારવતીને પત્ર લખજો જે શેવા સુખે
કર્યા કર. મનમાં કોઈ વાતનો એદ લાવીશનહી શ્રીઠાકોરજી
થોડા દીવશમાં કરમના ભોગ નીવરત કરશે ત્યારે પુરુષો
ત્તમદાસે પારવતીને પત્ર લખ્યો ને શ્રિમુખે કહ્યું હતું તે

સરવે પત્રમાં લખી મોકલ્યું પછી ત્રણ ચાર મહીનામાં હાથ પગ સારા થયા. જેવી પેલેલાં હતી તેવી થઈ ત્યારે પારવતી બહુજ પ્રસન્ન થઈ શેવા કરવા લાગી ફરી વીનવીને પત્ર અને ભેઠ મોકલી દીધી ને વળી લખ્યું જે રાજના પ્રતાપે કરી હું સારી થઈ છું તે વાંચી શ્રી ગોસામંજી બહુજ પ્રસન્ન થયા પારવતી જેવી હતી જે પ્રભુની આસા પ્રમાણે આલતી તેથી શ્રીગોસામંજી એના ઉપર પ્રસન્ન રહેતા એ જેવી ભગવદી હતી એની વાત ક્યાં સુધી લખીએ.

વારતા ૭ મી.

શ્રી આચારજીનો શંક પદમનામદાસનો પૌત્ર
પારવતીના પુત્ર રઘુનાથદાસજીનો વારતા

—(૦)—

તે રઘુનાથદાસ શસ્ત્ર ભણવાને કાશીમાં રહેતા તે શાસ્ત્ર ભણીને શ્રી ગોકુળ આગ્યા પછી શ્રી ગોસામંજીનાં દરશન કરીને દંડવત કર્યો પછી શ્રી ગોસામંજી મારા ની મર્યાદા રાખીને એના માં આગળ કથા કહેતા તે સાંભળતો ત્યારે. પરમાનંદદાસે રઘુનાથદાસને કહ્યું કે તું બહુજ બુદ્ધિશી છે તું મેટા પંડીત છે તો કહે કે આજ શ્રી ગોસામંજીએ કથા શી કહી તે અગને કહે ત્યારે રઘુનાથદાસે પરમાનંદદાસને કહ્યું જે તમે કહેા છો તે સાચુ પણ

મં કાંઈ સાંભળ્યું નથી એ વાત શ્રી ઘોસાઈજીને કહેજો
 કે મહારાજ રઘુનાથદાસ તો કાંઈમાં કશું સમજતા નથી
 તે પછી શ્રી ઘોસાઈજીએ રઘુનાથદાસને બે ચાર અંધ
 ભણાવ્યા મારગની રીતી કહી તે પછી બહુજ સમજવા લા
 ગ્યો મોટો પંડી થયો કેટલાક દીવશ પછી કનોજ આ-
 ગ્યો ત્યારે માતાને કહ્યું જે હું જીવે રહીને શેવા કરીશ.
 ત્યારે માતાએ કહ્યું બલે તુંજ શેવા કરે તે પછી એની
 માતા પારવતી જળ ભરી લાવે પાત્ર માંડે શ્રી ઠાકોરજી
 ની સેવાની સામગરી કરે, રાજભોગ સરે તીયારે અનુસ-
 ર એટલે તાળા મંગળ કરે પોતાને ઘેર આવે પછી બા-
 ઠીએ ભોગ ધરીને પ્રસાદ લે તે પાંચ સાત દિન પછી
 ઠાકોરજીએ કહ્યું જે મહાર ગણુ એંચવું પડે છે મોટે
 થોડી દાળ તો કર, તીયારે પારવત એ કહ્યું કે તમ તો
 દાળ, ભાત શાક વીગેરે સરવે સામગરી આપેગો છો તી-
 યારે શ્રી ઠાકોરજીએ કહ્યું કે હું તો તારા હાથનું આ-
 રોગુ છું તીયારે એ દાળ ભાત વીગેરે સરવે સામગરી ક-
 રવા લાગી પછી થોડે દીવસે છાકરાએ કહ્યું કે તુંજ હ-
 વે રસોઈ સેવા કર તીયારે રસોઈ સેવા કરવા લાગી રૂઢ
 નાથદાસ એવા ભગવતી હતા ત્રિ ઠાકોરજીને સેવા કરીને
 પ્રસન્ન કર્યા એની વાત ક્યાં સુધી લખીએ.

વારતા ૮ મી.

શ્રી આચારજીની શેવક રત્નોક્ષત્રાણીની વારતા.

તે રત્ને ક્ષત્રાણી નીત પકવાત સામગરી કરી રાત્રિ
એ શ્રી આચારજીને માટે લેધ જતી હતી તે શ્રી આચાર
જી આરોગતા તેનો સ્નેહ એવી રીતનો હતો કે એક દીવ
શ આચારજીના પિતા શ્રી લક્ષ્મણભટ્ટના શ્રાવનો દીવસ
હતો તેથી શ્રી આચારજીએ બ્રાહ્મણને ભાજન કરવા બો
લાવ્યા હતા ત્રીયાં ધી થોડું ભેદિયું હતું ત્રીયારે શ્રી આચાર
જીએ કહ્યું જે રત્નેને ઘેરવા લઈ આવે તે સાંજની એ
ક વાંસવ લેવા ગયા તેણે રત્નેને કહ્યું કે ત્રિ આચારજી
એ ધી મંગાવ્યું છે ત્રીયારે રત્નેએ પૂછ્યું કે શું કરવા
ધી મંગ્યું છે? વાંસવને કહ્યું કે બ્રાહ્મણને ભાજન કરવા
બોલાવ્યા છે ત્રીયાં ધી આજ્ઞું છે માટે મંગાવ્યું છે ત્રીયારે
રત્નેએ કહ્યું જે મહારે ધી નથી. તે સાંજની વાંસવ પા
છો આવ્યો ત્રીયારે શ્રી આચારજીએ કહ્યું કે હું કરીથી
જા અને તેને ખીજીને કહે કે ધી આપ ત્રીયારે તે વાંસવ
કરીથી ગયા પણ રત્નેએ ધી આજ્ઞું નહી તેથી વાંસવ પા
છો આવ્યો અને કહ્યું જે મહારજ એતો ધી આપતો
નથી ત્રીયારે શ્રી આચારજી બોલ્યા નહી ને ખીજે ડેકાણે
ધી ઘેરને કામ ચલાવ્યું, પછી રાત્રિએ રત્ને સામગરી લેધ

ને આવી તે રજીને દેખીને શ્રી આચારજી પુંઠ દેખને બે
 ઠા તીયારે એણે કહ્યું કે મહારાજ મહારે અપરાધ શોધી
 તીયારે શ્રીઆચારજીએ કહ્યું જે આજ લક્ષમણભટ્ટના
 શ્રાધનો દીવશ હતો તે જાહનુ ભોજનને વારતે ધી કેમ
 ના આપિયું તીયારે રજીએ કહ્યું કે હું કાંઈ લક્ષમણભટ્ટની
 છુંડી નથી મહારે ધી નહોતું તેથી મેં આપિયું નહી તીયા
 રે શ્રી આચારજીએ કહ્યું પકવાન સાનાં કરી લાવીશું. તી
 યારે રજીએ કહ્યું કે મારે ધી શ્રીઠાકોરજીનું છે તે કેમ ક
 હડાય તમારે ઘણુંએ હતું તે કેમ ના લીધુ તીયારે આચાર
 જી કહે કે તેતો શ્રી ઠાકોરજીનું હતું તે કેમ લેવાય તીયારે
 રજીએ કહ્યું કે હું પણ શ્રીઠાકોરજીનું ધી કેમ આપું તીયા
 રે શ્રીઆચારજી બોલ્યા નહી પછી રજીએ સામગરી આ
 ગળ મુકીને કહ્યું કે મહારાજ આરોગો તીયારે શ્રી આ
 ચારજીએ કહ્યું કે આજ શ્રાધનો દીવશછે તેથી જાજવાર
 આરોગવું નથી. રજીએ કહ્યું કે તેતો રાત્રુ પરંતુ તમારા ઘરનું
 હોયતો તમારાધી ન લેવાય પણ આતો લેવું જોઈએ એવો
 રજીનો આગ્રહ જોઈને સામગરી અંગીકાર કરી અને પોતે
 આરોગ્યા. રજી શ્રીઆચારજીની એવી કૃપાપાત્ર ભગવદી
 હતી એની વાતનો કાંઈ પાર નથી તે ક્યાં સુધી લખીય.

વારતા હ મી.

શ્રી આચારજીના સેવક કાશીના રહેવાશી શેઠ
પુરુષોત્તમદાસ ચોપડા ક્ષત્રીની વારતા.

— ૦ ૬૦૦ —

શેઠને શ્રિઆચારજીની આસ હતી કે તમે નામ સમ
રણુ આપજો તેથી એ નામ સંભળવતા પોતાને ઘેર શ્રિ મ
દનમોહનજીની શેવા કરતા. રાજશેવા ભણી રીતે કરતા સ
ર્વ સંપત્તિ હતા. શ્રિમદનમોહનજીને ગીત ખાવન ખીડાં
અ રાગાવતા હતા એ પ્રકારે શેવા કરતા, પણ કોઈ દીવશ
વીશ્વનાથ મહાદેવનાં દરશન કરવા જતા નહોતા એમ કરતાં
બહુ દહાડો થઈ ગયા ત્યારે એક દીવશ મહાદેવજીએ શે
ઠ પુરુષોત્તમદાસને સ્વપનમાં કહ્યું કે તમે ગારી સાથે
ગામની ગીત પણ રાખતા નથી તો ભણે પણ વર્ધમાવની રી
ત તો રાગો કોઈ દીવશ અમને મહાપ્રસાદ તો આપતા
નથી એવી વાત સ્વપનમાં કહી ત્યારે સવારે હઠી સેવાથી
તાગીને બહાર આવી વસ્ત્ર પેહેરીને ખીડાં ચાર મહાપ્રસા
દ લેધને વીશ્વનાથના દેરોમાં ગયા ત્યારે ગામના લોક આ
શ્ચર્ય પામ્યા કે ભાઈ પુરુષોત્તમદાસ કોઈ દહાડો આવતા ન
હી ને આજ થાયી આવ્યા છે તે જોઈ સધળા લોક બે
ગા થયા તે શેઠ શીવાલયમાં આવીને મહાપ્રસાદ તથા ખી

ડા આગળ ધર્યાં પછી જે શ્રીકૃમ કહીને ભી આલ્યા
 તીયારે માઠામાઠા શીવભક્ત પ્રાણભુ હતા તે શેઠને પુછવા
 ભાગ્યા જે તમે હંડવ્રત નમસ્કાર કાંઈ ન કર્યો ને જે શ્રી
 કૃમ કરીને ભી આલ્યા તે કાંઈ સાર ન કર્યું તીયારે શે
 ઠે કહ્યું જે તમે મહાદેવજીને પુછા તે તમને કહેશે. પછી
 પ્રાણભુએ મહાદેવને પુછ્યું તીયારે તે મહાદેવજીને. એક
 પ્રાણભુ કૃપાપાત્ર હતો તેને મહાદેવજીએ સ્વપનાં કહ્યું જે
 એ માઠા ભગવદી છે અમે એમની પાસે માહા પ્રસાદ મા
 ગ્યો હતો તે આપવા સાર આવ્યા હતા. અમારે ને એ
 મને જે શ્રીકૃમ વ્યવહાર છે તેથી તમે એમને કાંઈ કહેશે
 નહીં. પછી પુરુષોત્તમદાસ કોઈ દીવસ માઠા પછવને પ્રસા
 દ લેધને જતા એક વખત મહાદેવજીએ કાળભિરવને કહ્યું
 જે પુરુષોત્તમદાસ વધમિવ એમને ઘેરથી અસુરે. આપણે
 ઘેર આવેછે તેથી તમે એમને ઘેર ચોકાપેરે કરતા રહે
 જો તે પ્રમાણે કાળ ભિરવ નીતે ધરની ચોકા કરતા. એક
 દીવસ પુરુષોત્તમદાસ કોઈ વધમિવને ઘેરથી પોતાને ઘેર આ
 વતા હતા તેવારે કાળભિરવ પાછળપાછળ ચલ્યો આવતો
 હતો. તે શેઠ જ્યારે ધરતા ખારણા આગળ આવ્યા ત્યારે
 શેઠે પાછા કરીને જાયું તો કાળભિરવ દીઠો ત્યારે એને પુછ્યું
 જે તું કોણ છે? એ બોલ્યા કે હું કાળભિરવ છું. મને
 મહાદેવજીની આત્મા છે તેથી તમારા ધરની ચોકાપેરે
 કરેછું ત્યારે શેઠ અડકી અડકાતીને અંદર ગયા.

વળી એક દક્ષિણ દીશાનેા ખાજણુ બનારસ આંચો
તે મહાદેવજીનેા કૃપાપાત્ર હતો તે ખાજણુ સાક્ષાત મહાદેવ
જીનાં દરશન કરતો ત્યારેજ જળપાન કરતો. જે દીવશે
સાક્ષાત દરશન ન થાય તે દીવશે અપવાસ કરતો એ એ
થી હતો તે એક સમયે જન્માષ્ટમીનેા ઓછવ આંચો તે
તે દીવશ તેને દરશન ન થયાં ત્યારે તેણે ખીજે દીવશે મ
હાદેવજીને પુછ્યું જે મને કાલે અને આજ પોહારે, દહા
ડા ભગી દરશન ન થયાં તેનું કારણ શું? ત્યારે મહાદેવ
જીએ કહ્યું જે હું શેઠ પુરશોતમદાસને ઘેર જન્માષ્ટમીનેા
ઓછવ જોવાને ગયો હતો ને ત્યાંથીજ આંચો છું ત્યારે
તે ખાજણે પુછ્યું જે શેઠ પરશોતમદાસ કોણછે? જેને ઘે
ર તમે ઓછવ જોવા જાઓછો. ત્યારે મહાદેવજીએ કહ્યું
જે એ મોટા ભગવદી છે ત્યારે ખાજણે કહ્યું કે અમને
ભગવદ ભક્ત કરો ત્યારે મહાદેવજીએ તેને કહ્યું કે તમે જ
ધને શેઠ પરશોતમદાસ પાસે નામ પામો. એવું સાંભળી
તેણે કહ્યું જે તમે અમને નામ આપો ત્યારે મહાદેવજી
એ કહ્યું જે હું તમને નામ આપું પણ મારૂ નામ તમને
કળશે નહીં એ મારગના આચાર્ય અમે નથી પછી એ
ખાજણુ શેઠ પાસે આંચો ને બહાર ઉંમરણી શેઠને ખબ
ર કરાવી જે એક ખાજણુ આંચો છે ત્યારે શેઠે કહ્યું જે
તેને બેસારો માયુપકવવાને આંચો હશે પછી આપ શેવા
થી પોહોથી બાહેર આંચા તીયારે એણે દંડવત કર્યા ૫

છી શેઠે કહ્યું ને આ અવળુ કેમ કરેછે અમ ક્ષત્રિ ને ત
મે પ્રાણી ગાટે તમને આ ન થટે, તીયારે એણે કહ્યું
ને શેઠ અમને નામ આપેા બહુ આગ્રહ કર્યો પણ ના
મ આપિયું નહી તીયારે ફરી મહાદેવજી પાસે આંચો અ
ને કહ્યું ને અમને નામ આપતા નથી તીયારે મહાદેવજી
એ કહ્યું ને તું અમારે નામ લેજે ને કહેજે ને મને
મહાદેવજીએ મોકલ્યો છે, અને તમને કહાંયું છે ને
મને નામ આપેા તેથી કૃપા કરીને નામ આપેા પછી શે
ઠે એને નામ સંભળાવ્યું પછી એને શેઠે હાથ જોડીને
ને શ્રી કૃમ કહ્યા તીયારે એ પ્રાહમણે કહ્યું કે તમે અમ
ને પ્રણામ કેમ કરો છો તીયારે શેઠે કહ્યું કે હવે તો ત
મે ભગવદ્ભક્ત થયા મહારે તો પગે લાગવા જોગ છો,
તમારે ને અમારે ધન શ્રી આચારજી છે હું તો એમની
આત્માથી નામ આપુછું પછી એ પ્રાહમણે શ્રી આચારજી
પાસે આંચો ને ફરી નામ નિવેદન પામ્યો પછી કેટલાક
દિવસ તીર્થો રહીને શ્રી આચારજી પાસે ભણ્યો પછી પો
તાને દેશ આંચો.

વળી ફરી એક દિવસ મંદીરમાં બેઠેબેઠે મંદીર વસ્ત્ર
કરતા હતા એટલામાં છોકરો ગોપાળદાસ પહોંચી નાહી
ને સયન કરાવવા સમે આંચો ને જીવે તો શેઠ બેઠાબે
ઠા મંદીર વસ્ત્ર કરેછે તીયારે ગોપાળદાસના મનમાં એમ
આવ્યું ને શેઠ વૃધ થયાછે તોપણ હજી સુધી શ્રેવામાં

જાતપર રહેછે એ વાત એમના મનની પુરશોતમદાસે જાણી
ત્યારે કહ્યું કે બેઠા આધા આવો પ. ઠી ગોપાળદાસજી ન
જીક આવીને જીએ તો પોતાના પીતાને વરસ પચિશની
ઊમરના જીવાન દીઠા તીયારે કહ્યું કે ભગવદ્ભક્ત સદાકા
ળ જીવાનજ રહેછે પણ અવસ્થા માગી લેછે.

વળી ઝાડ પાંડમાં મંદાર ઠાકોર છે. મધુર સુદન
પર્વત ઉપર મંદાર છે તે પર્વતનું નામ મંદાર પર્વત છે.
એ પર્વત ઉપરથી મનુષ્ય પડે તો તે મરી જાય તહી
ને પોતાના મનમાં બધું પાપ કહીને કામના વીઆરીને
પડેતો દેહ છુટે પછી સર્વ કામના સીધ થાય. એવું એ
સ્થળ છે ત્યાં શ્રી આચારજી પેહેલા પધાર્યા હતા ત્યા-
રે પુરશોતમદાસને એક પ્રાહ્મણ શ્રી આચારજીને શેવક
એ જે જણા એ પર્વત ઉપર દરશનને માટે ચડ્યા ત્યારે
દરશન કર્યા પછી રાત્રી પડી તેથી ત્યાંજ બેશી રહ્યા.
પછી એક કોઈ પ્રાહ્મણે પૂછ્યું ને તમે કોણ છો ત્યારે
પેસા પ્રાહ્મણ બોલ્યો કે અમે વૈશ્નવ છીએ, શ્રી આ-
ચારજીના શેવક છીએ ત્યારે એ પ્રાહ્મણે કહ્યું કે મા-
હારી પાસે એક મણી છે તે તમને આપઘું તે તમે લે-
શો? ત્યારે વૈશ્નવ પ્રાહ્મણે પૂછ્યું કે તે મણી શા કામમાં
આવે? તારે એણે કહ્યું ને આ મણી એવો છે કે
ને માગે તે આપે ત્યારે એ વૈશ્નવે કહ્યું કે હું તો વી-
રકત (ત્યાગી) છું હું મણી લેખને શું કરું. અમારી સાથે

એક ક્ષત્રી છે તેને આપે તારે ખાસણે કહ્યું કે એને જગાડો. પછી પુરસોતમદાસને જગાડીને પૂછ્યું કે આ મણી લેશો? ત્યારે પુરસોતમદાસ બોલ્યા ને એ ગણી શા કામમાં આવે. ત્યારે મણીનો મહિમા કહ્યો. પછી થોડે કહ્યું કે એ અમારા કામની નહીં તેથી ન લીધો તે વારે એ ખાસણુ પાછો ગયો. પછી પુરસોતમદાસને પોતાના શાયા ખાસણે પૂછ્યું કે તમે મણી કેમ ન લીધો. તમે તો ગૃહસ્થજી, બહુ કુટુંબી છો, તમારે માથે થેલા છે ને તમે મણી કેમ ન લીધો. તમારે મણી લેવો. હસીત હતો. ત્યારે થોડે કહ્યું અરે ગાંડા ખાસણુ હું શું કાકો-રજીનો આશ્રમ છાડી મણીનો આશ્રમ કરું ત્યારે મા-હાગી શી ગતી? પણ ખાસણુને કહ્યું કે તું કેમ ન લીધો ત્યારે ખાસણે કહ્યું કે હું તો વીરકત છું તે મણી લેઈને શું કરું મને તો જગદીશ થેર અન્ન આપી રહે છે તારે થોડે કહ્યું ને તને થેર અન્ન જગદીશ આપશે તો મને દસ થેર કેમ નહીં આવે. જગદીશને શી વાતની કમી છે? તારે એ બે જાણે મણી ન લીધો. એમને શ્રી કાકો-રજી ઉપર એવો દ્રઢ વિશ્વાસ છે એવા ભગવદી કૃપા પાત્ર હતા.

વળી એકદીન શ્રી આચારજી થોડે ધેર ખરેખરે આજ્યા તારે સેવ્ય કાકોર થોડા મદન મોહનજી તેમને

પંચામૃત સ્નાન કરાવીને મોગ સગરજો. પછી મોગ
સરાળી અનુસર કર્યા પછી આપે મોજન કર્યું. ત્યા-
રે દામોદરદાસ હરસાણી સાથે હતા તેણે શ્રી આચાર-
જીને પૂછ્યું કે આ શું? ત્યારે શ્રી આચારજીએ કહ્યું કે
એ અદ્વાપી સુધી આસાથી નામ દેછે તથી મારે એની
ગર્વાદા રાખવી જોઈએ. એ એવા ભગવદી કૃપા પાત્ર હ-
તા એમની વાત ક્યાં સુધી બાંધીએ.

—૦—

વારતા ૧૦ મી.

શ્રી આચારજીના શેવક પુરશોતમદાસની પુત્રી રુક્ષમ
ળીની વારતા.

—*0*—

એક સમયે શ્રી ગોસાઈજી કાશીમાં હતા તાંહાં સુ-
ર્ય મહાજી યથું તારે શ્રી ગોસાઈજી મણી કરણીકાના
ઘાટ ઉપર સ્નાન કરવા સારૂ પધાર્યા. તારે રૂક્ષમણીએ
પણુ ધરમાં શ્રી ગદનમોહનજીને સ્નાન કરાવીને પોતે
મણી કરણીકાના ઘાટ ઉપર સ્નાન કરવાને શ્રી
ગોસાઈજી પધાર્યા જાણીને આવી. તારે કોઈ વેમવે શ્રી
ગોસાઈજીને રહ્યું માહારાજ રૂક્ષમણી પણ આવી છે.
તારે શ્રી ગોસાઈજીએ કહ્યું કે રૂક્ષમણી આગળ આ-

૧. પાથે બોલાવીને પૂછ્યું ને તું કેટલેક વરથે સ્નાન કરવા આવી તારે કહે માહારાજ એવીથ વરથે આવી. એ વાત સાંભળીને શ્રી ગોસાઈજીનું -હૃદય ભરાઈ આવ્યું ને કહ્યું કે જીઓ એવા ભગવદી જેને થેવા કરતાં એક ક્ષણગી નવરાથ નથી ને સ્નાન કરવા આવે. તારે શ્રી ગોસાઈજી રૂપમણીને દેખીને બહુજ પ્રસન્ન થયા.

૫ વળી એક સમ દ્વત્રી યોક કારતીક સ્નાન કરતા હતા તારે રૂપમણીએ પુરથોતમદાસને કહ્યું ને તમે કહેતો હું સ્નાન કરે. તારે થેઠે કહ્યું બલિ. કારતીક સ્નાન કર, જોઈએ તે સ. પછી રૂપમણીએ કહ્યું કે ખાંડને ધી અ-
પાત્રે તે પ્રમાણે થેઠે ખાંડ, ધો અપાવ્યું ને મદિતો ધરમાં હતો જ્યારે પાછલી રાત્રી એક પોહોર રહે તાંપા ઉઠીને રાજ ભોગ લગી નહિતમ સામગ્રી કરીને સમરપે. ફરી ઉથાપત્યા સંવન ભોગ લગી સમરપે એવું કારતીક માસમાં એ કરે. વર્ષશાખમાં શીતળ સામગ્રી કરે તે માહા પ્રસાદ વૈશ્નવને લેવરાવે. તારે પુરથોતમદાશે રૂપમણીને પૂછ્યું ને હે પુત્રિ અમે તો તમને સ્નાન કરવા જતાં દેખતા નથી તો તું કારતીક માસ નાહ્યો કે નથી નહાતી. ત્યારે રૂપમણીએ કહ્યું ને મારે સ્નાનનું શું કામ છે હું તો ઠાકેરજીને સામગ્રી નવીન કરી ભોગ ધર્યું એવી શીતળ સ્નાન કરેછું એવું સાંભળીને થેઠે પુરથોતમદાસ બહુ

પ્રસન્ન થયા. વળી શ્રીગોસાધજી રક્ષમણીને જોઈને કહેતા
જે એમને શ્રી ઠાકોરજી કોઈ દિવસ જોડયા નથી.

વળી કેટલાક દિવસ પછી રક્ષમણીની દેહ અશક્ત
થઈ તીયારે વીઆસ્યું કે હવે તો દેહ છુટે તો સાર. શ્રી
ઠાકોરજીની શેવા ન બની આવે તો આ દેહ શા કા
મની છે પછી કેટલેક દિવસે દેહ છુટી તીયારે કેટલાક દિ-
વસ પછી કોઈ વખતે શ્રીગોસાધજીના આગળ કહ્યું જે
રક્ષમણી ગંગામાં મળી તીયારે તેમણે કહ્યું કે એવું નકહો
પણ એવું કહો કે ગંગાને રક્ષમણી મળી એવું કહો રક્ષમણી
એવી ભગવદી હતી તેમની સરાહના પોતે શ્રી ગોસાધજી શ્રી
મુખ્ય કરતા.

—૦—

વારતા ૧૧મી.

શ્રી આચારજીના શેવક પુરશોતમદાસના વીકરા
ગોપાલદાસની વારતા.

—***—

એમને સેવ્ય શ્રીઠાકોરજી આનુભાવના દેખાડતા હ
તા, જે જોઈતું તે માગી લેતા, વાતો કરતા એવું સદા
કાળ કૃપા કરતા. વળી ગોપાલદાસ કીરતન બહુ કરતા જ્યા
રે ગોપાલદાસની દેહ અશક્ત બહુ થઈ તીયારે ભગવાન
નામનો ઉચાર કરતા શ્રી આચારજીના ગરંથ મુખેપની

શ્રી ભાગવત શ્રી ગોસાધીજીના રહસ્ય, સધળા ગરંથ પાઠ કરતા. ભગવત લીલામાં મગ્ન રહેતા. સદાકાળ લીલાનો વિચાર કરતા એમ કરતાં કાળ વીતે. પછી રેહ છુટી તે શ્રી ગોસાધીજીએ સાંભળી તારે આપે શ્રી મુખથી એમની સરાહના કરીને કેહેતા ને એવા ભગવદી તેા દુરલભ છે ને વધુમવને મારગની વારતા કહેતા ને પોતાનો નીરવાહ કરતા એવા ભગવદી હતા તેથી તેમની વારતા ક્યાં સુધી લખીએ

—૦ૐ૦—

વારતા ૧૨ મી.

શ્રી આચારજીના શેવક રામદાસ સારસ્વત બ્રા-
હ્મણની વારતા.

—*૦*—

એ રામદાસ શ્રી હાકોરજીની થેવા સારી રીતે કરતા હતા એ અપરસતાથી જલ લેતા, ખીકુએ પણુઅપરસતામાં લેતા એ પ્રકારે રહેતા એમની પાસે દ્રવ્ય બહુ હતું. તે કે ટલાક દીવશ પછી દ્રવ્ય અરચ થઈ ગયું તે થોડામાં આ આખીને રહ્યું તીયારે મનમાં વિચાર કર્યો. કે ને કાંઈ આ યપત હોય તેા સારી તીયારે દ્રવ્ય રહ્યો હતો તે વ્યાજે આપ્યો તેનું વ્યાજ બહુજ આવવા લાગ્યું તીયારે રામદાસ સજીના સેવ્ય હાકોર શ્રી નવનીધપ્રોવાજી હતા તેમણે રામ

દાસને કહ્યું ને અરે રામદાસ તં તો હજી લગી અમને
 તો દ્રવ્ય દેખાડ્યું નથી તીયારે રામદાસ એવું સાંભળીને
 ખીમા રહીને કહ્યું ને મહારાજ હું તો ચુક્યો પણ તે દી
 વથે પેલા દ્રવ્યવાળા પાસે ગયા અને કહ્યું કે મારે
 દ્રવ્ય છે તે લાવ. તીયારે તેણે કહ્યું ને એ દ્રવ્ય માગવા
 નું કારણ શું છે. રામદાસે કહ્યું ને હું શું કરે છોકરાં
 નેડે કામ પડ્યું છે તેથી છોકરાનું મન રાખવું નેપ્રમ્યે ત્યા
 રે તે દીવથે દ્રવ્ય હતું તે સમજી આપું તે મેઘને ધેર આ
 વ્યા કરી એ સેવા કરવા લાગ્યા ત્યારે તે દ્રવ્ય ખુટ્યું ત્યા
 રે વાણીઆને હાટથી ઉધારે લેવા લાગ્યા ત્યારે રણુ ગા
 થે બહુ થયું ત્યારે તે દુકાનેથી ઉધારે. છાંડી દેઈ ખીજી
 દુકાને લેવા લાગ્યા પણ એની દુકાને આવેજ ન
 હી, ખીજી ઠેકાણે આવે ને જામ ત્યારે એક દીવથ ઠાઠ વ
 ધમવને ધેર જતા હતા તેવારે રસ્તામાં વાણીઆ મળ્યો તે
 ણે કહ્યું ને ઉચાપત થયા તો બલે પણ મારે લેણું દ્ર
 વ્ય છે તેતો આપો એવી રીતે તગાને બહુજ કરવા લા
 ગ્યો ત્યારે શ્રી ઠાકોરજી રામદાસજી સ્વરૂપ ધરીને એ વા
 ણીઆની દુકાને ગયા અને કહ્યું ને તારો હિસાબ દેખા
 ડીને પછસા ચુકાવી લે. રાપઆ સો વધારે આપા ને શ્રી
 ઠાકોરજી પોતાને હાથેજ તે વાણીઆના ચોપડામાં લખી
 આવ્યા પણ એ વાત રામદાસજી ન જાણે તેથી એક દીવ
 થ રામદાસજીને ઠાઠ વધમવ ખોલાવવા આવ્યો ત્યારે તે

ની સાથે આપ્યા તે એ વાણીઆની દુકાન આગળ ધધને
 નીકળ્યા તે એ વાણીઆએ દીઠા ત્યારે કહ્યું જે તમે મા
 રી દુકાનેથી જીધારે નથી લેતા તો મારે અભાગ્ય. પણ ત
 મારી યાંપણ છે તેતો લેઈ જાઓ ત્યારે રામદાસજીએ ક
 હ્યું જે હમણાં આવીશ મનમાં વીચાર કર્યો જે મં તો
 કાંઈ આપું નથી ને એ કહેછે જે તમારી યાંપણ તો લેઈ
 જાઓ તેનું કારણ શું. તે કાંઈ સમજાવું નથી. શ્રી ઠાકોરજી
 ના ધાસ્યાથી આ કામ થયું હશે ત્યારે રામદાસજી વધમવ
 ને ઘેરથી પાછા ફરીને આવ્યા ત્યારે એ વાણીઆની દુકા
 ને ગયા જઈને લખેલું નામુ જોયું ત્યારે વાણીઆએ ક
 હ્યું જે આમાં તમે શું જીવે. છો તમારે હાથેજ લખ્યું છે.
 જીએ તો શ્રી ઠાકોરજીના અક્ષર તપી પોતે ચુપ ધધને રહ્યા,
 અને ઘરમાં આવીને સ્થિને કહ્યું જે હવે હું ઘરમાં નહી
 રહું કોઈની ચાકરી કરીશ. પછી એક ઘોડો વેચાથી લીધો.
 ખાંડાં હાથેજ આપ્યાં અને શીપાઈગીરીમાં ચાકરી કરવા
 લાગ્યા ત્યારે એટલી અપ્રસ છુટી જે ખાંડાં તથા જળ
 એમને એમ લેવા લાગ્યા અને ફેટલાક દીવશ પછી રામદા
 સજી શ્રી આચારજીનાં દરશને ગયા ત્યારે હથીઆર ખાંખી
 ને જઈને દંડવત કર્યો ત્યારે શ્રીઆચારજીએ કહ્યું જે
 ધન્ય રામદાસ તને ધન્ય છે તે વખત ખાંખી વધમવ પા
 સે બેઠો હતો તે ફેલા લાગ્યો કે મહારાજ તમે એને
 ધન્ય કેમ કહેછો હવે તો એ શીપાઈમાં ચાકરી કરે છે

એની બીજી અપ્રસ હુડી ત્યારે શ્રી આચારજીએ કહ્યું
 ને એને ધન્ય છે ને શ્રી હાકોરજીને શ્રમ કરાવતો નથી.
 એની ખરાબર ખીરજવાન કોઈ નથી. વળી શ્રી આચાર
 જીના ઘર આગળ ઘાટો એક ખાડો હતો તે એક દીવશ
 શ્રી આચારજી ગંગાજીએ સ્નાન કરવાને પધાર્યા ત્યારે
 કહ્યું કે આ ખાડ હજીએ પુરાયો નથી એટલું કહેતા માત્ર
 માં સત્રંગા વાજનતો ટોપના લેખને ખાડ પૂરવા લાગ્યા ત્યારે
 રામદાસજી હથીઆર પાસેછે ને કપડાં પેહેરેલાં છે ને એક
 ઘાટો ટોપના લેખને નાંખવા લાગ્યા એવે શ્રી આચારજી
 સ્નાન કરીને પધાર્યા તે પેહેલાં ખાડો પૂરી નાંખ્યા પ
 છી રામદાસજીને ખાડો પૂરતાં દેખીને શ્રી આચારજી બ
 હુજ પ્રસન્ન થયા.

રામદાસજીને કાંઈ સંતતી નહોતી ત્યારે સ્ત્રીએ કહ્યું
 ને તમે બી ની વીવાહ કરો તો તમારે બાળક થાય, ત્યા
 રામદાસજીએ કહ્યું ને અમારે તો બાળકની ઇંછાજ ન
 થી તારે સ્ત્રીએ કહ્યું કે મારે તો ઇંછા છે ત્યારે રામદાસ
 જીએ કહ્યું કે ભલે તને ઇંછા હોય તો મંત્રિના એક લગા
 આપણા નવનીલપ્રિયાજી સેવ્ય તેની સેવા બાળકમાવધ
 કરો. જેવું બાળકને હેતથી જેલાવીએ ખવરાવીએ તેવું શ્ર
 નવનિધ પ્રિયાજીને લાડ લડાવો તો તમારે બાળક થશે
 પછી એજ પ્રકારે સેવા કરતાં એમને બાળક થયું તેથી
 શ્રિઆચારજીનો પ્રતાપ એવોજ છે. રામદાસજી એ-

વા કૃપાપાત્ર ભગવદી હતા તેમની વાત ક્યાં સુધી લખીયે.

વારતા ૧૩ મી.

શ્રી આચારજીના શેવક ગદાધરદાસ સારસ્વત
બ્રાહ્મણ કડાગામમાં રહેતા તેની વારતા.

એમને ઘેર શ્રી મદનમોહનજીની સેવા હતી. શ્રી ઠાકોર
જી માટા ગઊર સ્વરૂપ હતા. એમને ઘેર જે પ્રમાણે આ
વતું તે પ્રમાણે સમરપતા હતા તેમને એક દહાડે જળ
માનની વરતીમાંથી કાંઈ આવ્યું નહીં ત્યારે બાળમો
ગમાં જળ સમરપ્યું પછી રાજમોગમાં પણ જળ સમરપું
એમ કરતાં શયનમોમ પણ જળનો સમરપો. પછી મનમાં
બહુજ એકથયો અને છાતીમાં અગ્ની બળવા લાગ્યો
એમ કરતાં સુષ્પ રહ્યા ને રાત્રી થોડ પહેાર ગઇ ત્યારે એ
કજમાન બારણે આવીને પોકારવા લાગ્યો કે કમાડ ઉઘા
ડો ત્યારે ગદાધરદાસે કમાડ ઉઘાડ્યા ત્યારે એ જળમાને
રૂપિઆ બાર, વાગો ૧, બીજી સામગરી પડની હતી તે
આપોને વળી કહ્યું કે આજે મહારે શ્રાધ હવું તેની દેશ
ણા સે ત્યારે ગદાધરદાસે લીધું વાધો બીજી સામગરી સધ
જી ધરીને તે મધ્ય બજારમાં ગયો ત્યાં એક દલવાઇ સારી

મીઠાઈ કરતો હતો તેને ઘેર ગયો ને પુછ્યું કે ત્યારે ઘેર
મીઠાઈ છે? ત્યારે એણે કહ્યું કે હમણાજ કરી છે એમાં
થી વેચી નયા ત્યારે તે સારી, જલેબી લેખને તેનું મુલ
આપીને પોતાને ઘેર આંચો સ્નાન કરીને શ્રી ઠાકોરજીને
જગાવી ભોગ સમરપો. ભોગ સરાંની અનુસર કરી વહનિવ
ને બોલાવી લાંચો મહાપ્રસાદ સરવેને લેવગાંચો તે સ
મ અત્યંત સ્વાદ ઉત્પન્ન થયો પોતે પણ લીધા અને સુ
ષ્ટ રહ્યો પછી સવારે ઉઠી ખીજી સામગરી લાંચો રસોઈ
કરી ભોગ સમરપો. ભોગ સરાંની કરી વહનિવને બોલાવી
લાંચો જ્યારે વહનિવ પ્રસાદ લેવા બેઠો ત્યારે પુછ્યું કે કા
લનો પ્રસાદ લીધો હતો તે અતી સ્વાદીષ્ટ હતો, કે કરવા વા
ળા હતા તે પ્રકારે અમિ પણ બનાવીએ તીયારે ગદાધરદા
સે ને પ્રકાર કર્યો હતો તે સમજો. હજી તીયારે સમજા
પ્રસન્ન થયા ને કહ્યું ને જુઓ ભાઈ ગદાધરદાસ ગુરુ
બોલ્યા નહી.

વળી એક દિન ગદાધરદાસે વહનિવને પ્રસન્ન લેવા
બોલાવ્યા છે પણ ઘરમાં કશું શાક નહોતું તીયારે ગદાધર
દાસે કહ્યું ને કોઈ એવો વહનિવ છે ને શાક લેઈ આવ
વે તમાં એક વહનિવ હતો તેણે કહ્યું કે હું શાક ચેઈ
આવુ, તીયારે ગદાધરદાસે કહ્યું બસે પછી તે બજારમાં
જઈને બીજની ભાજી લેઈ આંચો તેને સારી રીતે સમા
રીને રસોઈમાં આપી તે રસોઈ શીઘ્ર થઈ તીયારે શ્રી ઠા

કેરજી આરોગ્યા પછી વધમિવ પ્રસાદ લેવા બેઠા તેમને ભા
જી અત્યંત સ્વાદીષ્ટ લાગી તીયારે ગદાધરદાસે એ વધમિવ
ને આશીરવાદ દીધા ને કહ્યું કે હરીની ભક્તી તને દૃઢ થ
શે. પછી એ બધો વધમિવ થયો તે ગદાધરદાસ એવા ભ
ગવદીય હતા તેના આશીરવાદવડે એની ખુબી ફરીગઈ એ
મની વારતા ક્યાં સુધી બખીએ.

—❧— વારતા ૧૪ મી.

શ્રી આચારજીના શેવક વાતોવેણુ તથા કમ્બદાસ ગા
મદીઆ સારસ્વત બ્રાહ્મણ તથા જાદવદાસ વાળીઓ
સ્વવાસ એ ત્રણેની વારતા.

તે કમ્બદાસ તથા જાદવદાસ એ બંને જણા કેસવરા
યજુના મંદીરમાં કીરતન કરતા હતા. તે કીરતન “દેખી
દેખી ન ગીરીવરધરન” એટલુંજ પદ ગાતામાં કમ્બદાસે
દેહ છોડી ત્યારે જાદવદાસે બાબાવેણુએને કહ્યું કે કમ્બદાસે
મંદીરમાં કીરતન કરતાં દેહ છોડી તીયારે બાબાવેણુએ કહ
યું કે અમ તો દેહ શ્રીનાથજીના દ્વારમાં છોડીશું પછી
કમ્બદાસનો સંસ્કાર કરીને કેશવરાયજીની પછવાડે શુધ થ
પ શ્રિનાથજી દ્વાર આવ્યા પછી બાબાવેણુએ શ્રિનાથજી
ના આગળ કીરતન કર્યું તીયારે શ્રિનાથજીના કંઠમાંથી

માળા ગરી તે માળા તથા એક ખાડુંલેઈને રામદાસજીએ
 ખાખાવેલુંને આપિ તે લેઈ એમણે માથે ચઢાવી ને કહ્યું
 ને શ્રીનાથજીએ અગને વીદાયગીરી કરી પછી દંડવરત ક
 રીને નીચે ઉતર્યા પછી ખાખાવેલુંને જાદવ ખવાસને ક
 હ્યું કે હું તો પરવતથી ઉતરીને દેહ છોડીશ તું વેહેણા
 આવજો રહીશ નહીં. પછી ખાખાવેલુંને પરવતથી ઉતરને
 પરવતને દંડવરત કર્યો ને પછી દેહ છોડી પછી જાદવ
 ખવાસે સંસ્કાર કર્યો ત્રીયાર પછી શ્રીગોસાઈજીએ જા
 દવદાસને ત્રિનાથજીની ટેલમાં રાખ્યો ત્રીયાં તે શિવા સા
 રી રીતે કરવા લાગ્યો તે શિવાથી પેહિાચિને નીચે ઉતરે
 ત્રીયારે રરતામાં કંઈ પડેલાં લાકડાં વગડામાં હોય તે એ
 કઠાં કરે એમ કરતાં જ્યારે લાકડાં એકઠાં થયાં ત્રીયારે તે
 ની એક ચિતા ખડકી ને અગ્નિ લેઈ આવ્યો ને જે તર
 ફનો વાણુ આવતો હતો તે તરફ અગ્ની મુકી પછી પોતે
 સ્નાન કરી શ્રીકાકોરજીનું સમરણ કરી ને ધજાને પગે લા
 ગીને ચિતામાં પેરી દેહ છોડી તથા એને અગ્નીસંસ્કર
 થયો તેનો હેતુ એવો હતો ને ક્રમદાસ તથા ખાખાવેલું
 ને તો એ અગ્નીસંસ્કાર કર્યો પણ ગારે ખીજા વધમવને
 કુઃખ શું કરવા હેતુ પડે. ખીજા વધમવને શિવામાં વીરોધ
 થાય તેથી મહારે હાથેજ અગ્નીસંસ્કાર કરે તો સારુ એ
 મ જાણી પોતાની મજેજ અગ્નીસંસ્કાર કર્યો એ એ
 વા ક્રપાપાત્ર હતા તેથી પોતાની ધજાએ દેહ છોડી તે ગો

વાળે દીઠી તેથી તેમને આશ્ચર્ય લાગ્યું એ એવા ભગ
વદી હતા.

વારતા ૧૫ મી.

શ્રી આચારજીના શેવક ઉત્તમસ્તોત્રકદાસ સાચોરા
બ્રાહ્મણની વારતા.

તે ઉત્તમસ્તોત્રકદાસ ત્રિનાથજીના શેવકની રસોઈ કર
તા ને પોતે આપેજ પિરસતા તેથી બધા વધુભવ એમને
મેહેતારી કહીને ખેલાવતા એ એવા ભગવદી હતા.

—o(O)o—

વારતા ૧૬ મી.

શ્રી આચારજીના શેવક હસરદેવ સાચારા બ્રાહ્મણની
વારતા.

—o(O)o—

તેમને ચિઆચારજીએ ઉત્તમસ્તોત્રકદાસની સાથે રા
ખ્યા તે ત્રિનાથજીના શેવકની રસોઈ કરતા તે પોતાની ગાં
ઠનું ધી મંગાવીને પિરસતા એમના નેક કરતાં અંબીક શુ
કતા તેથી બધા વધુભવ એમને મેહેતારી કહેતા તે વાત
શ્રીગોસાહજી સાંભળીને બહુ પ્રસન્ન થયા અને હસરદેવને

બોલાવીને પુછ્યું કે તમે તમારી ગાંઠનું થી મંગાવીને શા
 વાસ્તે મુકો છો. એમને નેક પ્રમાણે તો મળેછે તીયારે એ
 જો કહ્યું કે મહારાજ એમને શેવામાં શ્રમ બહુ થાય છે
 એ સાંભળીને શ્રીગોસાદજી બહુ પ્રસન્ન થયા એમને વહન
 વ ઉપર એવો સ્નેહભાવ છે પછી શ્રી ગોસાદજીએ કહ્યું
 કે તું માગ હું તારા ઉપર પ્રસન્ન છું તીયારે એજો ખુશી
 થઈને કહ્યું કે મહારાજ હું એટલું માગુ છું કે આપ ઉ
 ઉપરથી મહાર મન કોઈ દહાડે અપ્રસન્ન થાય નહી તીયા
 રે શ્રીગોસાદજીએ કહ્યું કે એમ થશે તીયારે બધા વહન
 વે કહ્યું કે એજો શું માગું તીયારે ગોસાદજી સાંભળીને
 રહ્યા પછી હરીદાસ ખવાસે શ્રીગોસાદજીને કહ્યું જે મહા
 રાજ એ સંદેહ તો મારા મનમાં પણ થયો છે કે એજો
 શું માગું? તીયારે શ્રી ગોસાદજીએ કહ્યું કે એ સંદેહ તો
 ઝાંનાથીજ મટશે તીયારે બધા વહનવગર એ મળીને ઊતમ
 સ્લોકદાસને પુછ્યું જે તમે શ્રીગોસાદજી પાસે આ શું મા
 ગ્યું તીયારે ક્યું કે જ્યારે શ્રી ગોસાદજી મારા ઉપર પ્રસ
 ન થઈને કહે કે હું તારા ઉપર પ્રસન્ન છું તું કાંઈ માગ
 તીયારે મને શ્રી ઠાકોરજી બહુજ પારા લાગ્યા તીયારે મન
 માં એમ આગ્યું જે આજ પ્રભુની પ્રસન્નતાથી પ્યારે અ
 ખીક લાગુ છું ને હું શેવક કદાચિત કોઈ અપરાધથી મા
 રી ખુબીથી અપ્રસન્નતા થઈ જાય તીયારે મારું મન બગડે
 તેથી આ માગ્યું જે સદાનીરંતર તમારા અરણ્યારવિંદને વી

થે સદા મન પ્રસન્ન રહ્યા કરે તે ઐમના આપ્યાથી રહે એ સાંભળીને વધશનવ બહુ પ્રસન્ન થયા ને 'વીઆશ્યું' ને થેવ કનો ધરમ એવોજ જોઈએ પછી યિગોસોહજીએ પ્રસન્ન થઈને શ્રીનાથજીના શ્રીઅંગની સેવા આપી તે જીતમસ્તો. કદાસ એવા ભગવદી હતા ઐમની વારતા ક્યાં સુધી લખીએ.

—*O*—

વારતા ૧૭ મી.

શ્રી આચારજીની શેવક એક રજબુતાળીની વારતા.

—*O*—

એક દીવશ જગંનાથ જોશી અને રાણા વ્યાસ નદી માં નહાતા હતા તે સમયે એક રજબુતાણી સતી થવાને આવી તે નદી ઉપર આવીને ઘેરી તીયારે જગંનાથ જોશી એ રાણા વ્યાસને પુછ્યું ને આ સતી થાય છે તેનો શા પ્રકાર છે? ત્યાયારે રાણા વ્યાસે માયુ હલાવીને કહ્યું ને આવું સુંદર શરીર પ્રેતની સંગાથે જાળેછે તે માયુ હલાવતા રજબુતાણીએ દીઠું તથી તે સતી થઈ નહી બહુ આહુ આગ્રહ કરીને રહી ત્યારે બધાએ મળીને એ સ્થિતિને ગામબહાર ઝુંપડી કરી આપિને ત્યાં રાખી પછી ખાંડ દહાડે જગંનાથ જોશી તથા રાણાવ્યાસ સ્નાનને સાર ત્યાં આવ્યા તે વખતે તે સ્ત્રી પણ ત્યાં સ્નાનને સાર આવી

ત્યારે તેણે દંડવત કરીને રાણા વ્યાસને પુછ્યું જે મહારાજ તમે કાલે માથુ હલાવીને કાંઈ વાત કરી તેનો શો અભીપ્રાય છે? ત્યારે એમણે કહ્યું કે અમે તો સહેજ માથુ હલાવ્યું હતું ત્યારે તે સ્ત્રિએ કહ્યું કે એ વાત તે વધારે કહી જોઈએ હું તો એ વાતને સીધે સતી ન થઈ તેથી સરવથા કેહેવું જોઈએ ત્યારે રાણા વ્યાસે કહ્યું કે માથુ હલાવ્યુ તેનું કારણ એ છે જે આ સુંદર શરીર પ્રેતની સાથે બળે છે તે વૃથા પરેતની સાથે બળે છે. આ દેહ કે ઇ ભગવત કાચમાં ન આવ્યો ત્યારે તે સ્ત્રિએ કહ્યું કે આ દેહ ભગવત કાચમાં આવે એવો કેમ ઊપાય બતાવો ત્યારે રાણા વ્યાસે કહ્યું કે તને સુતક ઉતરશે તે પછી ઊપાય બતાવીશું. ત્યારે એ રજ્જુતાણી સુતક ઉતર્યા પછી એમની પાસે આવીને કહ્યું જે કાંઈ કૃપા કરવી હોય તે હવે કરો. ત્યારે રાણા વ્યાસે તેને નામ સંભળાવ્યું ત્યારે તેણે બીનતી કરી જે કાંઈ કામકાજ બતાવો ત્યારે તેને પ્રથમ તો ઘેતીનું ઘેવાનું કામ બતાવ્યું ને પછી જ બે ભરાવવા લાગ્યા એવી રીતે તે રાણા વ્યાસના ઘરનું કામકાજ કરવા લાગી પછી શ્રી આચારજી પધાર્યા ત્યારે તેને સમરણ કરાવ્યું પછી શ્રી ઠાકોરજીની પરમારગીની જે બ કરવા લાગી. શ્રી ઠાકોરજીનું બધુ કામ કરે એમ કરતાં શ્રી ઠાકોરજી સાનુભાવના બતાવવા લાગ્યા. પછી એવો ભાવ ઊપજ્યો કે જે કામ કરે તે સનેહ સંપ્રકત કરે તે રાણા વ્યાસ

ના સંગવડે કરીને એ રજાજીવી પરમ ભગવદી કૃપા પા
ત્ર થઈ તેથી સંગ કરવો તે ભગવદીનો કરવો.

—○○—

વારતા ૧૮ મી.

શ્રીઆચારજીના સેવક કમદાસ અધિકારીની વારતા.

—*O*—

એક વાર કમદાસ શ્રી દ્વારકાથી આવતા હતા ત્યાં
મારગમાં મીરાંબાઈનું ગામ આવ્યું તેથી તેને ધેર ગયા
તો ત્યાં હરીવંશ વ્યાસ અને ખીજા કેટલાક માહંત બેઠા
હતા તે એમને આવે પણ પાંચ સત દહાડા થયા હતા
પણ તેમની વીદાયગીરી થઈ નહોતી ને કમદાસે તો આવ
તાંવાંતજ કહ્યું જે હું તો ચાલીશ ત્યારે મીરાંબાઈએ કહ્યું
જે બેસો પછી કેટલીક માહોંગા શ્રીનાથજીને ભેટ આપિ
તે કમદાસે ન લીધી અને એને એવું કહ્યું જે તું શ્રીઆ
ચારજીની શેવક નથી તેથી તારા ભેટને હું તો હાથે નહી
અડાડું એમ કહીને ત્યાંથી ચાલી નીકળ્યા તે આગળ આ
વ્યા ત્યારે એક વધમિયે કહ્યું કે તમે શ્રીનાથજીની ભેટ કે
મ ન લીધી? ત્યારે કમદાસે કહ્યું જે ભેટનું તો શું છે પણ
તેમાં જેટલા સ્વામી બેઠા છે તેમનાં નાક નીચાં કરવાને પા
છી ફેરવી છે આટલા એક ડોકાણે ક્યાંથી મળત, એ પણ
જાણશે કે શ્રીઆચારજીના શેવક આવા છે તો એમના ધ
ણીની તો વાતજ શી કહેવી.

વળી પ્રથમ શ્રીનાથજીની શેવા બંગાળી કરતા ને પછી શ્રી કમદાસને શ્રિઆચારજીએ આસા આપિ કે તમે શ્રિગોવરધન રહેા ને શેવાની ટેલ કરો. તે દહાડાથી કમદાસ અંબીકાગી થયા ને અંબીકાર કરવા લાગ્યા. એક દહાડો કમદાસ મથુરા આધ્યા ને આરણ્ય લગી પોહોઆ તીયારે રસ્તામાં અબધુતદાસ મળ્યા તે ગહાપુરૂષ વીરકત હતા ને તે વ્રજમાં કરતા. તેમણે કમદાસને પુછ્યું ને તમે ક્યાં આધ્યા? તીયારે કહ્યું ને હું મથુરાં જાહું તીયારે અબધુતદાસે કહ્યું કે શ્રીનાથજીની શેવા કાણુ કરે છે. તીયારે કહ્યું ને બંગાળી કરેછે. તીયારે એમણે કહ્યું ને શ્રીનાથજીનો વર્ણનવ શ્રિઆચારજીને વધારવો છે તેથી તમે બંગાળીને વેગળા કરો. એ સામળીને કમદાસ તીયાંથી પાછા કર્યા ને શ્રિગોવરધન આળ્યા. તીયારે બંગાળી સઘળા રૂદ્રકુંડ ઉપર રહેતા હતા ને તીયાં તેમની ઝુંપડીએ હતી તે સઘળી કમદાસે બાળી દીધી તીયારે સઘળા બંગાળીનીએ હતગીને આળ્યા ને તેઓ લડવાને તર્કઆર થયા તીયારે કમદાસે સઘળાને બે ચાર લાકડીએ મારી તેથી તે તીયાંથી નાડા તે શ્રીમથુરામાં રૂપસનાતનદાસની પાસે આળ્યા ને તેમને બધી વાત કહી. તેટલામાં કમદાસ આવી ને જાળા રહ્યા. તેમને રૂપસનાતનદાસ બહુ ખીજ્યા ને કમદાસને કહ્યું ને અરે શુદ્ર આ બ્રાહ્મણને મારનારો તું કેવું છે? તીયારે કમદાસે કહ્યું ને હું તો શુદ્ર છું પ

હુ તમે કાંઈ અગ્નીહોત્રિ નથી. તમે તો કાયસ્થહિ. તી
યારે રૂપસનાતને કહ્યું કે આ વાત પાદચાહ સાંભળશે
તીયારે શો જવાબ દેશો. તીયારે ક્રમદાસે કહ્યું કે આ વા
તનો હું સારો જવાબ દેશી પણ તમે બહુ દુઃખ પામશો.
તે દહાડાથી જંગાળીએ ત્રિગોવરધનમાં રહેવાનું મુકીદીધું.

વળી ક્રમદાસને ગંગા ક્ષત્રાણી સાથે રોહ ગાદી હતી
તે ત્રિગોસાધજીને ગમતો નહોતો પછી એક દાયસ ત્રિગો
સાધજી ત્રિ નાથજીને રાજભાગ સમરપતા હતા તે સામ
ગરી કાંઈ ગંગાળી નજરે પડી પછી રાજભાગ સરચો. પ
છી ત્રીયાં અનુસર કરી ગયે ઉતર્યા પછી શ્રીમોસાધજી
ભોજન કરીને પોહોડ્યા તે પછી ત્રિનાથજીએ ભીતરી
આને લાત મારીને જગાડ્યો ને એને કહ્યું ને હું ભુ
ખ્યો છું તીયારે ભીતરીઆએ કહ્યું ને મહારાજ રાજભો
ગ તો ત્રિ ગોસાધજીએ સમરપો હતો ને તમે જુજ્યા કેમ
રહ્યા તીયારે શ્રીનાથજીએ કહ્યું કે સામગરી ઉપર ગંગા
ની દ્રષ્ટિ પડી હતી તેથી આરોગ્યો નહી. તીયારે ભીતરી
એ ઉઠીને ત્રિગોસાધજીના અરણ્યારવીંદ દખાવીને જગાડ્યા
તીયારે ત્રિગોસાધજીએ કહ્યું કે ને તું આટલી વેળાએ કે
મ આવ્યો. પછી ને પ્રકાર બન્યો હતો તે પ્રકાર કહી
સંભળાવ્યો. પછી શ્રીગોસાધજી સ્નાન કરીને ઉપર પધા
ર્યા અને ભીતરીઆ પણ સ્નાન કરીને ઉપર આવ્યા ત્યા
રે શ્રી ગોસાધજીએ કહ્યું ને જાત ને વડી કરો તે તત

કાળ શીઘ્ર થઈ આવે. પછી ભાતને વડી શીઘ્ર થઈ તે ત્રિ
ઠાકોરજીને ભોગ સમરપો. પછી ખીજી રસોઈ આ તથા ભીત
રીયા સ્નાન કરીને ઉપર આવ્યા ત્યારે ત્રિ ગોસાઈજીએ
આત્મા આપિ જે મંગળમોગથી તે રાજમોમ લગી સા
મગરી શીઘ્ર કરે. એટલે બધી વાત કરીથી શીઘ્ર કરાવી ને
પછી શ્રીગોસાઈજીએ ભોગ સમરપો તે સરચો. ત્રીયારે ની
એ ઉતરરી ત્રિનાથજી પેઢિડ્યા ત્રીયારે રામદાસ 'ભીતરી
આએ કહ્યું જે પેઢિલો મહાપ્રસાદ આછીજ રહ્યો ત્રીયારે
પોતે ડગરામાંથી ઠાલવી લેધને ઉતર્યા. પછી ભીતરીઆને
બોલાવી એમાંથી રંચક સમજાને પેઢિ ત્રિ દીધા ને ખીજી
હતો તે પોતે લેવા ગયા. એ પ્રસાદનો સ્વાદ અલગીકીક થ
યા તથા પોતે પ્રસાદની વડા બધુ બહુ કરી તે વખતે ક
મદાસ પણ પાસે ઉભા હતા તેમને કહ્યું જે આપજ કર
વાવાળા તેથી કેમ ઉતમ ન થાય. ત્રીયારે શ્રી ગોસાઈજીએ
હસીને કહ્યું જે તમારે વારતે ભોગ ભોગવેછે.

એક સમયે એક મેંશ ગોવાઈ હતી ત્રીયારે ગોવાળ
ગોળવાને ગયા ને ત્રીયાં જીવે તો કમ અધીકારી એક
ચુકુ ઝાડ હતું તેના ઉપર બેઠાછે તેમને ગોવાળે દીધા પ
છી કમદાસે ગોવાળને કહ્યું જે મારી વીનતી ત્રિગોસાઈજી
ને કહે. જે હું તમારો અપરાધી છું તેથી મારી આ અ
વસ્થા છે પણ શ્રી નાથજીની ગમે છું તેમજ હું આ અ
વસ્થામાં છું. મારી ગતી નતી નથી તેવા આપ ક્ષમા કરીને

અપ્રાધ માફ કરેા તો મહારી ગતી થાય. અને બાગમાં એક આંબાનું વૃક્ષ છે તેની નીચે એક કુલડામાં રૂપિઆ સો છે તે કહાડીને કુચેા જોદાવેા તો મારી ગતી થાય. તીયારે તે ગોવાળે આવીને શ્રીગોસાધજીને કહ્યું જે મહારાજ કમ દાસ અધીકારીએ આ વીનતી કરીછે તીયારે શ્રીગોસાધ જીએ તીયાંથી રૂપિઆ લેઈને રૂદનકુંડ ઉપર કુચેા જોદાવેા એવો શ્રીગોસાધજીએ અનુમત્ત કરચો તીયારે કતારથ થયો. રામદાસ એવા ભગવદી હતા.

વારતા ૧૯ મી.

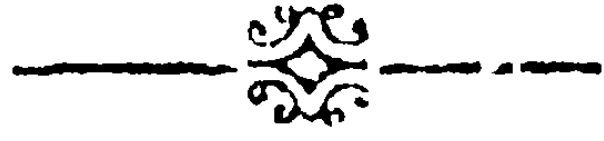
શ્રી આચારજીના શેવક ગાનેસ્વરના વાણી જક્તા
નંદ બ્રાહ્મણનો વારતા.

એક સમે ત્રિઆચારજી યાનેશ્વર પંચાસ્યા તીયારે જ કતાનંદ સરસ્વતી નદી ઉપર કથા કહેતા હતા તે ત્રિભાગ વતના એક રૂલોકનું વ્યાખ્યાન કર્યું તીયારે શ્રીઆચાર જીએ કહ્યું કે એ રૂલોકની વારતા તો જાહુ છે તીયારે જ કતાનંદે કહ્યું કે જે રૂલોકની વાત હતી તેલો મં કહી. હ વે અધીક હોય તો તમે આવીને કહે. તીયારે શ્રીઆચાર જીએ કહ્યું કે કથા કહેવાની ગાદીએ તો તું ખેઠો છે તેથી

હું તારી હલકાઈ કેમ પાડું એટલું કહેતાં માત્રમાં ગાદી ઉપરથી ઉઠી ગયો પછી શ્રીઆચારજીને ગાદી ઉપર વચ્ચે બાંધાવીને બેસાડ્યા. એમની પાસે પોથી મુકાને પોત નીચે બેઠો ત્યારે શ્રીઆચારજીએ ફરીથી તે શ્લોકનું વ્યાખ્યાન કર્યું તે ત્રણ પોદાર પોર્યું. પછી તેમણે કહ્યું જે આ શ્લોકનું વ્યાખ્યાન ત્રણ માસ સુધી ચાલે પણ તું બુજ્યો તથા પોથી બાંધી. પછી જકતાનંદે સાટાંગ દંડવત કરીને કહ્યું જે મહારાજ મારે ઘેર પંચારો આપ સાક્ષાત પુરશોત્તમ છો તેની વીનતી કરી વીધારે શ્રીઆચારજીએ કહ્યું જે તું બીજા મારગનો છું તથા તારે ઘેર કેમ આવું તે સાંભળી જકતાનંદ નાહીને આંચો ને કહ્યું કે મહારાજ નામ આપો ત્રીયારે શ્રીઆચારજીએ નામ આપું, ને તેને ઘેર પંચાર્યા તે વખતે જકતાનંદના સેવ્ય શ્રીઠાકોરજી તુળશીમાં ખીરાજ્યા હતા તે તેમના ઉપર જળની લોટી રેડતા હતા એવું જોઈને શ્રી આચારજીએ તેમને જુદા બેસાડ્યા ને પંચામરત જ્ઞાન કરાવ્યું, વાધો પેહેરાવ્યો, ભાગ સમરપો તે દીવશથી જકતાનંદ બડો ભગવદી થયો એવો એ કપાપુત્ર ભગવદી હતો.

વારતા ૨૦ મી.

શ્રી આચારજીની સેવક એક બ્રાહ્મણી અડેલમાં રહેતી
હતી તેની વારતા.

એને માથે શ્રીઆચારજીએ ત્રિપાજક્રમની શેવા પદ
રાખી તે બાઈ પોતાને ઘેર શેવા કરે તેમાં વાસણ માટીનાં
રાખી તેમાં પાણી ભરી રાખે ને રસોઈમાં પણ મા
ટીનાં વાસણ રાખે એને ઘરની ધણી સંકડાસ હ
તી તેથી મંદીરમાં પણ સંકડાશ ભાગવતી હતી તેથી આ
ચાર થોડો ને વરદ થએલી તેથી નેત્રનું બળ પણ થોડું
તાપણ શ્રીકાકારજીની શેવા કરે તેથી બીજા વર્ષનવ માંદો
માંદો તેની ચરચા કરતા હતા ને એવું કહેતા હતા કે શ્રી
આચારજીએ આને માથે શું સમજીને શેવા પદરાખી હ
શે. આ કાંઈ આચરમાં તો સમજતી નથી.

પછી આચારજી એક દીવસ ત્રીયાંથી બે ગાઉ ઉપર
ગામ ગએલા તે પાછા આવતાં તે બ્રાહ્મણીના ઘર આગ
બચાવે નીકળ્યા ત્રીયારે વર્ષનવે કહ્યું જે મહારાજ આ
બ્રાહ્મણને ઘેર શેવા પદરાખી છે તેનું ઘર એને
તેનો આચાર તો જુઓ. તે સાંભળી આચારજી તેને ઘે
ર પધાર્યા તે સમયે તે ડોશી રસોઈ કરતી હતી તે ત્રિ
કારજીના માં આગળ રાંટલી કરતી જમ ને તે ચોપડીને

ઊનીઊની ધરતી જાય તે ઠાકોરજી આરોગતા જાય પણ તે
 ડોશીને દેખાય નહી તેથી હાથ હલાવ્યાં કરે ને કહે જે
 આ રોટલી ક્યાંઈ જણાતી નથી એ શું? એ તે કાંઈ ઊંદ
 ર કે ખીલાડી તાણી જાયછે કે શું એમ કહીને રોટલી ક
 રતી જાય એવું ચિઆચારજીએ જોયું તેથી હું જે તારું
 જાગ્ય મોઢું છે કે તહારી કરેલી રોટલી શ્રીઠાકોરજી આ
 રોગેછે પછી તે જાણ્યે હીને ચિઆચારજીને દંડવત ક
 ર્યો ને ખોલી જે મહારાજ આપ પધાર્યા તે મં જાણ્યું
 નહી મને કાંઈ સુઝ્યું નથી ને મારામાં કાંઈ શક્તી નથી.
 પણ તમારી કૃપાથી શ્રીઠાકોરજી માની લેછે તીયારે તેમણે ક
 હું જે શ્રીઠાકોરજી તો પ્રેમના બુખ્યા છે ને મારી મર
 જાવડે કરીને તહારે ઘેર શ્રીઠાકોરજી આરોગેછે એમની
 ભક્તી માનીને પોતે છાના રહી જાયછે. પછી ચિઆચાર
 જી ઘેર પધાર્યા એ રીતે તેના ઊપર બહુજ પ્રસન્ન થયા
 એ એવી કૃપાપાત્ર હતી શ્રીઠાકોરજી આચારજીની કૃપેશી
 થી સરને ભાવ માની લેતા.

—***—

વારતા ૨૧ મી.

શ્રી આચારજીના શેતક એક સુતારની વારતા.

—*O*—

તે સુતાર ચિઆચારજીનો સેવક હતો તે અડેબમાં

રહેતો. તેમના ઊપર પ્રભુની અતી કૃપા હતી. એ શ્રિ આ
આરજીનાં દરશન વીના ન રહેતો કામકાજ પડતું મુકીને
દરશન કરવા આવતો. ઘરનાં માણસો અરવિને માટે દુઃખ
પામતાં તોપણ દરશન વીના ઘડીએક રહેતો નહી. તેને લી
ધે શ્રિઆઆરજી એમને ઘેર પધારતા એની સંગાથે વા
તો બહુ કરતા અને શ્રિઆઆરજીની માતા ઇલમાજી શ્રિ
આઆરજીને બહુ ખીજતાં ચીસ કરતાં કહે કે તમે સુતા
રને ઘેર આપો દહાડો કેમ જાઓ છો તોપણ ચોથે પાં
ચમે દહાડે તો અવસ્ય તેને ઘેર જતા હતા. એના ઊપર
તો એવી કૃપા કરતા હતા. એવું એનું બાળ્ય હતું એ
ની વાત ક્યાં સુધી લખીએ.

—*O*—

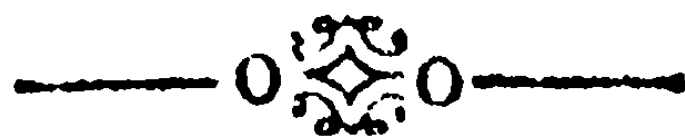
વારતા રરમી.

શ્રી આચારજી માહાપ્રભુજીનો વારતા.

—૦ૐ૦—

એક દહાડે શ્રિઆઆરજી અડેલમાં ખીરાજતા હ
હતા તે સમ વહનિવ પાસે બેઠા હતા તીયારે શ્રિઆઆર
જીએ પોતે કહ્યું કે આજ તો મારું માથું ફરે છે ને કાં
પ શરીરને સુખ નથી તીયારે એક વહનિવે અઉપધનું ચુર
ણ કરીને એક કુલડામાં ખાલીને લાવ્યો તે શ્રિઆઆરજી

બેઠા હતા ત્યાં આગળ અંગીઠી* મુકી હતી ને પોતે
 તાપતા હતા તે વખતે પેણો કુલરો તેમના આગળ મુક્યો
 ને કહ્યું કે મહારાજ આ ઓસડ સુંદર સ્વાદીષ્ટ છે તે આપ
 આરોગ્યો. ત્રીયારે ત્રિ આચારજીએ તે અહિપદ હાથમાં લે
 ધને સધળું અંગીઠીમાં નાંખી દીધું તેથી વધુશનવ મનમાં
 એક કરવા લાગ્યા ને માંદામાંદે એક એકના માં સામુ
 જોવા લાગ્યા જે અમે આટલો શ્રમ કરીને ઓસડ કરા
 વી લાગ્યા ને તેમણે તો લેધને અંગીઠીમાં નાંખી દીધું પ
 ણ તેમના ભયવડે મહાપ્રભુજીને પુછી શક્યા નહી તે બે
 ચાર દહાડા પછી શ્રીઆચારજી મહાપ્રભુજી પ્રસંતામાં બે
 ઠા હતા ત્રીયારે વધુમને વીનતી કરી કે મહારાજાચીરાજ તે
 દહાડે અમે અહિપદ સારું કરીને લાગ્યા હતા પણ આપ
 આરોગ્યા નહી ને તે અંગીઠીમાં નાંખી દીધુ તેનું કારણ
 શું ત્રીયારે ત્રિઆચારજીએ કહ્યું કે તમે કાંઈ જાણતા નથી
 એ અહિપદ તો મેંજ આરોગ્યું છે. ત્રીયારે બધાય સાંભ
 ળી રહ્યા ને કહ્યું કે મહારાજ અમે અસ્તાનતારી કાંઈ સ
 મજ્યા નથી ત્યારે પોતે તેમને સમજણ પાડીને બતાવ્યું
 કે હું અગ્નીરૂપે પ્રગટ છું. એવી એ શેવક ઉપર તપા કર
 રતા એ વારતા ક્યાં સુધી લખીએ.

વારતા ૨૩ મી.

શ્રી અગ્ચારજીની શેવક શીહાનંદનો ક્ષત્રાણી સાસુ
વહુ ગીરજા ને સમરદ તેની વારતા.

—*0*—

એ ઠાકોરજીની શેવા કરતી હતી તે બંને સાસુ વહુને
ત્રિઠાકોરજી સાનુભાવતા બહુ જણાવતા હતા. ત્રિજી કાંઈ ક
હેતા ત્યારે તેમને સમરદ લગ્યાવડે ઊતર આપતી હતી.
તે એવું બાણતી કે મારાધી એમની સાથે નીરસજતાથી
કેમ ખોલાય તેથી ત્રિઆચારજી તેના ઊપર બહુ પ્રસન્ન થ
તા ને કહેતા કે જુઓ એમને ને ઠાકોરને કેવો સબંધ છે
તે આવી રીતે વાતો કરેછે. એ શાકની રસોઇ બહુજ સા
રી કરતી હતી તે ત્રિઠાકોરજી આચારજીને કહેતા ત્યારે તે
કહે કે નીત શાક કેમ નથી કરતી. તીયારે એણે કહ્યું કે
એ બાળકની વતો છે તેથી એમને દરશન દેવાને નીમીતે
શ્રીઆચારજી સ્થાનેશ્વર પધારતા. ત્યારે શીહાનંદથી સા
સુ થાનેશ્વર દરસન કરવાને આવતી. પછી દરશન કરીને
પોતાને ઘેર જાય તીયારે વહુ દરશને આવતી તીયા
રે ત્રિઆચારજી કહેતા જે સરસ્વતી નદી ગારે આલંધન ક
રી નથી તેથી શું કરીએ. નહીં તો શીહાનંદ આવીને દ
રશન આપતો એવાં એ સાસુ વહુ તપાપાત્ર હતાં.

—*0*—

વારતા ૨૪ મી.

શ્રી આચારજીના સેવક સુરદાસજીની વારતા.

—*O*—

શ્રી આચારજીનાં દર્શનને સારું સુરદાસ અડેલમાં આવ્યા ને ત્યાં ખ્યાલ ટપા ગાવા લાગ્યા ત્યારે શ્રીઆચારજીએ કહ્યું કે સુરદાસ કોઈ ભગવદ લીલા ગાઓ તો યારે સુરદાસે કહ્યું કે મહારાજ હું કોઈ જાણતો નથી. ત્યારે શ્રી આચારજીએ કહ્યું જે જાણું તેના નામ કરી આવ પછી તે સુરદાસ રનાન કરી આવ્યો. પછી શ્રીઆચારજીએ નામ સંભળાવ્યું. શ્રી ભાગવતનો અનુક્રમે જાણવો તોયારે. તેમણે આ પદ કહ્યું, તે પદ “વૃજ ગયો હરી કે પૂત જળ એહ જાત સુગી” તે પછી બહુ પદ કરવા લાગ્યા શ્રીઆચારજીની કૃપા થકી તે એવા ગુણી થયા એમની વાત ક્યાં જગી લખીએ.

—૦❀૦—

વારતા ૨૫ મી.

એક સમયે શ્રી આચારજી અયોધ્યા પધાર્યા તેની વારતા.

—*O*—

એક સમયે શ્રીઆચારજી અયોધ્યા પધાર્યા તોયારે દામોદરદાસ હરસાણી તથા પરબ્રહ્મદાસ લોટા સાથે હતા.

પછી શ્રીઆચારજી બાગમાં ઉતર્યા ત્રીયાં શ્રિ રૂગનાથ
 જી આચારજીને મળવા પધાર્યા. ત્રીયારે શ્રીઆચારજીએ
 હઠીને નમસ્કાર કર્યો ને કહ્યું જે મર્યાદાપુરુષોત્તમાયનમઃ
 ત્રીયાં શ્રિ રૂઘનાથજીની સાથે હનુમાનજી હતા, તે હનુમાનને
 ધણે ક્રોધ ચડ્યો કે આમ કેમ કહ્યું. ત્રીયારે શ્રિ રૂગના
 થજીએ હશીને હનુમાનજીને કહ્યું કે તું આંવાતમાં ન જાણે.
 પછી શ્રિરૂગનાથજી પોતાને મંદીર પધાર્યા ત્રીયારે શ્રિ હનુ
 માનજીને આત્મા આપિ જે તું શ્રીઆચારજીનાં દરશન ક
 રવાને વેહેલો આવજો. ત્રીયારે હનુમાનજી શ્રિઆચારજીનાં
 દરશન કરવાને અરથે આવ્યા તે આવીને જીએ તો શ્રિ
 આચારજી રૂઘનાથજીનું સ્વરૂપ ધરીને બેઠાછે. ત્રીયારે હનુ
 માનજીએ દરશન કરીને નમસ્કાર કર્યો. ને ત્યાં ઉભા રહ્યા
 ત્રીયારે શ્રી આચારજીએ આત્મા આપિ કે હવે તમે જાઓ
 ત્રીયારે હનુમાનજી રૂગનાથજી પાસે આવ્યા ત્રીયારે તેમણે
 હશીને પૂછ્યું જે તમે દરશન કરી આવ્યા. ત્રીયારે હનુમાનજી
 એ કહ્યું જે હા મહારાજ કરી આવ્યો પણ મહારાજ તો
 આંખનું સ્વરૂપ ધરીને બેઠા હતા એવા દરશન હું પામ્યો.
 ત્રીયારે શ્રીરૂઘનાથજીએ કહ્યું જે એમાં એટલું અધીકપણું
 છે જે મહારૂ સ્વરૂપ ધરીને બેઠા પણ મહારાથી એમનું
 સ્વરૂપ ધરીને ન બેસાય. એમની વાતમાં તું કંઈ ન જાણે.
 શ્રીઆચારજી છે તે પુરણ ખૂબ કહીએ છીએ તેજ છે
 એમાં કંઈ સંદેહ નથી એ વાત સાંભળી હનુમાનજીને તે

દેહ નીવરત થયો.

એક વાર શ્રીઆચારજી રાત પાછલી પહેાર રહી તીયારે ઉઠ્યા હાથ પગ ઘોઈ દાતણ કરવા લાગ્યા તીયારે શ્રીગોપિનાથજી નાહીને ઉભા હતા ત્યારે શ્રીઆચારજીએ તેમને કહ્યું જે તમે મંદીરમાં પધારો શ્રી ઠાકોરજીને જ ગાડો તીયારે ગોપિનાથજી મંદીરમાં પધાર્યા તીયાં જઈ ને દેખે તો શ્રીનાથજી તે સ્વાસોસ્વાસ નીદ્રામાં છે તથા શ્રીગોપિનાથજી પાછા આવ્યા ને શ્રીઆચારજીને કહ્યું જે અતારે શ્રીઠાકોરજી ભરનીંદ્રામાં છેએવો સમા છે તીયારે શ્રીઆચારજીએ કહ્યું કે તમે ઘડીએક ઉભા રહો એટલા માં શ્રીઆચારજી દાતણ કરીને ઉઠ્યા તીયારે તેમણે શ્રીગોપિનાથજીને આસા આપી કે તમે મંદીરમાં જાઓ ને શ્રી ઠાકોરજીને ઊઠાડો. પછી શ્રીગોપિનાથજી મંદીરમાં પધારા ને તીયાં જઈ શ્રીજીને ઊઠાડ્યા એનો હેતુ એ જે બ્રાહ્મી મુહુરતમાં શ્રીઠાકોરજીને ઉઠાડવા એવી આપે મર્યાદા કરી.

શ્રિઆચારજી એકાદશી કરતા. દ્વાદશીના પારણાનું સાધન કરતા તીયારે શ્રીનાથજી તેમને કહેતા કે તમે દ્વાદશી સાધન કરો તીયારે શ્રિઆચારજીએ કહ્યું જે દ્વાદશી સાધનને નામીતે તમને વેહેલા ઉઠાડવા પડે એ વાતને કીધે હું ન કરૂ તીયારે શ્રિનાથજીએ કહ્યું કે તમે એનો કાંઈ બીચાર ન કરો મહારી આસા છે કે તમે દ્વાદશીય સાતા જાઓ એવી આસાથી શ્રિઆચારજી દ્વાદશી સાધન કે

રવા ભાગ્યા પછી એકાદશીને દહાડે જાગરણ ન કરતા તે નો હેતુ એ જો આપણે ઘેર સાધન ન લાગે. દેવ ઊઠવા ની રાત્રિને જાગરણથી મર્યાદા રાખવાનો ઉપાય ત્રિનાથજી દ્વાર પુરણોત્તમ બીલા તેથી ત્રીનાં કોઈ ન કરતા.

વળી એક વાર ત્રિગોસામંજી અરેલમાં બેઠા હતા તે સમયે એક પંડીત આવ્યા તે ત્રિગોસામંજીને નમસ્કાર કરી ને બેઠા પછી અક્ષરવરચા થઈ ત્રીયારે પંડીત બોલ્યા કે આ જુદા નીસેન છે તેથી શ્લોક બોલ્યા તે

શ્લોક.

વૃંતાકંચક લીંગંચં દગધાનં મસુરિકા ॥

ઉદરેયસ્યતિષ્ઠંતિ તસ્યદૂરિત રાહરિ ॥ ૧ ॥

અર્થ—વંતાક, કાળંગડાં, બળેલું અંન મસુર એટલી વસ્તુઓ જેના પેટમાં રહેલી છે તેનાથી ભગવાન વેગળા છે.

એ વાત સાંભળી ત્રિગોસામંજી વંતાકનાં ઝાડ આ ગાંધી કહડાવી નંખાવ્યાં ત્રીયાર પછી વંતાકનો ત્રિ કોણે ભોગ ન ધરતા. એમ કરતાં કેટલાંક વરસ થયા પછી ત્રિગોસામંજી પુરણોત્તમરાયજી પધાર્યા ત્રીયારે રક્ષમણી તથા શોભાબેટી તથા ત્રિગીરધરજી સાથે હતા તે એક દીવસ ત્રિગોસામંજી જગનાથરાયજી સાથે એકાંત વાત થઈ. ત્રિપુરસોતેગરાયજીએ ત્રિગોસામંજીને આજ્ઞા કરી કે તમે વંતાક અંગીકરણ કરવારે તેમણે કહ્યું કે “તસ્ય દૂરિત

રે। હરિ” એવાં વચનછે તે કેમ અંગીકાર કરીએ? ત્રીયારે ત્રિજગનાથરાયજી બોલ્યા જે મં વંતાક અંગીકાર કર્યા છે ને તમે પણ મારી આસાથી વંતાકનો મહાપ્રસાદ હોય ત્રીયારે ત્રિગોસાધજી ઉભા રહ્યા ત્રીયારે પુરશોતમ દેવે આ પે શ્રીગોસાધજીનો હાથ પકડી પોતાને હાથે મહાપ્રસાદ લે વરાળ્યો પછી તે દહાડાથી શ્રી ગોસાધજી અરેલ આવ્યા ને શ્રી ઠાકોરજીને વંત ક અરપાણ કરવા લાગ્યા પણ એટલી મરચાદા રાખી જે શ્રી નાથજી દ્વારમાં એક મણીના લગી ભાગમાં આવે ને ગોકુળમાં શ્રી ગોસાધજીને ઘેર આઠ મ હીના લગી ભાગમાં આવે એવી મરચાદા કરી ને પોતાના સેવ્ય શ્રી ઠાકોરજીને ભાગ આવે ત્રીયારે વંતાક આપ લે તે પ્રકારે શ્રી ગોસાધજી કરતા.

એક સમ શ્રીઆચારજી વહનિવની જાંગ ઉપર મા યુ મુકીને પોહિડ્યા હતા તે ભરનીંદ્રામાં હતા એટલામાં શ્રી નાથજી બધાં આશ્રણ પેહિરી ધુધના વગાડતા પંચારચા એટલે વહનિવે કહ્યું જે ઉભા રહો ત્રિઆચારજી તો ભર દ્રામાં પોહિડ્યાછે એટલામાં તે જગાને જુવે તો ત્રિ ઠા કોરજી ઉભા છે ત્રીયારે પુછ્યું જે આ શું ત્રીયારે તેમણે કહ્યું જે તમારા વહનિવે કહ્યું જે સમા નથી તેથી ઉભો રહો છું ત્રીયારે ત્રિઆચારજી તે વહનિવને ખીજ્યા ત્રીયારે શ્રીનાથજીએ કહ્યું જે એને શું કરવા ખીજે છો એણે તો ચોતાનો શેવક ધરમ રાખ્યો ત્રીયારે ત્રિઆચારજી જ

ના રહ્યા તે એવા કૃપાપાત્ર વધશિનવ હતા.

વળી એક સમયે શ્રીઆચારજી શ્રિનાથજી દ્વાર પધા
ર્યા તીયારે દામોદરદાસ હરસાણી સાથે હતા તે શ્રીઆ
ચારજીએ શ્રિનાથજીના શણગાર કરીને ગોપિવલ્લભો લેવાને
પધાર્યા ત્યારે રસોઇમાં સામગ્રિ તઇઆર થઇ નહોતી તે
થી શ્રીઆચારજી પાછા આીને તીખાગ્રીમાં બેઠા
તેમની પાસે દામોદરદાસ બેઠા હતા એટલામાં શ્રી
સ્વામીનીજી ભોગનો થાળ લેઇને હતાવળાં પધાર્યા
તેટલામાં ઝંકાર શબ્દ આભણુ નેપુરનો વાગ્યો. ત્યારે શ્રિ
આચારજીએ દામોદરદાસને કહ્યું જે તે' સાંભળ્યું જોઇ
ત્યારે દામોદરદાસે કહ્યું કે મેં કાંઇ દીધું તો નહીં પણ ને
પુરનો શબ્દ સાંભળ્યો. તીયારે શ્રીઆચારજી બોલ્યા જે ભો
ગને વાર થઇ તથા શ્રિસ્વામીનીજીથી વાર સહી ન ગઇ તે
થી આપ ભોગ લેઇ પગે હતાવળાં આવ્યાં એ ભોગ છે
તે સવારે ખાવાનો છે શ્રંગાર થતાં જવૃજ્જભક્ત પોતપો
તાને ઘેરથી કલેવું લેઇ આવે છે તથા ઠાકોરજી વ્રજ્જભક્ત સ્વા
મીનીને મળીને કલેવું કરે છે. તથા એ ભોગનું નામ “ગો
પિવલ્લભભોગ” એવું કહે છે. શ્રિ આચારજી રસોઇમાં જઇ
ને ગોપિવલ્લભનો ભોગ સજીને ભોગ ધર્યો એટલો વીસ
જ શ્રીસ્વામીનીજીથી સહી શક્યો નહીં તથા એ પ્રકાર છે.

એક સમયે શ્રીઆચારજી અચોડ્યામાં શ્રિ ભાગવત
કથા કહેતા હતા ત્યાં હનુમાને શ્રીઆચારજીને કહ્યું જે

૯૬

આપની આત્મા હોય તો હું કથા સાંભળવાને આવું તી
યારે તેમણે કહ્યું જે તમે તો નાગા રહો છો તથી સભા
માં અપરાધ પડે. તીયારે હનુમાનજીએ કહ્યું કે તમારા સ
નમુખ બેઠીશ ને તમે મને એક પોતીડ આપજો તે હું જે
હેરીશ. પછી શ્રિઆચારજી ભાગવત કહેતા તે વખત પી
તીશું મુકી છાંડતા તે પેહેરીને હનુમાનજી કથા સાંભળતા.
તીયા એક પંડીત વાદ કરવા આવ્યો ને કહેવા લાગ્યો
કે તમે તો શ્રિ કમનું પ્રમાણ કરો છો, શ્રિરંગનાથજીનું
પ્રમાણ તો કરતા નથી એવું કહ્યું તીયારે શ્રિઆચારજીએ
કહ્યું કે અમારે તો સરવે પ્રમાણ છે ને તમે કહો છો તો સાચું.
અમારે તો આ સાસર છે શ્રિવ્રજમણીનો વીવાહ છે તથા અચો
દ્યા અમારે સાસરાની છે પછે પંડીત જાનો રહ્યો એવો
શ્રિઆચારજીના મારગનો પક્ષપાત હતો.

—૦—

વારતા ૨૬ મી.

શ્રીઆચારજીના શેવક આણંદદાસ તથા વીસ્વંભર
દાસ ક્ષત્રી બે માફ તેની વારતા.

એ જ ભાઈ અત્યંત કપાયાવ હતા તે બંને એકઠા
બેસે તીયારે શ્રિ આચારજીની ભગવદ વારતા અહરનીશ
કરે તીયારે કોઈ દિવસ વાત કરતામાં નાના ભાઈને નીદા

આત્રી જાય તો ત્રિ ઠાકોરજી પોતે હુંકારો દેતા. માહિયા
ભાઈ તો વારતાની લેહેમાં કાંઈ સમજે નહીં જે આ
હુંકારો પ્રેરણે કર્યો. પછી નાનો ભાઈ જાગે તીયારે મ
ટા ભાઈ પૂછે જે મં તને શી વાત કહી? તીયારે નાનો ભા
ઈ કહે જે મેં તો આટલી વાત સાંભળી તીયારે માટે
ભાઈ કહે જે હું જાને હુંકારો તો દે છે તીયારે તે નાનો
ભાઈ કહે ગને કાંઈ આત્રી હતી તેથી હુંકારો દીધા નથી
તીયારે માટે ભાઈ બોલ્યા કે એ હુંકારો પ્રમુજીએ દીધો
હશે. પછી જાને ભાઈ મનમાં આત્રી પ્રવન થયા જે અમારાં
માટાં ભાગ્ય જે ત્રિ આચારજીની કૃપાથી પ્રમુજી હુંકારો
દેછે. એ એવા કૃપાળુ ભગવતી હતા.

—*O*—

વારતા ૨૭ મી.

શ્રી આચારજીના એક શેવકની વારતા.

—O—

એને એક અન્ય મારગીનો રનેહ હતો તેથી એક દ
હાડો તેને ઘેર ગયો તીયારે એને કહ્યું કે તમે રસોઈ અ
હીઆં કરો. પછી એના આગ્રહવડે કરીને સેવ્ય સ્વરૂપ
ત્રિઠાકોરજીના આગળ ત્રિનાથજીનું સમરણ કરી ભોગ સમ
રપો. પછી એને પ્રસાદ આપ્યો ને પોતે પણ લીધો. પછી
વીથરામ કર્યો, તેથી નીદ્રાવશ થયા તીયારે એમના સેવ્ય

શ્રીઠાકોરજીએ કહ્યું કે આજ હું બુધ્ધો છું તીયારે એણે
કહ્યું જે વધમનવે તો તમને સમરપો હતો તીયારે સેવ્ય
ઠાકોરે કહ્યું કે એતો શ્રીનાથજી આરોગી ગયા ને હું તો
વેગળો રહ્યો તીયારે એ મીત્રને જગાડ્યો ને આ સમા
ચાર કહ્યા તીયારે એ મીત્રે કહ્યું કે મે તને ત્રણવાર કહ્યું કે
તું શ્રિ આચારજીનો સેવક થા તેનું કારણ આ. પછી એ
અન્યમારની હતો તે શ્રિઆચારજીને શરણે આવીને શેવક
થયો એવા એ સેવક કપાપાત્ર હતા.

—○○○—

વારતા ૨૮ મી.

શ્રી આચારજીના શેવક લક્ષ્મણદાસ બ્રાહ્મણની વારતા.

તે કમદાસ એક ગામમાં રહેતા હતા તે પરમ ભગ
વદી ભક્ત હતા. શ્રિઆચારજીના શેવક પરસપર ગામ મળ
વાને જતા. એ બધા એકઠા થઈ દરશનને સાર જતા તે
એક દહાડે કમદાસ જે ગામમાં રહેતા હતાં તે ગામમાં
સમળ્યા ભગા થપને આઠવા તીયારે કમદાસ તો ઘેર ન
હોતા પણ તેમની સ્ત્રી હતી. તે સ્ત્રીએ વધમનવને જે શ્રી
કમ કહી સાષ્ટાંગ દંડતવરત કર્યો ને તેમને આદર સનમા
ન કરીને બેમાસ્યા પછી ઘરમાં જઈને વીચાર કરવા લા
ગી જે હવે શું કરું. તીયારે શુચી આવી કે જે વાણીઆની

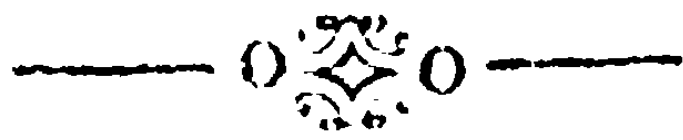
દુકાનેથી નીત શીધુ સામઝો લાવીએ છીએ તે વાણીઆની
 તે કહેતા હતા કે મને તું મળ્ય તીયારે હું ના કેહેતી હ
 તી પણ હવે હું એને જઈને કહું ને હું તને મળીશ. તું
 મને આજ ને જોઈએ તે આપ એવો વીચાર કરીને વા
 ણીઆની દુકાને ગઈ તીયારે એ વાણીઆએ ટાકી. તીયા
 રે તેણે કહ્યું કે હું તને મળીશ પણ આજ મહારે શીધું
 જોઈએ છે તે આપ. તે સાંભળી વાણીઆએ તેને ને મા
 ળ્યું તે શીધું આપ્યું તે લેઈ ઘેર આવી ને રસોઈ કરી. શ્રી
 ઠાકોરજીને ભોગ સમરપો, ભોગ સરાંચો. અનુસર કરીને
 વહનિવને મહાપ્રસાદ લેવરાંચો ને પોતે પણ લીધા. પછી
 કમદાસ ઘેર આવ્યા તે વહનિવને મળ્યા તેમને હંડવરત ને
 શ્રી કમ કરીને ધરમાં આવ્યા ને સ્નિને પુછ્યું કે સામઝિ
 ક્યાંથી લાવી ને શું કશું. તીયારે ને પ્રકાર કર્યો હતો તે
 બધા કહી સંભળાવ્યો તીયારે કમદાસ અતી પ્રસન્ન થયા.
 પછી સ્નિ પુરૂષે પ્રસાદ લીધા. પછી બધા વહનિવ પ્રસન્તા
 એ ગીઠીને ચાલવા માંડ્યું તીયારે કમદાસ તેમને પોતે દર
 પોતે આડવા ગયા પછી ઘેર આવી સ્નાન કરી શ્રીઠાકોરજીની
 શેવા કરી સ્નિએ રસોઈ કરી તે ભોગ સમરપો. પછી ભો
 ગ સરાંચી આરતી કરી, અનુસર કરી ને મહાપ્રસાદ ઠાંકી
 રાખ્યો તે કમદાસ આવ્યા તીયારે મહાપ્રસાદ લીધા. પછી
 કહ્યું કે ને વાણીઆને તું કાલ કરી આવીશું તે વાણી
 આ તારી વાટ જોતા હશે. તું કાલે કરી આવી તો બસ

પછી સ્ત્રી નાહીને કપાળે ચાંચા કરી ઉત્તમ વસ્ત્ર પહેરી શ
 લુગાર કરી આપ આંછ પોતાના સોળે શલુગાર પહેરી
 ને ચામી તે હાડા વરસાદના હતા તેથી વરસાદ બહુ પડે
 મા મારે મારગમાં કીચડ બહુ હતો તેને લીધે કમદાસે ક-
 હ્યું કે તું માહારે ખમે મેશ તું તને પોહાચાડી દેઉ નહીં
 તો પગ કચરાળા થશે. એમ કહી કમદાસે કાંધ આ-
 ગળ ચડાવી તે વાણીઆની દુકાને ઉતારી. પછી સ્ત્રીએ
 હાક મારીને વાણીઆનાં કમાડ ઊઘડાવ્યાં ત્યારે વાણીઆ-
 એ કમાડ ઉઘાડી તેને અંદર લીધી. પગ ધોવાનું વાણી
 ભાંગ્યો ને કહ્યું કે પગ ધોઈ નાંખ ત્યારે સ્ત્રીએ કહ્યું કે મ-
 હારા પગ કાંઈ કચરાળા થયા નથી ત્યારે તે વાણીઆએ
 કહ્યું કે રસ્તામાં કચરો તો બહુ છે ને તારા પગ કચરા-
 ળા કેમ ન થયા ત્યારે સ્ત્રીએ કહ્યું કે તારે તેનું શું કામ છે
 ત્યારે વાણીઆએ કહ્યું જે એતો કહેવું જોઈએ. પછી સ્ત્રી
 એ કહ્યું કે માહારો સ્વામી કાંધ ચડાવીને મને અહીંયાં
 લાંગ્યો છે. એ વાત સાંભળીને વાણીઆને આશ્ચર્ય લા-
 ગ્યું ને સમજીવાત પુછી ત્યારે સ્ત્રીએ તેને બધા પ્રકાર ક-
 હ્યો. ત્યારે વાણીઆ પોતાના ધરમને ધિક્કારવા લાગ્યો ને
 કહ્યું જે ધન્ય તમારો ધરમ કે જેનું મન આવું સાચું છે
 પછી વાણીઆએ તે સ્ત્રીને ખેડેન કહી બોલાવી. પછી ખી-
 નાં લુગડાં પહેરાવી તેને ઘેર પોહાચાડ્યા આંગ્યો ત્યાં આ-
 વી કમદાસને કહ્યું જે આપ મારી અપરાધ ક્ષમા

રે. આ માહારી જોઈને ને તમે માહારા પુજ્ય છે. પછી
એ વાણીએ શ્રી આચારજીનો શેવક થયો એનું સ્તનન્યં-
દ એવું નામ ધર્યું. એ એવો કૃપા પાત્ર ભગવદી થયો
ને કમદાસ એવા ભગવદી હતા તેમની વાત ક્યાંદાં સુની
લખીએ.

વારતા રહ મી.

શ્રી આચારજીના શેવક ઠઠાના નારણદાસ લવાંણાની
વારતા.

એ નારણદાસ ઠઠાના પાદસાહેબના કુલ દીવાન હતા.
તે જો કરે તેજ થાય. પછી કેટલાક દીવસે એક સમય
પાદસાહે નારણદાસને પકડ્યા ને ગાર્યા ને પાંચ લાખ
રૂપઈઆ દંડ કર્યો ને તેમને બંધીખાનામાં તાંખ્યા. પ
છે તે પાંચલાખ રૂપઈઆના હપતા એવી રીતના કર્યા કે
રોજ પાંચ પાંચહજાર રૂપઈઆ ભરે ને જો દાહાડે ન
ભરે તે દીવસે પાંચસે કોયડા મારે એવો બંદોબસ્ત કર્યો.
ત્યારે એક સમય શ્રી આચારજીના શેવક મે ભાઈ પ્રાણાથ
હતા તેમણે મનમાં એવો વીચાર કર્યો કે ઠઠામાં નારણ
દાસ દીવાનછે તેની પાસે જઈએ એવો વીચાર કરીને
ત્યાંથી ચાલ્યા. તેમને કન્યાનો વીવાહ કરવોછે તથા એ-

ની પાસે જવા તઈયાર થયા. એ કાંઈ આપે તો કન્યા
 દાન દેઈએ એવો વીચાર કરીને બે ભાઈ ઠઠામાં આવ્યા
 ત્યાં સાંભળ્યું જે નારણદાસ તો બંધીખાનામાં પડ્યા છે.
 ત્યારે બે ભાઈના મનમાં એવું આવ્યું ને વિચાર કર્યો કે
 હવે શું કરવું. આસી પાછા જઈએ. તે વાત પ્રાતઃકાળે
 નારણદાસને કહીએ કહી કે બે ભાઈ શ્રી આચારજીના થેવક
 તમને મળવાને વારતે આવ્યા છે અને તેમને ખબર પડી છે કે
 નારણદાસ બંધીખાનામાં પડ્યા છે તેથી એ પ્રાતઃકાળે આ-
 લી નીકળ્યે ત્યારે નારણદાસે એમની પાસે એક પોતાનો
 મનુષ્ય માફલીને કેહેવરાવ્યું કે તમે આવ્યા છો તો માહાર
 મોહિટુ ભાગ્ય. પણ તમે પ્રાતઃકાળે માહારી પાસે આવી
 ને મને દરશન આપીને ચાલવું હોય તો ચાલજો. ત્યારે
 બે ભાઈ પ્રાતઃકાળે ઉઠી રનાન કરી પરવારીને શ્રી આ-
 ચારજીનું ચરણામૃત લયા માહાપ્રસાદ લેઈને જ્યાં નાર-
 ણદાસ બંધીખાનામાં છે ત્યાં જઈને મળ્યા. ત્યારે નારણ-
 દાસ ઉઠીને તેમને મળ્યા. ને તેમના ઉપર બહુજ પ્રસન્ન
 થયા. ને કહ્યું જે માહાર મોહિટુ ભાગ્ય કે તેથી બંધી-
 ખાનામાં મને વહનવનાં દરશન થયાં. પછી શ્રી આચારજી
 ની કુશળતાના સમાચાર પૂછ્યા. પછી ભગવદ વારતાનો
 પ્રસંગ પૂછ્યો એટલામાં ઘેરથી પાંચહજાર રૂપીઆની
 થેલીઓ. આવી, પછે ચોક્કિદારે એ થેલી ઉપર મારછાપો
 કરી લખીને નારણદાસ પાસે માફલાવી ત્યારે નારણદાસે

એ પાંચ થેલીઓ એ ખાણુ વધમવને આપીને દંડવૃત્ત કરીને એ ખાણુને કહ્યું ને હવે તમે તાકીદથી અહીંથી વીદાઅ થાઓ. શ્રી આચારજીને માહારા દંડવૃત્ત કરજો. ને આપની કન્યાને વીવાહ રૂડી રીતે કરજો. પછી એ વધમવ ખાણુ ત્યાંથી વીદાઅ થયા. એટલામાં પાદશાહ આવીને દીવાનખાનામાં બેઠા. પછી પાદશાહ બોલ્યો ને નારણદાસ વાળા પાંચ થેલીઓ લાવો ત્યારે દરવાને કહ્યું ને પાંચ થેલીઓ ઊપર મોકલોરજાવ કરી લાખીને નીચે જેમ નારણદાસ પાસે માકલીએ છીએ તેમ માકલાવીએ ત્યારે ખજાનચીને બોલાવ્યો તે આવીને ઉભો રહ્યો. ત્યારે પાદશાહે તેને પુછ્યું કે નારણદાસવાળા પાંચ થેલીઓ આવીએ? ત્યારે તેણે કહ્યું ને શહેજી થેલીઓ તો માહારા પાસે નથી આવી તે સાંભળી પાદશાહ કોપાયમાન થયો. ને કહ્યું ને નારણદાસને બંધીખાનામાંથી બોલાવો ત્યારે ખજાનચી જઈને બંધીખાનામાંથી નારણદાસને બોલાવી બોલ્યો. ને પાદશાહના માં આગળ ઊભા કર્યા ત્યારે પાદશાહે નારણદાસને કહ્યું ને આજ થેલીઓ કેમ નથી આવી. પછી કોરડા મારનારને બોલાવ્યો ને તેને કહ્યું ને નારણદાસને પાંચસે કોરડા મારો અને નારણદાસને પુછ્યું કે તું સાચુ કેહે ને આજ થેલીઓ કેમ નથી આવી. ત્યારે નારણદાસ સભામ કરીને બોલ્યો ને માહારા ગુરુભાઈ આવ્યા હતા. તેમને મં થેલીઓ આપીને વીદાઅ

કર્યા. ને માહારા મનમાં વીચાર્યું જે હું આજ માર
 ખાઇશ પણ આ વેળા ફરી ફરીને ક્યાંહાંથી આવશે. તે
 સાંભળીને પાદશાહ ચુપ થઈ રહ્યો. પછે એક ઘડી વીચાર
 કરીને બોલ્યો કે સાબાશ છે તને કે તાહારા ગુરના
 ઉપર એવી સાચી દ્રઢતા છે. હું તાહારા ઉપર બહુ પ્રસન્ન
 છું. પછી બેઠી કપાળીને કેટલાક સરપાવ મં-
 ગાળીને નારણદાસને પેઢેરાંચો ને ઘોડા સરપાવમાં આપ્યો
 ને ફરીને પોતાનો માહોટો દીવાન બનાવ્યો અને જેવો
 હતા તેવાજ હોદ્દો આપ્યો ને કામકાજ બધું સોંપી દીધું.
 નારણદાસને માથે ડંડ કર્યો હતા તેમાં જેટલા રૂપિયા
 બાકી રહ્યા હતા તે સઘળા ગાફ કરીને કહ્યું કે તું સ-
 રપાવ પેઢેરીને ઘોડા ઉપર અસ્વાર થઈને ઘેર જઈ
 આવ. તે વખત એ બે વહાંમવ ભાઈ ગામમાં હતા તે
 આવી બહાર સાંભળીને નારણદાસ પાસે મળવાને આ-
 બ્યા ત્યારે નારણદાસ હઠીને એમને ભેટ્યા ને કહ્યું જે
 માહારા પ્રમુખા શેવક આવ્યા તો માહારા બંધન છુટ્યું.
 ત્યારે વહાંમવે કહ્યું જે શ્રી આચારજીના પ્રતાપથી કેમ ન
 છુટે. પછે નારણદાસે સોનાની માહોર એક હજારની થેલી
 એ વહાંમવની સાથે શ્રી આચારજીને ભેઠ માકલી. પછી
 એ વહાંમવ ત્યાંથી ચાલી નીકળ્યા. તે કેટલાક દિવસે શ્રી
 ગોકુળમાં આવ્યા ત્યારે શ્રી આચારજી ગોકુળમાં હતા. ત્યાં
 બે ભાઈ આવીને શ્રી આચારજીને દંડવત કર્યો. ને

નારણદાસે મોહિરો ભિટ મોકલી હતી તે હજાર મોહિર-
ની થેલી માં આગળ મુકી, પછી શ્રી આચારજીએ
નારણદાસના સમાચાર પુછ્યા તે સરવે સમાચાર વધ-
મવે કહ્યા. ત્યારે શ્રીઆચારજીએ શ્રી મુખથી કહ્યું કે જો-
ને વધમવ ઉપર એવો દ્રઢતાનો પ્રેમ છે તેને કદ કેમ ર
હે. પછી પેલા વધમવ ખાસણ શ્રીઆચારજીની પાસેથી
વીદાય થઈ ને પોતાને ઘેર ગયા ને છોડીનો વીવાહ સા
રી રીતે કર્યો. એ નારણદાસ એવા હતા. પેહેલાં એનું ના
મ નરીઓ હતો તે શેવક થયા પછી શ્રીઆચારજીએ ના
રણદાસ નામ પાડ્યું એ નારણદાસ એવા કપાપાત્ર હતા.
અર મન જોનું હોય એને ત્રિઠાકોગળ એવી કપા કરે. પ્રભુ
જીનું નામ ભકતવત્સળ છે તથા પોતાના ભકતને થોડામાં
કપા કરેછે નારણદાસ એવા ભગવતી હતા તથા એમની વા
ત ક્યાં લગી લખીએ.

—*O*—

વારતા ૪૦ મી.

શ્રી આચારજીના શેવક નરોડાના રહેનાર ગોપા-

ઠદાસની વારતા.

—OॐO—

શ્રીઆચારજીએ એમને આતા આપિ હતી કે તમ
સધજાને નામ આપજો તથા ગોપાળદાસ સરવેને નામ

આપતા. એક સમ શ્રીઆચારજી નરૌડામાં ગોપાળદાસ
ને ઘેર પડેલા આળ્યા ત્રીયારે ગોપાળદાસ ઘેર ન
હોતા ગોપાળદાસનો છોકરો ઘેર હતો ગોપાળદાસ
પોતાની વૃત્તિને વારતે ગયા હતા ત્યારે શ્રી આચારજીએ
ગોપાળદાસના પુત્રને પૂછ્યું કે ગોપાળદાસ ક્યાં ગયા છે
ત્યારે તે છોકરાએ કહ્યું કે કાંઈ ઠાકોરજીના કામને સારે
ગયાછે એ સાંભળીને શ્રીઆચારજીના મિત્રને અપ્રસન્નતા
થઈ ને મનમાં બીચાર્યું કે ગોપાળદાસનો છોકરો આવું
કેમ બોલેછે ત્યારે શ્રીઆચારજીએ મનમાં કહ્યું કે આંધ્રી
આં રહેવું સાર નથી, કરી મનમાં બીચાર્યું કે ગોપાળદાસને
આવવા દેખ્યે નેહ્યે એ કેમ બોલેછે. પછી ગોપાળદાસ
આળ્યા ત્યારે શ્રીઆચારજીએ પૂછ્યું કે તું ક્યાં ગયો હ
તો ત્યારે ગોપાળદાસે કહ્યું કે મહાનાજ પેટ બળ્યુંછે તે
થી વૃત્તિને વારતે ગયો હતો તે સાંભળીને શ્રી આચારજી
પ્રસન્ન થયા ને કહ્યું કે વધ્ધમવનું એજ લક્ષણ કે પોતા
ની વૃત્તિને અરથે જવું તો શ્રીદારજીનું નામ ન લેવું.

વળી એક સમ ગોપાળદાસ શ્રી નાયજીના દરશને
આળ્યા ત્યારે સાથે એક વધ્ધશનવ હતો ત્યાં ગોપાળદાસ
ને તાવ આળ્યું તેથી બાંધણો બેચાર થઈ ને રાત્રીએ ત
રસ બાગી. તેના શેવક પાસે જળ માગ્યું. તે શું શેવક સુઈ
રહ્યો હતો તેથી સાંભળું નહી. પછી શ્રી નાયજી પોતાની
જળની ત્રાડી લેઈને આળ્યા. ગોપાળદાસને જળ આપ્યુંને

ઝારી ત્યાં મુકીને આંખા. નાથજીનું - હૃદય કેમજ હૃદયું તે-
થી ભક્તગી પીઠા થઈ સંકાષ્ટ નહી.

વળી એકવાર શ્રી ગોસાઈજી નરૌડામાં પધારયા તા
રે ગામ બહાર ડેરા કરયા પછે શ્રી ગોસાઈજીના ઉથાપન-
નાં દરશન કરવા ગોપાળદાસ ગયા. તે સમયે વૃષ્ણવે કહ્યું
જે અમને શ્રી ગોસાઈજી પાસેથી નામ અપાવે તારે ગો-
પાળદાસે કહ્યું જે અમે નામ આપાએ છીએ. તેથી ત
મને નામ આપીશું. એવું ગોપાળદાસે કહ્યું પણ વૃષ્ણવ
નું મન શ્રી ગોસાઈજી પાસે નામ માગવાનું હતું. તે ત્ર
ણે વાર વૃષ્ણવે ગોપાળદાસને કહ્યું તારે તેમણે કહ્યું કે
મેર જઈને આપીશું. એ વાત શ્રી ગોસાઈજીએ પોતાના
કાને કાન સાંભળી ત્યારે શ્રી ગોસાઈજીએ એ વૃષ્ણવ
ને પુછ્યું જે તમે શું કહેાછો. ત્યારે વૃષ્ણવે કહ્યું કે અ
મારે નામ જોઈએ છીએ માટે નામ આપો. ત્યારે શ્રી ગો
સાઈજીએ કરપા દીને નામ સંભળાવ્યું ને કતારથ દરયા
પછે શ્રી ગોસાઈજીએ ગોપાળદાસને કહ્યું કે ગોપાળદા-
સ તમને શ્રી આચારજીએ અંગીકાર કરયા છે તે દ્રઢતા-
છે પણ જેણે તમારી પાસે નામ પામ્યું છે તે અમારા કો-
ઈ દહાડો નહી થાય તે શ્રી ગોસાઈજીએ અમને ક્ષોભ ક-
રીને ગોપાળદાસને કહ્યું. પછી ગોપાળદાસે જેમને નામ
આપ્યા હતાં તે સમ્રજા શ્રી ગોસાઈજી પાસે નામ પામ્યા.
ત્યારે કતારથ થયા ને જે ગોપાળદાસના શિવક રહી ગયા

તે પંગતથી જુદા થયા તેને શી ગોસાધજી ગંગોજી કહેતા
ગોપાળદાસને સ્વામી પાસે આપું તેથી એમનું જીવન કા-
મ બનાવું છે. ગોપાળદાસ શી આચારજીના એવા કૃપા-
પાત્ર શેવક હતા તેમને શી નાથજી સંગાયે સાંજુ ભાવ
હતો પણ એમને સ્વામીપાસું આવેથી એમના જીવને અ-
કામપણું થઈ ગયું તેથી ભગવતીને દીનતા રાખી.

—*O*—

વારતા ૩૧ મી.

શ્રી આચારજીના શેવક સેરગઢના દામોદરદાસ
કાવથની સ્ત્રી વિરવાઈની વારતા.

તેમના સેવ્ય ઠાકોરજી કપૂરરાયજીનું માહેદુ અ-
ને ગોશ્વર સ્વરૂપ હતા તેમની પાસે નવનીપ્ર પ્રી-
યાજી બેસતાતે એક સમ વીરબાઈને ગરબ રહેતો હતો ને
પુત્ર ઉત્પન્ન થયો તેથી ધરમાંની વહુઓ છોડીએ સરવે
સુવાવડના કામમાં લાગીએ તથા શ્રી ઠાકોરજીની સેવાને
બહુજ વીલંબ થયો ત્યારે એ વીરબાઈ સુવાવડમાંથી કે-
હેવા માંડ્યું કે તુમ શેવામાં નાહો ઠાકોરજીને વાર થઈ જા-
ય છે પણ કોઈ નાહ્યું નહીં. ત્યારે શ્રી ઠાકોરજીએ વીર-
બાઈને. કહ્યું જે તું સ્નાન કરીને શેવા કેમ નથી કરતી
ત્યારે વીરબાઈ સુવાવડમાંથી હડીને નાહી, કાછડો વાળ્યો

ને શ્રી ઠાકોરજીની શેવા કરી, રસોષ કરી ભોગ સમરખા
ભોગ સરખો, અનુસર કરી આપીને ખાટલામાં સુધ
રહી એવું આળીસ દહાડા ખાટલામાં રહી ત્યારે શ્રી ઠા
કોરજીએ કહ્યું ને તેં મારી આસાએ પણ માની ને વેદ
મારગની રીત પણ રાખી તેથી શ્રી ઠાકોરજી બહુ પ્રસન્ન
થયા પછે આળીશ દહાડા થઈ ગયા તારે શુધ રનાન કરી
ને શેવા કરવા લાગી પેહેલાંનાં ને વસ્ત્ર હતાં તે બધાં ક-
હાડી નાંખ્યા ને બાજનું નવાં મંગાવ્યાં પછી બહી રીતે
શેવા કરવા લાગી તેથી વીરબાઈ શ્રીઠાકોરજીની કરપા પાત્ર
હતી એમની વારતા ક્યાં સુધી લખીએ.

વારતા ૩૨ મી

શ્રી આચારજીના શેવક માહાવજી પટેલ તથા
તેમની સ્ત્રી વિરજાની વારતા.

—*O*—

તે વીરબ વસદહાડામાં બેવાર શ્રીગોકુળ આવતી
શ્રીનાથજીનાં, શ્રીગોસાધજીનાં દરશન કરતી. શ્રીગોસાધજી
તેના ઉપર બહુ કૃપા કરતા. પછી એમને ક્રમબદને સંગ થ
યો ત્યારે વીરબએ ક્રમબદને કહ્યું ને તમે અમારે માથે
સેવા પધરાવો તો બહુ સાર તેથી ક્રમબદે શ્રી ગોસાધજીને
વીનતી કરીને એમને માથે શેવા પધરાવી શ્રી ઠાકોરજીને

શ્રિ ગોસામજીએ મહાવજી પટેલને ઘેર પાઠ બેસાડ્યા તે
 ત્રીયાં સ્નેહપુરવક થેવા કરે ભાત ભાતની સામગ્રી કરે ને
 તે શ્રીઠાકોરજીને સમરપે શ્રિઆચારજીને ઓરછવ તથા
 શ્રિગોસામજીને ઓરછવ બધી ગીતે કરે શ્રી આચારજી
 તથા શ્રિગોસામજીના થેવક જોટલા દસ વીસ કોશીના હો
 ય તેને બધી ગીતે પ્રસાદ લેવરાવે એમ બહુ વરસ લગી સે
 વા કરી પછી કમભટ્ટને આદે લેખને સધળા વધમવની થે
 વા સારી ગીતે કરી મહાપ્રસાદ લેવરાવે તથા સરવે વધમવ
 તેમના ઉપર પ્રસન્ન રહેતા.

વળી એક સમયે ઓરછવનો દહાડો હતો તથા વધ
 મવ મહાપ્રસાદ લેવાને બેઠા હતા અને વીરજી વધમવને
 અનસાપડી સામગ્રી મહાપ્રસાદ પીરસતી હતી વીરજીએ
 કમભટ્ટને વીનંતી કરી જે મને એવો મનોરથ છે જે સધ
 ળા વધમવની મંડળી બેઠી હોય તે હું સપડી પ્રસાદ પિ
 રસું ત્યારે કમભટ્ટે કહ્યું જે એતો ભક્તિ બાવે કરીને થા
 ય પશુ એ દ્રવ્યને સાધ્ય છે ત્રીયાર વીરજીએ પુછ્યું જે
 દ્રવ્ય સાધ્ય તે શું તેનો અરથ સમજાવીને કહો ત્રીયારે ક
 મભટ્ટે કહ્યું જે આ સધળી મંડળી લેખને શ્રીગોકુળ
 શ્રિગોસામજીની પાસે જઈએ ત્રીયાં જઈ વીનંતી કરીએ ને
 તેમની આજ્ઞા હોય તે પ્રમાણે કરીએ તે આજ્ઞા આપે તો
 સપડીપ્રસાદ લેવાય તથા દ્રવ્ય સાધ્ય છે જે મારગમાં
 અરથ કરીએ તે પોતાને માથે લેવું જોઈએ ને સરવે વધ

મને સાચે લેખ જુઓ. તીયારે વીરજીએ મહાવજી પટેલને
હયું ને મને આપો મનોરથ છે તે મહારે પૂરો કરવો ને
પ્રમી તીયારે મહાવજી પટેલે કહયું ને માની પાસે જો લા
ખ માહારે ભેગી કરીછે એટલામાં કામ થવું હોય તો
બટલને પૂછો તીયારે વીરજીએ કમબટને પૂછયું ને જો લા
એ માહારે ભેગી કરીછે એટલામાં કામ થશે? એટલામાં
કામ થવું હોય તો કરો તીયારે કમબટે કહયું કે અવસ્ય
કામ થશેજ આપણુ સધળા શ્રીગોસાધજી પાસે જુઓ શ્રી
ગોસાધજીની વીનતી કરીએ, શ્રીગોસાધજી આતા આપે
તે પ્રમાણે થાય ત્યારે મહાવજી પટેલ પોતાના દ્રવ્યવડે સ
રવેને લેખને બીજેશુ આવ્યા પછી કમબટને તથા બધા વ
ધમવને એકઠા કરીને ગોકુળ આપ્યા તે શ્રીનાથજીનાં દરશ
ન કરીને ગોકુળ આવ્યા ને તીયાં શ્રી ગોસાધજીનાં દરશન
કર્યાં. પછી કમબટે શ્રી ગોસાધજીની વીનતી કરી ને મ
રાજ વીરજીનો મનોરથ એવો છે ને સખડી મહાપ્રસાદ
સધળા વધમવ મહારે હાથે જો તીયારે શ્રી ગોસાધજીએ ક
હયું કે એ મનોરથ તો પુરશોતમ ક્ષેત્ર ગયા વીના પુરણ
થાય નહી તીયારે સધળા વધમવની મંડળી લેખને વીરજી
શ્રી જગનાથ રાયજીનાં દરશને, આલી ત્યાં
જુ પોહોઓ ને શ્રીજગનાથ રાયજીનાં દરશન કર્યાં
પછી ને મનોરથ હતો તે નાના પ્રકારની સામગ્રી કરી
શ્રીજગનાથરાયજીને ભોગ સમરપાવ્યો પછી એ મહાપ્ર

સાદ સખડી અનસખડી સધળા વહનવને સેવરાતી, વિરજ્ય પોતાને હાથે સધળા વહનવને પીરસ્યું. પછી દેશાક દીવશ તીવાં રહ્યા પછી વિરજ્ય પોતાને સધળો મનોરથ પુરો કરીને પછી સધળા વહનવની મંડળી સહીત ત્રા ગોકુળ આવી. પછી શ્રી ગોસાઈજીને હંડવત કરચો પછી જે વાત હતી તે સધળી શ્રી ગોસાઈજીના આગળ કહી પછી જે દ્રવ્ય રહ્યું તે ગોસાઈજીના આગળ ભેટ કરી દીધું. પછે શ્રી ગોસાઈજી વીરજ્યને ભાવ જોઈને બહુ પ્રસન્ન થયા. પછી સધળા વહનવને શ્રી ગોસાઈજીએ પ્રસાદ લેવરાવ્યો. પછી વીરજ્ય તથા વહનવ તથા ગોસાઈજી સાથે સરવે શ્રી ગોરધન આગ્યા તીવાં શીનાથજીનાં દરશન કરવાં પછે વહનવ તથા વીરજ્ય શીનાથજીનાં શ્રી ગોસાઈજીનાં વીદાય થઈને પોતાને પેર ગઈ. વીરજ્ય એવી કૃપાપાત્ર હતી.

વળી વીરજ્ય વરસ દહાડામાં જ્યારે ગોકુળ આવતી ત્યારે ગોળનું ગાડું એક તથા એક ઘડીનું ગાડું લેઈને આવતી ને એક મહિના લગી રહેતી. દીવસ ૫ દર શ્રી નાથજી દવાર, ને દીન પંદર શ્રી ગોકુળમાં એકીત રહેતી સામગ્રી ભોગ મગરપતી ભોગ સરાનીને હાંકી મેળતી તે જ્યારે ગાયો અરાવીને ગોવાળ આવતા ત્યારે માહા પ્રસાદ દુધ, બાત, ખુર, ગોળ, અંગારખાં ચોપડીને સધળા ગોવાળને તથા વેમવને ગાજો.

ક્રમાં જહને અવરાવતી ને જ્યારે આવતી ત્યારે ને
 ઠેકાણે પેહેરામણી કરતી ભીનચીઆ તથા સુકીયા
 ગોવાળને તથા બપા શેવકોને વીદાઅગીચી આપતી.
 તેથા શ્રી ગોસાહજી એના ઉપર બહુ પ્રસન્ન રહેતા. શ્રી
 નાથજીના ભીનચીઆ તથા શેવક એવી વીરજા ઉપર
 બહુ પ્રસન્ન રહેતા એ એવાં ભગવદી હતાં. પદમરાવળ,
 કમબટ, એઓની સંગતી કરીને એવાં યયાં તેથા મા-
 હાવજી પટેલ તથા વીરજા શ્રી આચારજીનાં એવાં કુ-
 પા પાત્ર શેવક હતાં.

—*O*—

વારતા હૃ૩ મી.

શ્રીઆચારજીના શેવક સીદાનંદનાં સ્ત્રીભરથાર એ વેની
 વારતા.

—*O*—

એ સ્ત્રી તથા પુરુષ બે હતાં તે સીદાનંદથી આ-
 ગરે આત્રીને રહ્યાં તેમને માથે શ્રી ઠાકોરજીની શેવા
 હતી તે આગમમાં જહને એક ઘર સેવને રહ્યાં. તે ઘર
 ધણું નાહાનું હતું તેથા શ્રી ઠાકોરજી એકઠા બેસતા
 હતા. અડધી કોટડીમાં રસોઈ કરતા ને અડધો કોટ-
 ડીમાં રહેતા ને સુવાનું ઠેકાણું નોહોવું તેથા એક વાંસ
 ઠાનો મઠો કરી રાખ્યો હતો તેના ઉપર સજ્યા રહે.

આંગણમાં રાતરે સ્ત્રી પુરુષ સુષ્પ રહે એમ કરતાં
 ચોમાસાના દિવસ આવ્યા, મેહ વરસે તો પણ આંગ-
 ગણમાં પહોંચતાં સુષ્પ રહે, પણ અંદર આવે નહીં. પછી
 શ્રી ઠાકોરજી મોહ્યા કે અરે ફલાણાં મહી આવે, તમે
 માંહી કેમ નથી આવતાં ને બાહાર પહોંચો છો. તેથી
 માંહી આવે હું તો જાયા મડા ઉપર પોહોડયો છું
 ને તમે નીચે કેમ નથી સુષ્પ રહેતાં. ત્યારે ક્ષત્રીએ કહ્યું
 જે માહારાજ તમે પોહોડયા છો ને અમે નીચે કેમ
 સુષ્પએ ત્યારે શ્રી ઠાકોરજીએ કહ્યું કે એ વાતનો કાંઈ
 બાધ નહીં. સંકોચ ન કરશો હું પ્રશ્નન થયું ને તમને
 કહ્યું તેથી તમે આવો ને અંદર સુષ્પ રહો. પછી તે
 દાદાકાથી મરમાં સુષ્પ રહેવાને માંડ્યું. પણ એ એવી
 રીતે સુષ્પ રહેતાં કે કાંઈ સ્વાસ પણ માલમ ન પડે
 એવા શાવધાનથી સુષ્પ રહેતાં એ સ્ત્રી ભરમાર ક્ષત્રી
 શ્રી આચારજીનાં એવાં કૃપાપાત્ર ભગવદી હતાં.

—૦ૐ—

વારતા ૩૪ મં.

શ્રી આચારજીનાં શેત્રક આનેરાનાં સદુ પાંડે તથા
 તેમની સ્ત્રી ભવાનો તથા છોટી નરોની વારતા.

—*૦*—

જ્યારે શ્રી આચારજી ૫૯મી પરીક્રમા કરતાં આ-

૩ ખંડમાં પધાર્યા ત્યારે શ્રી નાથજીએ શ્રી આચારજી
 ને દરશન નંદીયાં ને કહ્યું જે તમે માહાત્મી શેવા ચલાવો.
 વરજમાં ગોરધન પરવત છે ત્યાં ત્રણ દમન છીએ. દેવ
 દમન, નાગદમન, ને ઈંદ્ર દમન; તેમાં મન્ય દેવદમન
 છે. પાંડેસદના મોહોટા બાપ ગણીચંદ ત્યાં પ્રગટ
 થયા છે ત્યારે શ્રી આચારજી ત્યાં પમે પધાર્યા
 ત્યારે શેવક ચાર પાંચ સાથે હતા. દામોદરદાસ હરસા
 હી, ક્રશ્નદાસ મેધન, અને મોહોટા રાગદાસજી, માધ-
 વદાસ પુરા, ઇત્યાદીક શ્રી આચારજીની સંગાથે આનો-
 રમાં આવ્યા. તે સંધ્યા સમે સદને ઘેર આગળ આ-
 નીને હોભા રહ્યા. ત્યારે સદએ પૂછ્યું જે કાંઈ ખાશો ત્યારે
 શ્રીઆચારજીએ કહ્યું જે અમે તો કાંઈ નહી ખાઈએ.
 ત્યારે ક્રમદાસે મેધનને કહ્યું જે એતો પોતાના ધરતું ખાયછે
 ખીજા કોઈનું લેતા નથી. પછી શ્રી નાથજીએ ગોરધન પ
 રવત ઉપરથી સદ પાંડેની છાડી નરોની પાસેથી દુધ મા
 ગ્યું ત્યારે નરોએ કહ્યું કે આજ અમારે અહીયાં પરણા
 આવ્યા છે તેથી દુધ નથી. તારે નરોને શ્રી નાથજીએ ક-
 હ્યું જે તાહારે પરણા આવ્યા છે તેમાં અમે શું કરી
 એ માહાર દુધ લાવું. ત્યારે નરો બોલી જે લાવું છું લા
 વું છું. નરો દુધનો કટારો ભરીને લેધ ગઈ. તે દુધ શ્રી ના
 થજીને પાને આવી ત્યારે શ્રી આચારજીએ પૂંછ્યું જે
 તું કયા ગઈ હતી તારે નરો બોલી જે દેવદમનને દુધ પા

૪ આવી. ત્યારે શ્રી આચારજીએ ઝાડ ખંડમાં બોલ સાંભળેા હતા તે બોલ પાદ આવ્યો ત્યારે શુભ આવી જે નરો પાસે દુધ માગ્યું તે શુદ્ધને પેહેલો શુદ્ધ મળતો આવ્યો. ત્યારે શ્રી આચારજીએ નરોને કહ્યું કે આમાં કાંઈ દુધ રહ્યું હોયતો અમને આપો ત્યારે સદ્ બોલ્યો જે જેટલું હોય તેટલું તમે લ્યો. હવે અમારે જોઇતું ન થા. ત્યારે શ્રી આચારજીએ સદ્ ભવાની નરોને માથે હાથ ફેરવ્યો ને નામ દીધું, માહા પ્રસાદી દુધ પીધું, તે પછે એમનું દુધ ફરી અંગીકાર કર્યું. એ સદ્ ભવાની નરો એવાં કરપા પાત્ર હતાં.

વળી એક સમયે શ્રીનાથજી એમને ઘેર એક સો નાની વાડકી લેણ આવ્યા ત્યાયારે ભવાનીએ કહ્યું કે મને દુધ પા. ત્યારે નરો વાડકીમાં દુધ રેડતી જાય ને તે શ્રીનાથજી પીતા જાય. તે દુધ પીને શ્રીનાથજી તો પધારચા ને વાડકી તો ત્યાં ચીમરી ગઈ. પછે સવાર થયું ત્યારે મંગળા આરતી સમયે ભીતરીઆ જુએ તો મંદીરમાં વાડકી નથી એટલામાં નરો વાડકી બાંધને આપીને કહ્યું જે આ વાડકી લ્યો રાતરે જાણક બૂલી ગયું હતું. પછી બધાએ જહુ પ્રસન્ન થયા. સદ્ ભવાનીને નરો, એ ત્રણે એવાં ભગવદી હતાં.

વળી એક સમયે શ્રીનાથજીએ શ્રી આચારજીને કહ્યું કે મને ગાય મંગાવી આપો ત્યારે શ્રી આચારજીએ

દામોદરદાસ હરસાણીને કહ્યું કે શ્રી નાથજીએ ગાયત્રી
 આસા કરી છે. તેથી શ્રી આચારજીએ પોતે સોનાની પત્રી
 પહેરી હતી તે કહાડીને દામોદરદાસ હરસાણીને આપી
 ને કહ્યું ને આની ગાય લેઈ આવ. ત્યારે દામોદરદાસ
 હરસાણીએ પત્રી સફ પાંડેને આપીને કહ્યું ને આ
 ને વેચાને આના રૂપડ્યા આવે તેની ગાય આણીને શ્રી
 આચારજી એ મંગાવી છે તે આપો. ત્યારે સફ પાંડેએ
 દામોદરદાસને કહ્યું ને શ્રી આચારજી ગાયને ધું કરશે. ત્યારે
 દામોદરદાસે કહ્યું ને શ્રી નાથજીએ શ્રી આચારજી
 પાસે માગી છે તેથી મંગાવી છે. ત્યારે સફ પાંડેએ કહ્યું ને
 મારે ત્રીપાં ગાયો જોઈએ તેટલી છે તેમણે શ્રી આચારજી
 કહે તેટલી લેઈ જાઓ. ત્યારે દામોદરદાસે કહ્યું ને શ્રી
 આચારજીની આસા એવી છે ને પત્રી વેચીને ગાયો
 લાવી આપો. ત્યારે સફ પાંડેએ દામોદરદાસની પાસેથી
 પત્રી લેઈ વેચીને બે ગાયો લાવી આપી તે બે ગાયો
 શ્રી આચારજીએ શ્રી નાથજીને સોંપી. પછી સફ પાંડે
 સ ગાયો શ્રી નાથજીને ભેટ કરી, પછી સધળા વૃંદાવણ
 ને જામર પડી કે શ્રી નાથજીએ શ્રી આચારજીને ગાયો
 લેવાની આસા કરી છે તેથી સધળા વૃંદાવણએ ગાયો
 માકલી લીધી. કોઈએ બે, કોઈએ ચાર, કોઈએ પાંચ,
 કોઈએ દસ. ગાયો માકલી એમ કરતાં બસે ગાયો આ
 ની. શ્રી નાથજીને ગાયો બહુ પ્રીત હતી તેથી શ્રી આચારજી

૨૭એ શ્રી નાયજીનું નામ ગોપાળ એવું પ્રગટ કર્યું તે દિવસથી સધળા ગોપાળ કહેવા લાગ્યા. પ્રથમ શ્રી નાયજીનું નામ રેવદમન હતું, પછી શ્રી આચારજીએ ગોપાળ નામ પ્રગટ કર્યું. શ્રી ગોસામીજીએ શ્રી નાયજી નામ પ્રગટ કર્યું; તેથી સુરદાસજીએ ગોપાળ નામનું દીનતાનું પદ સંભળાવ્યું છે. ॥ અબહો ગોપાળા એ પદ સંભળાવ્યાં. એ સદ્, ભવાની, ને નરો, એવા કૃપા પાત્ર હતાં.

—*~*~—

વારતા ઉપ મી

શ્રી આચારજીના શેવક ગોપાલદાસ જટાધારી

વારતા.

એ ગોપાળદાસ શ્રી નાયજીની ખવાશી કરતા. શ્રી નાયજીને એમની સંગાથે શાનું આવડે. ગરમીના દહાડામાં શ્રી નાયજીને બોગ આવતો ત્યારે ગોપાળદાસ હાથા હાથા આંખા મીચીને પંજો કરતા. તથા રાત્રીએ પણ શ્રી નાયજી જમ માહનમાં પોહતા ત્યાં ગોપાળદાસ હાથ રહીને આંખા મીચીને ચાર પહેર હાથા હાથા પંજો કરતા પણ રેહને કાંઈ વાતચત થતી નહીં. રાત્રીને બીજી શ્રી કાઠોરજીનાં તથા શ્રી સ્વામીજીનાં વચન સાંભળ

તાને આપ ઠાકોરજી કહેતા ને ગોપાળદાસ આંખ
 ખોલ તાહારો પડેો શે ત્યારે ગોપાળદાસ કહેતા ને મ
 ને શ્રી આચારજીની આસા નથી તેથી હું કમ કમીને
 ઉધાડું કોઈ દહાડે પછી શ્રીનાથજી પોતાને હાથે કમીને મ
 હા પ્રસાદ ગોપાળદાસના મોઢેમાં મુક્તા એવી કપા કરતા
 એમ કરતાં કરતાં કેટલાક દહાડા બીત્યા ત્યારે એક દહાડે
 ગોપાળદાસે શ્રીઆચારજીને બીનંતી કરી કે માહારાજ મ
 ને પૃથ્વી પરીક્ષા કરવાનો મનોરથ થયોછે, તીયારે શ્રી
 આચારજીએ કહ્યું કે અવશ્ય કરો. તીયારે આસા માગી
 ને ગોપાળદાસ પૃથ્વી પરીક્ષા કરવાને આદ્યા તીયારે બી
 જા વધશનવે શ્રી આચારજીને પુછ્યું ને માહારાજ એ
 વધશનવે એવો મનોરથ કેમ થયો. તીયારે શ્રીઆચારજી
 એ કહ્યું ને એ ગયો તો છે પશુ જમ શક્યે નહીં. મ-
 જલ એચાર જથે તીયારે એને વીરહ થયે તેવખત વીરહે
 કરીને એની દેહ છુટ્યે. તીયારે વધશનવે પુછ્યું કે માહા
 રાજ એની દેહ એ રીતે કેમ પડ્યે તીયારે શ્રીઆચાર
 જીએ કહ્યું કે એનાથી એક મોઢેટા અપરાધ થયો છે
 તેથી એની એ ગતી થઈ. તારે વધશનવે પુછ્યું. ને મા
 હારાજ મહત અપરાધ તે તો ને કહીએ, છે તારે શ્રીઆ
 ચારજીએ કહ્યું ને શ્રી ઠાકોરજીની સંગાથે જગાડે તેને ત
 થા ભગવદી સંગાથે જગાડે તેને મહત અપરાધ કહીએ.
 એ ગોપાળદાસ પ્રથમ શ્રી શ્રીનાથજીના જાગની રખ-

વાળો કરતો હતો તે એક શ્રી ઠાકોરજીનો શેવક એક
 બ્રાહ્મણનો છેાકરો રાત્રીએ બાગમાં પેશીને કુલ ચોરીને
 લેઈ જતો તથા એક દહાડો ગોપાળદાસે એને માર્યો.
 તીર્થાધી નાંઠો તે પોતાના ઘરમાં જઈને શ્રી ઠાકોરજીના
 મંદીરમાં પેશી ગયો ને ગોપાળદાસે એને તાંહાં જઈને
 મુઠ્ઠી માંથી એ વાત શુદ્ધ આવી જે આણે મોટા અપ-
 રાધ કર્યો છે તેથી પૃથ્વી પરીક્ષા કરવાની ઇચ્છા થઈ.
 એ ગોપાળદાસ મજલ ચાર પાંચ ગયો પછી એને વી-
 રહ ઉપજ્યો કે શ્રી ઠાકોરજીની પાસેથી હું વેગળો થયો
 એવા વીરહે કરીને દેહ છુટી. તે વાત શ્રી આચારજીએ
 શ્રી મુળથી વધતવને કહીને કહ્યું જે ગોપાળદાસને પર-
 લોકમાં કાંઈ હાની નથી. એ શ્રીનાથજીના ચરણાવિંદની
 પાસે પહોંચ્યો તથા ભગવદી સંગાથે સર્વથા મિગાડ કર
 વો નહી. ભગવદીના બગાડથી ગોપાળદાસની આ ગતી
 થઈ શ્રી આચારજીના શેવક ગોપાળદાસ એવા કૃપાપાત્ર
 ભગવદી હતા.

—૦ૐ—

• વારતા ૩૬ મી.

શ્રી આચારજીના શેવક આગરાના રેવાસી સંતદાસ ચોપડા
 ક્ષત્રીની વારતા.

એ પેહેલા અત્થાંત સંપન હતા. એ વેપારીમાં
 મોહોટા હતા. લાખો રૂપીઆનો વેહેપાર હતો તેથી
 સધળું દ્રવ્ય વેહેપારમાં જાયું પછી થેવના બજારમાં કો-
 ડીઓ વેચવા લાગ્યા. ત્યારે બેવીસ રૂકાની પુંછ
 હતી. તે જ્યાં લગી આઠ પદ્મશા ક્રમાતા ત્યાં લગી બે
 સતા. કોડીની ઢગલી પદ્મશા પદ્મશાની કડીને મુકતા તે
 માહક સેનારો પછે મુકીને કોડીની ઢગલ ઉઠાવી જતા
 એમ સંતદાસ આપ બેઠે બેઠે પોયા જુવે ને માગમાં
 કોઇની સાથે બેલતા નહી ભગવદ્દર્શમાં છકયાને છ-
 કયા રહે અને જે કોઇ ભગવદ ભક્ત આવતા તેની
 સાથે બેઠે બેઠે ભગવદ વારતા કરતા. બીજાની સંગાથે
 બાધણ ન કરતા. પદ્મશા આઠ ક્રમાતા તેથી નીરવાહ
 કરતા. રસોઇનો ટકો એક લાગતો, અધિકારનું અવાણું
 લાવીને મુકે. રાત્રીએ વૈમવ આવીને બેસે, ત્યારે ભગવદ
 વારતા તથા કીરતન કરતા તે વૈમવ જ્યારે ઉઠતા ત્યારે
 મુઠી અવાણાનો માહાપ્રસાદ વેહેંથી આપતા તે લેખને
 વૈમવ ઉઠતા એવો નીરવાહ કરતા. એમ કરતાં કરતાં
 કેટલાક દીવસ થીત્યા ત્યારે નારસુદાસે એ વાત જોડ
 દેશમાં સાંભળી જે સંતદાસને અરચનો સંક્રાવ્ય બહુ
 થાયછે. તેથી નારસુદાસે સંતદાસને પત્ર લખ્યો ને કુંડી
 એક સો મોહોરોની માફલા. તે કુંડી કાસદની સંગા-

ચે માફલી તેણે આવીને ધણું કે નારણદાસે આ હુંડી
 માફલીએ તે ચીઠી સંતદાસે વાંચી એમાંથી એ હુંડી
 સંતદાસે અડેલ શ્રી ગોસાધજીને માફલાવી. ટકે એક
 કાસદને આપ્યો. અને સંતદાસે નારણદાસને પત્ર લ-
 ખ્યો તેમાં લખ્યું જે તમે હુંડી માફલી તેતો અડેલ
 શ્રી ગોસાધજીને માફલી. તમારી જોડોદાઈમાં અમારે
 એક દાહાડો રસોડા ના થઈ એની કમાઈ કાશદને આપી.
 બ્યારે હુંડી અડેલ પોદોચી ત્યારે ભંડારીએ આવીને
 શ્રી ગોસાધજીને સંભળાવ્યું કે હુંડી એક સો મોડેર-
 ની આવી હતી તે નારણદાસે સંતદાસને ત્યાં માફલી
 હતી તે હુંડી સંતદાસે અહીંમાં માફલી, ત્યારે શ્રી
 ગોસાધજીએ કહ્યું કે સંતદાસ શ્રી આચારજીના કૃપા
 પાત્ર થેવકછે તે વૈશનવનું દ્રવ્ય થું કરવા રાજે.

વળી કેટલાક દિવસ પછી શ્રી ગોસાધજીએ ગોકુળ
 વાસ કર્યો ત્યારે સંતદાસ એજવના દરશને આગ-
 રેથી આવતા ને શ્રી ગોસાધજી આગરે પધારતા ત્યારે
 સંતદાસને ઘેર વગર જોલાવે પધારતા. શ્રી આચા-
 રજીના સેવક જણીને એવી કૃપા કરતા. પછી કેટલા
 એક દિવસ પછી સંતદાસનું શરીર પાક્યું ત્યારે શ્રી
 ગોકુળથી ચાંપાબાઈ ભંડારીને જોલાવ્યો તે ચાંપાબા-
 ઈ શ્રી ગોસાધજીની આજ્ઞા મેઘ આગરે આંચો. ત્યારે

સંતદાસે ચાંપાભાઈને કહ્યું ને આ ઘર તમારું છે. જ્યાં
 લગી તમારી મરજીમાં આવે ત્યાં લગી સ્ત્રીને રહે-
 વાદો. ચાહતો ધરેણું સુખી આવે, ચાહતો વેચીને દામ
 લે, એમ કહીને ઘરનાં અતપત્ર હતાં તે ચાંપાભાઈને
 સોંપી દીધાં. ચાંપાભાઈ અતપત્ર લેઈને શ્રી ગોકુળ
 આવ્યા ત્યાં શ્રી ગોસાઈજીને સરવે સમાચાર કહ્યા.
 પછે સંતદાસ બહુ અશક્ત થઈ ગયા ત્યારે વૈશંતવ
 સમ્રાજા આવીને સંતદાસને કહ્યું ને તમને લાગ્યું ના ઘાટ
 લેઈ જઈએ. ત્યારે તેમણે કહ્યું કે મને મથુરાં શું કરાર્થ
 કર્યો. ત્યારે વૈશંતવે કહ્યું કે શ્રી ગોકુળ લેઈ જઈએ.
 ત્યારે કહ્યું કે શું અમથી જઈને રાખ હરાડવી એમ
 કહી કાંઈએ ન ગયા. આગરામાં જ દેહ છોડી. પછી
 વૈશંતવે સરવે કૃત્યત્યાંહાં જ કર. પછે એ વાત વૈશં-
 તવે શ્રી ગોસાઈજીના આગળ કહ્યું ત્યારે તેમણે કહ્યું
 કે સંતદાસ ખાહોટા ભગવદી હતા. સંતદાસની સરા-
 હના શ્રી ગોસાઈજી આપ શ્રી મુનથી કરતા. એ સંત-
 દાસ શ્રી આચારજીના એવા કૃપાપાત્ર ભગવદી હતા.

વારતા ૩૭ મી.

શ્રી આચારજીનાશેવક બાદરાબળ પુરકરણા બ્રાહ્મણ
ની વારતા.

એ બાદરાઆણુનું નામ પેહેલું બાદ હવું તે શ્રી
આચારજીએ બાદરાઆણુ નામ ધર્યું. તે બાદરાઆણુ
ને તેની સ્ત્રી મારવીમાં રહ્યાં. એક શમે વત્સવ ભટ્ટ શ્રી
ધારીકો જતા હતા તે રાતરે મારવીમાં રહ્યા ત્યાં બા-
દરાઆણુ એમણે રાખ્યા. એમની પાસે નામ પામ્યા.
પછે વત્સભાટે શ્રી ભાગવત શરવણ કર્યું. ભાગવત સં-
પૂરણ કરીને વત્સભટ્ટ દ્વારકાં ગયા તે પછી કેટલાક
દિવસે શ્રી આચારજી દ્વારકાં પધાર્યા. ત્યારે મારવીમાં
ઊતર્યા તે પછે બાદરાઆણુ તથા તેની સ્ત્રી શ્રીઆ-
ચારજી પાસે નામ પામ્યાં, શ્રી આચારજીએ નિવેદન
કરાવ્યું. એ દાહાડા મારવીમાં રહ્યા. પછે શ્રી આચારજી
દ્વારકાંમાં આદ્યા. ત્યારે બાદરાઆણુ તથા તેની સ્ત્રી
એ જણાં શ્રી આચારજીની સંગાથે દ્વારકાં આદ્યાં તે
ત્યાં પેહોર્યાં પછી શ્રીઆચારજી દ્વારકામાં મહીના
છ સગી રહ્યા. તાંહાં બાદરાઆણુ તથા તેની સ્ત્રી શ્રી
આચારજીની શેવામાં રહ્યાં. તે એવી શેવા કરી કે શ્રી
આચારજી બહુજ પ્રસન્ન થયા તેથી એનું નામ બાદરા-

અણુ હવ તે દૂરનીને બાહર અણુ પાડ્યું. પછે શ્રી આચારજી દ્વારકાંથી ચાલ્યા ત્યારે જે જણાં સાથે ચાલ્યાં તે મારની બગી આઁયા પછી શ્રી આચારજી પાસે બી-દા અગીગી માગી બાહરા અણુ તથા તેની સ્ત્રી મારનીમાં રહ્યાં શ્રી આચારજી ગોકુળ આઁયા. એ શ્રી આચારજી ના એવા કૃપાપાત્ર શેવક હતા.

વારતા ૩૮ મી.

શ્રી આચારજીના શેવક કવીરાજ ભાટની વારતા.

એ કવીરાજ ભાટ બ્રાહ્મણ હતા. તે ત્રણભાઈ હતા. એ ત્રણભાઈ અડેલમાં આવી શ્રી આચારજીના શેવક થયા. નામ પામ્યા સમરપણુ કર્યું. પછે શ્રી નાયજીનાં દરશન કર્યાં. શ્રી નાયજીની સનીઓ કવીત બહુ કરીને બોલ્યા, પછે શ્રી આચારજીએ કવીત બહુ બોલ્યા તથા શ્રી આચારજીએ કવીરાજ ભાટ નામ પાડ્યું તેના ઉપર બહુજ પ્રસન્ન રહેતા. એ કવીરાજ ભાટ માહેરા બગવદી કૃપાપાત્ર હતા.

વારતા ૩૯ મી.

શ્રી આચારજીના શેવક સીંહાનંદના રેહનાર બેંક કાળાણીની વારતા.

તે દેવતાશ્રીને માથે શ્રી નવગ્રીધ શ્રીચાતુર્ગી થેવા
 હતી. શ્રી ઠાકોરજી સાનુભાવ હતા. પણ એ બાપ અ-
 ક્રીંચન હતી તે જ્યારે થેવા કરીને પેહિયે ત્યારે સુતર
 કાતે તેમાં જે કાંઈ વધે તેમાં પોતાનો નાંરવાદ કરે.
 ધરના બારણા આગળ કાછીઆ તરકારી વેચવાને
 આવે ત્યારે શ્રી ઠાકોરજી મંદીરમાંથી પોકાર કરે કે અરે
 કાછી તરકારી વેચાવા આવીછે તે તું સે અંબું શ્રી
 ઠાકોરજી કેહે ત્યારે દેવતાશ્રી સરવ બાતની તરકારી સ.
 તે કેટલાક તો કાચી સમરપે ને કેટલાક તો રસોઇમાં
 વધારીને સમરપે ને એ કાછીઆનો શબ્દ શ્રી ઠાકોરજી
 સાંભળે. એ કાછીઆ આગળ નીકળીજાય ને એ બાપ
 સામગ્રી બેઈ ન શકે ત્યારે શ્રી ઠાકોરજી બહુજ બડાઈ
 કરે જેમ લોકનાં છોકરાં કરેછે તે રીતે શ્રીઠાકોરજી એ
 દેવતાશ્રીની સાથે ઝગડો કરે. વળી કોઈ દાહાડો કાંઈ
 બાળગેગ પકવાન ન હોય ત્યારે રોટલીઓ ધણીને
 ઠાંકી રાજે તે જ્યારે અડધી રાત જાય
 ત્યારે શ્રી ઠાકોરજી બેલે. અને દેવતાશ્રી બાપને જગા
 ડીને કેહે જે હું. જુઓજુ. ત્યારે એ બાપ કેહે કે
 લાલાજી પકવાન તો કાંઈ નથી પણ મેં રોટલી ધણીને
 ચોપડી મુકીછે તે બાપું. ત્યારે શ્રી ઠાકોરજી કેહે કે
 બસે રોટી બાવે. ત્યારે તે દેવતાશ્રી રોટલીઓ બાવે. ને

આગળ મુકે, ત્યારે ઠાકોરજી એ જાણને કહે કે તું
રોટલીના કડકા કરીઆપ ત્યારે જાણ રોટલીના કડકા
કરીને શ્રી ઠાકોરજીના શ્રી હસ્તમાં આપે. ત્યારે શ્રીઠાકો
રજી તેમાંથીએ પણ પોતાને હાથે કડકા કરી કરીને આ
રોગે, પછી જળપાન કરીને પોહોડે ત્યારે એ ક્ષત્રાણી
જાણના મનમાં ક્ષોભ થાય ને કહે જે સવારે કોઈનું ઉધારે
લાવીને પકવાન કરી ધરી રાખીશ ત્યારે મહારા ઠાકોરજી
એ ફક્ત એકલી રોટલી આરોગી પછી ખીજે દહાડે
ઉધારે લાવીને કોઈ પકવાન કરીને ધરી રાખે. પછી
રાત્રીએ જ્યારે શ્રીઠાકોરજી માગે ત્યારે પકવાન આ
ગળ ધરે ત્યારે શ્રીઠાકોરજી આરોગે પણ શ્રીઠાકોરજી ક
હે કે ત્યારે ફલાણી પકવાન કરવું પણ મને પકવાન કર
તાં કાલની રોટલી બહુ સારી લાગી હતી. તીયારે જાણ
એ કહ્યું કે લાલાજી હું શું કરું મહારે કોઈ કમાનાર ન
થી. હું એકલીજ હું કોઈ દહાડે કાંઈ થઈ આવે ને કો
ઈ દહાડે નાએ થઈ આવે તીયારે શ્રીઠાકોરજીએ કહ્યું કે
તું પકવાન શું કરવા કરેછે તું એકલી રોટલી ચોપડીને
ધર, મને રોટલી ચોપડેલી બહુ રચી કરેછે તેથી તું સંકો
ચ ન કરીશ મને રોટલી બહુ સુસ્વાદ લાગેછે. પછી એ
જાણ રોટલી કરી રાખે તે શ્રીઠાકોરજી આરોગે. એ ક્ષ
ત્રાણી શ્રીઆમારજીની એવી કૃપાપાત્ર ભગવદી હતી.

વારતા ૪૦ મી.

શ્રી આચારજીના શેવક કનોજીઆ વ્રાહ્મણ પરમાનંદ
દાસ સ્વામી પદ ગાતા હતા તેવી વારતા.

તે પરમાનંદદાસ પરમ ભગવદ લીલાના ગ્રહણ કર
નારા હતા શ્રી હારિજીના પરમ સખા તે જ્યારે શ્રી
આચારજી મહા પ્રભુ પૃથ્વી ઉપર પ્રગટ થયા ત્યારે શ્રી
નાથજીની આત્માથી દેવી જીવને ઊદ્ધાર કરવા સારૂ એ
પ્રકારેજ તેમજ શ્રીહારિજીનો સંવર્ણો પરિવાર પ્રગટ થયો
ને શ્રીઆચારજી મહા પ્રભુજીને અર્થે શ્રીગોવરધનનાથજી
શ્રીગોવરધન પર્વતમાંથી પ્રગટ થયા તે બધાય દેવી જીવ અ
નેક દેશાંતરમાં પ્રગટ થયા તે ગોપાળદાસજીએ વલ્લભા
ખ્યાનમાં કહ્યું છે કે, (અનેક જીવને કૃપા કરેવા, દેશાંત
રવંશઃ) તેથી પરમાનંદદાસજીનો જન્મ કનોજમાં થયો
કનોજીઆ બ્રાહ્મણને ત્યાં તે પરમાનંદદાસજી બહુજ ચોગ્ય
કવિનાં થયા ભગવદ કૃપા રૂપી પાત્ર હતા તે પરમાનંદ
દાસજી આપ સ્વામી કહેવાયા આપ સેવક હતા કિરતન
પોતે બહુજ સારાં ગાતા તેથી પરમાનંદદાસજીની સાથે
સમાજ બહુજ રહેતો હતા તે ભગવદ ઇચ્છાથી એકસમે
પરમાનંદદાસજી કનોજથી પ્રયાગ આવ્યા તે પ્રયાગમાં ઉ
તર્યા ને આ કીર્તન ગાયાં તે કીર્તન બહુજ સારાં ગાયાં.

તેથી બહુજ લોક એમનાં કીર્તન સાંભળવાને આવતા
 ખીભ અડેલથી કામને અર્થે લોક આવતા તે એમના
 કિર્તન સાંભળીને અડેલમાં આવીને કેહેતા જે પરમાનંદ
 સ્વામી પ્રયાગમાં આવ્યા છે તે કીર્તન બહુજ સારાં ગાય
 છે; તે શ્રીઆચારજી મહા પ્રભુજીનું એક સેવક જળભરી
 આ ક્ષત્રી કપુરદાસ એને રાગ ઉપર બહુજ પ્રિતી હતી
 પણ એમને વેળા ન મળતી જે પ્રયાગ જઈને પરમાનંદ
 સ્વામીનાં કીર્તન સાંભળે સેવામાં અવકાશ ન મળે તે
 એક દીવસ એક વૈષ્ણવ પ્રયાગથી અડેલ આવ્યા. તેણે
 કહ્યું જે, તે આજ એકાદશી છે તેથી આજ પરમાનંદ
 દાસ રાત્રીએ જાગરાણ કરશે તે સાંભળીને શ્રીઆચારજી મ
 હા પ્રભુજીનો સેવક જળભરી આ ક્ષત્રી કપુરદાસે મનમાં વિચાર
 ર્યું જે આજ પરમાનંદસ્વામીના કિર્તન સાંભળવાને આ
 વું છું તે કપુરદાસ પોતાની સેવાથી પોંડેં આને રાત્રીએ પોતા
 નેધેર આવીને મનમાં વિચાર્યું. આ વેળા નાવ તો મળશે
 નહીં ત્યારે શું કરવું પણ એ તરવામાં ધણા ચતુર હતા
 તેમણે મનમાં વિચારી જોયું કે તરીને પાર જઈએ તે પછી
 પોતાને ધેરથી માલ્યા તે શ્રીજીનુમાનજીના તીરે આવ્યા પછી પર
 દની (પોતીયુ) પેઢેરી બાકીના વસ્ત્ર માથે મુકીને શ્રીજી
 મનાંજી તરી પ્રયાગમાં આવી વસ્ત્ર સંધળાં પેઢેરમાં પછી
 જે ઠેકાણે પરમાનંદસ્વામી ઉતરયા હતા ત્યાં આવ્યા. ત્યાં
 એમને પરમાનંદસ્વામીનો મેળાપતો હતો નહીં જ્યાં બધા
 લોકો બેઠા હતા ત્યાં જઈ પોતે બેઠા પણ શ્રીઆચારજી મહા
 પ્રભુના સેવકો સહુ તેમને જાણે તેથી સંધળાએ આદર

સન્માન કરીને બેસારા. તે પછી પરમાનંદસ્વામીએ કિ
ર્તનનો આરંભ કર્યો. તે પરમાનંદસ્વામીએ ગોરહનાં
પદ ગાયાં તે પદ સાથી ગાયાં કે પ્રથમ એમને ઉપર કહી
આપ્યા છે કે લીલાના પાત્ર શ્રીહકોરજીના પરમ સખા
તે એ પરમાનંદદાસજી ત્યાંથી વેગળા થયા છે ને અહી
થી શ્રીહકોરજીના દરશન નથી. ને શ્રીઆચારજી મહા પ્ર
ભુજીના દરસન હવે થશે ને શ્રીગોરધનનાથજીના દરશન શ્રી
આચારજી મહા પ્રભુજી હવે કરાવશે તે દરશન કેમ કરાવશે
શ્રી મહા પ્રભુજી શ્રીઆચારજી આ માર્ગના જે સીધાંત
છે તે ભગવદીનો સંગ થાય તો શ્રીહકોરજી કૃપા કરે. તેને
લીધે શ્રીઆચારજી મહા પ્રભુ પરમાનંદસ્વામી ઉપર કૃ-
પા કરીને પોતાના કૃપા પાત્ર ભગવદીપના અંતઃકરણમાં
પ્રેરણા કરી પરમાનંદસ્વામીને ત્યાં મોકલ્યા શ્રીઆચારજી મહા
પ્રભુ કેવા છે કે જેને અહરનીશ શ્રીહકોરજી એક ક્ષણ પણ
છોડતા નથી એમના સંગેજ રહે છે સાથી કે સુરદાસજીએ
ગાયું છે ભક્તવીરહકા તર કર્ણભાગ્ય રૂલિત પાછે લાગે;
જગંગનાથ જોશીની વારતામાં લખ્યું છે જે
જ્યારે રજપુત તરવાર કહાડી ત્યારે શ્રીહકોરજીએ એનો
હાથ ઝાલ્યો તેથી, શ્રીઆચારજી મહાપ્રભુના શેવકની પાસે
શ્રીહકોરજી સદાકાળ રહે છે તેથી પરમાનંદદાસજીએ વી-
રહનાં પદ ગાયાં.

સંધ્યા રાત ગાયાં પાછલી ઘડી ચાર રાત્રી રહી ત્યા
રે સંધ્યા જગરણમાંથી પોત પોતાને ઘેર ગયા તેજ પ્રકા
રે શ્રીઆચારજી મહાપ્રભુના શેવક જળભરીઆ કપુરદાસ

પરમાનંદસ્વામીને જેશ્રીકૃષ્ણ કહીને ચાલ્યા પરમાનંદ
 સ્વામીના કીર્તન સાંભળીને બહુજ પ્રસન્ન થયા ને પરમા
 નંદસ્વામીને કહ્યું જે જેવું હમે સાંભળ્યું હતું તેથી અધી
 ક જોયું તમારા ઉપર પરમ ભગવદ્ અનુગ્રહ સંપૂર્ણ છે.
 એ જળભરીઆ કપુરદાસ શ્રીઆચારજી મહાપ્રભુના સેવક
 પરમ કૃપા પાત્ર છે કે ત્યાં ચાલી આવ્યા તે પરમાનંદ
 સ્વામીના ઉપર અનુગ્રહ કરવાનેજ આવ્યા હતા નહીં તે
 ભગવદી પ્રેમ પ્રેમને ઘેર જાય નહીં ને એ ઉપર કહી
 આવ્યા જે શ્રી કાકોરજી શ્રીઆચારજી મહાપ્રભુ સેવકને
 પાસેજ રહે છે એ જળભરીઆ કૃતી કપુરદાસના જાળા
 માં ખેસી શ્રીનવનીધપ્રીયાજીએ એ પદ સાંભળ્યાં શ્રીઆ
 ચારજી મહાપ્રભુજીના મારગની મર્યાદા છે તે એમના અનુ
 ગ્રહ વીના શ્રીકાકોરજી ના કરે તે જળભરીઆ કપુરદાસ
 ઉપર શ્રીઆચારજીની જેવી કૃપા હતી તેથી શ્રીનવનીધપ્રીયા
 જીએ એમના જાળામાં ખેસી સાંભળ્યાં તે નવનીધપ્રીયાજી પ
 રમાનંદસ્વામીના પદ સાંભળવાં પડ્યાં તેનું કારણ ભગવદી પર
 માનંદસ્વામી ઉપર અનુગ્રહ કરવાને કાજેજ ને શ્રીનવનીત
 પ્રીયાજી સંગાથે આવ્યા હતા તે શ્રીઆચારજીના સેવક જ
 લભરીઆ કપુરદાસ પરમાનંદસ્વામીને શ્રીકૃષ્ણ શ્રમણ કરી
 ને ચાલ્યા તે શ્રીજીનુમનાંજીને તીરે આવ્યા ત્યાં આવીને વિ
 ચાર્યું જે નાવની વાટ જોઈ તો વાર થઈ જશે ને શેવા
 ચુકીશ ને શ્રીઆચારજી મહાપ્રભુજી જાણશે તો ખીજશે તે
 થી જેવા આવ્યા હતા તે પ્રકારે જઈએ તે પ્રમાણે પાર મયા
 પાર આવીને સ્નાન કરીને શેવામાં તત્પર થયા તે પછી

અહીં આ પ્રયાગમાં પરમાનંદસ્વામી રાત્રીના જનમરણ થકી
 શ્રમીત થયા હતા ને આંખમાં નિંદ્રા આવી તેમાં સ્વપ્ન
 આવ્યું ને જેવું રાત્રીએ શ્રીઆચારજી મહાપ્રભુના શેવક
 કપુરદાસ ખેડા હતા તેવાજ હીંદા પછી તેમનાજ જોળામાં
 શ્રીનવનીતપ્રીયાજી ખેડા હતા તેવાં દરશન થયા ને સ્વપ્ન
 માં શ્રી નવનીતપ્રીયાજીએ પરમાનંદદાસને કહ્યું જે આજ
 મેં તારૂ કીરતન સાંભળ્યું એટલું શ્રીનવનીતપ્રીયાજીના વચ
 ન શ્રીમુખનું પરમાનંદસ્વામીને કહ્યું પરમાનંદસ્વામીની
 નિંદ્રા ખુલી ગઈ એ શ્રીમુખ કોઠી કંદ્રપ લાવણ્ય પરમા
 નંદસ્વામીએ હીંદુ તેજ દરદયમાં ધરી લીધું ને મનમાં
 ચટપટી લાગી જે આ દરશન ફરી કેમ થાય વળી વિચા
 ર્યું જે એ કપુરદાસ વીના નહીં થાય તેથી એની પાસે
 જઈને એમને મળીએ તારે કાર્ય સિદ્ધ થાય, એવું પરમા
 નંદસ્વામીએ મનમાં વિચારીને તતકાળ ઉઠીને અડેલ
 સાધ્યા પછી શ્રીજીમનાંજીના તીર ઉપર આવીને ઉભા રહ્યા
 પ્રાંતઃકાળનો સમય હતો પેટેલું નાવ ચાલતુ હતું તેમાંજ
 ખેડીને પાર ઉતર્યા આગળ જઈને જીવે તો શ્રીઆચાર
 જી મહાપ્રભુજી સ્નાન કરીને સંધ્યાવંદન કરે છે તે પર
 માનંદસ્વામીને શ્રીઆચારજી મહાપ્રભુજીનું દરશન થયું.
 કેવું થયું કે સાક્ષીત પુરણ પુરુષોત્તમ શ્રીકાળચંદ્ર શ્રીગુસા
 ધજી એ વલ્લભાષ્ટકની ટીકામાં લખ્યું છે જે વસ્તુતઃક્ર
 ણાદ્યં એવાં દરશન શ્રીઆચારજીનાં પરમાનંદસ્વામીને થ
 યા ત્યારે શ્રીપરમાનંદસ્વામીના મનમાં આવ્યું જે શ્રીઆચાર
 જીના શેવક કપુરદાસના જોળામાં ખેડા હતા જેને માથે

શ્રી મહાપ્રભુજી ખીરાજે છે પણ પરમાનંદસ્વામીના મન માં એવું જે કપુરદાસ મળે તો સારૂ સાથી કે જેના દરશન થી શ્રીઆચારજી મહાપ્રભુજીનાં દરશન થયાં તે પછી શ્રી આચારજી મહાપ્રભુજીએ પોતાના શ્રીમુખથી કહ્યું જે પરમાનંદ કાંઈ ભગવદ વર્ણન કરે ત્યારે પરમાનંદસ્વામીએ વીરહનાં પદ ગાયાં.

તે સાંભળીને શ્રી આચારજીએ પરમાનંદસ્વામીને કહ્યું કે પરમાનંદ બાળકીલા વરણન કર ત્યારે પરમાનંદસ્વામીએ કહ્યું કે માહારાજ હું કાંઈ સમજતો નથી ત્યારે શ્રી આચારજીએ કહ્યું કે સ્નાન કરીને આવ હું તને સમજાવું તારે પરમાનંદસ્વામીએ શ્રી આચારજીને પુછ્યું જે માહારાજ આપનો શેવક જળભરીઆ કપુરદાસ ક્યાં છે ત્યારે શ્રી આચારજીએ કહ્યું જે શેવામાં ઢેલ ટકોરો કરતો હશે પછી પરમાનંદસ્વામી શ્રી જીમનાજી ઉપર સ્નાન કરવાને આજ્ઞા તે આગળ જીવે તો જીમનાજીના જળની ગાગર ભરીને કપુરદાસ આવતા હતા તે સામા મલ્યા એમને દેખીને પરમાનંદસ્વામી બહુજ પ્રસન્ન થયા ને બે હાથ જોડીને એમને નમસ્કાર કર્યો ને કહ્યું કે રાત્રીએ આપ જંગરણમાં પધારયા હતા તે વખત શ્રી ઠાકોરજી આપની ગોદમાં બેસીને મારા કીર્તન સાંભળ્યાં, તે આપની કૃપાથી ઠાકોરજીએ મને કહ્યું જે શ્રી આચારજીના શેવક જળભરીઆ કપુરદાસના બોળામાં બેસીને તારાં કીર્તન સાંભળતો હતો તે આપના અનુગ્રહથી મારું ભાગ્ય સીધું થયું તે વાસ્તે આપના દરશનનાં અર્થેજ સ

વારે ઉઠીને જે આચોક્ષુ તે આવતાંજ તમારી કૃપાથી
 શ્રી આચારજીનું ઈરસન થયું તે સાક્ષાત પુરાણ પુરુષોત્તમ
 કૃષ્ણચંદ્ર શ્રી ગોરધન ધરજીનુંજ ઈરસન થયું એ વાત પ
 રમાનંદસ્વામીની સાંભળીને કપુરદાસ પરમાનંદસ્વામીને
 કહ્યું જે એવું ના કરો શ્રી આચારજી માહારાજ સાં-
 ભળશે તો ખીજો ને કહેશેજે તું શેવા છોડીને કુયમ ગ
 ચો તેથી એ વાત ન કરો એવું સાંભળીને પરમાનંદસ્વા
 મીને આશ્ચર્ય થયું જે ધન્ય છે કે જેના ઉપર શ્રી ઠાકો-
 રજીનો એવો અનુગ્રહ છે જે પોતાનું સ્વરૂપ છુપાવેછે પ
 છી પરમાનંદસ્વામી તો સ્નાન કરવાને ગયા અને કપુરદાસ
 જળની ગાગર ભરીને મંદીરમાં ગયા પછી પરમાનંદસ્વામી
 જીમનાજીમાં સ્નાન કરી તતકાજ જઈ શ્રી આચારજીને
 પાસે જઈ હંડવત કરી હાથ જોડીને શ્રી આચારજીની આ
 ગળ ઉભા રહ્યા ત્યારે શ્રી આચારજીએ કહ્યું જે પરમાનંદ
 દાસ આગળ આવ ખેશ ત્યારે પરમાનંદદાસ શ્રી આચાર
 જીની પાસે આવીને ખેઠા ત્યારે શ્રી આચારજીએ કૃપા કરી
 ને નામ સંભળાવ્યું પછી મંદીરમાં પધારયા પછી શ્રીનવ
 નીતપ્રીયાજીના સંનીધાન પરમાનંદદાસને બહુ સંખંધ
 કરાવો પછી કૃપા કરીને પરમાનંદદાસને અનુક્રમણીકા
 સંભળાવી સાથી જે પ્રથમ શ્રી આચારજી માહા પ્રભુજી
 એ પોતાના શ્રીમુખથી કહ્યું હતું જે ભગવદ જશ વર્ણ
 ન કરે ત્યારે પરમાનંદદાસજીએ વીરહનાં પદ ગાયાં ત્યા
 શ્રી આચારજી મહાપ્રભુએ કહ્યું જે બાળલીલા ગાયો
 ત્યારે પરમાનંદદાસજીએ હહ્યું જે હું કંઈ સમજતો નથી

ને જો સમજી તો વીરહનાં પદ કેમ ગાઉ વીરહનાં પદ એ
 મ ગાયાં જે ઉપર કહી આવ્યાછે જે શ્રી હાકોરજીથી વેગ
 જા થયેલા છીએ તે દુઃખની સ્ફુરતી રહી ને સંજોગતો
 સુખ વીરમરણ થઈ ગયું સાથી જે સધળી લીલા વીશેષ
 પુરાણ પુરશોત્તમ શ્રી આચારજી મહા પ્રભુજીને ઘેર છે તે
 થી શ્રી આચારજી મહા પ્રભુજીને પરમાનંદદાસ એકઠા થ
 ઇને શ્રી નવનીતપ્રીયાજીનાં દરસન કરાવ્યાં ત્યારે સંઘ
 જી લીલાની સ્ફુરતી થઈ ને શ્રીઆચારજી મહા પ્રભુજી
 એ અનુક્રમણીકા સંમળાર્થે તેનું કારણ એજ જે શ્રી
 આચારજી મહાપ્રભુજીનું નામ છે જે શ્રી ભાગવતાપીયુગ
 સમુદ્રમથનક્ષમ તે શ્રી ભાગવતનું શ્રી ગુસાંઈજીએ વર્ણન
 કર્યું તે અનુક્રમણીકા પરમાનંદદાસની -હૃદયમાં આ
 પી ને શ્રી આચારજી મહા પ્રભુજીએ સર્વે કહ્યું તેથી
 જ્ઞાન રહ્યું ને સુરદાસજી ને પરમાનંદદાસજી સાગર થ
 યા એ વાતથી શ્રી ભાગવતરૂપી અમૃત તેમના -હૃદયમાં
 આપ્યું તેથી આજ સધળા તેમને સુરસાગરને પરમાનં
 દસાગર કહે છે પરમાનંદદાસને આપ શ્રીમુખથી શ્રી આ
 ચારજી કહેતા જે બાળલીલા વર્ણન કરે ત્યારે પરમાનંદદા
 સજીએ તતકાજી શ્રી બાળલીલાનાં પદ કરીને શ્રી નવનીત
 પ્રીયાજીના સંનીધાન ગાયાં.

એ બાળલીલાનાં પદ પરમાનંદદાસજીએ ગાયાં તે સાંભ
 જીને શ્રીઆચારજી બહુજ પ્રસન્ન થયા પછે પરમાનંદદા
 સજી અડેલમાં શ્રીઆચારજી મહાપ્રભુ પાસે રહ્યા પછી
 શ્રી આચારજીએ પરમાનંદદાસજીને કીરતનની સેવા આપી

ને પરમાનંદદાસજી શ્રીનવનીતપ્રીયાજીના મોં આગળ ની
ત્ય નવાં નવાં ભાત ભાતનાં કીરતન સંભળાવતા પછી
જ્યારે અનુસર થતાં ત્યારે શ્રી આચારજીના મોં આગળ
આવીને કીરતન કરતા શ્રીઆચારજી મહાપ્રભુજી નીત્ય ક
થા કેહતા તે પ્રસંગ સાંભળીને પરમાનંદદાસ શ્રીજીઆચાર
જીને પદ કહીને સંભળાવતા, એક દીવશ કથામાં શ્રીદા
દાસજીના ચર્ણાવિંદુ માહત્તમ સાંભળ્યું તેનું કીરતન શ્રી
આચારજી મહાપ્રભુજીના મોં આગળ પદ કરીને પરમાનંદદા
સે મુક્યું તે જોઈને શ્રીઆચારજી મહાપ્રભુજીએ જાણ્યું
જે આમીશ કરીને પરમાનંદદાસ આ પદ સંભળાવાનો હેતુ
એવો છે કે વ્રજનાં દરશનની પ્રાર્થના કરી તેથી વ્રજમાં
અવશ્ય જવું.

હવે શ્રીઆચારજી મહાપ્રભુજીએ વીચાર્યું કે હવે વ્રજમાં
પધારવું એ ઉદ્વમ કર્યો તે દામોદરદાસ દરસાણી
તથા કૃષ્ણદાસ મેઘન પરમાનંદદાસ તથા જ્યાદવેંદ્રદાસ હાં
ડવે તથા રસોઈનો સામાન સાથે લઈને ચાલતા એ જીજ્ઞ
વૈભવસંગ આપ શ્રી મહાપ્રભુજી પોતે પગે ચાલતા તે વ્રજ
માં આવતા માર્ગમાં પરમાનંદદાસનું ગાગ કનોજ આપ્યું
ત્યારે પરમાનંદદાસજીએ વિનંતી કરી કે માહારાજ માહારે ઘે
ર પધારો આપના અનુગ્રહ થકી મારું ભાગ્યતો સિદ્ધ થ
યુંછે હવે મારું ઘર આપ પાવન કરો ત્યારે શ્રીઆચારજી
મહાપ્રભુ કૃપાનિધાન ભકુતના મનોરથ પુરણ કરનાર કૃપા
કરીને પરમાનંદદાસને ઘેર પડણા પધારવા તે પરમાનંદદાસ
એ સારી રીતથી શ્રી આચારજી મહાપ્રભુજીની સેવા કરી

પછી શ્રી આચારજી મહાપ્રભુજીએ રસોઈ કરી શ્રી ઠાકોરજી ને ભાગ સમર્પિને આપ પોતે ભોજન કરીને ગાદી ઉપર બીરાજ્યા ત્યારે કહ્યું જે પરમાનંદદાસ ભગવદ્દાસ ગાએ ત્યારે પરમાનંદદાસજીએ વિચાર્યું જે આ સમે શ્રી આચારજી મહાપ્રભુજીનું મન તો ધ્રજમાં શ્રી ગોરધનનાથજીની પાસે છે તેથી વીરહનાં પદ ગાવાં તે વીરહનાં પદ ગાયાં.

એ પદ પરમાનંદદાસજીએ શ્રી આચારજી મહાપ્રભુના મોં આગળ ગાયાં તે સાંભળીને શ્રી આચારજી મહાપ્રભુજીને મુરછા આવી જે લીલાનાં પદ પરમાનંદદાસજીએ ગાયાં તે લીલાને વીશે શ્રી આચારજી મહાપ્રભુજી મગ્ન થઈ ગયા. તે ઉપરથી દેહનું ભાન ન રહ્યું તે ત્રણ દીવ શલગી મુરછા રહી પછી સઘળા શેવક દામોદરદાસજી હર સાણી વીગરે શ્રી આચારજી મહાપ્રભુજીનાં દરસન કરી બેસી રહ્યા. જોડે જોડે જોયા કર્યું, ત્રીજે દીવશે પાછલી રાત્રીએ અને ચોથા દીવસને પ્રાતઃકાળમાં શ્રી આચારજી મહાપ્રભુજી આપ સાવધાન થયા. ત્યારે સઘળા વૈભવ પ્રસન્ન થયા ને પરમાનંદદાસજી મનમાં પસ્તાયા, જે હવે આવાં પદ ગાવાં નહીં હવેથી સારાં પદ ગાવાં એમ વિચારી સારાં પદ ગાયાં. પછી એક પદ સંજ્યાનું ગાયું. એવા સારાં પદ સાંભળીને શ્રી આચારજી મહાપ્રભુજી કનેજથી ધ્રજમાં પધારયા ત્યારે સઘળા વૈભવ શ્રી આચારજીની સાથે છે. પરમાનંદદાસજી પણ સાથે છે તેમાં પ્રથમ શ્રી આચારજી ગોકુળ પધારયા. ત્યાં આવતાં શ્રી આચારજી જીનુમનાજીમાં સ્નાન કરીને શ્રી જીનુમનાજીનાં તીર ઉપર એક ખીજડાના ઝાડ

નાચે બેઠક કરીને ત્યાં બીરાજ્યા. બીજી બેઠક શ્રીદેવારકાં નાથજીનાં મંદીરમાં છે. તે અંદરની બેઠક છે તે રાત્રીએ વીશ્રામ તથા રસોઈ કરવાનું ઠેકાણું છે ત્યાં શ્રીમાહાપ્રભુ જીનું ઘર હતું. જ્યારે આપ શ્રીગોકુળ પધારતા ત્યારે ત્યાંહાં ઉતરતા તે અંદર બેઠક કહેવાય છે. પછી સધળા વૈશ્ણવોએ જમનાજીમાં સ્નાન કર્યું. પરમાનંદદાસજીએ જુમનાજીમાં સ્નાન કરીને શ્રી આચારજી માહાપ્રભુજીના આગળ શ્રી જુમનાજીના જસવર્ણન કરીને પદ ગાયાં. એવાં સારાં પદ પરમાનંદદાસજીએ શ્રીજુમનાજીનાં તીર ઉપર ગાયાં તે ઉપર શ્રી આચારજી મહા પ્રભુએ પરમાનંદદાસજીને બાળલીલા સંહિત શ્રી ગોકુળનાથનાં દરશન કરાવ્યાં તે પરમાનંદદાસને એવાં દરશન થયાં કે વ્રજભક્ત શ્રી જુમનાજીનું જળ ભરીને લેઈ જાય છે ને શ્રી ઠાકોરજી મારગમાં ફીડા કરે છે એવી રીતનાં દરશન થયાં જે રીતના પરમાનંદદાસજીને જે દરશન થયાં તેવી રીતે પદ કરીને શ્રી આચારજીના આગળ ગાઈ દેખાડ્યાં. પરમાનંદદાસજીએ શ્રી આચારજીના મોં આગળ બહુજ ગાયાં તે પછી ગોકુળનાં દરશન કરીને પરમાનંદદાસને ગોકુળ ઉપર બહુ આશક્તિ થઈ ત્યારે એવું પદ ગાયું કે જેમાં શ્રી આચારજીનાં પ્રાર્થના કરીને કહ્યું કે મહારાજ મને આ પના ચરણાવંદની તજે રાખો - નિત્યે પ્રભુનાં દરશન કરે ને શ્રીજુમનાજીના દરશન કરે ને સરવેલીલા રહ્યમાં રહે.

એવાં પરમાનંદદાસજીએ પ્રાર્થનાનાં પદ ગાયાં ને પછી શ્રી આચારજી કેટલાક દિવસ લગી શ્રી ગોકુળ

ખીરાળ્યા, પછી સવળા વૈશ્વનો સમાજ સાથે લેઈ પરમાનંદદાસજીએ સહવર્ષમાન શ્રી ગોવરધનનાથજીનાં દરશનને પધાર્યા.

હવે શ્રી આચારજી મહાપ્રભુજી શ્રી ગોકુળધી ચાલ્યા તે ઉત્થાપનને સમે શ્રી ગોવરધન આઘ્યા શ્રી આચારજી મહાપ્રભુ સ્નાન કરીને પરવત ઉપર શ્રી ગોવરધનનાથજીના મંદીરમાં પધાર્યા ને પરમાનંદદાસજીએ પરવત ઉપર શ્રી ગોવરધનનાથજીના મંદીરમાં આઘ્યા આવતામાંજ પરમાનંદદાસજીએ સાજાંગ દંડવત શ્રી નાથજીને કર્યો શ્રી ગોવરધનનાથજીને નીરખીને નેત્ર ત્યાંને ત્યાંજ સામાં રહ્યાં ત્યારે શ્રી આચારજીએ શ્રી મુખ્યથી કહ્યું જે પરમાનંદદાસ કાંઈ ભગવદ લીલાનું ગાન કરે, ત્યારે પરમાનંદદાસજીએ મનમાં વિચાર્યું કેશું ગાન કરે તેમાં એવાં પદ વીચાર્યાં જે જેમાં પ્રથમ અવતાર લીલા પછી નીકુંજલીલા તે પછી ચરણાર્વિંદની વંદના તે પછી ભગવત સ્વરૂપનું વર્ણન તે પછી બાળકીડા શ્રીકાકોરજીનું માહાત્મ એવાં એવાં પદ કરીને પરમાનંદદાસજીએ માયાં, એવાં એવાં પદ શ્રી નાથજીના આગળ બહુજ ગાયાં પછે શ્રીઆચારજી માહા પ્રભુજીએ સયન આરતી કરી ગોવરધનનાથજીને પોઠાડ્યા. અનુસર કરીને નીચે આઘ્યા, પરમાનંદદાસજી નીચે આઘ્યા, જ્યાં ડેકાણું બતાવ્યું હતું ત્યાં આવીને બેઠા ત્યારે રામદાસજી ભીતરીઆ પરમાનંદદાસજીને શ્રીનાથજીને પ્રસાદ ને પ્રસાદી કુષ મોકલ્યું, તે કુષ પરમાનંદદાસજી પીવા લાગ્યા, તે ઉતુ લાગ્યું તેથી તે કુષ ટાહાડું કરીને તેમ

હો પીધુ તે પછી તેમને રામદાસજી મળ્યા ત્યારે રામદાસ
જીએ તેમને પુછ્યું કે તમને પ્રસાદ તથા પ્રસાદી દુધ મ
ળ્યું. ત્યારે પરમાનંદદાસજીએ કહ્યું કે દુધતો ખહુજ ઊંચુ
હતું એવું ઊંચુ દુધ શ્રીનાથજી કેમ આરોગે તેથી દુધતો
ઘાહાડુ થાય ત્યારે જોઈએ. પછી રામદાસજીએ કહ્યું કે ખહુ
સાર. આપ ભગવતીછો મોટે જોવી આજ્ઞા કરશો તેવું કરી
શ. પછી સવારે સવળા શેવક સ્નાન કરીને શ્રીનાથજીની
શેવામાં તત્પર થયા, ને શ્રી આચારજી માહાપ્રભુ આપ સ્ના
ન કરીને શ્રી ગીરીરાજ હુપર પધારીને શ્રીગોરધનનાથજીને
જગાડયા. પરમાનંદદાસજીએ તે સમે શ્રીહકોરજીનાં જગાડ
વાનાં કીરતન ગાયાં. આવાં પદ તેમણે ગાયાં તે પછી
શ્રીગોરધનનાથજીનાં મંગળાના દરશન કર્યા. ત્યારે પ
રમાનંદદાસજીએ શ્રીગોરધનનાથજીને કહ્યું. કે આપ ઊંચુ
દુધ કેમ આરોગો છે? ત્યારે ગોરધનનાથજીએ હસીને કહ્યું
જે અમને જેવું સમરપે છે તેવું અમે આરોગીએ છી
એ તે પછી પરમાનંદાસ કીરતનની શેવા કરતા. નીત્યે ન
વાં નવાં પદ સમે સમેનાં શ્રીગોરધનનાથજીને સંભળાવતા.

એક દીક્ષ કોઈ દેશનો રાજા પોતાનું કુટુંબ લેઈ
વ્રજ યાત્રાને આવ્યો તે કુટુંબ સાથે લેઈ શ્રીનાથજીના દ
રશનને આવ્યો તે રાજાએ શ્રીગોરધનનાથજીનાં દરશન ક
ર્યાં. ફરીઆવીને પોતાની રાણીને કહ્યું જે શ્રીગોરધનાથજી
હકોર ખહુજ સુંદર છે તેથી તું જઈને દરશન કરી આ
વ. ત્યારે રાણીએ કહ્યું જે જેવી અમારી રીત છે તેવી રી
તે હોય તો દરશન કર. ત્યારે રાજાએ કહ્યું જે શ્રીહકોરજી

ના દરમનનો શો પડે, તે વાત રાણીએ માની નહી ત્યા
 રે રાજાએ શ્રી આચારજી માહાપ્રભુજીને કહ્યુંને વિનંતી
 કરી જે માહારાજ હુંતો રાણીને બહુ કહુ છું પણ એ
 માનતી નથી આપ જો એને કૃપા કરીને દરમન કરાવો
 તો કરે. સ્ત્રીજનને હઠ બહુ છે. ત્યારે શ્રીઆચારજી માહા
 પ્રભુજીએ કહ્યું જે ઠીક. એને બાલાવો તે પેહેલા એકાં
 તમાં દરશન કરાવીશું ને પછીથી સધળા લોક દરમન ક
 રશે. તેવારે રાજાએ પોતાની રાણીને બાલાવીને શ્રીગોરધ
 નનાથજીનાં દરમન કરાવ્યાં, એ વેળા બધા લોક વેગળા
 થઈ ગયા એટલામાં શ્રીઠાકોરજી આવ્યાને શી ગપોળનાં ક
 માડ બોલી દીધાં ત્યારે જે લોકો ઉભેલા હતા તે દોડી
 આવીને રાણી ઉપર પડ્યા. તે વખત રાણીનાં સઘળાં પ
 સ્ત્ર નીકળી ગયાં ને બહુજ લજવાઈ ગઈ. ત્યારે રાણીને
 રાજાએ કહ્યું જે મ તને કહ્યું હતુ જે શ્રીઠાકોરજીના મં
 દીરમાં પડે કેમ થાય!! આતો પ્રજના ઠાકોરજી છે તે
 કોઈનો પડે રાખતા નથી. તે વખતનું પદ કરીને પરમા
 નંદદાસે ગાયું. પછી પરમાનંદદાસજી અનેક લીલાનાં પદ
 જેવું ઠાકોરજી કરે તે પ્રકારે ગાય.

એક દીવસ ભગવદી, રામદાસજી, કમલદાસજી, સુરદાસજી,
 કુભનદાસજી, વીગરે ખીજ વૈશ્યો જ્યાંહાં પરમાનંદદાસ રહે
 તા હતા ત્યાં આવ્યા તે ભગવદી પોતાને ઘેર પધાર્યા તે દેખીને
 પરમાનંદદાસજી બહુજ પ્રસન્ન થયા. ભગવદી માહારે ઘેર
 આજ પધાર્યા તેથી આજ માહારે મોહોડું ભાગ્ય સીદ્ધ થ
 ડું સાથી કે ભગવદીના-હૃદયમાં સદાકાળ ઠાકોરજી ખીરાજે

છે તેથી ભગવદીની કૃપા થાય તો શ્રી ઠાકોરજી કૃપા કરે. એવા ભગવદી માહારે ઘેર પધારયા છે. તે પ્રથમ તેમને નોછાવર કર્યું જોઈએ. તેથી આપે નોછાવર કર્યું તેમાં પદ કરીને ગાયું. એ પદ ભગવદીને ભેટ કર્યું. અને નોછાવર આપી આપીને વીદાય કર્યા. પછી એ રીતે પરમાનંદદાસ જી બહુજ હોવશ લગી શ્રીનાથજીને પ્રસન્ન કર્યા. એ રીતે પરમાનંદદાસજીએ શ્રીનાથજીની કીરતન ભક્તી કરી. અને શેવામાં રહ્યા. એ પરમાનંદદાસ એવા કૃપાપાત્ર ભગવદી હતા તેથી તેમની વારતા કેટલી લખીએ. એમની વારતાનો પાર નથી.

—૦૦૦૦૦૦૦૦—

વારતા ૪૧ મી.

શ્રીઆચારજી માહાપ્રભુના સેવક કુમનદાસ ગૌરવા
બ્રાહ્મણની વારતા.

કુમનદાસજી ગોરધન પર્વત પાસે જમનાવતા ગામ ત્યાં રહેતા હતા. સારસ્વત ક્ષેત્રમાં જમનાજીનો પ્રવાહ એ ગામની પાસે વહેતા હતા તેથી એ જમનાવતા ગામ કહે છે તે ગામમાં કુમનદાસજી રહેતા હતા અને પરસોળીચંદ્ર શરૈવર ઉપર કુમનદાસજીની ધરતી હતી ત્યાં તે ખેતી કરતા હતા. એ પરસોળીમાં કુમનદાસજી બેઠા રહેતા. અને તેઓ શ્રી ગોરધનનાથજીના પરમમિત્ર હતા, કૃપાપાત્ર હતા હવે જ્યાં લગી ગોરધનનાથજી ગોરધન પર્વતમાંથી પ્રગટ થયા ન

હોતા અને શ્રીઆચારજી મહાપ્રભુજી વ્રજમાં પધાર્યા ન હોતા ત્યાં લગી ભગવદી પણ પ્રસીદ્ધ નહોતા.

એક સમયે શ્રી આચારજી પૃથ્વી પરીક્ષા કરતાં ઝાડ-ખાંડ વૈદનાથમાં શ્રીગોરધનનાથજીએ તેમને આજ્ઞા આપી કે અમે ગોરધન પરવતમાં ત્રણ સ્વરૂપે છીએ ૧ ઇંદ્રદમન, ૨ દેવદમન, ૩ નાગદમન, તેમાં દેવદમન મધ્યમ, હું ગીરીરાજના ઉપર પ્રગટશું તે તમે આવીને પધરાવો અને અમારી શેવાનો પ્રકાર સઘળો પ્રગટ કરો, ત્યારે શ્રી આચારજી મહાપ્રભુ ત્યાં અડધી પરીક્ષા રાખીને ઉતાવળા વ્રજમાં આવ્યા. ત્યાં વૈશ્ણવ દામોદરદાસ હરસાણી, કૃષ્ણદાસ મેવન, ગોવીંદદાસ જગનનાથ જોશી, અને રામદાસ (શી-કંદરપુરમાં રહેતા હતા) એ પાંચ વૈશ્ણવ સંગાથે હતા, ત્યાંહાં શ્રીઆચારજી મહાપ્રભુજી શ્રીગોવરધનની તલેટીમાં આવીને સદ્પાંડેના ચોતરા ઉપર આવીને ખીરાજ્યા. ત્યાંહાં આગળ શ્રીગોરધનનાથજીનું પ્રાગટ્થ તથા સદ્ પાંડેની શ્રી નરો શ્રીઆચારજી મહાપ્રભુજીની શેવક થઈ. તે વારતા સરવે પ્રસિદ્ધ છે. તે સમયે રામદાસી ચોદાન ગીરીરાજના પાછલા ભાગમાં રહેતા તે શ્રીઆચારજી મહાપ્રભુજીના શેવક થયા. તેમને શ્રીઆચારજી મહાપ્રભુજીએ શ્રીગોરધનનાથજીની શેવા સોંપી ને વ્રજમાં શ્રી આચારજી મહાપ્રભુના શેવક વ્રજવાસી બહુ વૈશ્ણવ થયા. કુમનદાસજીએ પોતાના કુટુંબ સહવર્તમાન શ્રીઆચારજી મહાપ્રભુજીના સરણે આવ્યા. હવે શ્રીઆચારજી મહાપ્રભુ શ્રીગોરધનનાથજીનું ગોવરધન પરવત ઉ

પર નાનું સરખું મંદીર કરાવરાજ્યું ને તેમાં પધરાવ્યા. ને
 રામદાસજી ચોહાનને શેવાની આત્મા આપી ને વરજવાશી
 લોક દુધ, દહીં, માખણનો બહુ ભોગ ધરતા તે શ્રીગોર-
 ધનનાથજી આરોગતા. ને રામદાસજી કાંઈ ભગવદ ઇછાથી
 આવી પોહોમતું તે શ્રીગોરધનનાથજીને સમર્પતા ને પછી
 પોતે ભોગ લેતા વળી વરજવાસી શેવક ધયા તેમને શ્રી
 આચારજી મહાપ્રભુએ આત્મા આપી જે આ ઠાકોરજી
 અમારે સર્વસ્વ છે એમનો બધી વાતનો પ્રયત્ન રાખવો;
 શેવામાં તત્પર રહેવું. વળી કુમનદાસજી આદિ લેઈને જી
 ભ શેવકોને શ્રીઆચારજી મહાપ્રભુજીએ આત્મા આપી
 જે તમે દેવદમનના દરસનવિના પ્રસાદ લેશો નહી. એમ
 આત્મા કરીને શ્રીઆચારજી મહાપ્રભુજી પૃથ્વી પરીકૃમા
 ઝાડખંડીમાંથી બાફી રાખી હતી ત્યાં ગયા. હવે કુમનદા-
 સજી મી આચારજી મહાપ્રભુજીની આત્માથી નીત્ય જમ
 નાવતા ગામથી શ્રીગોવરધનનાથજીના દરસનને જતા. તે
 નીત્યે નવીન કીરતન પોતે ગાતા, કુમનદાસજીનો હંકાર
 રા હતો, શ્રીઆચારજીકુમનદાસજીને નામસ્મરણ કરી શ્ર-
 દ્ધસ્મરણ કરાજ્યું ત્યારે બધી લીલાની કુરતી થઈ. તેનાં
 કુમનદાસજી નીત્યે નવનવાં પદ કરીને શ્રીગોરધનના
 થજી સંભળાવતે. જ્યારે રામદાસજી ગોરધનનાથજીને
 અનુસર કરીને જાય ત્યારે ગોરધનનાથજી કુમનદા-
 સજીની પાસે આવીને કીડા કરે. કુમનદાસજીની સા
 થે ગોરધનનાથજી જલે, વારતા કરે, બહુજ કૃપા કુમનદા
 સજી ઉપર કરે હવે રામદાસજી ચોહાન શ્રીગોરધનનાથ

જી સેવા કરે તેવામાં એક સમેચ્છેચનો ઉપદ્રવ થયો. તે
 ઘણાં સદુપાંડે, માણિક્યદે, રામદાસ ચોહાન, કુમનદાસ, અને
 ખીજા શ્રીઆચારજીના શેવક બધાએ મળીને વિચાર કર્યો.
 જે આ મલેચ્છ ધર્મનો દ્વેશી છે, તેથી આપણે શું કરવું.
 ત્યારે બધાએ કહ્યું જે એમાં શું પુછવું છે જે થવાનું
 હશે તે થશે કાંઈ આપણું વીચારવું થાય છે તેથી શ્રી
 ગોરધનનાથજીને પુછો તેમાં આપની શી આજ્ઞા છે? આ
 પ જેમ આજ્ઞા કરો તેમ કરીએ પછી સઘળાએ પુછ્યું
 ત્યારે શ્રીગોરધનનાથજીએ કહ્યું કે અમને અહીંથી ઉઠા
 ડીને લેઈ જાઓ. પછી સઘળાએ કહ્યું કે મહારાજ આ
 પ કયાં પધારશો? તે સાંભળી શ્રીગોરધનનાથજીએ કહ્યું
 કે ટોડની ગફામાં જઈશું. ત્યારે એક મોડોટો પાડો મંગા
 વીને તે ઉપર શ્રીનાથજીને પધરાવ્યા તે ઉપર ઘસીને ટોડ
 ની ગફામાં પધાર્યા. બધાય શેવક સાથે આવ્યા. શ્રીગોર
 ધનનાથજીને રામદાસ એક તરફથી ઝાઝી રહ્યા ને એક
 તરફથી કુમનદાસ પકડી રહ્યા ખીજા સેવકો સાથે ચાલ્યા
 જાય છે તાંહાં ગફામાં કાંઠામાં પેઠા તેથી સપળાં વ-
 સ્ત્ર ફાટ્યાં ને શરીરમાં કાંટા વાગ્યા વિગરે બહુજ દુઃખ
 પામ્યા. તે ગફાની અંદર એક તળાવછે તાંહાં ઝાડનો છાંયડો
 જોઈને શ્રીગોરધનનાથજી પોતે ખીરાજ્યા. પછી રામદાસે
 સામગ્રી ધરાને જળનો લોટો ભરીને આગળ ધર્યો. ભોગ
 ધરીને સઘળા આગળ ખેઠા. ત્યારે શ્રીગોરધનનાથજીએ કુ
 મનદાસજીને કહ્યું કે તું કાંઈક મા; પછી કુમનદાસજીના
 મનમાં કાંઈક વાત ખુશી રહી હતી તેનું પદ કરીને આ

કું. તે પદ.

ભાવતહેં તો ટીંગાડકો ખનો, કાંટા લગે ગોખર કુડે;
કાચો ભત એહ તનો.

અર્થ--તમને આ ગફના કાંટા ધણી વાહાલા બા
એ છે; ગોખરનાં કાંટા થકી આ શરીરમાં દુઃખ થાય છે
અને વસ્ત્ર ફાટે છે.

એ પદ કુમનદાસજીએ ગાંધુ તે સાંભળીને શ્રીગોરધનના
થજી હસ્યા. એરલામાં શ્રીગોરધન થકી ખખર આવાં કે મ્હે
મ્હ દોજ લેધને આવ્યો હતો પણ તે પાછો નાહાશી ગયો.
તારે શ્રીગોરધનનાથજીને પાછા તાંહાંથી શ્રીગોરધન પર્વત
ઉપર પધરાવ્યા.

હવે શ્રી ગોરધનનાથજી પર્વત ઉપર પીરાળ્યા તારે
વરજના લોકોને બહુજ આશ્ચંદ થયો ને ખોલ્યા કે માહારાજ
આપની કૃપાથી હવે વ થયો હતો તે મટી ગયો. પછી કુ-
મનદાસજીએ પ્રસન થઈને પદ ગાયાં.

પદ.

જયતી જયતી શ્રી હરીદાસ વર્ષ ધરણે. ઇત્યાદોક પદ
ગાયાં તે દીવશથી એમનાં ગાએલાં પદ સઘળા લોક ગાય
છે. એમનાં પદને એક કલાવત શીખ્યો તેણે તે પદ દેશાધી
પતીના મોં આંગળ ગાયાં તે સાંભળીને દેશાધીપતીનું
મન પરમેશ્વરમાં જાગ્યું ને કહ્યું કે આવાય વૈશ્વ થઈ
મયા છે. જેને પરમેશ્વર આવાં દરસન આપતા તે સાંભ-
ળીને બહુજ પ્રસન થયો ને પુછ્યું જે એ ક્યાંહાં હશે ત્યા
રે કલાવતે કહ્યું જે ગોરધન પર્વતની પાસે જમનાવતા ગા

મમાં છે. પછી દેશાધીપતીએ કહ્યું કે એમને અહીંયાં બિ-
 લાવો તો આપણે મળીએ. પછી દેશાધીપતીએ મનુષ્ય
 અસ્વાર વીગરે તડવાને મોકલ્યા તેઓ કુમનદાસને ઘેર આ-
 વ્યા તે વખત તે ઘેર હતા નહીં, એતા પરસોળી ઠાકોરજીની
 સાથે બેતરમાં બેઠા હતા. તેમને કુમનદાસજીના માણસો
 એ સાથે આવીને દેખાડ્યા તે વખત દેશાધીપતીનાં માણ-
 સોએ કહ્યું કે માહારાજ આપ પધારો દેશાધીપતી બિલાવે છે;
 ત્યારે કુમનદાસજીએ કહ્યું કે હું કાંઈ એમનો ચાકર નથી
 માહાર દેશાધીપતીને શું કામ છે. પછી ચાકરે કહ્યું કે અ-
 મને કામની ખબર નથી. અમને તો એવું કહ્યું છે કે કુમ-
 નદાસજીને લઈ આવો તથી અમે પાલખી ઘોડા લેઈને
 આવ્યા છીએ માટે આપની મરજીમાં આવે તેમાં બેસી
 આપ ચાલો. અમે તો આપને લેવા આવ્યા છીએ તે લેઈ
 નેજાજઈશું. ત્યારે કુમનદાસજીએ મનમાં વીચાર્યું જે ત્યાં
 ગયા વીના આપણે ચાલે એવું નથી. તે વખત કુમનદાસ-
 જી જોડા પેટ્ટેરીને ચાલ્યા તે વખત દેશાધીપતીનાં આદર્મી
 એ કહ્યું કે માહારાજ આપ સ્વારી ઉપર બેસો ત્યાર કુમ-
 નદાસજીએ કહ્યું કે હું તો અસ્વારી ઉપર કેઈ દીવસ બેસ-
 નાર નથી. પછી એમનેએમ ચાલ્યા. ચાલ્યા જ્યાં દેશાધી-
 પતીનો તંબુ હતો ત્યાં આવી પોહોત્યા ત્યાં આવીને દેશા-
 ધી પતીને ખબર આપી કે કુમનદાસજી આવ્યા છે. પછી
 દેશાધીપતીએ કુમનદાસજીને અંદર બિલાવ્યા. તે દેશાધીપ-
 તીના મોં આગળજઈને ઉભા રહ્યા ત્યારે દેશાધીપતીએ પુ-
 છ્યું જે તમે આવ્યા? બેસો તે ઠેકાણે જડાવના રાવઠી

તી, માતીની ઝાલરો હતી વીગરે નાહાના પ્રકારની શોભા હતી. તેના કુમનદાસજી બેઠા પાણી ત્યાંહાં મનમાં એવો બેઠા આવ્યો કે આપી માહારા વરજના ઝાડવા સારાં કે જેમાં શ્રીગોરધનનાથજી સદાકાળ બેઠે છે, એટલામાં દેશાધીપતી બાલ્યો જે કુમનદાસ તે વર્ધજવનાં પદ સારાં બનાવ્યાં છે તેથી તાહારા ઉપર કનૈઆની મરજી સારી છે, તમને મેં બોલાવ્યા છે તે કાંઈ સાંભળવાને માટે બોલાવ્યા છે માટે તું વર્ધજવનાં પદ ગાઈ સંભળાવ. પછી કુમનદાસજી મનમાં રીસાઈ રહ્યા હતા તેથી કહું કે શું ગાઉ માહારી વાણીનો તો ભોગ શ્રીગોરધન ધરાય છે. વળી વિચાર્યું કે કાંઈ ગાયા વોના તો છોડે એવો નથી ને પ્રભુની શેવા ચુક્રીશ તેથી કાંઈ કઠોર ગાઉ એમ કરી પદ ગાયાં. તે પદ સાંભળીને દેશાધીપતી મનમાં ખીંજાયો. અને મનમાં વિચાર્યું કે એમને કોઈ વાતની લાલચ હોય તો માહારી ખુસામત કરે, એમને તો પોતાના પરમેશ્વર સાથે સાચો કનેહ છે ત્યારે દેશાધીપતીએ કુમનદાસને શીખ આપી. તે ત્યાંથી ચાલી નિકળ્યા. મારગમાં આવતાં મનમાં અતી કળેશ ઉપજ્યો જે શ્રીપ્રભુનું શ્રીમુખ ક્યારે જોઉં એવો વિચાર આવ્યો તેનાં પદ કરીને ગાયાં.

કુમનદાસજી મારગમાં ગાતા ગાતા આવીને શ્રીગોરધનનાથજીનાં દરશન કરવાને આવ્યા. પાણી બે દીવશ સુધી દરશન થયાં નહી તેથી કુમનદાસજીને બે જુગ વોન્ના જેટલું અમું તે પછી શ્રીમુખ જોયું ત્યારે સરવે દુઃખ વીસર્યું. ને શ્રીમુખ જોયાનાં પદ કરીને ગાયાં. એવાં પદ

કુમનદાસજીએ ગાયાં તે સાંભળીને શ્રીનાથજી પ્રસન્ન થયા.
ધન્ય છે જેને કે માહારા વીના પીળુ કાંઈ સુગતું નથી.

વળી એક સમયે રાજા માનસીંગ સરવે ઠેકાણે દીગવી-
જ્ય કરીને દેશાધીપતીની પાસે આઠ્યો તે દેશાધીપતીની
પાસેથી શીખ લેઈને પોતાને દેશ જતો હતો તેના મન-
માં આઠ્યું જે બહુ દીવશથી પાછો આઠ્યો છું તેથી
મથુરાં વંદાવન થઈને જાઉં. એવું વીચારીને આગરેથી
આઠ્યો તે મથુરાં વંદાવન આઠ્યો તેમાં પેહેલો મથુરાં આ-
વીને વીશંતમાટ ઉપર સ્નાન કરીને પ્રશવરાયજીના દરશન
કરીને વંદાવન ગયો તે દીવશ ઉજાણના હતા. તે વં-
દાવનમાં સઘળા માહંતે જાણ્યું જે આજ રાજા માન-
સીંગ અમારે હાં દરશનને આવશે. એવું જાણીને શ્રી
ઠાકોરજીને સારા સારા ભારે ભારે વાચા વીગરે આબુપણ,
પીછવાઈ, અંદરવા ખાંધ્યા એટલામાં રાજા માનસીંગ દ-
રશનને આઠ્યો ને અંદર આવીને શ્રીઠાકોરજીને હાંક
વન કર્યા. તે ઉજાણના દીવશમાં બહુજ ગરમી
હતી તેથી તે રાજાથી ઉભુ ન રહેવાયુ એવા માર પાંચ
સ્થળમાં દરશન કરીને વીદાય થઈને પોતાને દેરે આઠ્યો;
ને આવીને વીચાર્યું જે અહીંથી સવારમાં કુચ કરે તે ત્રીજે
પોહોર શ્રીગોરધન જઈ પોહોર્યું ત્યાં હરદેવજીનું મંદીર છે,
ને માનસીંગજી છે તેનાં દરશન કરે, એમ વીચારી ત્યાં
હાં આવીને દરશન કર્યાં. ત્યાં પણ શેવડાએ જેવો વં-
દાવનમાં ઠાઠ કર્યો હતો તેજ પ્રકારે રાજાને આવતો જા-
ણીને ઠાઠ કરી રાખ્યો હતો. તે રાજા માનસીંગ દરશન

કરીને ત્યાંથી ચાલ્યો, ત્યારે કાંઈએ કહ્યું ને રાજાધીરાજ અ-
હીયાં શ્રીગોરધનાથજી ગોવરધન પરવત ઉપર ગીરાજે છે
તે ઠાકોરજી બહુ સુંદર છે ત્યાં દર્શનને ચાલ્યો? ત્યારે
રાજા માનસીંગે કહ્યું ને હાહા ત્યાં તો અવસ્થે જવુંજ છે
એ ઠાકોરજી તો સરવ વરજના રાજા છે તેથી એમનાં દર-
શન તો અવસ્થ કરવાં છે એમ કહી ત્યાંથી ચાલ્યો તે
ગોપાલપુરમાં આવ્યો. ત્યાંહા આવીને પુછ્યું ને દરશનનો
શો સમો છે ત્યારે કાંઈએ કહ્યું ને ઈહાં ઉત્થાનના દર-
શન તો થઈ ચુક્યાં. પણ હવે ભોગના દરશન થશે ત્યા-
રે એવું સાંભળીને રાજા શ્રીગોરધનાથજીનાં દરશન કર-
વાને ગીરાજ ઉપર ચડ્યો. પણ ઉજ્જવળના દીવસ,
મારગનો થાકેલો, વેગળેથી આવેલો, તેથી ગરમીથી રાજા
બહુજ આકુળ બાકુળ. થઈ ગયેલો એટલામાં જતાંજ
ભોગના કમાડ ખુલ્યાં તેથી રાજા માનસીંગને માંડેની
બાજી લેઈ ગયા, તે દીવસમાં શ્રીનાથજીની શેવા મોટા
વૈભવથી થતી હતી. મંદીર મોહોડું થયું હતું. શ્રીનાથજી
ના આગળ ગુલાબજળનો મંદીરમાં છંટકાવ થતો હતો સ-
થળ મંદીર શીતળતા થઈ રહ્યું હતું તે સમે રાજા માન-
સીંગ અંદર ગયો, ને શ્રીગોરધનાથજીનાં દરશન કર્યાં
ને ગરમી થકી બાકુળ થઈ રહ્યો હતો તે શીતળતા થઈ
રહી ને શ્રીમુખ દેખાને રાજાને બહુજ આનંદ થયો અને
કહ્યું ને સાક્ષાત શ્રીકૃષ્ણ, શ્રીવંદાવનચંદ્ર, શ્રીગોરધનાથ-
જી ને આગળ ભાગવતમાં સાંભળ્યા હતા તે આજ મેં
દીઠા, તેથી આજનો દીવસ ધન્ય છે, એવું વીચા મનમાં

રાને રાજ પ્રસન્ન થયા. એ ભોગનો શમો છે તે પ્રભુ
ને રાજધાનીનો સમો છે, આગળ વીણા અદ્ભુત વાગી ર
હી છે કીરતન ગાય છે; કુમનદાસજી ઉભા ઉભા કીરતન
કરે છે તે કીરતન તથા પદ સાંભળીને રાજ એક ચિત થ
ઈ ગયો ને કોટી કંદ્રપ લાવણ્ય સ્વરૂપ દીઠામાં આવ્યું
કુમનદાસજીએ અધીક પદ ગાયાં.

એવા પદ કુમનદાસ ગાતાં હતા એટલામાં ભોગન દરશન
થઈ ગયાં. પછી રાજ માનસીંગ પોતાના ડેરા ઉપર આ
વ્યો ને કુમનદાસજી સંજ્યા આરતી કરાંને પોતાની શેવામાં
પોડેઆને પોતાને ઘેર ગયા. હવે રાજ માનસીંગ પોતાને
ડેરા જઈને પોતાની પાસે મનુષ્ય હતા તેને શ્રીગોવિંદના
પણના દરશનની વાત કરવા લાગ્યો ને કહ્યું જે આ ઠાકોરજી
ના આગળ ગાતો હતા તે વીશ્ણુનાં પદ ધણાં સારાં ગાય
છે તે કાંઈ કેહેવામાં આવતું નથી. ત્યારે કાંઈએ કહ્યું જે
રાજધીરાજ એ વરજવાશી છે. એમનું નામ કુમનદાસજી,
એ મોડોટા ત્યાગી છે, એમને દેશધીપતીએ મળવા બોલાવ્યા
હતા. ત્યારે રાજ માનસીંગે કહ્યું જે એ અમને પણ મળે
તો સારું. પછી રાજ માનસીંગ સવારે ઊઠીને ગીરીરાજની
પરીક્ષા કરવાને નીકળ્યો. તે પરસોળી આવ્યો. ત્યાં કુમ
નદાસજી નાહીને બેઠા હતા એટલામાં શ્રીનાથજી પાસે હ
તા તે શ્રીમુખથી કેહેતા હતા કે કુમનદાસ હું તને એક વાત
કહું. એવામાં રાજ આવ્યો તે કુમનદાસને પ્રણામ કરીને
બેઠા. શ્રીનાથજી ત્યાંથી ચાલીને વેગળા જઈને ઉભા રહ્યા
તેમને એકલા કુમનદાસ દેખે ખીણુ એમની ભત્રીજીદેખે

કુમનદાસની દ્રષ્ટીમાં જ્યાં શીનાપણ ઉભા છે ત્યાં જ રહી તે
 વારે ભત્રીજા બોલી કે બાવા આ રાજા બેઠા છે તારે તેમણે
 કહ્યું જે બેઠા છે તે હું શું કરું એ કાંઈ વાત કહેતા
 હતા તે જતા રહ્યા તે હવે કેહેશે કે નહીં કહે? ત્યારે શ્રી
 નાપણએ કહ્યું કે અરે કુમના હું કહીશ. ત્યારે કુમનાદા
 સણ પ્રસન્ન થયા. પછી ભત્રીજાને કહ્યું જે હું અમુક
 આરશી લાવું તીલક કર. ત્યારે ભત્રીજાએ કહ્યું જે
 બાવા આરશી તો પડી ગઈ છે ત્યારે રાજાએ પુછ્યું જે
 તે શાથી પડી ગઈ છે. પછી તે છોડી એક વાડકા લેઈ
 ને પાણી લેવા ગઈ ને વાડકામાં પાણી ભરી લાવીને કુ
 મનદાસજીના આગળ ધર્યું ત્યારે કુમનદાસજી તે પાણી
 માં જોઈને તીલક કરવા લાગ્યા એટલામાં રાજા માનસી
 ગે પોતાની પાસે સોનાની આરશી હતી તે તેમના આગ
 લ ધરીને કહ્યું જે બાવા આનાથી તીલક કરે ત્યારે કુમ
 નદાસજી બોલ્યા જે આને હું ક્યાં મુકું અમારે તો છાણ
 નાં ઘર છે, આની પછવાડે અમારો જીવ લેવો છે અમા
 રે તો એ ન જોઈએ. ત્યારે રાજા માનસીગે એક મોઢિયે
 ની થેલી એમના આગળ મુકી ત્યારે કુમનદાસે કહ્યું કે
 ભાઈ એ અમારે કામની નથી, માહાર તો ખેતી છે તેથી
 ખાન નાપજે છે ને તે અમે ખાઈએ છીએ માટે અમારે
 કાંઈ જોઈતું નથી પછી રાજાએ કહ્યું કે ભલે આપનું જે
 ગામ છે તે ગામ લખી આપને ભેટ કરું માટે આપ
 રાખો એનું હાંસલ આપ ના આપશો ત્યારે કુમનદાસજી
 એ કહ્યું કે હું કાંઈ જાણતું નથી તે જળ લેઈ તારે આ

પણ હોય તો યોઈ બ્રાહ્મણને આપ મોહારે તો કશું જોઈતું નથી ત્યારે ફરીથી રાજાએ કહ્યું કે મને કાંઈક તો આસા કરો ત્યારે કુમનદાસજીએ કહ્યું જે અમારે કહ્યું તું કરાશ જો અમારે કહ્યું કરે તો ફરીથી ધંહાં આવીશ નહી ત્યારે રાજા માનસીંગે કહ્યું જે બન્ય છે હું બધી પૃથ્વી કર્યો તે માં માયાના ભક્તો ઘણા દીઠા પણ ઠાકોરજીનો ભક્ત તો એકજ જોવામાં આવ્યો એવું કહીને રાજા કુમનદાસજીને હંડવરત કરીને હુઠી આપ્યો ત્યારે શ્રીનાથજી આવ્યા ને તે મની સાથે વાતો કરો ત્યારે પ્રસન્ન થયા પછી કુમનદાસજી શ્રી ગારીરાજ ઉપર આવીને પોતાની શેવામાં તત્પર થયા.

પછી એક સમયે કુમનદાસજીને મળવાને વંદાવનના માહંત એકઠા થઈને મળવા આવ્યા તેમણે જાણ્યું જે એ માહાપુરુષ છે સાક્ષાત શ્રીઠાકોરજી એમની સાથે વા તો કરે છે, એ પદ ગાય છે તે બહુ સુંદર છે. એ પદ શ્રી ઠાકોરજીની કારપા વીના થાય નહી એમ જાણીને તેઓ મળવાને આવ્યા તે કુમનદાસજીને મળ્યા. તેથી બહુજ પ્રસન્ન થયા અને કહ્યું જે કુમનદાસજી તમે શ્રીઠાકોરજીનાં બહુ પદ કર્યાં છે તે અમે સાંભળ્યા છે પણ સ્વામનીજીનાં પદ સાંભળ્યાં નથી. ત્યારે કુમનદાસજી કહે કે સાંભળો એમ કહી તે સ્વામનીજીનાં પદ કુમનદાસજીએ ગાયાં. તે પદ સાંભળીને માહંત બહુજ પ્રસન્ન થયા ને કહ્યું જે અમે સ્વામનીજીનાં બહુ પદ કર્યાં છે પણ આ ઉપમા આપી નથી તેથી આપ માહંત પુરુષો, પછી એમનાથી માહંત, હ

રીવંશ આદિ કુમનદાસજીની પ.સેથી વીદાય થઈને પોતાને ઘેર ગયા.

વળી એક સમયે શ્રી ગોસાઈજી ગોકુળમાંથી પોતા ને ઘેરથી શ્રીનવનીખપ્રીયાજીની આત્મા લેઈને દ્વારકાં વિદેશ જવાને સાર નીકળ્યા ત્યાંથી પ્રથમ શ્રીનાથનાની શેવા શૃંગાર કર્યા પછી ભોજન કરીને આપ ગાદી તજીયા ઉપર ખીરાજ્યા ત્યારે સર્વ શેવક દરશનને આવ્યા ત્યાં વાતા ચાલતાં કુમનદાસજીની વારતા ચાલી. ત્યારે કેઈ વેળે કેહ્યું જે માહારાજ તેમને દ્રવ્યનો સંકોચ બહુજ હતો થાપી કે ઘરમાં સાત છોકરા વહુઓ વિગરેનો પરાવાર બહુ હતો ને ઉપજ તો એક ખેતરમાં ખાન આવે એજ તેથી કરી નિરવાહ કરતા એ વાત શ્રીગોસાઈજીએ સાંભળી ને પોતાના મનમાં રાખી તે પછી કુમનદાસજી આવ્યા ત્યારે શ્રીગોસાઈજીએ શ્રીમુખથી કેહ્યું જે અમે શ્રીદ્વારકાં શ્રીરાણજીનાં દરશનને સાર જઈએ છીએ ને પ્રદેશ થશે ને વેળે બહુ કરીને લખ્યું છે તેથી તમે ચાલો વિદેશ જતાં ભગવદ્ વિઝેગનો ખાદ ન કરવો વિદેશનો કાળ તો થોડાક દિવસમાં જતા રહેશે ને વળી મેં સાંજયું છે કે દ્રવ્યનો સંકોચ છે તે કાર્ય પણ સોધ થશે ને તમારા શેવા પણ પ્રસીધ થશે તેથી સર્વથા તમારે ચાલવું જોઈએ. ત્યારે કુમનદાસજીએ કેહ્યું જે આપની આત્મા એટલામાં ઉથાપનનો સમાય થયો ત્યારે શ્રીગોસાઈજી આપ સ્નાન કરી ને શ્રીનાથજીના મંદીરમાં પધાર્યા. શેવા પોહોચ્યા પછી નીચે આવ્યા ને કુમનદાસને શીખ આપીને કેહ્યું કે તમે

ઘેરથી પરવારીને ઉતાવળા કાલે આવળે અમે કાલે રાજ
 ભાગની આરતી કરીને શ્રીનાથજીની પાસે શીખ માગીને
 અપછરા કુંડ ઉપર જઈને રહીશું. પછી કુમનદાસજી શ્રી
 ગોસાઈજીને હંડવત કરીને જમનાવતા પોતાનેગામ આવ્યા
 ત્યાંથી સવારમાં વહેલા પરવારીને શ્રીગીરીરાજ ઉપર આ
 વીને શ્રીગોરધનનાથજીનાં હરમન કર્યા કીરતન કહ્યાં ને
 શ્રીગોસાઈજી શેવા શંગાર કરીને આરતી કરીને આપે શ્રી
 ગોરધનનાથજીની પાસે શીખ માગીને પવંત ઉપરથી નીચે
 આવ્યા પછી આપે ભોજન કર્યું, સધળા શેવકોને મા
 હા પ્રસાદ લેવરાવ્યો અને જે વખતનું મુહુરત હતુ તે વ
 ખત તરકાળ અપછરા કુંડ ઉપર ડેરા આગળ ગયા હતા
 ત્યાં પોતે આવીને પોહોડ્યા, એટલામાં સધળા શેવક
 નો સમાજ આવ્યો ને કુમનદાસજી પણ આવ્યા તે કુમન
 દાસજી મનમાં વીચાર કરેછે કે કેહેવાનુંતા છે પણ કોને
 કહીએ. પ્રાણનાથ વીના કોઈ જાણે નહી. એ વાત વીચારતા
 માં ઉત્થાપનનો સમો થવા આવ્યો ત્યારે સુધી આવી તા
 હા ગીરીરાજનાં પાછલા ભાગમાં ઉભા ઉભા કીરતન ગા
 ય છે ને આંખોમાં જળનો પ્રવાહ ચાલે છે તે વખત કુ
 મનદાસજીએ પદ ગાયાં તે શ્રીગોસાઈજીએ પોતાના ડેરા
 માં ખેંઠે ખેંઠે સાંભળ્યાં તેથી પોતે બહાર આવ્યા ને કહ્યું
 કે કુમનદાસ તમારો પ્રદેશ થઈ ચુક્યો તમે ઉતાવળા જ
 એ તમારીતો ઇહાંજ દશા છે કોની પેઠે કે શ્રીઅકાંજી
 ગજવનધાવનને પાન લેવાને મોકલ્યા તેભગવત આચકૃતો
 વીના એક ક્ષણ રહેવાય નહી તેટલામાં બહાર આવ્યા ને

જ્યારે ચઢી આવ્યો તથી મુરજા ખાઈને પડ્યા એટલામાં શ્રીનવનીતપ્રીયાજી આગળ રાજભોગ આવ્યો હતો. તે વખત ગભવનધાવનને શ્રી નવનીતપ્રીયાજીએ બોલાવ્યા પણ ગભવનધાવન બોલતો સાંભળ્યો નહીં તથી શ્રીમુખ થી કહ્યું જે માહારો ગજન ક્યાંહા છે ત્યારે શ્રીઅકાંજીએ કહ્યું જે એતો પાન લેવા ગયો છે ત્યારે નવનીત પ્રીયાજીએ કહ્યું કે એ આવશે ત્યારે ભોગ આરોગીય એમ કહી હાથ સંકારીને બેસી રહ્યા તે જ્યારે ગભવનને બોલાવ્યો ને તે ઉતાવળો આવ્યો ત્યારે શ્રીનવનીતપ્રીયાજી આરોગ્યા. એવી શ્રીઆચારજીના મારગની મર્યાદા છે. જે ટક્કો શેવકનો સ્વામી ઉપર સ્નેહ તથી સો ઘણો અધીક શ્રી ધોરજીનો શેવક ઉપર સ્નેહ હોય છે તે શ્રીભગવદ ગીતા માં કહ્યું છે. તથી ઓગોસાઈજી આપ શ્રીમુખથી કહ્યું કે તમારી અવસ્થા છે તથા ઈહા રહો. એવો કુમનદાસનો શ્રીનાથજી સાથે વીરહ થતો હતો તથી શીખ આપી ત્યારે કુમનદાસજીએ આવીને શ્રીગોરખનાથજીનાં હરસન કર્યાં તે વખતે ભોગનો સમો હતો તે સમે કુમનદાસજીએ આવીને પદ ગાયું તથી શ્રીનાથજી ખુબ પ્રસન્ન થયા. તે બે ઈને કુમનદાસ પણ પ્રસન્ન થયા.

એક સમે ઓગોસાઈજીની પાસે કુમનદાસ બેઠા હતા ત્યારે શ્રીગોસાઈજીએ દર્શીને કહ્યું જે કુમનદાસજી તમારે કેટલા છોકરા છે ત્યારે કુમનદાસજીએ કહ્યું જે માહારાજ માહારે દાઢ છોકરો છે; છોકરા તો સાત છે. ત્યારે શ્રી ગોસાઈજીએ પુછ્યું જે દાઢ છોકરાનું કારણ શું? ત્યારે કે

રી કુમનદાસે કહ્યું જે માહારાજ આપ કહેાછો પણ એક
આપો છોકરો ચતુરબુજદાસને અડધો છોકરો કમદાસ જે
શ્રીનાથજીની ગાયનની સેવા કરે છે તેથી અડધો કહેવાય
ત્યારે શ્રીગોસાઈજીએ કહ્યું કે તમે કમદાસને અડધો કેમ
કહ્યો તેનો હેતુ શ્રીઆચારજી માહાપ્રભુજીએ પુછી માર
મ પ્રગટ કર્યો તેનું કારણ એજ કે વ્રજ ભક્તનો માર્ગ મ
મટ કર્યો છે તેમાં કહ્યું છે કે શેવા, રીતી, પ્રીતી, વરજ
જનની પ્રગટ કરી છે તે વરજજનની ભક્તી છે જે શ્રીઠા
કોરજીના સંપદાન સેવા કરે ને શ્રીઠાકોરજી વરજમાં પધારે
ત્યારે ગુણગાન કરે તે બે વસ્તુ જ્યારે હોય ત્યારે તો આ
ખો ને એમાં એક વસ્તુ ન હોય ત્યારે અડધો કહેવાય સે
વા ને ગુણ ગાન જેનામાં હોય તે આખો ને ગુણગાન
ન હોય અને સેવા પણ ન હોય તો અડધો કહેવાય તેથી
ચતુરબુજદાસમાં સેવા ગુણગાન બેય છે માટે તે આખો ને
કમદાસમાં એકલી શેવાજ છે તેથી અડધો. ત્યારે શ્રીગો
સાઈજીએ કહ્યું જે ભગવદી હોય તેજ છોકરા ને ખીન્ન બ
હુ થયા તે શા કામના. ચતુરબુજદાસની વારતાતો જુદી શ્રી
ગોસાઈજીના સેવકમાં લખશે. પણ કમદાસની વારતા ઈ
લાં લખીએ છીએ.

એ કમદાસ શ્રીનાથજીની ગાયના ગોવાળ હતા. શ્રી
ગોસાઈજીએ સેવાની આજ્ઞા આપી હતી તેથી કમદાસ શેવા
કરતા ખડગમાંથી પોહોચાને ગાયો ચારવા જતા આખો દા
હારો માથો માથે કરતા. એક દિન ગાય ચારતાં પુછડીની
પાછળ કમદાસજી ગાયની સંગાયે આવતા હતા તે બધી

ગાયો ખડગમાં આવી પણ એક ગાયનું શરીર બહુ મોટું
 હતું તેથી હીંડી શકાતું નહોતું એનું ઊંચાકુ બહુ મોટો
 ડું હતું તેથી આવતામાં અંધાર થઈ ગયું ને પરવતમાં
 થી એક વાઘ નીકળ્યો તે ગાય ઉપર ચાલ્યો ત્યારે કમ્બજા
 સે કહ્યું જે અરે અધરમી આ ગાય તો શ્રી ગોરધનના-
 થળની છે જે તને ભુખલાગી હોય તો માહારા ઉપર આ
 વ એટલામાં ગાય તો નાશીને ખડગમાં અર્ધ વળી વાઘ
 ને તો કમ્બજાસે અપરાધી કહ્યો ને ઉપર કહ્યું જે બધી ગા
 ચો ખડગમાં આવી ત્યારે શ્રીનાથજી આપ દોવરાવવાને વા
 રતે પધાર્યા તે વખત બધા ગોવાળો પણ દોતા હતા, શ્રી
 નાથજી પણ દોતા હતા અને મોટોટી ગાય નાશીને આવી
 તેને શ્રીનાથજી પણ દોવા ખેડા ને વાછડું કમ્બજાસે ઝાંઝી રહ્યાં
 ને ગાય વાછડાને ચાઢે એવાં દરસન કુમનદાસને ખડગમાં
 થયાં પછી શ્રીનાથજી ગાયો દોહીને ચીરીરાજ ઉપર પધારવા
 ત્યારે શ્રીગોસાઈજીએ સયનભાગ સગરખો અને કુમનદા
 સજી ખડગમાંથી દંડવૃત કરીને આવ્યા એટલામાં સ-
 માચાર આવ્યા જે કમ્બજાસને વાઘે મારવા તે સાંભળીને
 કુમનદાસજી મુરછાખાઈને પડ્યા, દેહનું જ્ઞાન રહ્યું નહી
 બધાએ જોલાવવા માંડ્યા પણ જોડ્યા નહી એ સ
 માચાર શ્રીગોસાઈજીને ડાઈ વધશનયે કહ્યા કે માહારાજ
 કમ્બજાસને વાઘે મારવા ને ગાયને બચાવી તે કમ્બજાસ માં
 પડ્યા છે ત્યારે શ્રીગોસાઈજીએ કહ્યું જે અંબ સમે સમર્થ જે
 ને ગાયનું સમર્થ થાય છે તે ઉત્તમ બોક્કમાં ભયજે તેથી
 કમ્બજાસે તો શ્રીનાથજીની ગાય બચાવી છે કમ્બજાસને તો

ગાય કેમ જોડીને આવશે. એવું શ્રીગોસાધજીએ કહ્યું ત્યારે
 કુમનદાસજી કહે કે કોઈ શેવકને કહેજો જે માહારાજ
 કુમનદાસજીને તો કજોશ બહુ બાધ કરે છે. કુમનદાસજી
 ઉપર આવતા હતા તે હંડવૃત્તીશીલાની આગળ કમ્મઃ સના
 સમાચાર કહ્યા તેથી મુરછા ખાઈને પડ્યા છે તેથી બોલતા
 નથી, એમને કાંઈ સુઝી રહી નથી ત્યારે શ્રીગોસાધજીએ
 શ્રીમુખથી કહ્યું જે કુમનદાસની ખબર લાવો જે કપમછે
 ત્યારે તેણે આવીને કુમનદાસને પોકાર્યા પણ તે બોલ્યા
 નહી ત્યારે પાછા આવીને શ્રીગોસાધજીને કહ્યું કે માહારાજ
 તેમને બોલાવ્યા પણ બોલ્યા નહી. પછી શ્રીગોસાધજી
 આપ સેવામાં પોહોચાને પોતે નીચે પધાર્યા તે હંડવૃત્તી
 શીલા આગળ આવીને જીવે છે તો કુમનદાસજી પડ્યા
 છે ત્યારે તરફ લોક ઉભા છે. જીવે તો પુત્રશોકમાં બુડ્યા
 છે આ પીડામાં કોઈ બચ્યા નથી એ વાત શ્રીગોસાધજી
 એ સાંભળીને વીચાર્યું જે હતાં કારણ જીવે છે ને જ.
 ગતને ઓર દેખાય છે તે જોઈને શ્રીગોસાધજીએ કુમન
 દાસને કહ્યું જે કુમનદાસ સવારે વેહેલો આવજો તને શ્રી
 નાથજીનાં દરશન વેહેલાં કરાવીશ તમારા મનમાં એક ન
 કરશો. એટલું ગોસાધજીનું વચન સાંભળીને તરત બેઠા
 થયા, ને શ્રીગોસાધજીને હંડવૃત્ત કરીને ગયા. પછી જે કામ
 કરવું હતું તે બધું કર્યું પછી શ્રીનાથજીનાં દરશનને આ
 બ્યા ત્યારે શ્રીગોસાધજીએ શ્રીનાથજીને શ્રંગાર કર્યા. પછી
 કુમનદાસજીને દરશન કરાવ્યાં તે કુમનદાસજીએ દરશન
 કર્યા એનું કારણ એ કે કુમનદાસજીએ બધા વૈશ્ણવને

પગાર કરવો કે સુતકમાં સરવે વધજવને તે દીવશથી દર-
શન કરવાનો અધીકાર થયો. સુતકમાં નીત્ય દરશન કરીને
પરસોળી જઈને જસે ત્યાં જોઠે જોઠે પદગાતા એમ ગાતાં
ગાતાં સુતકના દીન નીવડે થયા. પછી કુમનદાસજી શુદ્ધ
વધને સેવામાં આવ્યા તે જેમ નીત્યે સેવા કરતા હતા
તેમ સેવા કરવા લાગ્યા એવી જેને દરશનની પીડા થતી
એવી એવી કુમનદાસની અનેક વારતાઓ છે તે ક્યાં
સુધી લખીએ. શ્રીઆચારજીના શેવક કુમનદાસ એવા
કૃપાળુ હતા.

—૦૦૦૦૦૦૦૦—

વારતા ૪૨ મી.

શ્રીઆચારજીના શેવક વાસુદેવ ઢકમી સારસ્વત
બ્રાહ્મણની વારતા.

એક સમયે શ્રીઆચારજીના મોહોદા પુત્ર શ્રીગોપી-
નાથજી અરેલમાંથી આગરે પધાર્યા ત્યારે આગ્રાના વે-
શ્વરે શ્રીગોપીનાથજીને એક સ્ત્રી મોહોર ભેટ કરી. પછી
આગરેથી શ્રીગોપીનાથજી શ્રીનાથજીદ્વાર પધાર્યા. સાથે
વેશ્વર હતા તેને આજ્ઞા કરીજે આ સ્ત્રી મોહોરે શ્રીગોપીનાથજીને
કોઈ પોહોચાડે ત્યારે વાસુદેવદાસે કહ્યું કે માહારાજ એ મોહોરે
મને આપો હું પોહોચાડીશ ત્યારે શ્રીગોપીનાથજીએ તે મોહોરે
વાસુદેવને આપી તે લેઈને લાખનો ગોળો બનાવીને તેમાં
મોહોરે ધાલી ને તેની પુજા કરતા ચાલ્યા જાય છે તે

પાંચ દીવસમાં અડેલ આવ્યા ત્યાં આવીને ગોજો ફેડવો
 ને મોડેરા લેઈને શ્રીગોસાઈજીને સાંપી ને શ્રીગોપી
 નાથજીએ પત્ર આપ્યો હતો તે આપ્યો એ પત્ર
 વાંચીને મોડેરા થાણી લીધી ને વાસુદેવદાસને પ્ર
 સાદ લેવરાવ્યો. વાસુદેવદાસ પ્રસાદ લેઈ શ્રીગોસાઈજી
 પાસે આવી હંડવૃત કરી કહું કે માહારાજ પત્રનો જવાબ
 લખો ને મોડેરાની પોહોત આપો હું સવારે જવાનો છું ત્યારે
 શ્રીગોસાઈજીએ જવાબ લખ્યો પોહોત આપી પછી વાસુ
 દેવ પાછલી રાત ઘડી એક રહી ત્યારે ઉઠીને શ્રીગોસાઈ
 જીની પાસે આવ્યા ને હંડવૃત કરીને વિદાય થઈને પાંચ
 દીવસમાં અડેલથી શ્રીનાથજી દ્વાર આવ્યા ને પત્ર શ્રી
 ગોપીનાથજીને આપ્યો. દસ દાહાડામાં અડેલ જઈને આ
 વ્યા એ પત્ર વાંચીને વાસુદેવ ઉપર શ્રીગોપીનાથજી ખુબ
 પ્રસન્ન થયા અને પુછ્યું કે રસ્તામાં તુ મોડેરા શી રાત
 લેઈગયો ત્યારે વાસુદેવદાસે કહું કે માહારાજ લખનો ગો
 જો કરીને તેમાં ધાલીને તેની પુજા કરતા લેઈ ગયો ત્યા
 રે ગોપીનાથજીએ કહું કે એવી રીતે કોઈ દીવસ કરવું નહી

વળી એક સમયે શ્રીગોસાઈજી મથુરામાં ખીરજતા હ
 તા તે એક દીવસ સંગાર સેવાથી પોહોતીને બાહાર બેઠ
 કમાં પધારયા ત્યાં જ્યેસીને આગરામાં રૂપચંદને પત્ર લ
 ખ્યો ને તેમાં લખ્યું જે વસંતની સામગ્રી મોકલજો. તે
 પત્ર વાસુદેવને આપ્યો ને કહું જે તું એટલી સામગ્રી લે
 ઇને સંધ્યાકાળે આવજો ને ભંડારીને આજ્ઞા આપી જે
 એક ટોપલો ભરીને આને પ્રસાદ આપો. તેથી ભંડારીએ

છચેરને આશરે પ્રસાદ આપ્યો પછી શ્રી ગોસાઈજીએ પો-
 તાનો ઉપરણો આપી તેમાં પ્રસાદ ખંધાવ્યો ને કહ્યું કે
 તું આની ઝોળી કરીને ગળે ખાંધી લે. પતરાળાનું કાંઈ
 કામ નથી ખાતો ખાતો ચાલ્યો જાણે. તેમ કરતા આગરે
 આવ્યો તે જ્યારે આગરે પોહોઝ્યો ત્યારે પ્રસાદ ખાઈ ચુ-
 ક્યો ત્યારે ઝોળી છોડીને રૂપચંદને ઘેર આવ્યો એ સમયે રૂપ-
 ચંદ પ્રસાદ લેઈ ચુક્યો હતા, એટલામાં વાસુદેવદાસ પત્ર
 લેઈને આવ્યા તે પત્ર લેઈને મંથે ચડાવ્યો ને પોતાના
 ભાઈને કહ્યું જે વાસુદેવદાસ આવ્યા છે તે ભુખ્યા હશે મા-
 ટે રસોઈ કરાવો ત્યારે વાસુદેવદાસે કહ્યું જે મારે મથુરાંજી
 જવું છે તે સમયે રૂપચંદ કપડાં પોડેરીને સામગ્રી લેવા ગ-
 યા ત્યારે વાસુદેવ સાથે ગયા ત્યારે રૂપચંદ પોતાના ભાઈને
 કહ્યું જે ઘરમાં જોડલો પ્રસાદ હોય તે સવળો એકઠો કરો
 ને ખેસળે અમો સામગ્રી લેઈને આવીએ છીએ. પડા
 તે ભાઈ પ્રસાદ એકઠો કરીને લેઈને ખેડો એટલામાં રૂપ-
 ચંદ સામગ્રી બજારમાંથી લેઈને વાસુદેવદાસની કેડે ખં-
 ધાવી પછી તે બંને ભાઈ જ્યાં રૂપચંદના ભાઈ ખેડા હ-
 તા તે દરવાજે આવ્યા. ત્યાંથી સવળો પ્રસાદ ઝોળીમાં ભ-
 રાવ્યો પછી વાસુદેવદાસને વિદાય કર્યા. રૂપચંદને નંદ
 બંને ભાઈ પોતાને ઘેર આવ્યા ને વાસુદેવદાસ ચાલ્યા તે
 તોજે પોહોરે શ્રીગોસાઈજી ઉઠતા હતા તે સમયે સામગ્રી લે-
 ઈને આંવી હતા રહ્યા. તેટલામાં શ્રીગોસાઈજીએ પોતા
 ને હાથે વાસુદેવની કેડેડેયા કેડેડે છોડીને તે પ્રસન્ન થયા.
 પછી આસા કરીજે તાહારે વારતે પ્રસાદની પત્રાળી રાખી

એ તે જ પ્રસાદ લે ત્યારે વાસુદેવદાસ વિશ્રાંત ઉપર સ્નાન કરીને પછે આવી પ્રસાદ લીધો. વાસુદેવદાસને ક્ષણખડુ હતી તેમ પરાક્રમ પણ ખડુ હતું મથુરાંથી આગરે એ પોહો રમાં આવ્યા એવા વાસુદેવ હતા.

પછી શ્રીગોસાઇજી નીત્યે શ્રીઠાકોરજીના શણગાર કરીને બાહાર આવી ખવાસને કહેતા કે તું પેડાની કોથળી લેઈ ને વીશ્રાંત ઉપર જઈ ને આપ જ-મસ્થાન દરશન કરવાને પધારતા. પછી વીશ્રાંત સ્નાન કરીને પોતે ઘેર આવતા તે એક દીવશ મથુરાંના એએ ભિગા થઈને કાજીની પાસે ગયા ત્યાં જઈને ચાડી કરી જે તમે જાગો જાં ધો: તો આમના શેવકના એ ચાર હજાર રૂપીઆ હાથમાં આવે તે સાંભળી કાજી હથીઆરખ ધ મનુષ્ય લેઈને જ-મસ્થાન જીપર આવીને ઊભા રહ્યા એટલામાં શ્રીગોસાઇજી કેશવરાયજીનાં દરશન કરીને બાહાર આવ્યા પછી ધોડે અસ્વાર થયા. ત્યારે કાજીએ પુછ્યું જે તમે ક્યાંહા જાઓ છો. ત્યારે વાસુદેવદાસે શ્રીગોસાઇજીને વીનતી કરી કે માહારાજ આ કાજી ઝોટી નજરથી અહોયાં આવ્યા છે ત્યારે શ્રીગોસાઇજીએ શ્રી મુખથી કહ્યું જે તાહારે એ શું કરશે તાહારે કરવું હોય તે તુંએ કર. પછી વાસુદેવદાસે આગળ આવીને જોયું તો એકના હાથમાં ઢાલ ને એકના હાથમાં ભાલો દોઢો તેને જોઈને એક થપડ મારો તેથી તે થપડ મારતામાંજ પડી ગયો ત્યારે તેની ઢાલ તથા ભાલો લેઈને વાસુદેવદાસે વીશ પચાસ આઠમીને મારી પાડ્યા તેથી તે મુશળા નાહાસીને છુપાઈ

મયા. પછી શ્રીગોસાઈજીએ ઘોડા ઉપર અસ્વાર થયેલા હતા તેમને વાસુદેવદાસે કહ્યું કે હવે પધારો. આત્મા હોય તો એનો દરવાજો પણ તોડી પાડુ ત્યારે શ્રી ગોસાઈએ ના કહી અને કહ્યું જે તાહાઈ થું લે છે પછી આપ વી શ્રાંત જઈને સ્નાન કરીને ઘેર પધારા. તે પછી ખીજે દી વસે શ્રીગોસાઈજી જન્મસ્થાન પધારવા લાગ્યા ત્યારે કા જી વધારે મનુષ્ય લેઈને ગળામાં પટકો લેઈને શ્રીગોસાઈ જીની પાસે આવીને વીનંતી કરી કે માહારાજ અપરાધ ક્ષમા કરો. આજ અમે તો સાક્ષાત કનૈઆજી જોયા ને પાંડવનો ભીમ જોયો. જેના પ્રતિપ વડે કરી સરવે ડરયા. ત્યારે શ્રીગોસાઈજીએ કહ્યું જે એ તો એવો હવો કે જો ફરો તમે એને બાલો તો એ એકલો સંબળાને ડેર મારે. એવો એ બળવાન છે એના મનમાં તો બહુજ રીસ આવી હતી પણ મેં ના કહી તેથી બધ રહ્યો. પછી કાજીને સ માધાની કરીને ઘેર મોકલ્યો. શ્રીગોસાઈજી તથા શ્રી આચારજીના પ્રતાપથી વાસુદેવદાસ એવા સમરથ હતા.

વળી વાસુદેવદાસે શ્રીગોસાઈજી પાસે આત્મા માગીને અપરપક્ષ ઉપર આગરે આવ્યા. ત્યાં ક્ષત્રી વાસુદેવદાસના જન્મમાન હતા તે અપરપક્ષમાં જમાડતા તે વાસુદેવદાસ જમતા અને તે ઉપર દક્ષણા પણ લેતા. એ બધું એકઠું કરી ને અપરપક્ષ વીત્યા પછી ઘોતી ઉપરણાં વીગરે બાંધી લેતા ને જે દક્ષણાના પર્ધમા આવે તેની બાંડ સાકર વીગરે મા મચી લેતા ને તે માંથે ઊંચકાને ગોઠુજ આવતા ને ત્યાં સામ શ્રી ભકારમાં સોંપતા ઘોતીયું ઉપરણાં પેલા જળભરી

આને આપતા ને કેહેતા જે આ ધોતી ઉ ઉપરણો મંદીર વચ્ચે
કરજો, ગયાણાં કરજો, એમ કેહેતા તે એક દીવસ શ્રીગોસાઈ
જી જળધરામાં પધાર્યા ત્યાં જઈ જુવે તો ઉજળાં વચ્ચે
ગયાણાં જોયાં. પછી જળભરીયાએ કહ્યું કે મહારાજ આ
ગયાણાં તથા મંદીર વચ્ચે વાસુદેવદાસ લાવ્યા છે ને ખાંડ, સા
કર, ચોખ્ખા, વિગરે ભંડારમાં આપ્યાં છે. ત્યારે શ્રી ગો-
સાઈજીએ વાસુદેવદાસને પુછ્યું કે એ વચ્ચે અને સામગ્રી
તું ક્યાંથી લાવ્યો છું વાસુદેવદાસે કહ્યું જે મહારાજ

૧. અપરપક્ષ એટલે સરાષપક્ષ.

આગરામાં મહારા ક્ષત્રી વૈસ્નવ જન્મ્યાન છે તે અપર
પક્ષમાં જમાડે છે, અને ધોતીયુ ઉપરણાં તથા દક્ષણા
આપે છે તે દક્ષણાની સામગ્રી લેઉં ને ધોતી ચુંઉપરણાનાં
મંદીરવચ્ચે કરું ત્યારે શ્રીગોસાઈજીએ કહ્યું જે લોકીક
વસ્તુ અલોકીકમાં નાંખે છે એવી શ્રીગોસાઈજીની કૃપા
વાસુદેવદાસની ઉપર હતી.

વળી સીહાનંદમાં મોટા મોટા ઓછવ થતા ત્યારે વા-
સુદેવદાસને પ્રસાદ લેવા ખાલાવતા પણ નાહાના ઓછવમાં
ન ખાલાવતા ત્યારે એક સમયે સીહાનંદના સરવે વૈશ્વ
મળીને શ્રીગોસાઈજીનાં દરશન કરવાને આવ્યા તેની સાથે
વાસુદેવ પણ આવ્યા. સરવે વૈશ્વે દરશન કરીને ત્યાં
રહ્યા પછી ડોહ સમયે જોઈને વાસુદેવદાસે શ્રીગોસાઈજીને
વીનંતી કરી કે મહારાજ એ વહમવ મને ઉચ્છવમાં ખા-
લાવતા નથી ત્યારે શ્રીગોસાઈજી સુપ પછને રહ્યા પછી
રાત્રીએ વહમવને વીદાય કરવા લાગ્યા તેમાં ત્યાર પાંચ

વર્ધમવ મુખ્ય હતા તેને રાખ્યા ને ખીજા બધાને મોક-
 લ્યા ત્યારે શ્રીગોસાઈજીએ વર્ધશનવને પુછ્યું જે તમે વા
 સુદેવદાસને આછવ કારતનમાં કેમ ખેલાવતા નથી ત્યારે
 વેશનવે વીનંતી કરી જે માહારાજ મોટા ઓછવમાં તો
 ખેલાવીએ છીએ પણ નાના ઓછવમાં ખેલાવતા નથી
 ત્યારે શ્રીગોસાઈજીએ શ્રીમુખ્યથી આત્મા કરીકે તમે
 બંદોબસ્ત કરો કે સધળા વર્ધશનો એને ખેલાવે, માલ્યતો
 પમાસ વર્ધશનને ખેલાવતા હોય તો પચીસને ખેલાવો;
 પચીસને ખેલાવતા હોય તો દસને ખેલાવો એ રીતે ગમે
 તો અડધા ખેલાવો પણ વાસુદેવદાસને તો ખેલાવવોજ.
 એવી માહારી આત્મા છે. ત્યારે વર્ધશનોએ કહ્યું જે મા-
 હારાજ જે એમ કરશો તો એ ભુખ્યા રહેશે. ત્યારે શ્રી
 ગોસાઈજીએ કહ્યું કે તેમાં તમે શું કરશો. માહારી આત્મા
 એ પ્રકારની થઈ તો તેમાં તમારે કાંઈ બાધ નથી એ
 શ્રીઆચારજીનો શેવક છે. માટે એને ખેલાવ્યા વીના
 ઓછવ કારતન તમારે ન કરવું. ત્યારે વર્ધશને કહ્યું મા-
 હારાજ તમારી આત્મા છે તો તેમજ કરીશું. પછી તે
 વર્ધશવ સીહાનંદમાં ગયા અને તે પ્રમાણે કરવા લાગ્યા.
 શ્રીગોસાઈજી વાસુદેવદાસ ઉપર એવી કૃપા રાખતા. વાસુ-
 દેવ એવા ભગવદ ભક્ત હતા એમની વારતા ક્યાં સુધી
 લખીએ.

વારતા ૪૩ મી

શ્રીઆચારજીના શેવક માધવદાસ અને વેણાદાસ
બે માદની વારતા.

વેણાદાસ મોહોટા ભાઈ હતા અને માધવદાસ નાહાના ભાઈ હતા તે માધવદાસ બહુજ વીધ હતા તેથી તેમણે ઘરમાં વેશ્યા રાખી હતી તેથી સઘળા વેશ્ય તેની નિંદા કરતા હતા તે વાત શ્રીઆચારજીએ જાણી ત્યારે તેમણે માધવદાસને પુછ્યું કે તે વેશ્યા રાખી છે? ત્યારે માધવદાસે કહ્યું કે માહારાજ માહાર મન એના ઉપર આશ્રિત છે તેથી રાખી છે. તથા વાર પુછ્યું તો ત્રણ વાર હા કહી પછી શ્રીઆચારજી છાના રહ્યા. ત્યારે તેમને વધમવે કહ્યું જે આજ સગી તો આપની આડી હતી ને હવે તો આપ આગળ પણ કહી ચુક્યો આપ ચુપ થઈ ગયા પણ એને કશું કીધું નહી. ત્યારે શ્રીઆચારજીએ કહ્યું જે એનું મન એ ઉપર લાગ્યું છે તે શ્રીઠાકોરજી ફેરવાવશે ત્યારે ફેરવશે. શ્રીઠાકોરજીને ફેરવતા વાર લાગશે નહી. એ ગદાધરદાસનો આશીરવાદ લેઈ આવ્યો છે જે તને હરીની ભક્તી દ્રઢ થશે તે આશીરવાદથી કેટલાએક દીવ્ય પછી ખુદિ નીર્મળ થઈ ત્યારે વેશ્યા છોડી દીધી.

વળી એક સમયે એક મોતીની માળા બહુ કીંમતની બહુજ સુંદર વેચવાને આવી તે જોઈને માધવદાસે પોતાના મોહોટા ભાઈ વેણાદાસને કહ્યું કે આ માળા લો. એ ઠાકોરજીને લાયક છે ત્યારે વેણાદાસે કહ્યું જે ઘરમાં

તે ઠાકોરજીનું છે એમ કહીને માળા લીધી નહી, પછી મા
 ધવદાસે કહ્યું જે ડાહોડો ઠાકોરજીનું તો માળા કેમ નથી
 લેતા. ત્યારે વેણીદાસે કહ્યું કે અમે ગ્રહસ્થ છીએ તેથી એ
 મ લીધે બને નહી. ત્યારે માધવદાસે કહ્યું જે હું જીવે ર
 હીસ. પછી જીવે રહ્યા ને દ્રવ અડધો અડધ વેહેમી લી
 ષ. એ દ્રવનો માલ લેધને માધવદાસ ક્ષણ ગયો. ત્યાં
 માલ વેચ્યો તેમાં નરો બહુ રહ્યો તેથી એક માતીની મા
 ળા બહુ મુલની લીધી તે માળા લેધને ધેર આવ્યો. આ
 વતાં નાવમાં બેઠો ત્યાં શ્રીનવનીખપ્રીયાજી હાથમાં લા
 કડા લેધને આવ્યા ને કહ્યું કે અરે લાવ તારે માધવદાસે કહ્યું
 કે જેમ આપની ઇચ્છા હતે તેમ કરીસ. ત્યારે શ્રીઠાકોર
 જીએ કહ્યું જે તું શું કરવા ગયો હતો. ત્યારે એણે કહ્યું કે
 હું માળા દેવાને ગયો હતો ત્યારે કહેકે ઇલા માળા નોહ
 તી. ત્યારે માધવદાસે કહ્યું કે તમારે તો બહુ છે પણ સેવક
 ને હલમ વિના મનોરથ કેમ સંપૂર્ણ થાય તે વખત નાવ
 ડુખતી હતી તે રહી ગઈ જેટલા મનુષ્ય નાવમાં બેઠાં હતાં
 તેટલાનો જીવ ગભરાવા લાગ્યો ને માધવદાસનું મન પ્રસ
 ન રેખીને સઘળા લોકોના મનમાં એમ આવ્યું જે આ
 કોઈ મોહોટો પુરુષ છે પછી ત્યાંથી ઉતરને અડેલ આ
 બ્યા. ત્યાંથી આવી શ્રી આચારજીને હંડવત કરાંને માળા
 આપી ત્યારે શ્રી આચારજીએ પુછ્યું કે નાવ ડુખતી હતી
 તે કેમ રહી? તે સાંભળી સરવે સમાચાર કહ્યા તે બીજા
 વેશવ બેઠા હતા તેમણે સાંભળ્યા ત્યારે શ્રી આચારજીએ
 કહ્યું કે એનો એ માધવદાસ છે. પણ હવે કેવો આવ હત

થયો છે. એવી કૃપા શ્રી આમારજીની યજ્ઞ તો એનું
મન ફેરવ્યું. જેના ઉપર આશકતી હતી તે મટી ગઈને
શ્રીહાકોરજી ઉપર થઈ એવા માધવદાસ ભગવદી કૃપાપાત્ર
હતા તેમની વાત ક્યાં સુધા જાય.

વારતા ૪૪ મી.

શ્રીભાચારજીના સેવક હરીવંશ પાઠક સારસ્વત

બ્રાહ્મણ બનારસના રહેનારની વારતા.

તે કાગીમાં રહેતા હતા. તે પટણમાં વેહેપારને સાર
મળ્યા હતા એમને ત્યાંના હાકેમ સાથે મેળાપ થયો હતો.
તે એમ જાણતો હતો કે આ માહારી પાસે કાંઈ માગે
તો હું આપુ પણ એ કાંઈ માગે નહીં. એમ કરતાં ધુળે
દીનો એછવ આવ્યા તેના જે દીવશ રહ્યા ત્યારે એમના
સેવક હાકોરજીએ પુછ્યું જે ધુળેદીનો એછવ કરીશ કે ન
હી ત્યારે એમણે ચાલવાનો વિચાર કર્યો હતો. તે હાકેમ
પાસે ગયા ત્યાં જઈને કહ્યું કે હું તારી પાસે કાંઈ મા
ગવા આવ્યો છું તે આપવું જોઈએ. ત્યારે હાકેમે કહ્યું કે
કહો. પછી એમણે કહ્યું જે જે હાહાડામાં મને કાશીએ
પોહોઆડવો જોઈએ ત્યારે એણે કહ્યું કે ઠીક પછી એક
ધોડો તથા મનુષ્ય આપ્યું તે ગામડામાંથી મનુષ્ય. સેતા
સેતા જે હાહાડામાં ઘેર આવી પોહોઆ. પછી આપ સ્નાન
કરી મંદીરમાં જઈ ધુળેદીની સામગ્રી સીધ કરી હતી તેથી જ

ને શ્રીહારજીને હિંડોળે ખસાર્યા. પછી પોતે બહુ પ્રસન્ન થયા પછી ત્યાં થોડા દિવસ રહીને પાછા પટણ આવી ત્યારે હાકિમે પુછ્યું કે તમારે શું કામ હતું ત્યારે એમણે કહ્યું કે કાંઈ કામ હતું પણ મનની વાત તેને કહી નહીં એવા એ ભગવતી કૃપાપાત્ર હતા એમની વાત ક્યાં સુધી લખીએ.

—૦૦૦૦૦૦૦૦—

વારતા ૪૫ મી.

શ્રીઆચારજીના શેવક થાનેસરના વાસી

ગોવિંદદાસ જલ્લાની વારતા.

એની પાસે દ્રવ્ય વાળું હતું, તે શ્રીઆચારજીના શેવક થયા ત્યારે શ્રીઆચારજીને પુછ્યું કે માહારાજ હું દ્રવ્યને શું કરું, માહારી પાસે દ્રવ્ય બહુજ છે; ત્યારે શ્રીઆચારજીએ કહ્યું કે તું શેવા કર. એણે કહ્યું કે શેવા કેમ કરું સ્ત્રીનું અનુકુળ નથી ત્યારે કહે કે એને ત્યાગ કર. ત્યારે સ્ત્રીને ત્યાગ કરી. પછી પુછ્યું કે દ્રવ્યને શું કરું ત્યારે કહ્યું કે દ્રવ્યનો એક ભાગ શ્રીનાથજીને સમરપણ કર ને એક ભાગ સ્ત્રીને અરપણ કર ને બે ભાગ તુ સેવાને અરથે રાખ. ત્યારે, એણે કહ્યું કે માહારાજ એમાંથી આપ કાંઈક અગીકાર કરો ત્યારે કહ્યું કે ભલે એક ભાગ અમને આપ. પછી સરવ દ્રવ્યનો વીભાગ કરી પોતે સરવેને વેડેઆ આપી માહાવન આપ્યા તે શ્રીમધુરાંનાથજીની શેવા કરવા લાગ્યા તે નીચ ટકા યોગીસની સામગ્રી લેઈને સમરપે તે માહાપ્રસાદ વધાવને લેવરાવે ને તેમાંથી એક

કણ સરખુ પણ આપ ન લે. વર્ષમવ ન મળે તો ગાયને
 અવરાવી દે. પોતે તો જીવે જાગીએ કરીને સમરપીને પ્ર-
 સાદ લે. એવી રીતે શેવા કરતાં દૂધ એકું પયું. પછી
 શ્રીનાથજીની રસોઈની પરમારગી કરવા લાગ્યા. એ વાર પાત્ર
 માંજે; પાછલી પોહોર રાત રહે ત્યારે ઉઠે, એક લોટા ખભે
 બાંધીને વીશ્રામધાટ ઉપર આવે ત્યાંથી સ્નાન કરીને ગાયર
 એક ભરીને ચાલે. તે રાજભોગ પેહેલાં આવી પોહોચે.
 તે રસોઈનાં પાત્ર સરવે માંજે તથા ચુલા અખોટ કરે,
 પોતાની સેવાથી પોહોચીને ઉઠજ આવે, તે તીલક ધ્રુવે,
 માળા ઉતારે, ગાંઠે બાંધે, પછી નજીકના ગામમાંથી કોરી
 ભીક્ષા માગી લાવે. એમનો આચરે ચાર પાંચ શેરનો આ-
 હાર હતા તેટલું ભેગુ થાય ત્યારે પોતે આવે તે પોતાને
 હાથે દળીને ખાગીએ કરે, ને તે શ્રીનાથજીની ધજને ધરે;
 પછી ચરણામૃત મેળવી પ્રસાદ લે, એવી રીતે પોતે ની-
 રવાહ કરે પણ એ વાત શ્રીનાથજીને ન ગમે ત્યારે શ્રી
 આચારજીને શ્રીનાથજીએ ક્રોધુ કે તમારો શેવક મને બહુજ
 દુઃખ દે છે ત્યારે શ્રીઆચારજી અરુણથી આગરે પધાર્યા
 ત્યાં વર્ષમવ સામા આળ્યા ત્યારે શ્રીઆચારજીએ પુછ્યું કે
 શ્રીકાકોરજીને કોણે રીસાળ્યા છે? ત્યારે વર્ષમવે કહ્યું કે
 માંહારાજ અમે તો કાંઈ જાણતા નથી ત્યાંથી મથુરાં
 આળ્યા ત્યાં આવી વર્ષમવને પુછ્યું પણ તેઓને કાંઈ સ-
 મજાજી પડી નહી. પછી નાથજીદ્વાર પધાર્યા પછી સ્નાન
 કરીને શ્રીગીરીરાજ ઉપર પધાર્યા. ત્યાં શ્રીકાકોરજીનું કપાળ
 (મુખારવીંદ) પોતાને હાથેથી લોહી નાખ્યું. પછી કહ્યું કે

માહારાજ આપ રીસાએલા કેમ બેઠાછો? ત્યારે શ્રીનાથજી
 એ કહ્યું કે તમારા એક શેવક મને બહુ દુખ દેશે ત્યારે શ્રી
 આચારજીએ શેવકને પુછ્યું કે તમે શી શેવા કરો છો? અને
 પ્રસાદ ક્યાંહાં લેા છો. ત્યારે વૈશ્ણવોએ પાત પોતાની શેવા
 બતાવી. પછી ગોવીંદાસને પુછ્યું કે તું શી શેવા કરે છે ને
 પ્રસાદ ક્યાંહાં લે છે ત્યારે ગોવીંદાસે જોયું હતું તેવું કીધું
 તેથી શ્રીઆચારજીએ જાણ્યું કે આગિજ શ્રીનાથજીને રી-
 સાબ્યા છે. પછી તેમણે ગોવીંદાસને કહ્યું કે તું શ્રીઠાકો
 રજીની રસોઇનો પ્રસાદ લે ત્યારે તેણે કહ્યું હું દેવનું આન
 કેમ ખાઉ ત્યારે તેમણે કહ્યું કે માહારી રસોઇનો પ્રસાદ લે
 તો કહે કે હું ગુરજીનું આન કેમ ખાઉ એ ક્ષત્રી અહં
 કારી હતો તેથી શેવા છોડી દેઇને મથુરા આવ્યો ને ત્યાં
 શ્રીકેશવનાથજીની શેવા કોઇકે જાડા પઠાણ પાસેથી લીધી
 ને તેની શેવા કરવા લાગ્યો. પછી એક વાર શ્રીકેશવનાથ
 જીની સજ્યા મેવો ખવરાવી ખવરાવીને સારી બનાવરાવી
 તે સારી થઇ ને ઉપર શ્રીઠાકોરજી પોઢવા લાગ્યા. પછી
 ગામના હાકેમે સજ્યા બનાવરાવી પણ તે એના જેવી થ
 ઈ નહી ત્યારે તેણે કહ્યું કે તમારા ઠાકોરજીની સજ્યા અ
 મારે જેવી છે પછી તે દેવના સ્થાનકમાં જઇને સજ્યા
 ઉપર ચડી બેઠો તેથી ગોવીંદાસે ગુપ્તી લેઇને તેની પાસે
 આવીને તેને ગાળો દીધો ને કહ્યું જો અમારા ઠાકોરજીની
 સજ્યાં ઉપર તું કેમ બેઠો તું એવો કેવો મનુષ્ય છે પછી
 ગુપ્તી મારીને તેને એજ ઠેકાણે મારી નાંખ્યો ને પછી પો
 તાની દેહ પણ છુટ્ટી ગઇ એ વાત કોઇવૈરનવે શ્રીઆચાર

૨૭ને કહી કે માહારાજ એ વૈસ્નવની એવી મતા કેમ થઈ ત્યારે શ્રીઆચારજીએ કહ્યું કે પરજોડમાં કાંઈ હાંની નથી પણ એણે માહારી આત્મા ન માની તેથી એ રાતે તની દેહ છુટી એ ગોવીંદાસ પેહેલા જન્મમાં શ્રીનંદરાય જીને ઘેર પાડા હતો તેના ઉપર શ્રીહાકોરજી મડી એસતા તથા જ્યારે શ્રીનાથજીનું મંદીર થયું ત્યારે પાણી માટી વીંચે એની પીઠ ઉપર ભરીને બહુ લાવ્યા છે. ગોવીંદાસ એવા ભગવદી હતા.

વારતા ૪૬મી.

શ્રી આચારજીની શેવક અમાદત્રાણી

કમમાં રહેતી તેની વારતા.

એનો છોકરો એને અમા કેહેતા તેથી એના સ્વયં શ્રીહાકોરજી પણ અમા કેહેતા. ખીજા વૈસ્નવ પણ અમા કેહેતા પછી એનો એક છોકરો મરી ગયો ત્યારે તે રોવા બેઠી તેથી હાકોરજી એક પામવા લાગ્યા ને કહ્યું કે અરે અમા તું રોઈશ નહીં પણ એ રોતી બંધ રહે નહીં, એ મ કરતાં ખીજો છોકરો પણ મરી ગયો ત્યારે તો તે બહુજ રોવા લાગી ત્યારે પણ હાકોરજીએ કહ્યું કે અમા તું રોઈશ નહીં, તોએ તે રોતી રહે નહીં ત્યારે શ્રીહાકોરજીએ શ્રી ગોસાઈજીને કહ્યું કે અમા રૂવે છે ને તેથી હું દુઃખ પામું ત્યારે શ્રીગોસાઈજી અમાને ઘેર પધાર્યા. ત્યાં આવીને અમાને શેવા કરવાની ના કહી કે જો તું

કેવે છે તો શેવા ન કરીશ શ્રીહાકોરજીને જોઈ આવે છે
 નારે રોતી રહી પછી અમા શેવાનું સરવે કામકાજ કરી
 સ્નાન કરી સંખ્યામાં જઈ હાથ ધ્રુવે, શ્રીહાકોરજીને ઉઠાડે.
 એમ કરતાં એક દિવસ શ્રીહાકોરજી ॥ મોં આગળ દુધનો
 કટારો ભરી રાખ્યો હતા તે સમયે શ્રીગોસાઈજી અમાને
 ઘેર પધાર્યા. તે ન્યાં આવીને મંદીરનો પકલો જોઈ એ સેઈને
 દરશન કરવા લાગ્યા નારે જુવે તો શ્રીહાકોરજી દુધ પી
 એ છે તેથી તે જોઈને શ્રીગોસાઈજી પાછા ફર્યા નારે
 અમાએ કહું કે બાપા કેમ પાછા ફર્યા. ત્યારે કહું કે શ્રી
 હાકોરજી દુધ પીએ છે. ત્યારે અમાએ કહું કે એતો બાળક
 છે તમે ભાણતા નથી. શ્રીગોસાઈજી પાછા ફર્યા ત્યારે અ
 માને કહું કે એમાંથી થોડુંક દુધ માહારે ઘેર મોકલી દેજો.
 ત્યારે અમાએ કહું કે તમારે આરોગ્યું હોય તો અહીયાં
 આરોગો ચાહે તો તાંહાં આરોગજો. પછી એ દુધ શ્રી
 ગોસાઈજીને ઘેર મોકલાવી દીધું. અમાની સાથે શ્રીહાકો-
 રજી સાક્ષાત વાતો કરતા હતા. હાકોરજી શ્રીગોસાઈજીને
 ઘેર પધારે તારે શ્રીનવનીષપ્રીયાજીની પાસે જઈને બેસતા.
 એવી અમા કૃપાપાત્ર હતી.

વારતા ૪૭ મી.

શ્રીભાષારજાના શેવક ગજાનનધાવાન ધાગરામા

રહેતા તેની વારતા.

એ નવનીષપ્રીયાજીની શેવા કરતા શ્રીહાકોરજી એની

સાથે પ્રતક્ષ જલતા કોઈ દીવશ એને ગાય કરતા ને કોઈ
 હાહાડો વાછડો કરતા, તો કોઈ હાહાડો ઘોડો કરીને એ
 ની પીઠ ઉપર ચઢી બેસતા. એમ કરતાં તેના ઢોંચણ ધ
 સાઈ ગયા જુખ સામગ્રી જે જોઈએ તે માગી લેતા એ
 એવી ફેટલીક વાતો છે તે ક્યાં સુધી લખીએ. પછી એ
 ક દીવશ શ્રીનવનીધપ્રીયાજીએ કહું કે મને શ્રીઆચારજી
 ને ઘેર પધરાવ્ય. ત્યારે શ્રીઆચારજી ગોકુળમાં હતા તેમ
 ની પાશે ગજનન આવીને કહે જે માહારાજ મને તો શ્રી
 નવનીધપ્રીયાજીએ આવી આજ્ઞા કરી છે. ત્યારે શ્રીઆ
 ચારજીએ કહ્યું કે અહીંયા તો શીંહાસન નથી પાત્ર ન
 થી ને એ કેમ બનશે ત્યારે ગજનને કહ્યું કે આજ્ઞાતો
 એવી છે. ત્યારે આચારજી કહે ભણે પધરાવ્ય. પછી ગજન
 નનધાવને શ્રી નવનીધપ્રીયાજીને શ્રી આચારજીને ઘેર પધ
 રાવ્યા ત્યારે શ્રી આચારજીએ તે દીવશે પંદ્ર ઓચ્છવ કરી
 ને બેસારયા ભોગ સમરખો ને જ્યાં પોતે રાત્રીએ પોઢે
 ડયા ત્યાં તેમને પણ પોતાની સેજ ઉપર પોઢાડયા. બીજે
 હાહાડે નવી સજ્યા કરીને પોઢાડયા તારે શ્રી નવનીધપ્રી
 યાજીએ કહું કે હું તો તમારી પાશે પેઢોડીશ. તારે કહું કે એ
 વું કેમ થાય. તારે શ્રીકાકોરજીએ કહું કે એમાં બાધક ન
 હી. પછી શ્રીઆચારજી પાશે પોઢાડના. પછી ચોડાક દીવ
 શ પછી નવી સજ્યા બનાવી પછી તે ઉપર પોઢાડયા. પ
 છી ચોડાક દીવશ રહીને શ્રીઆચારજી ગોકુળથી અડેલ
 પધારયા. તો ગજનનધાવન સાથે ગયા. એ ગજનન વિ
 ના નવનીધપ્રીયાજી એક ક્ષણ પણ રહેલા નહી. પછી એ

ક દીવશ શ્રીઅકાંત્રમે ગજન પાસે પારાજી મંગાળ્યું તારે ગજ
ન શ્રીઅકાંત્રને કાંઈ કહી શક્યો નહીં ને ઉઠીને ચાલ્યો
ને થોડેક છેટે ગયો એટલે તાવ આશ્રો તેથી તાંહાંજ
પછી રહ્યો. અહીંયાં શ્રી અકાંત્રમે શ્રીઠાકોરજીને ભોગ સ
મરખો તારે શ્રી નવનીલપ્રીયાજીમે કહ્યું જે ગજનને બો
લાવે! એ આવશે તારે હું ભોગ આરોગીશ. પછી શ્રીઅકાં
ત્ર જે માણસોને બોલાવવા મોકલ્યા તે ગયા ને જીવેતો તે
થોડેક દુર જઈ પડ્યોછે તાંથી બોલાવી લાખ્યા પછી ગજન
સ્નાન કરીને મંદીરમાં ગયો એટલે તરત તાવ ઉતરી ગયો
તારે ગજને શ્રીઠાકોરજીને કહું કે બાપા ભોજન કેમ નથી કરતા
પછી શ્રીનવનીલપ્રીયાજીમે ભોજન કર્યું. એવી રીતે ગજ
નનો શ્રીનવનીલપ્રીયાજી ઉપર ભાવ હતો એની વારતા
ક્યાં સુધી લખીએ.

વારતા ૪૮ મી.

શ્રીઆચારજીના શેવક નારણદાસ વ્રજચારીની વારતા

તને શેવા કરવાના શ્રીગોકુળચંદ્રમાજી ઠાકોર હતા તે
ની શેવા બહી રોતે કરતા. ગાયોને ઘાસ અવરાવતા, તે
ઘોડાને લોડીને પછી અવરાવતા સાથી જે દુધમાં રજા આ
વે નહીં. એનું કારણ કે એ દુધ શ્રીઠાકોરજી આરોગે છે.
સ્નાન કરીને સર્વે કામ કરે જ્યારે શ્રીઆચારજી ગોકુળ
પધારે ત્યારે નીચ પ્રાતઃકાળે ત્યાં શેવા કરવાને આવતા.
ત્યાંથી ભોગ સમરખીને પછી પાછા ગોકુળ આવતા ને ના

રાણદાસ જ્યાં હાથપગ ધોવાને માટી ખોતરતા એ ડોકાણે દ્રવ્ય નીકળતું ત્યારે તે ઉપર માટી ઢાંકતા પણ એ દ્રવ્યનો સ્પર્શ ન કરતા. તે એક દિન નારાણદાસે પોતાના ખાટલાની પાસે બહુજ દ્રવ્ય પડેલું દીઠ ત્યારે ભત્રીજાને કહ્યું કે વેહેલી ઉઠ ઘરમાં ખાગાડ પડ્યો છે તે સાવરાણી થી કાઢાડી નાખ. ત્યારે હું ઉઠીને ખારણે આવું. પછી ભત્રીજાએ એવુંજ કર્યું ત્યારે આપ સ્નાન કરીને મંદીરમાં ગયા. પછી શેવા શણગાર કરીને શ્રી ઠાકોરજીના સામુ જોયું ને કહ્યું કે આ ઘટા કોણ જાણે કયાં વરસશે ત્યારે એમણે કહ્યું કે આ ઘટા શ્રીમહાપ્રભુજીનું સરવસ્વ છે. પછી નારાણદાસ રાજભોગ સમરપીને ખાહાર આપીને બેઠા તે વખત પોતાનું -હૃદય ભરાઈ આવ્યું ને કહ્યું જે શ્રી ઠાકોરજી શી રીતે આરોગશે એવો વિચાર કરવા લાગ્યા, ત્યારે ભત્રીજાએ કહ્યું કે શ્રીઆચારજીના શેવક પૃથ્વીમાં જ્યાંહાં છે ત્યાંહાં બધાય સમરપે છે ને શ્રીઠાકોરજી આ રોગે છે તો તમેતો મોઢોટા ભગવદીછો તમારે સમરપ્ય તો કેમ ના લે તમે એવો સંદેહ કેમ કરોછો ત્યારે કહ્યું જે બંદી સાંભળ ઠાકોરજી તો આરોગશેજ પણ કોઈ અચાનક વર્ધસ્ત્રવ આપીને આરોગેલો પ્રસાદ લે ત્યારે જાણીએ કે આરોગ્યું. એમનો વૈશ્નવ ઉપર એવો ભાવ હતો.

વળી એક દિવસ શ્રી ગોકુળચંદ્રના શણગાર કરી રસોઈમાં ગયા ને શણગારભોગ ધરવાને વાસ્તે ખાંસ તૈયાર કરી તે ટાઢી કરવાને વાસ્તે થાળમાં નાંખી એટલામાં એક વૈશ્નવ આવ્યો, તરૂં નારાણદાસ આગળ આવીને વ

ધાઈ ખાધી જે શ્રી આચારજી પધારયા છે તે સાંભળ
 તાંજ તે ખીર ડખરાગા મેલીને ઠાકોરજીને સમરપીને ગો
 કુળ આબ્યા ત્યાં આવીને દંડવત કર્યો, ચરણમાં માંથુ
 મુક્યું તે શ્રી આચારજીએ પોતાંને હાથે ઉઠાવ્યું ને પુછ્યું
 જે શ્રીગોકુળચંદ્રના દરસનનો શો સુખો છે ત્યારે કહે જે
 હમણાં રાણગારભોગ સમરપીને માહારાજની પાસે આબ્યો
 છું એટલે ઉતાવળાજ શ્રીઆચારજી મહા વનમાં પધારયા
 ત્યાં જઈને સ્નાન કરી હાથ ધોઈ મંદીરમાં પધારયા ત્યાં
 જુવે તો શ્રીગોકુળચંદ્રજીના શ્રીહરત ખીરથી ભરેલા છે
 ને ખીર ઉની લાગે છે તેથી હાથ ઝેંચી લેજે ત્યારે શ્રી
 આચારજીને કહ્યું જે જુઓ નારણદાસ ઉની ખીર સમ
 રપીને તમારા સામો આબ્યો છે ને તેથી આ ઉની ખી
 રના છાંટા મંદીરમાં લાગ્યા છે ત્યારે શ્રીઆચારજીએ ગો
 કુળચંદ્રમાજીના હસ્ત લોહીને પંજો કર્યો પછી ખીર ટા
 ઢી થઈ ત્યારે સમરપીને બાહાર આબ્યા પછી નારણદાસ
 ને ખીજીને કહ્યું જે ઉની ખીર કેમ સમરપી ત્યારે ના
 રણદાસે કહ્યું કે રાજને આબ્યા સાંભળીને ભોગ સમરપી
 ને આબ્યો પછી શ્રીઆચારજીએ કહ્યું જે આજ પછી
 એવું કામ કોઈ દેવદા ના કરવું પછી ભોગ સરાવીશ્રી
 ગોકુળચંદ્રે શ્રીઆચારજીના હાથ પકડીને કહ્યું જે આ
 ખીરનો પ્રસાદ તમે લ્યો ત્યારે શ્રીઆચારજીએ કહ્યું કે મા
 હારાજનાતનો વેડેવાર મહા કઠણ છે ત્યારે ઠાકોરજીએ
 કહ્યું કે માહારી આજ્ઞા છે માટે તેનો સંકોચ કરશો ન
 હી. ને આ ખીર પ્રસાદ લો તે પોતાના આગળજ લે-

વરાળેા નારે શ્રીઆચારજીએ લીધેા. નારણદાસ શ્રીગોકુળ
ચંદ્રમાજીની એ રીતે શેવા કરતા તેથી નારણદાસ બહુજ
કૃપાપાત્ર ભગવદી હતા.

વારતા ૪૯ મી.

શ્રી આચારજીની શેવક એક દ્વત્રાણી માહા

વનમાં રહેતી હતી તેની વારતા.

એક સમયે શ્રીઆચારજી પરીક્રમા કરતાં માહાવન આ
વ્યા. નારે ચાર સ્વરૂપ પ્રાપ્ત થયાં. તે દ્વત્રાણીએ આ
ચારજીના આગળ લાવીને રાખ્યા તેનાં નામ એક તો
નવનીધપ્રીયાજી, એક ગોકુળચંદ્રજી એક લાડલેજી એક
લલીતત્રીભંગજી; એ સ્વરૂપ શ્રીઆચારજીએ વૈશ્ણવોને
શેવા કરવાને સારે જુદાં જુદાં સોંપ્યાં. નવનીધપ્રીયાજી
તો ગભનનધાવનને ઘેર પધરાવ્યા, ગોકુળચંદ્રમાજી નાર
ણદાસ બ્રહ્મચારીને ઘેર પધરાવ્યા, લાડલેજી જીદાસસુરા
દ્વત્રીને ઘેર પધરાવ્યા, લલીતત્રીભંગજી દેવાકપુર દ્વત્રીને ઘેર
પધરાવ્યા. એ રીતે ચારે સ્વરૂપ ચારે વૈશ્ણવને ઘેર પધરાવ્યા,
ને કહ્યું કે આ માહારે સર્વસ્વ છે માટે એમની શેવા
સારી રીતે કરજો તમારાથી શેવા ન બની શકે તો
અમારે ત્યાંહાં પધરાવી જજો. પછી શ્રીનવનીધપ્રીયાજી
તો શ્રીઆચારજીને ઘેર પધાર્યા ને ગોકુળચંદ્રમાજી નાર-
ણદાસજીની પછે કેરલાક દાહાડા કમદાસ સ્વામીની પાસે
શેવાને અરથે રહ્યા. પછી શ્રીગોસાઈજીને ઘેર પધાર્યા

(૫૩)

તેમણે શ્રીરંગનાથજીને માથે એ સ્વરૂપ પધરાવ્યું. એવો
એક ક્ષત્રાણી ભગવદી હતી.

વારતા ૫૦ મી.

શ્રીભાષારજીના શેવક જીદાસ સુરા દુર્ગની વારતા.

એમને માટે શ્રીઆચારજીએ શ્રી લાડલેશજીની શે
વા આપી એ કેટલાક દાહાડા શેવા કરી. એમને એ દીક
રા હતા. એક પુરુષોત્તમદાસ ને બીજા છાપાલાદાસ એમ
ણે શેવા કરી. પછે એમને સંતતી ન થઈ પછી છાપાલ
દાસનો મામો કમ્બદાસ ચોપડા તેને માથે લાડલેશજી પધાર્યા
તે કમ્બદાસે સારી રીતે શેવા કરી પછી એક સમયે માહા
મારી (કોગળીયુ) નો ઊપદ્રવ થયો તથા કમ્બદાસના સ
ર્વ કુટુંબની દેહ છુટી ગઈ ને પોતે એકલા રહ્યા. પછી
એમના મિત્ર હરજીમલ તથા મથુરામલ ક્ષત્રી હતા ત્યાંહાં
જઈને રહ્યા. કેટલા દાહાડા હરજીમલ તથા કમ્બદાસે શેવા
કરીને પછી કમ્બદાસની દેહ છુટી ત્યારે હરજીમલે શેવા ક
રી એ એવા ભગવદી હતા.

વારતા ૫૧ મી

શ્રીભાષારજીના શેવક દેવાકપુર દુર્ગની વારતા.

તેમને માથે લક્ષ્મીતત્રીભંગજી પધાર્યા તે એમણે
કેટલાક દીવસ શેવા કરી તે પછી તેમની સ્ત્રીએ શેવા ક

રી તે કેટલાએક દીવસ પછી તેની દેહ છુટી ત્યારે તેનો સંસ્કાર કરી આપ્યા. પછી મંદીર ઉઘાડીને જીવે તો સજ્યા ઉપર શ્રીકાકોરજી નહી. ખાંભે સામન બધો એમનો એ મ છે પણ શ્રીકાકોરજી અંતરધ્યાન થઈ ગયા તેની બાજુ પર ન પડી કે ક્યાં પધારયા. એમને ચાર છોકરા થયા પણ એમની પાસે શેવા ન કરાવી એવી ભગવતની ઇચ્છા તેથી તેમની વારતા ક્યાં સુધી જાણીએ.

વારંતા પર મી

શ્રી આચારજીના શેવક દીનકરદાસની વારતા.

દીનકરદાસને કથા ઉપર બહુજ આત રહેતું. શ્રીઆચારજી કથા રહેતા તે સાંભળી એક દીન દીનકરદાસ રસોઈ કરતા હતા. તે વખતે આટો ચાખ્યો હતો ને તેની બાટી બનાવી રાખી હતી એટલામાં એક શ્રી આચારજીનો શેવક જળભરીએ જળ ભરવાને આવ્યો તેને દીનકરદાસે પુછ્યું જે શ્રીઆચારજી શું કરેછે ત્યારે એણે કહ્યું જે પાંચી ખાતી છે ને કથા કહેશે, તે સાંભળી દીનકરદાસે બાટી પુરી શેકી પણ નહી ને અંગારા ઉપરથી કાચો લેઈ વેહેલાસર ખાધી ને ઉઠીને વસ્ત્ર પહેરીને ગયા તો કથા સાંભળી શ્રીઆચારજી કથા કહી ચુક્યા ત્યારે જળભરીઆએ કહ્યું જે માહારાજ દીનકરદાસે કાચો અંગારખી ખાધી સેકી નહી ત્યારે શ્રી આચારજીએ પુછ્યું જે દીનકરદાસ તં કાચો અંગારખી કેમ ખાધી ત્યારે કહ્યું માહારાજ અંગારખીતો નીત્યે ખા

ઈશું પણ આ કથા રૂપી અમત ક્યાંહાં સાંભળીશું ત્યારે
શ્રીઆચારજીએ કહું ને હવેથી રસોઈ કરી ઠાકોરજીને
ભોગ સમરપી પ્રસાદ લેઈને તું આવીશ તારે કથા કહીશું
તું નીત્યે ધીરજથી પોહોઆને આવજો. પછી દીનકરદાસ
નીત્યે ઉતાવળા પોહોઆને આવતા એવા ભગવતી દીનક
રદાસ હતા.

વારતા ૫૩ મી.

શ્રીઆચારજીના સેવક દીનકરદાસ મુકંદદાસ.
કાવથની વારતા.

એ પોતે કવિત બહુ કરતા શ્રીઆચારજી શ્રીઠાકોરજી
નો મુકંદસાગર ગ્રંથ કર્યોજો. એક વાર કારકુન થઈ ગ
યા છે તે તાંહાં પંડીત સરવે આવીને માળ્યા, ને મુકંદદાસ
ને કહું ને તમારી પાસે શ્રીભાગવત સાંભળીશું તારે મુકંદદા
સે કહું કે તમે અમારે ભગવત જાણો છો તારે પંડીતે કે
હું કે તમારે ભગવત શું જુદુંછે તારે મુકંદદાસે કહું કે હા
અમારે તો જુદું છે પછી મુકંદદાસે એક ભગવતના રસોઈક
નું વ્યાખ્યાન કેહી સંભળાવ્યું તેમાં કોઈથી ખોલણું પ
ણ નહી ને સાંભળતાંય થાક્યા. એમને સુખાધનીમાં બ
હુ ગમ્ય હતી. એમ કરતાં કરતાં કેટલાક દાહાડા પછી ઉ
જાણમાં મુકંદદાસની દેહ છુટી ત્યારે કોઈ વધંમવે શ્રીઆ
ચારજીને કહું કે માહારાજ મુકંદદાસ અવંતીકામાં માળ્યા ત્યા
રે વધંમવને શ્રીઆચારજીએ કહું કે એમ ના કહો ને

(૬૧)

અવંતીકાએ મુકદ્દાસ પામ્યા, એ મુકદ્દાસ એવા કૃપાપા
તે હતા, તેમની સરાહના આપ શ્રીમુખથી કરતા હતા.

વારતા ૫૪ મે.

શ્રીઆચારજીના શેવક પરજુદાસ અરોમા દુત્રીની
વારતા.

પરજુદાસ સીહાનંદના જેના સેવ્ય શ્રીમદનમોહનજી
રાજનગર સીકે દરપુરમાં રામદાસ વૈશ્ણવના ઘરમાં શ્રીગો-
પીનાથજીએ પોતાના હાથે પાટ ખેસારવા હતા તે પ્રજુ-
દાસ એક વાર શ્રીઆચારજી મથુરામાં વીચારવાટ ઉપર
હતા ત્યાંહાં પ્રજુદાસ અને જીભ ચાર વૈશ્ણવ ઉભા હતા
એટલામાં રૂપસનાતનદાસ કમ્પૈતનના શેવકને મળી
શ્રીઆચારજીના દરશનને આપ્યા, તેમણે શ્રીઆચારજીનાં
દરશન કર્યાં. પછી શ્રીઆચારજીને પુછ્યું જે એ વૈશ્ણવ
કોણ છે ત્યારે શ્રીઆચારજીએ કહ્યું કે અમારા શેવક છે
ત્યારે એમણે કહ્યું કે એ દુળળા કેમ છે, ત્યાર શ્રીઆચાર-
જીએ કહ્યું કે મેં એમને બહુ વાતના નીયમ રખાવેલા
છે, તમે આ મારગમાં ન પડશો, એમણે માહાર કહ્યું
ન માન્યું તેનું ફળ એ ભોગવે છે ત્યારે રૂપસનાતનદાસ
દરશન કરીને ગયા, કેટલાક દીવશ પછી એક વૈશ્ણવ રૂપ-
સનાતનદાસના સાથમાંથી શ્રાજગનનાથજીનાં દરશન ક-
રવાને ગયો ત્યાંહાં કમ્પૈતનને મળ્યા, તેમણે શ્રીઆચાર-
જીના સમાચાર પુછ્યા કે સારા છે, ક્યાં મળ્યા હતા, શું

કરતા હતા, ત્યારે એ વૈભવે કહ્યું કે એ વૌશ્રાંત ઉપર
સ્નાન કરતા હતા. ત્યારે રૂપસનાતન વૈભવની વાત પુછી
ત્યારે આચારજીએ જે પ્રભુદાસની વાત કહી હતી તે કહી
ત્યારે કમ્પૈતનને મુરછા આવી તે એક બે ઘડી લગી
રહી. પછી સાવધાન થઈને ફેર પુછ્યું ત્યારે કહ્યું જે આ
મારગમાં ન પડે ત્યારે બહુ મુરછા આવી તે માર ઘડી
લગી રહી એવી ત્રણ વાર પુછ્યું ત્યાર ત્રણ વાર મુરછા
આવી પણ એ વાત રૂપસનાતનદાસ સમજ્યા નહી.

વળી એક દિન પ્રભુદાસે વેહેલા રસોઈ કરી ત્યારે
દાળ ઠામી રહી, અંગારખી બળી ગઈ, ત્યારે મનમાં એમ
આવ્યું કે આજ આવી રસોઈ થઈ માટે શ્રીઠાકોરજીને
થું સમરપુ. ચરણોદક મેળવીને પ્રસાદ લીધો. શ્રીઠાકોરજી
વાટ જોઈ રહ્યા જે પ્રભુદાસ ભોગ સમરપયો. પણ પ્રભુદાસે
તો સામગ્રી બગડી જાણીને ન સમરપ્યો. એ વાત શ્રી
ઠાકોરજીએ શ્રીઆચારજીને કહી કે આજ હું બહુ વાર
સુધી વાટ જોઈ રહ્યા પણ પ્રભુદાસે ભોગ સમરપ્યો નહી.
સમરપે તો આરોગ્ય. પછી પ્રભુદાસ ઉત્થાપનને સમે શ્રી
આચારજીનાં દરશનને આવ્યો ત્યારે શ્રીઆચારજીએ પ્ર-
ભુદાસને કહ્યું જે આજ ભોગ કેમ ન સમરપ્યો. ભોગ સ
મરપ્યા વીના પ્રસાદ કેમ લીધો. ત્યાર એમણે સાચી વાત
કહી કે માહારાજ દાળ ઠામી રહી, અંગરખાં બળી ગયાં
તથા ભોગ કેમ સમરપુ માટે ભોગ ન સમરપ્યો, ને ચર-
ણોદક મેળવીને પ્રસાદ લીધો ત્યારે શ્રીઆચારજીએ કહ્યું
જે આજ શ્રીઠાકોરજીએ બહુ વાર લગી વાટ જોઈ. બાજુ

પ્રભુદાસ સમરપે તો આરોગ્ય તેથી તમે એવી રસોઈ કેમ કરી. પછી પ્રભુદાસ આત રાખીને રસોઈ કરવા લાગ્યા.

વળી એક સમયે શ્રીઆચારજી વ્રજમાં પધાર્યા ત્યારે પ્રભુદાસ સાથે હતા ત્યારે એક દીવશ શ્રીઆચારજીએ વ્રજ માં ભોગ સમરપ્યો હતો તે ભોગ સરાજો પછી પ્રભુદાસને કહ્યું કે પ્રસાદ લે ત્યારે પ્રભુદાસ કહે કે માહારાજ મેં સ્નાન કર્યું નથી ત્યારે શ્રીઆચારજીએ પ્રભુદાસને કહ્યું જે તું જો હું તને શ્લોક સંભળાવું.

શ્લોક.

વૃદ્ધેવૃદ્ધે વેણુધારી પત્રેપત્રે ચતુર્નૃજાઃ

યત્રવૃંદા વનં રમ્યં લક્ષ્યાલક્ષ કથાકૃતઃ ॥ ૧ ॥

શૌજાદ પિરજઃપુણ્યં રજસો પિજનં ઘરં

યય વૃદ્ધા વનં તત્ર સ્નાના સ્નાત કથાકૃતઃ ॥ ૨ ॥

એવું એમણે વ્રજનું સ્વરૂપ દેખાડ્યું તે પરભુદાસે જોતાંજ દંડવત કર્યો.

એક સમયે શ્રીઆચારજીના મનમાં એવું આશ્ચર્ય જો શ્રીહાકોરજીને આજ દહીનો ભોગસમરપીએ તે શ્રીઆચારજીના મનની વાત પ્રભુદાસે જાણી એટલે મ એક આહરણી (ભરવાડણ) મળી તને કહ્યું જે તું દહી આપીશ ત્યારે તેણે કહ્યું જે તું મને શું મુક્તી આપીશ ત્યારે પરભુદાસે કહ્યું જે જા મેં તને મુક્તી આપી; ત્યારે એણે કહ્યું જે તું મને લખી આપ ત્યારે પરભુદાસે એને મુક્તી લખી આ

પી (હવે ડેલાક દાહાડ પછી તે આહરડીની દેહ છુટી ત્યારે જમના દુત આવ્યા અને પાછળ વીમૂદુત આવ્યા તેણે કહ્યું જે શ્રીઆચારજીના સેવકે એને મુક્તી આપીછે તેનો કાગળ તેના સાક્ષાને છેડે બાંધ્યો છે. એ વાત આ હીરડીના સગા સહોદરે સાંભળી પણ આંખે કાંઈ જોવા માં આ.વ્યુ નહી. પછી એને વીસણના દુત લેઈ ગયા તેથી તેની મુક્તી થઈ પછી સગાં કુટુંબીએ સાક્ષાને છેડે ચોઠી બાંધી હતી તે વાંચી ત્યારે બધાપરોતારહ્યા) પછી એ કહી શ્રીઆચારજીએ શ્રીઠાકોરજીને સમરપ્યુ તે અતી સ્વાદીષ્ટ લાગ્યું. પછી એક સમે ગોસાઈદાસ શ્રી આચારજીના દર શનને આવ્યા ત્યારે એ વાત શ્રીઆચારજીને કહી ત્યારે શ્રીઆચારજીએ પરબુદાસને કહ્યું કે તેં આહીરડીને તુચ્છ વસ્તુ આપી. ત્યારે તેમણે કહ્યું જે માહારાજ હું શું કરે એણે મુક્તી માગી તો મુક્તી આપી, ભક્તી માગી હોત તો ભક્તી આપતો પરબુદાસમાં એવું સામર્થ્ય હતું એમ ની વાત ક્યાં સુધી જાણીએ એ એવા ભમવટી હતા.

વારતા ૫૫ મી.

શ્રીઆચારજીના સેવક સોહાનંદના વાસી.

પરબુદાસની વારતા.

‘એ શ્રીઠાકોરજીની સેવા કરતા તે બહુ દીવશ થઈ ગયા તે વૃદ્ધ થયા તેથી અશક્ત થયા ત્યારે જાણ્યું જે આમની દેહ પાંચ સાત દાહાડામાં કૂટશે તેવામાં તેમનું

ભાન હતુ તે ખશી મધુ ને ખેભાન થયા ત્યારે સમાંકુ
 ટંખીઓ મળીને પ્રમોદક તીરથ છે તાંહાં લેઈ ગયા. ત્યાં
 મયા પછી પરભુદાસ તો સાવધાન થયા અને કહ્યું જે ત
 મે અહીયાં મને કેમ લાગ્યા છે? ત્યારે એમણે કહ્યું જે આ
 પ્રમોદક તીરથ છે. ત્યારે પરભુદાસે કહ્યું કે મારે પ્રમોદક
 તીરથનું શું કામ છે હું શ્રીઆચારજીનો સેવક મને પ્ર-
 મોદક તીરથથી શું કૃતાર્થ થવાનું છે. મને તો અહીં આં
 એક વરસ દાહાડો રાખો તોય મારી દેહ નહી પડે માટે
 મને તો સીંહાનંદ લેઈ જાઓ હું જ્યારે શ્રી ઠાકોરજીનાં
 ચરણાવિંદ જોઈશ ત્યારેજ મારી દેહ છુટશે, પછી પાંચ
 સાત દાહાડા ત્યાં રાખીને સાવધાન થયા ત્યારે સીંહાનંદ
 માં લઈ આવ્યા. પછી ઘરમાં સેવ્ય શ્રીઠાકોરજીનાં દરશન
 કરીને દંડવત કર્યો પછી કહ્યું જે માહારાજ માહારે માથે તમને
 શ્રીઆચારજીએ પધરાવ્યા છે ને આ વખત લોટો તમારો આ
 શ્રવણોડાવી તીર્થને આશ્રય લેઈ મયા પણ આચારજી એવું
 કેમ કરે તે માહારી દેહ ત્યાં છુટે. આચારજી એવું કેમ
 કરે. પછી ઠાકોરજીને શણગાર કરીને ભોગ સમરપો ભોગ
 સરાવી સધળાને કહ્યું કે તમે હવે હોઠા વેહેલા પ્રસાદ લો
 મારી આજ દેહ છુટશે તથા તમે વેહેલા પ્રસાદ લો. પછી
 સધળાને જેગોપાળ કહ્યા એટલામાં દેહ છુટી ગઈ. પછી
 સીંહાનંદ ગામમાં એક કારત એધરી હતો તે તેની નાંધા
 કરવા લાગ્યો. કહ્યું જે એ પ્રભુદાસ તીરથ હપરંતો ન
 મુવો ને પાછો સીંહાનંદમાં આવીને દેહ છોડી એવી ના
 ત્થે નિંદા કરે તેવી નિંદા કરતાં એક દાહાડો

રાત્રીએ સુતા હતા ત્યાં કોઈ ચાર જણા હાથ
માં ગરજ સેધને આવ્યા તે કારત ચોધરીને મારી હાથ
પગ ચકચુર કરી નાંખ્યા. બહુજ માર્યો ત્યારે એણે કહ્યું
કે મને કેમ મારો છો તે સાંભળી એમણે કહ્યું જે તું પ
રભુદાસની નિંદા કેમ કરે છે જો પરભુદાસની નિંદા કરી
શ તો તને નિત્યે એમ મારીશું. પછી તે ચોધરીએ કહ્યું
કે હું આજથી એમની નિંદા કોઈ દિવસ કરીશ નહીં. પ
છી કરી પરભુદાસની વાત આવે તારે એ કહેતા જે એતા
ભગવદી છે. તેથી સધળા લોક પુછવા લાગ્યા કે પેહેલા
તાતું એમની નિંદા કરતા હતા અને હવે એમની બ્રાધ કરે
છે તેનું કારણ શું? તારે ચોધરીએ કહ્યું કે મને આ રીતે
માર્યો છે તેથી હું ચકચુર થઈ ગયો છું તેથી ભગવદી
ની નિંદા ન કરવી એ પરભુદાસ એવા ભગવદી કૃપાપા
ત્ર હતા એમની વારતા ક્યાં સુધી લખીએ.

વારતા ૫૬ મી

શ્રીઆચરજીના સેવક આગરાના

પુરશોતમદાસની વારતા.

એક સમયે શ્રીગોસાઈજી આગરે પધારયા તે પુરશોત
દાસને પેર ઉતરયા તારે તેમની સ્ત્રી છુપાઈ રહી તારે શ્રી
ગોસાઈજીએ પુછ્યું કે તાહારો સ્ત્રી ક્યાંહાં છે? તણે કહ્યું
જે કાંઈ કામમાં હસે ત્યારે શ્રીગોસાઈજી જાણે જે જાણે
પછી શ્રીગોસાઈજી ઉતાવળા સ્નાન કરીને રસોઈ બનાવી

દાળ ભાલ વિગરે ચાર પાંચ શાક કર્યાં અને જ્યારે રોટ
 બી કરતાં વાર થઇ તારે પુરશોતમદાસની સ્ત્રી આવી તે
 ને શ્રીગોસાઈએ પુછ્યું કે અતાર લગી તું ક્યાંહાં હતી.
 તેણે કહ્યું કે માહારાજ કાંઈ કામ કરતી હતી. પછી તેને રોટલો
 વાણવા આપી તે જ્યારે રસોઈ તૈયાર થઇ તારે પ્રભુને ભો-
 જ સમરપ્યો. ભોજ સરા-યા પછી એજ થાળ કોટારામાં
 શ્રીગોસાઈજીને કહ્યું જે આપ પણ ભોજન કરો. તારે તેમ
 જી કહ્યું જે આતો શ્રી ઠાકોરજીનાં પાત્રણે તથી એમાં ભો-
 જન કયમ કરે. તારે એણે કહ્યું કે હજુ તો દ્રવ્ય કાંઈ વ-
 ઢ્યું નથી ને કંસારા પણ મરી ગયા નથી ખીજાં નવાં પા-
 ત્ર મંગાવીશું. પછી શ્રી ગોસાઈજી એજ પાત્રમાં ભોજ-
 ન કરવા બેઠા તારે પેલી પાસે બેસીને પંચા કરવા લાગી
 પછી તેણે કહ્યું જે ખીજા સામગ્રી લો, તારે શ્રીગોસાઈજી
 એ કહ્યું કે મને રૂપો લાગશે તો લેઈશ. પછી એણે કહ્યું
 માહારાજ આપ નંદરાયજીને ઘેર તથા ખીજા વૈશ્યને ઘેર
 કયમ લેાહો. એમ કહી કહીને બહુ સામગ્રી લેવરાવી એ
 ના આગ્રહથી આપે કહ્યું કે તું કહીશ તેમ કરીશું. ભો-
 જન કર્યા પછી પોતાના રોગ્ય શ્રી ઠાકોરજીની મજ્યા ત-
 થા ખીજાના ઉપરજ શ્રીગોસાઈજીને પેઢક્યા. પછી આપ
 પાસે બેસી પંચા કરવા લાગી તારે તેમણે કહ્યું કે તું જ પ્ર-
 સાદ લે તેણે કહ્યું કે માહારાજ પ્રસાદ તો નિત લેઉછું પણ
 આપની શેવા જ્યારે કરે એવાં સ્ત્રી પુરુષ બે ભગવદી કે
 પાપાત્ર હતાં.

વારતા ૫૭ મી

શ્રીઆચારજીના સેવક સેરગઢના વાસી

કાયસ્થ ત્રીપુરદાસની વારતા.

શ્રીનાથજીને વિશે એમનો ખુબ પ્રેમ હતો જ્યાં ઉભા રહે, વા બેસે, ત્યાં શ્રીનાથજીના સામે પુંઠ કરતા નહીં મોં સામુ રાખીને બેસતા તે એક અસુરના ચાકર છે. તે પ્રભાતે ઈરવાળી ખુબ દ્રવ્ય કમાયા જે નવીન વસ્તુ એમના દીકામાં આવે તે શ્રીનાથજીને પોઢીમતી કરે એમ કરતાં ખુબ દીન પછી તે અસુરે તેમને બંધીખાનામાં નાંખ્યા અને કહ્યું જે તે મહાર દ્રવ્ય ખુબ ખાતું છે. ત્યારે રાત્રી એ જ્યારે એ અસુર સુતો ત્યારે કોઈ ચાર જાણ ત્યાં આવ્યા તેમણે એના ખાટલાને ઊંધો કરાવે ફેંકી દીધો તેથી તેણે કહ્યું કે અરે મને કેમ મારોછો ત્યારે પેલાઓએ કહ્યું કે તમે ત્રીપુરદાસને બંધીખાનું કેમ આપ્યું છે તેથી તેને મારીને નરમ કરી નાંખ્યો. ત્યારે તે બહુજ પરબડ્યો અને પૃથ્વીમાં બહુજ નાક જીસોટી તાણીને કહ્યું જે મને મારશો નહીં હું એને છોડી દઈશ પછી એ અસુરે પોતાના ચાકરને કહ્યું જે ત્રીપુરદાસને છોડા લાવો, પછી ઈરવાન ત્રીપુરદાસને છોડવાને ગયો ત્યારે ત્રીપુરદાસે કહ્યું કે હવે રાત્રી ખુબ ગઈ છે માટે સવારે છોડજો તેથી ઈરવાને પાછો આવીને અસુરને કહ્યું જે એતો કહે છે કે રાત્રી ખુબ ગઈ છે માટે સવારે છોડજો પછી એણે કહ્યું જે એને તો હમણાંજ છોડી લાવો પછી એને ઉતાવળા છો

ડી લાગ્યા. ત્યારે અસુરે ત્રીપુરદાસને કહું જે તમે ઘેર જાઓ. ત્યારે ત્રીપુરદાસે કહું કે હું અત્યારે ક્યાંહાં જાઉં રાત્રી બહુ ગઈ છે માટે સવારે જઈશ. ત્યારે પેલા અસુરે કહું કે તું કોઈનો જીવ લેઈશ માટે તું આ વખતે જ ઘેર જા. ત્યારે ત્રીપુરદાસ તેજ વખતે અસુરના આગ્રહથી પોતાને ઘેર આગ્યા.

હવે એક દિન રસોઈઆગે કહું કે ચરણોદક નથી ને પ્રસાદ પણ ધર્યો છે. ત્યારે ત્રીપુરદાસે કહું કે કાંઈ રહ્યો છે ત્યારે રસોઈઆગે જવાબ દીધો કે લગારે નથી. પછી રસોઈઆને કહું જે જાલા આદમી તેં અમને પેટેલું કપાન ના કહું અમે ચરણોદક તથા માહાપ્રસાદ વધારી લે ત પણ હવે શું કરીએ. તારે તે ચુપ કરીને રહ્યો. પછી સવારે અસુરને દરબાર જવા લાગ્યા. ત્યારે એ રસોઈઆને કહું જે તું રસોઈ કરી ભોગ સમરપીને પ્રસાદ લેજે માહારી રાહ ન દેખીશ કેમકે માહાર આવવું નહીં થાય મનમાં એવો નિશ્ચય કર્યો જે જ્યાં લગી દેહ ચાલશે ત્યાં લગી કામકાજ કરીશ અને જ્યારે દેહ નહીં માલે ત્યારેજ પડી રહીશ પણ ચરણોદક માહાપ્રસાદ લીધા વીના જળપાન હું નહીં કર. એવો વિચાર મનમાં કર્યો. પછી દરબારમાં ગયા તેમના ગયા પછી રસોઈઆ સ્નાન કરીને રસોઈમાં ગયો તે રસોઈ વધારે થઈ એટલામાં એક છોકરી ત્રણ થેલીઓ લેઈને ત્યાં આગ્યો તે એક થેલીમાં શ્રીઆચારજીનું ચરણામૃત, એકમાં શ્રીનાથજીનું ચરણામૃત ને એકમાં માહાપ્રસાદ હતો તે આપીને કહું

જે આ ત્રીપુરહાસે મોકલી છે માટે તુ લે પછી તે થેલી
 ઐ. આપીને તે પાળક તો ગયો, પછી રસોઈ તણપાર થ
 ઈ તારે શ્રીકાકોરજીને સમરપાણ કરો તારે તે આરોગ્યા પ
 છી રસોઈઆએ ત્રીપુરહાસને મનુષ્ય બોલાવા મોકલ્યું
 પાણ તે આગ્યા નહી તેણે જે તણ જણને બોલાવા મોક
 લ્યા તારે તેમણે આપીને કહું જે તું મને બોલાવે છે પાણ
 હું તો ચરણોદક તથા માદાપ્રસાદ લીધા વિના જળપાન નહી
 કરું. તારે રસોઈઆએ કહું કે ચરણોદકની થેલી તમે હમ
 ભાંજ એક છોકરા જેડે મોકલી છે ને તે થેલાં ચિ તણ આપી
 ગયો છે તારે ત્રીકમહાસે જમરું જે એ તો શ્રીકાકોરજીનું કામ છે
 ત્યારે તે પોતાના મનને ધિકારવા લાગ્યા ને વિચાર્યું જે
 મેં હઠ કપમ કરી પ્રભુજીને શ્રમ કરાવ્યો એવી રીત પોતે
 પોતાની નીંદા કરવા લાગ્યા. પછી કેટલાક દાદાડા વીત્યા
 પછી ચાકરી છુટી તથા તે ઘેર ખેશી રહ્યા તેથી ખરગના
 સંકોચ ખડુ થયો. એમ કરતાં શીતકાળના દીવશ આગ્યા
 ત્યારે શ્રીનાથજીને શીતકાળની સામગ્રી મોકલવી તે ધ-
 રમાં સામાન નહી. પછી ધરમાં એક પીનળની દવાન
 હતી તે વેચીને તેની એક રંગીન લેઈને મોકલી તે ભં-
 ડારીએ ભંડારમાં મુકી છાંડી. પછી કેટલાએક દીવશ પછી
 શ્રીનાથજીદ્વાર શ્રીગોસાઈજી પધાર્યા ત્યાં સ્નાન કરીને પરવત
 ઉપર પધાર્યા ને શંગાર કરવા લાગ્યા ત્યારે શ્રીનાથજીએ
 કહું કે મને તો ટાંઠ વાપ છે ત્યારે શ્રીગોસાઈજીએ ભંડારીને
 કહું કે ખીજી અંગીઠી લાવો. તે લાખ્યા તોપણ કહું કે
 હજી પણ ટાંઠ વાપ છે ત્યારે શ્રીગોસાઈજીએ ભંડારીને કહું

કે ગોઠડ લાવો ત્યારે તે ગોઠડ ઓઢાડ્યું તોયે કહે કે મને
શીત લાગે છે ત્યારે શ્રીગોસાધજીએ ત્રીજી અંગાડી મં-
માત્રી તોપણ ટાઢ ન ગઈ. પછી શ્રીગોસાધજીએ ભંડા-
રીને બોલાવીને પુછ્યું જે કોઈ વર્ધમ્મવની કાંઈ કમાઈ
આવી છે ત્યારે તેણે પાંચ સાત નામ દીધાં ત્યારે શ્રીગો-
સાધજીએ પુછ્યું કે ત્રીપુરદાસની કાંઈ કમાઈ આવી નથી?
ત્યારે ભંડારીએ કહ્યું જે તેમની તો હમણાં એક રંગીન
આવી છે તે ભંડારમાં પડી છે. ત્યારે શ્રીગોસાધજીએ
કહ્યું કે તે લાવ પછી તે લાગ્યો ને જીવે તો મેલી થઈ
ગઈ છે. પછી તેના કડકા કરીને ખંખેરીને દરજીને બોલા-
વીને તેને ઓઢવા જેવી કરાવીને તે શ્રીનાથજીને ઓઢાડી
ત્યારે તેમણે કહ્યું જે હવે ટાઢ ઓછી થઈ એવો ભક્તનો
પક્ષ હતા. તેથી તે ભક્તીભાવને અંગીકાર કર્યો. બીજી
કોઈ વસ્તુ નહી. ત્રીપુરદાસ શ્રીઆચારજીના એવા કૃપાપાત્ર
શેવક હતા તેની વારતા ક્યાં સુધી લખીએ.

વારતા ૫૮ મી.

શ્રીઆચારજીના શેવક અમાલના રહેનારા પુરણમલ
જવલની વારતા.

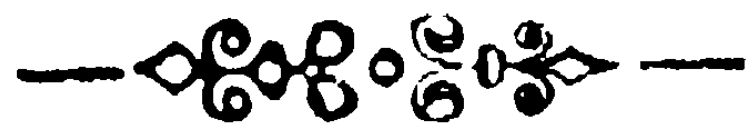
એમની પાસે દ્રવ્ય બહુજ હતું તારે એને શ્રીનાથજી
એ આત્તા કરી જે તું મહારં મંદીર સમરાવ શ્રીઆચાર
જીને કહ્યું કે મહારં મંદીર નવું બનાવરાવો તારે
પછી મંદીર ઉઠાવવા લાગ્યા. તે નવું બના

વર્તા અરમ બહુ થયું. પછી પોતે પુરવ તરફ ચા
કરીમાં ગયો. પછી ઇલાં કેટલાક રાજવંશી લોક હતા તે
શ્રી આચારજીને પુછે કે માહારાજ આત્મા હોય તો અમે
મંદીર સમરાવીએ. તારે તેમણે શ્રીનાથજીને પુછ્યું જે
વર્ણનવને મંદીર સમરાવવાનો મનોરથ છે તારે શ્રીનાથ
જીએ કહ્યું કે પુરણમલ આવીને સમરાવશે તથી શ્રીઆચા
રજીએ પેલા રાજવંશીઓને ના કહી તેથી તેઓ પાછા ગ
યા. પછી કેટલાક દીવશ પછી પુરણમલ બહુજ દ્રવ્ય ક
માઈને લાવ્યો તથી તે મંદીર શીષ કરાવ્યું. તે મંદીર
શીષ થયું તરે શ્રીઆચારજીએ શુભ મુકુરત જોઈને શ્રીના
થજીને મંદીરમાં પાટ ખેસારયા. બહુ દ્રવ્ય અરમ્યો તથી
પુરણમલ બહુજ આનંદમાં રહ્યો.

હવે એક દીવશ શ્રીગોસાઈજીએ પુરણમલને કહ્યું
જે આજ તાહારા મનમાં મનોરથ હોય તે મનમાં ન રા
ખીશ તારે પુરણમલે કહ્યું કે માહારાજ મારા મનમાં
એક મનોરથ છે જે માહારે હાથે અતી હિતમ
સુગંધનો અરગજ શ્રીનાથજીને સમરપુ. તારે શ્રીગોસાઈ
જીએ આત્મા તીધી જે જઈને સમરપ. તારે પુરણમલ
બહુજ સુગંધી અરગજ લેઈને શ્રીનાથજીના અગ ઉપ
ર સમરપીને ઘણોજ ખુશી થયો. પછી શ્રીગોસાઈજીની પા
સે આવ્યો તારે તે બહુજ પ્રસન્ન થયા ને આપે ઓઢેલો
ઉપરણો પુરણમલને ઓઢાડ્યો તારે પુરણમલને બહુ આ
નંદ થયો. શ્રીગોસાઈજીએ શ્રીનાથજીને પંચામૃત કરાવી
ને પછી શુભાર કર્યો, ભોમ સમરખ્યો; પછી પ્રસાદી દમડ

પુરણમલને ઝોઢાડયું. પછી તે દાહાડાથી પુરણમલને વર
સ વરસ દાહાડે દગડ આપતા પુરણમલ એવો કૃપાપાત્ર
હતો. શ્રીનાથજીએ તેના મનોરથ પુરણ કર્યા એવા એ
ભગવદી હતા તેથી એમનો વારતા ક્યાં સુધી લખીએ.

વારતા પદ મી.

શ્રીઆચારજીના શેવક યાદવેંદ્રદાસ કુંજા

રત્ની વારતા

શ્રીઆચારજી તથા શ્રીગોસાઈજી પરદેશ પધારતા નારે
યાદવેંદ્રદાસ એમની સામગ્રી લેઈને સાથે ચાલતા એક
તો સજ્યા, તથા વાસણ, તથા કનાત, તથા વાંસ વીના
ની રાવડી તથા એક દાહાડનું સીંધું એટલી સામગ્રી
લેઈને સાથે ચાલતા. રસોઈની પરચારગી કરતા ને રાતરે
પેરો કરતા એક દાહાડો ગોકુળમાં રાત્રી દોહોડ પોહોર
ગઈ નારે શ્રીગોસાઈજીએ કહ્યું ને આ વેળા મંદીરની
લીંપડી ઝાદી હોય તો મંદીર ખડુ મોટુ થાય આ મુહુર
ત સાર છે એમ કહીને આપતો પોહોડયા. ને પછી યાદ
વેંદ્રદાસ એકલા તે લીંપડી ઝાદી નાંખી પછી પાછલાં
રાતે શ્રીગોસાઈજી ઊઠાને જુવે તો માટીનો ઢગલો પડ્યો
છે નારે પુછ્યું ને આ માટી શાની નારે વેમવે કહ્યું કે
યાદવેંદ્રદાસે લીંપડો ઝાદો છે પછી યાદવેંદ્રદાસને પુછ્યું
કે તમે ઝાદો નારે તેમણે કહ્યું ને ને વેળા આ

સા આપી તેજ વેળાએ જોદો છે. તે લીંબડો એટલો જોદો જે એક મહિના લગી દસ પંદર મજુર લાગે ત્યારે જોદાય. એમનું એવું સામર્થ્ય હતું ને શ્રીનાથજી દ્વારનો કુવો આપે હાથે જોદો. ને માટી નીકળી તે પ કવી ને આપે હાથે કુવો ચણ્યો પણ જળ ખાડ નીકળ્યું ત્યારે આપ એ જળ ગંગાજીમાં નાખે ને કહે જે આપ ના જેવું જળ કરો એવું કહી તરપણ કરે. એમ કરતાં જ્યારે જાણ્યું જે જળ મીઠું થયું ત્યારે શ્રીગંગાજીમાંથી નીકળીને શ્રીનાથજીદ્વાર આવ્યા. કુવાનું નામ જળધરા પાડ્યું. શ્રીનાથજીએ કુવાનું જળ અંગીકાર કર્યું. યાદવેં દ્વદાસ એવા ભગવદી હતા તેની વારતા ક્યાં સુધી લખાએ.

વારતા ૬૦ મી

શ્રીઆચારજીના શેવક ગોસાઈદાસ સારસ્વત

બ્રાહ્મણ વરકતની વારતા

એક સમે શ્રીહકોરજીનું સ્વરૂપ શ્રીઆચારજીને પ્રાપ્ત થયું તે સ્વરૂપ શ્રીગોસાઈદાસને માથે પધરાવ્યું ને કહ્યું જે તમે શેવક સારી રીત કરજો પછી શ્રીગોસાઈદાસ શેવક કરવા લાગ્યા. એમ કરતાં કેટલાક દીવસ પછી એક વધંશનવ નીત્યે દરમનને આવે તેને ગોસાઈદાસ કહે જે તું ઇલાં રહે તો મને સાહતા થાય હું ને તું મળીને શેવક કરીએ. પણ તે વધંશનવ હા ન કહે પછી એક દીવસ સેબ્હ હકોરજીએ શ્રીગોસાઈદાસને કહ્યું તું મને એ

વધમ્મવને માથે પધરાવ્ય પછી એ વધમ્મવને ગોસાઈદાસે
કહું કે શ્રીઠાકોરજીની આત્મા માહારા ઉપર એવી ધર્મ છે કે
તું મને વધમ્મવને માથે પધરાવ તેથી ભગવદ ઈછા એ
વી દેખાય છે. ત્યારે વધમ્મવે ગોસાઈદાસને પુછ્યું જે
તમે શું કરશો ત્યારે ગોસાઈદાસે કહું જે હું બદ્ધીનારાણ
જવાનો છું તાંહાં માહારી દેહ પડવાની છે. ત્યારે વધમ્મ
વે કહું કે ઠાકોરજીની ગતી કોઈ જાણી ન પડે ને તમા
રી દેહ તાંહાં છુટે ને તમે તાંહાંથી ફરા આવો તો તમને
શ્રીઠાકોરજીના આપુ ત્યારે ગોસાઈદાસે કહું કે શ્રીઠાકોરજી
એવું કરેજ નહીં ને કદાચ ફરી આપું તો તાહારા ખાર
જા આગળ પોજાઓ ધર્મને રહોશ ને પ્રભુનાં દરશન
કરીશ એવું નીરખાર કર્યું ત્યારે વધમ્મવે શ્રીઠાકોરજી
પોતાને માથે પધરાવ્યા પછે ગોસાઈદાસ બદ્ધીકાશ્રમ ગયા.
તાંહાં દેહ છુટી તે છુટવાની બપ્પર આવા ત્યાર વધમ્મ
વ સુખે સેવા કરવા લાગ્યો એ એવા ભગવદી હતા.

—૦૦૦૦૦૦૦—

ધારતા ૬૧ મી.

શ્રીઆચારજીના શેવક કાશીના માધવ

જટની વારતા

એ માધવભટ પ્રથમ કેશવભટના શેવક હતા તે કે
શવભટ શ્રીઆચારજીના પાસે આવ્યા તે બહુજ દાદાડા ર
હ્યા. શ્રીભાગવત સાંભળતા ત્યારે માધવભટ શ્રી આચારજી
ના શેવકમાં જઈને બસતા ત્યારે તેમને કેશવભટે કહું જે

તું માહારો સંમ છોડીને એમતા શેવકમાં કેમ જાય છે ત્યારે માધવભટ્ટે કહ્યું કે તમારી કથા જાણ તમારા સીધાં તથા મને એમનું ઠીક લાગે છે. તારે કેશવભટ્ટે મનમાં જાણ્યું કે તું અમારા કામનો નહી પછી કેશવભટ્ટે શ્રી આચારજીને કહ્યું જે મેં તમારી પાસે ભાગવત સાંભળ્યું પણ મને જોષ થયો નહી. ત્યારે શ્રીઆચારજીએ કહ્યું જે તેં માહારી ખરેખર જિસાને સાંભળ્યું તેથી જોષ ન થયો. તાંહાં માધવભટ્ટને સ્ફુરતા થઈ. એ દેવો જીવનો પ્રકાર જાણવો. તે કેશવદાસ શ્રીઆચારજીની પાસેથી વી દાય થયા ત્યારે માધવભટ્ટ શ્રીઆચારજીને ભિટ કરવા પછે માધવભટ્ટને શ્રીઆચારજીએ 'નામ સમરપણ કરી લેવરા જ્યું જે ગામમાં માધવભટ્ટ રહેતા હતા તાંહાં એક મા હોટો ગ્રહસ્થ રહેતા હતા તેને એક છોકરો હતા તે મરી ગયો તેથી એ ખડુ દુખી થયો તે સમ કોઈ એક માહા પુરુષ આવ્યો તાંજે કહ્યું જે જે ગામમાં માધવભટ્ટ સરી જ્યા પુરુષ રહેછે તે ગામમાં તેનો જોટો મરવો ન જોઈએ. તે ગ્રહસ્થે માહાપુરુષનું વચન સાંભળ્યું. તે સાંભળીને ઉઠીને માધવભટ્ટ પાસે આવ્યો. તેને ખડુ દુ.ખાને બાકુળ દેખાને માધવભટ્ટને દયા આવી તેથી મહારાજા જઈને શ્રી હાકોરજીના આગળ વીનંતા કરીને એક શ્લોક કરી શ્રી હાકોરજીના આગળ મુક્યો તે શ્લોક.

શ્લોક

દયાળો રસમર્થસ્ય હૃદયૌ વૈવ દયાલુતાઃ

વિશોધરણ દસ્યસ્ય સાતવૈકસ્ય સોજતેઃ ૧॥

એ શ્લોક દેખીને શ્રીકાકોરજી બહુ પ્રસન્ન થયા તેથી કે
હું જે એ છોકરો જીવશે તો કાંઈ સાર નહીં કરે. પણ
એ છોકરો જીવ્યો. ત્યારે વધાર્ધઆ દેહીને આવ્યા તેથી
ગ્રહસ્થ ઉઠીને ગયો પછે જ્યારે રાત અડધી ગઈ ત્યારે
શ્રીકાકોરજીને પધરાવીને માધવભટ ઝીંજે દેશ જતા રહ્યા
હયા કરવા થકી સ્થળ છોડવું પડ્યું, શ્રીકાકોરજીને અડધી
રાત લેઈને નાસવું પડ્યું તેથી ભગવદીને કાર્ય કરવું તે
વીચારીને કરવું જ્યારે શ્રીઆચારજી સુખાધની ટોંકા કે
રતા ત્યારે માધવભટ ઉતાવળા લખતા. જ્યારે ન સમજ
તા ત્યારે લખવું છોડી દેતા ને ખેસી રહેતા. તે જ્યારે આપ
શ્રીઆચારજી સમજાવીને અર્થ બતાવતા ત્યારે સમજીને
લખતા એવા સાવધાન રહેતા હતા.

વળી શ્રીઆચારજી પરદેશ જતા ત્યારે માધવભટ સા
થે રહેતા. તે એક દાહારો મજલમાં એક ગામમાં ઉત
ર્યા હતા ત્યાં રાત્રી દોઢ પોહોર ગઈ હતી ત્યારે માધવભ
ટ ઉઠીને ડેરાની બાહાર લઘુશંકાને આવ્યા ત્યાંહાં એક
ચોરે તીર માર્યું તે તેમને વાળ્યું કે તરત શ્રીઆચારજી
નું નામ લેતાંજ દેહ છુટી. એટલામાં શ્રીઆચારજી ત-
થા વર્ધમ્બ ત્યાં આવી પોહેર્યા ત્યારે ત્યાંથી ઉઠાડીને
માધવભટનો સંસ્કાર કર્યો. ત્યારે વર્ધમ્બના મનને સંદેહ થ
યો કે માધવભટની આ ગતી કયમ થઈ. પછી ત્રણ દાહા
ડા વિત્યા ત્યારે શ્રી આચારજી પ્રસંતામાં ખેડા હતા ત્યારે

વિનંતી કરીકે માહારાજ માધવભટ સરીખા વૈશ્ણવની આ
વી ગતી કયમ થઈ ત્યારે શ્રી આચારજીએ કહ્યું જે
માધવભટ તો શ્રીજીના ચરણારવીંદમાં પોહોર્યા. એમ
ને કોઈ કરવાનું નોહોતું એ મોહોટા ભગવદી હતા. એ
તો ભગવદ પરાક્રમનો હંડ થયો. એ પેહેલાં એક દાહા
ડો પોતાના સેવ્ય ઠાકોરજીની સંખ્યા ઉપર કુલ પાથર્યાં
હતાં તેમાં અભાણમાં એક શુભ રહી ગઈ હતી તે શુ
ભ ઠાકોરજીના અંગમાં સ્પર્શ થઈ ગઈ તે અપરાધથી
આવું થયું. તે પછી આગળ એમને કશું કાંઈ થવાનું
નહી. શ્રીનાથજીની પાસે માહારી આત્માથી પુરી ગતી પા
યજ નહી આપ પાસે રાખશે શ્રીઠાકોરજીની એવી ઇચ્છા
થઈ તેથી શ્રીઠાકોરજીની સેવામાં સાવધાન રહેવું એવી
વાત છે. એ માધવભટ એવા કૃપાપાત્ર હતા તેમની વારતા
ક્યાં સુધી લખીએ.

વારતા ૬૨ મી.

શ્રીઆચારજીના સેવક ગોપાલદાસ ઘાંસવામાની

પાસે એક ગામમાં રહેતા હતા તેની વારતા.

એમના ઘરની પાસે ચાલવાનો રાજમાર્ગ હતો તે
માં એક વિસામો બેસવાને કરી રાખ્યો હતો તે મારગમાં
ચાલતાં આવીને વીસામો કરે તેનો હેતુ એ જે કદાચીત
કોઈ ભગવદ ભક્ત વર્ધન આવીને બેસે તો તેની સાથે

ભ્રમવદ વારતા કરીએ તને ક્ષીએ એ સ્થળ કરી રાખ્યું હ
 તું. ત્યાંહાં એક સમયે ઉજોજનો સાથ દ્વારકાંથી આવતા
 રાત્રીએ એ ગામમાં એ ડેકાગે આવીને રાત રહ્યો ત્યાં
 ગોપાળદાસ સેવાથી પોહોઆને એમની પાસે આવીને બે-
 ઠા ત્યારે પદમરાવળને પુછ્યું કે તમે ક્યાંથી આવ્યા ત્યારે
 પદમરાવળે કહ્યું કે અમે દ્વારકાંથી આવ્યા ત્યારે ગોપાળ
 દાસે શ્રી રણછોડજીના સમાચાર પુછ્યા તે એમણે કહ્યા
 ત્યારે પદમરાવળની જે બાળપણની અવસ્થા હતી તે વા-
 રતા ચાલી. પદમરાવળ દ્વારકાંમાં બહુજ રહેતા. જ્યારે અ-
 રમી ખુટતી ત્યારેજ પોતાને ઘેર આવતા એમના જજમા-
 ન ઉમાજી પટેલ આંજણા કણબી ગામમાં દેશાઈ હતા તે
 જ્યારે પદમરાવળ દ્વારકાંથી આવતા ત્યારે તેમને અરમી
 આવતા તે સેઈને ફરી દ્વારકાંજી જતા. એવું વરસ ફાહા-
 ડામાં ત્રણ વાર દ્વારકાંમાં જતા શ્રીરણછોડજી વિશે આશ-
 કતી વિશેષ હતી. તે શ્રીરણછોડજીની વારતા કરી ત્યારે
 ગોપળદાસે મનમાં કહ્યું જે એને શ્રીરણછોડજી વિશે
 આશકતી છે એટલી જે શ્રીઆચારજી વિશે એને આ-
 શકતી હોય તેા કાર્ય થાય તેથી એને કહીએ ત્યારે ગો-
 પાળદાસે પદમરાવળને કહ્યું કે શ્રીરણછોડજી તમારી સાથે
 કાંઈ બાલે છે કાંઈ માગે છે ત્યારે તેણે કહ્યું કે એતા
 મને કાંઈ કેહેતા નથી ત્યારે ગોપાળદાસને પદમરાવળે
 પુછ્યું જે શ્રીરણછોડજી કોઈની સાથે બાલે છે ત્યારે ગો-
 પાળદાસે કહ્યું કે હા શ્રીરણછોડજી બાલે છે પણ શ્રીઆ-
 ચારજીની વારતા કહી ને કહ્યું જે તમે આટલા ફાહાડા

શ્રીરણજીડણ મયા પણ શ્રીરણજીડણ પ્રગટ થયા છે ત્યારે
 શવળે કહું કે ક્યાંહાં છે? તે કહે કે અડેલમાં છે ત્યારે
 પદમરાવળે કહું કે જેવાં શ્રીરણજીડણ દરશન દેશે તેવાં
 દરશન દેશે ત્યારે ગોપાળદાસે કહું કે હા. ત્યારે પદમરાવળ
 ના મનમાં વિશ્વાસ આવ્યો કે આ વાત સાચી છે માટે
 તે દીવશથી એને આતુરતા થઈ ને કહું જે હવે ક્યારે
 હું જઈને એમનાં દરશન કરું. તે ત્યાંયા મારગમાં વિ-
 ચાર કરતાં જાય છે જે હું ક્યારે જઈ પોહોયુ એવો વિચાર
 કરતાં પોતાને ઘેર આવી પોહોયા. ચિતમાં ઉદાશ રહે.
 પછી માહાવળ પટેલને મળ્યા. ત્યારે પટેલે પુછ્યું જે ગોર
 હવે તમારે મન કેમ પ્રસન્ન દેખતા નથી ત્યારે પદમરાવળે
 પેત્રી વાત હતી તે કહી જે રણજીડણ અડેલમાં પ્રગટ
 થયા છે એમના દરશનનો મનોરથ છે તેથી જાણું છું
 કે ક્યારે જાઉં. ત્યારે પટેલે કહું કે તમે શ્રીરણજીડણના
 દરશનને જાણો છો તો મને પણ લેઈ જાઓ ત્યારે તેમ
 જી કહું કે તમે રાજવંશી લોક છો તમારી સાથે લોક
 બહુ હોય ને એ દરશનનું કામ સ્વસ્થ ચિતનું છે. તેથી
 એ વાત મને ભાવતી નથી. ત્યારે માહાવળ પટેલે કહું જે
 હું એકલોજ પગે ચાલતાં આવોશ ત્યારે પદમરાવળે કહું જ
 લે. ત્યારે માવળપટેલે સધળા સમાચાર પોતાની સ્ત્રી આ-
 ગળ કહ્યા ને કહું જે પદમરાવળની સાથે અડેલ દરશનને
 જાઉં છું ત્યારે આજે કહું કે ત્યાંહાં શું છે ત્યારે પટેલે
 કહું જે ત્યાંહાં વલ્લભાચાર્ય પ્રગટ થયા છે એ વાત સાં-
 ભળીને જાણે બહુ ઉત્સાહ થયો ત્યારે કહે જે હું પણ ત-

મારી સંગાથે દરશનને આવીશ ત્યારે પટેલે કહું જે હું તો
 એકલો પગે ચાલતો જવાનો છું તું શી રીતે આવીશ ત્યારે
 સ્ત્રીએ કહું કે હું પણ પગે ચાલીને આવીશ. માહારે કોઈ
 છોકરો તો છે નહીં. ત્યારે પટેલે કહું જે આપણે બે જણાં
 જઈએ તો ઘર કોને ભરસે મુકીએ ત્યારે સ્ત્રીએ કહું જે
 માહારે કોઈ ઘરનું પ્રયોજન નથી હું તો તમારી સાથેજ
 આવીશ. ત્યારે પટેલે વિચાર્યું જે એને આતુરતા બહુ
 છે એને દરશન કરવાનો મનોરથ છે તો ભલે સાથે ચાલ.
 આપણું ઘર કોઈ ભલા આદમીને સોંપીને ત્રણ જણાં
 ચાલીશું તે ચાલતાં ચાલતાં પ્રયાગ આવી પેહોરયાં. ત્યાં
 થી અડેલનાં દરશન થયાં. પણ તેમને બહુજ આતુરતા
 થઈ કે ગંગાજી ઉતરીને શી રીતે જઈએ તે સમે શ્રી
 આચારજી મધ્યાનની ઝારી ભરવાને ગંગાજી ઉપર પધાર્યા
 છે તેથી શેવક બે ચાર સાથે છે તેમનાં દરશન થયાં ત્યારે
 બહુજ આતુરતા થઈ કે જમનાજીનાં થઈને ચાલ્યાં જ-
 ઈએ. તે સમે શ્રીઆચારજીએ તેમને જોયા તેથી શેવકને
 કહું જે નાવ પેલે પાર તાકીદથી લેઈ જાઓ. પદમરાવજી
 શ્રીરણછોડજીના શેવક આવ્યા છે એ ત્રણ જણાને નાવમાં
 બેસારીને વેડેલા લાવો. પછી તે નાવ લેઈને વૈશ્ણવ આ-
 વ્યા. એમણે કહું કે પદમરાવજી તમે ત્રણ જણા આવો
 આ નાવમાં બેસો. શ્રીઆચારજીએ તેમનાં નાવ મોકલ્યું
 છે. પછી ત્રણ જણ તે નાવમાં બેસીને પાર ઉતર્યા ત્યારે
 શ્રીઆચારજીનાં દરશન થયાં. જે હું ગોપાળદાસે કહું
 હવે તેવાં દરશન પામ્યાં. શ્રીરણછોડજીનાં દરશન

થયાં ત્યારે નામ પામ્યા જ્યારે નામ પામીને ઉઠ્યા
 ત્યારે દ્વારકામાં શ્રીરાણછોડજીનાં દરશન કરતા હતા તેવાં
 અહીંયાં દરશન થયાં પછી વિનંતી કરી જે માહાર અં-
 ગીકાર કરો ત્યારે શ્રીઆચારજીએ પ્રસન્ન થઈને કહું જે તું
 શું કહે છે ત્યારે પદમરાવણે કહું જે ગોપાળદાસે કહું હવે
 જે નીવેદન કરશે માટે નીવેદનની કૃપા કરો. ત્યારે શ્રીઆચાર
 રજીએ નીવેદન કરાવ્યું. પછી પદમરાવણે વિનંતી કરી જે
 માહારજ માહવજ પટેલ શીંધીયાને એમની સ્ત્રી વીરજન
 એ એ જાણાં શરણ આપ્યાં છે તારે એમને પણ નામ
 સમરપણ આપ્યું પછી શ્રીઆચારજી ભીતર પધાર્યા. પ
 દમરાવણને કહું જે આજ તમે પ્રસાદ અહીંયાં લેજો
 ત્યારે પદમરાવણે કહું જે મને શ્રીરાણછોડજીનાં દરશન ક
 રાવો તે સ્વરૂપને ધરીને હું પ્રસાદ લેઈશ. ત્યારે શ્રીઆચાર
 રજી ભોજન કરતાં શ્રીરાણછોડજીનું સ્વરૂપ દીઠું ત્યારે એને
 દ્રઢ વિશ્વાસ થયો. ત્યારે શ્રીઆચારજીએ ભોજન કરીને પા
 તળ માહાપ્રસાદ પદમરાવણને માહા કૃપા કરીને આપી. પ
 છી રાવણે વિનંતી કરી કે હવે અમને સી આત્મા છે ત્યા
 રે શ્રીઆચારજીએ આત્મા દીધી કે તમે શ્રીઠાકોરજીની
 સેવા કરો ત્યારે પદમરાવણે કહું કે મારું મન તમારા સ્વરૂપમાં
 બાગી રહું છે તેવું મન શેયામાં લાગે તો શેવા કરે નહી
 તો ન કરે. ત્યારે શ્રીઆચારજીએ કહું જે શેવા કરો ત
 મારો મનોરથ શ્રીઠાકોરજી સંપૂર્ણ કરશે. પછી પોતાને દેશ
 જઈને શેવા કરવા લાગ્યા. તાંહાં એક સંખ્યા સેગ્ય શ્રી
 ઠાકોરજીની કરાવી તે સંખ્યા નાહાની થઈ ત્યારે ખીજી મા

શે કરાવી તે ઉપર પોઢાડવા લાગ્યા તારે શ્રીહાકોરજી સા
નુભાવતા દેખાડવા લાગ્યા.

એક સમયે રાવળની સ્ત્રીએ ભોગ સમરપ્યો હતો તે
ખીર ઉની સમરપી હતી તે જહુ ઉની લાગી તેથી શ્રીહા
કોરજીના હસ્ત લાલ થઈ ગયા. તારે શ્રીહાકોરજીએ શ્રી
આચારજીને દેખાડવા તારે તે દરશનને માર આપ્યા ને ત્યાં
રાવળને કહું જે તારી સ્ત્રીએ ખીર ઉની કેમ સમરપી કે
તેથી શ્રીહાકોરજીના હાથ લાલ થઈ ગયા માટે ખીર ઉ
ની ન સમરપવી ટાઢી કરીને સમરપીએ. ઉની સમરપી
એ તો હાથ લાલ થઈ જાય ત્યારે રાવળે શ્રીઆચારજીને
કહું જે શ્રીહાકોરજીએ લગારે વાર કપમ ન થવા દીધી ત્યા
રે તેમણે કહું કે એતો ખાજક છે તે ભોગ સમરપ્યા પછી
ધીરજ કેમ ખમે તેથી ખીર તથા દુધ તાવુ ન સમરપવું
ખીજી સામગ્રી હોય તો ફીકર નહી. એવી રીતે શ્રીઆચાર
જીએ રાવળને શીક્ષા આપી શ્રીહાકોરજીનો અનુભવ ખતા
વ્યો. જ્યારે રાવળ ઘેર આવ્યા ત્યારે પોતાની સ્ત્રીને સરવે
હકીકત કહી પછી સાવધાનીથી સેવા કરવા લાગ્યા
શ્રીઆચારજીની પ્રસન્નતાથી સેવામાં શ્રીહાકોરજી સરવે દે
ખડતા. સેવ્ય હાકોરજી સાનુભાવતા દેખાડવા માગી માગી
ને આરોમતા, પોતાની વાત કહેતા, એ પદ્મરાવળ ભગવ
દી એવા કૃપાપાત્ર હતા એમની વારતા ક્યાં સુધી લખીએ.

વારતા ૬૩ મી.

શ્રીઆચારજીના સેવક સાચોરા વ્રાહ્મણ પદમરાવલ
અમેજમાં આવીને સેવક થયા તેમની વારતા.

તે અડેલમાં આવીને સેવક થયા. તે કેટલાક દાહાડા તાંદાં
રહા પછી પોતાને દેશ ચાલવા લાગ્યા ત્યારે શ્રીઆચારજી
આગળ વિનંતી કરી જે માહારાજ હુંતો મુરખો છું
હું કાંઈ જાણતો નથી, કાંઈ ભણ્યો નથી ને અમા
રી નાતના બ્રાહ્મણ માહા સમાર્ત કર્મવાળા છે.
ત્યારે શ્રીઆચારજીએ મરાઝારવિંદનું મરણોદક આપ્યું ને ક
હું જે તને બધો સીધાંત જણાશે મંદન મરાઝામૃત લીધું
એટલામાં વિદ્યાની સ્ફુરણ થઈ ગઈ. પછી તે પોતાને
ગામ આવ્યા તેમને મોટા મોટા પંડીત પુછવા લાગ્યા ત્યારે
તે જે પુછે તેનો જવાબ દેઈને સમાધાન કરે. વળી પ-
દમરાવળ એક વાર દ્વારકાનાથના દરશનને ચાલ્યા ત્યારે
દ્વારકાનાથજીએ કહ્યું જે અમારો એક સેવક રાજનગરમાં
છે તેને ઘેર તું જજે ને રસોઈ ત્યાં કરજે ત્યારે પદમરા-
વળે કહ્યું કે હુંતો કાંઈ જાણતો નથી ને વગર બ્રાહ્મણે કોને
ઘેર જઈ ત્યારે દ્વારકાનાથે કહ્યું જે એ આપે બોલાવા આ
વશે. પછી રણછોડજીએ પેલા સેવકને પણ સ્વપ્નમાં જ
જાણ્યું કે પદમરાવળ અહીંયાં આ ગામમાં આવવાના છે
તેની સેવા આદરમાન સારી રીતે કરજે. ઘેર પધારે એટલે
રસોઈ સારી રીતે કરાવજે. ત્યારે એણે કહ્યું કે હું એને
કેમ બોજીશ. ત્યારે પોતે કહ્યું કે એ પ્રસીધજી છે તેથી

તું તારી મેળે જાણીસ. પછી કેટલાક દિવસે રાવળ ત્યાંહાં
આવ્યા ને પાગમાં ઉતર્યા તેમની સાથે એક વિદ્યારથી
હતો તેને કહું કે તું ગામમાં જઈને કારી ભીક્ષા માગી
લાવ. પછી તે ગામમાં ગયો. એ ચાર ઠેકાણે જઈ કોરી
ભીક્ષા માગી લાવ્યો ત્યારે રાવળે કહું કે એ અંન જેનું
લાવ્યો હોય તેનું જ પાછું આપી આવ ત્યારે તે ગામમાં
જઈ જેનું અંન લાવ્યો હતો તેનું તેને પાછું આપ્યું.
ત્યારે એક જાણે પુછ્યું જે તમે કોણ લોક છો હવે પાછું
કેમ આપવા આવ્યા છો ત્યારે વિદ્યારથીએ કહું કે અમે
શું જાણીએ. અમારે માથે એક મોડોટો ગુરુ છે તેની
આજ્ઞા પ્રમાણે કરીએ છીએ. ત્યારે તેણે પુછ્યું કે તમારા
ગુરુનું નામ શું છે? ત્યારે તેણે કહું કે એમનું નામ પ-
દ્મરાવળ છે. પછી એ વૈશ્ણવ વિદ્યારથીની સાથે આવ્યો ને
એણે કહું જે મને શ્રીરાણછોડજીની આજ્ઞા છે જે પદ્મ
રાવળને તું તાહારે ઘેર પદ્મરાવળે તેથી હું તમને ખાલાવા
આવ્યો છું. પછી પદ્મરાવળને પોતાને ઘેર ખાલાવી લાવ્યો.
તમને રસોઈ સારી રીતે કરાવી. પછી શ્રીકૃષ્ણજીને આ-
રોગાવી પ્રસાદ લેવરાવ્યો. પછી પદ્મરાવળ સવારે ચાલવા
લાગ્યા ત્યારે તે વૈશ્ણવ તેમને રાખવા લાગ્યો પણ તે રહ્યા નહીં.

જળી એક દાહાડો ભીક્ષામાં આટો બહુજા માથો પણ
તેમાંથી જેટલી રોટલી થીએ ચોપડાઈ તેટલી ચોપડી ને
ખીજી કોરી રહી. ચોપડેલી ચોપડેલી ઉપર મુઝી ને વગર
ચોપડેલી હેઠળ મુઝીને ભોગ સમરવ્યો. પછી શ્રીકૃષ્ણજીને
કહું કે માહારાજ લુખી લુખી રહેવા દેજો ને ચોપડેલી હો

ય તે આરોગ્યને, પછી ઠાકોરજીએ તો બધી આરોગી ત્યારે
 પદમરાવળે શ્રીઠાકોરજીને કહ્યું જે માહારાજ લુખી રોગી
 કયમ આરોગી ત્યારે ઠાકોરજીએ કહ્યું કે તે માહારા આગળ
 કયમ ધરી. માહારા આગળ જેટલું મુજીશ તેટલું બધું આ
 રોગીશ પછી એ રોટલીનો બહુજ અલોખીક સ્વાદ થયો.
 તેથી તે રાવળે રોટલીક સાથે બાંધી લીધો તે જ્યારે રસોઈ
 કરીને શ્રીઠાકોરજીને ભોગ સમરપે તે પછી જ્યારે પ્રસાદ
 લેવા બેસે ત્યારે તેમાંથી કડકો કડકો મેળવીને પ્રસાદ લે
 મહા પ્રસાદના ભાવથી કોઈ સખડી ગણે નહી. માહા
 પ્રસાદનો ભાવ એવો છે તે પદમરાવળ એવા ભગવદી હતા
 તેથી તેમની વારતા ક્યાં સુધી લખીએ.

વારતા ૬૪ મી.

શ્રી આચારજીના શેવક સાચોરા બ્રાહ્મણ

પુરુષોત્તમ જોશીની વારતા.

એક સમયે પુરુષોત્તમ જોશી કાશીએ ચાલ્યા તે જી
 જેણેમાં આવ્યા ત્યારે પુછ્યું જે અહીંયાં પદમરાવળનો છો
 કરો ક્યાં રહે છે. ત્યારે તેને ચાર છોકરા હતા તેમાં ત્રણ
 એકઠા રહેતા હતા ને મોડેટો કમ્મમટ હતો તે જુદા રહે
 તો હતો. પછી પુરુષોત્તમજોશી જે ત્રણ છોકરા એકઠા રે
 હતા હતા તેને ઘેર ગયા. ત્યારે એમણે તેને થોડુંક અં
 ન આપ્યું તેથી તે બુખ્યા રહ્યા તેથી વીચાર કર્યો? આ
 પદમ રાવળના છોકરા આવા કયમ હશે. એતા સારા આ

દાણ હતા પછી એ વાન ક્રમ્મભટે સાંભળી ત્યારે જોશીને
 પોતાને ઘેર લેઈ ગયો ને રસોઈ કરી ભોગ ધર્યો. પછી
 પ્રસાદ ભજી રીતે લેવરાવ્યો તથી જોશી બહુ પ્રસન્ન થયા
 તેમને ચાર દીવસ લગી તાંદાં રાખ્યા પછી તે ચાલવા
 લાગ્યા ત્યારે ક્રમ્મદાસ પણ સાથે ચાલ્યા તે મજા જુ જુ ને
 ઉતર્યા તે રાત્રીએ જ્યારે સુતા ત્યારે જોશીએ પોતાની
 સ્ત્રીને કહ્યું કે ક્રમ્મભટ સુતા છે તથી તું અહીંયાં સુઈ
 રહે પછી જોશીએ શ્રીઆચારજીની એક વારતા તેના માં
 આગળ કહી પણ તે ક્રમ્મભટના સાંભળતાં ન કહી. જો
 શીએ જાણ્યું જે ક્રમ્મભટની યોગ્યતા નર્થ એમ કરતાં ક
 રતાં ગયાજી જઈ આવ્યા પણ ક્રમ્મભટના સાંભળતાં કાંઈ
 વાન ન કરે. ત્યારે ક્રમ્મભટે જાણ્યું જે જોશીએ માહારા
 આગળના વારતા ન કરી પણ હું કાંઈ વારતા ચલાવું.
 તે જ્યારે ગોકુળ ખે ચાર મજલ રહ્યું ત્યારે ક્રમ્મભટે એક
 વારતા ચલાવી તે સમે જોશીના સ્ત્રીને કહ્યું કે એક તર
 ફથી તું જાણા રહે ને એક તરફથી હું જાણું પછી ક્રમ્મ
 ભટે વારતા ચલાવી તે સાંભળતાં જોશી પરવશ થયા. ઘો-
 ડા ઉપર રહ્યું ન જાય, એમ કરતાં મજલ આવ્યા ત્યારે
 ઘેડા ઉપરથી ઉતારવા લાગ્યા ત્યારે કહે કે મને કેમ ઉતા
 રોછો. મજલ આવી તે સુધી તથી ભગવદ વારતામાં
 એક મન લાગી ગયું તથી તે આખો દીવસ પરવશ ર
 હ્યા. પ્રસાદ લેવાની પણ કાંઈ સુધી રહી નહી. એમ ક
 રતાં ગોકુળ આવ્યા ત્યારે જોશીએ શ્રીગોસાઈજીને પુછ્યું
 જે ક્રમ્મભટ ઉપર એવી કૃપા માયી ત્યારે તેમણે કહ્યું જે

એને હરીવંશનો સંગ છે તેથી એને શીષાંત સ્કુરે છે ત્યા
 ૩ જોશી બહુ પ્રસન્ન થયા, તેઓ પાછા ઉજોણ આવી
 તેમારગમાં ભગવદ્ વાત કરતા કરતા આવી, એ બેઉ જ
 હા અત્યંત પ્રસન્ન થયા, એ પુરુષોત્તમ જોશી એવા કૃ
 પાત્ર ભગવતી છે.

વારંતા કથ મી

શ્રીઆચારજીના શેવક લેવાનું રહેનાર જગનના

થ જોશીની વારતા,

શ્રીહાકોરજીના શાગુગાર કરોને રાજભાગનો થાળ લા
 વીને રાખ્યો ત્યારે જોશીના મનમાં એમ આવ્યું જે શ્રી
 હાકોરજી વાધો પંડેરીને આરોગશે તેથી થાળ અમડાઈ
 જશે એ એમના મનની વાત શ્રીહાકોરજીએ જાણી તેથી
 લાત મારીને થાળ હેઠી પાડી નાંખી ત્યાર પાછવાર પાક
 કરીને ઉતાવળા ઉતાવળા થાળ પીરશીને આગળ મુક્યો
 ત્યારે પાણ પાંચુ એવું મનમાં આવ્યું તેથી થાળ નાંખી
 દીધી એવી રીતે ત્રણ વાર નાંખી દીધી તેથી ચોથી વાર
 પાક બનાવવા લાગ્યા ત્યારે બહુજ થાક લાગ્યો ત્યારે ની
 સુ માથુ કરીને વીચાર કરવા લાગ્યો જે શા અપરાધથી
 હાકોરજી આરોગતા નથી ને ચોક્કા ઉપરથી નાંખી દે છે તે
 થી દીનતા બહુજ કરવા લાગ્યા ત્યારે શ્રીહાકોરજીએ એ
 વાત બતાવી જે તું થાળ અમડાવાની પાક બહુ રાખે છે
 તો તું ફરી ફરી અમારા મોં આગળ શું કરવા મુંકે છે

એટલું સાંભળતાં જ નેશી ચોંકી ઉઠ્યા. ઉઠીને ભાંપ સા
થે નાક ઘસીને હંડવૃત કરવા લાગ્યા પછી શ્રીઠાકોરજીની
બહુજ મનવેર કરીને કહ્યું કે માહારાજ હું કશું જાણતો
નથી તેથી માહારો અપરાધ ક્ષમા કરો ત્યારે ઠાકોરજી આ
રોગ્યા એવા સરળ ભાવવાળા હતા.

પછી શ્રી ઠાકોરજીને ભોગ સમરપતા ત્યારે ખીર બહુ
જ ઊંની રાખતા તેથી પણ શ્રીઠાકોરજીને આરોગવી પડ
તી. પછી કેટલાક દાહાડા પછી શ્રીઆચારજી ગુજરાત ૪
ધાર્યા તે નેશીને ઘેર ઉતર્યા ત્યાં ઠાકોરજીનાં દરશન
કરીને જુવે તો શ્રીઠાકોરજીના હોઠ ને જીભ રાંતી થઈ ગ
ઈ છે તેથી તેમણે પુછ્યું જે આ હોઠ ને જીભ રાંતી કે-
મ થઈ ગઈ છે ત્યારે શ્રીઠાકોરજીએ કહ્યું કે જગનનાથ
નેશી ઊંની ખીર સમરપે છે તે હું લેઉછું તેથી રાંતી
થઈ ગઈ છે ત્યારે શ્રીઆચારજીએ નેશીને પુછ્યું કે તું
ઊંની ખીર કેમ સમરપે છે ત્યારે નેશીએ કહ્યું કે અમે
શું જાણીએ જે આવી વાત છે અમે તો જાણીએ જે
ઊંનું આરોગાવીએ તો સારું ત્યારે શ્રીઆચારજીએ કહ્યું કે
ખીજ વસ્તુ ઊંની હોય તો ભલે પણ ખીર તથા દુધ તો
આપણી આંગળીએ સેડેવ.પે ત્યારે જ ભોગ ધરીએ તે
વાત સાંભળી નેશી તેમ કરવા લાગ્ય.

પછી એક દિવસ નેશી શ્રીઆચારજીનાં દરશન સા
રે અડેલ જવા લાગ્યા ત્યારે મારગમાં અનકુટ (દોવાળી
નો ખાંડે દિવસ) નો દાહાડો આવ્યો ત્યારે સાથે શેવક
હતા તેમને કહ્યું જે આજે ચોખા દાળ વીગરે સારી સા

રી સામગ્રી લાવ, ત્યારે શેવકાએ ગામમા જઈને જોયું જે
અહીંયા કાંઈ મળે છે પણ કાંઈ મળ્યું નહી ત્યારે
પાછા આવીને કહ્યું કે અહીંતો કાંઈ મળતું નથી આ
ગામતો નાહાનું છે માટે ફક્ત જર મળે છે ત્યારે જોશી
એ કહ્યું કે ભલે જર લાવો તે જર ખાંડીને લેઈ આવ્યા
પછી જોશીએ તેનો ઠોમર બનાવ્યો ને શેવકને કહ્યું કે
જવારનો ભુદો નીકળ્યો છે તેનું ઢોકળુ કરીને હાંડી ઉપર
રાખો તો એના બાફથી વેહેલું થઈ આવશે. ત્યારે તેમ ક
ર્યું. તે જ્યારે ખદ ખદવા લાગ્યું ત્યારે તે ઢોકળાં તે હાં
ડીમાં પડી ગયાં તથી તે બધુ એકઠું મળી ગયું. ત્યારે મ
નમાં બહુ એક પામ્યા. ત્યારે કહ્યું કે ભગવદી ઇચ્છા,
પછી ભોગ સમરપ્યો પછી પ્રસાદ લીધો પછી
રાત્રીએ શ્રીઠાકોરજીએ કહ્યું જે માહારા પેટમાં દુખે છે
ત્યારે જોશીએ સુંદ, અજમો સમરપ્યો ને મનમાં પ્રસ્તાવો
થયો. પછી શ્રીઠાકોરજીએ કહ્યું જે હવે માહારા
પેટમાં સુખ થયું.

વળી એક સમયે ત્રીજે પોહારે પોતાના સુબ શ્રીઠા
કોરજીનાં દરશન થતાં હતા તે વખતે જોશી પાસે ઉભા
ઉભા મોરછલ નકરતા હતા ને વર્ષસ્નવો દરશન કરતા હ
તા તે સમયે એક રજપુત ગરાશીએ આવીને ઉભો રહ્યો
તે સમયે એક ડોસાએ શ્રીઠાકોરજીના ઉપર એક ફુલની
માળા વેગજેથી નાંખી તથી જોશીને રીસ મડી તથા તે
માળા લેઈને વેળણવ ઉપર નાંખી તે વેમવના ગળામાં
જઈને પડી ત્યારે એ રજપુતને રીસ મડી ને મનમાં વી

ચારયું જે જોશીએ માળા મને ન આપી તો ભલે. પણ
હું રજપુત ખરો કે જોશીને ડેર માર ત્યારે તે રજપુત મા
રવાને તકાવતો કરે પણ કાંઈ દાવ આવે નહી ત્યારે એક
દીવસ જોશી બહારથી આવતા હતા તેવામાં પછવાડેથી તે
રજપુત જોશી ઉપર તરવાર ઉગામી ત્યારે શ્રીહકોરજીએ
પછવાડેથી તરવાર ખાલી રાખી અને કહ્યું કે એને માર નહી
ત્યારે એ રજપુત મારતો રહી ગયો પછી જોશીએ પછવા
ડે જોયું તો શ્રી હકોરજીને થાક લાગી ગયોછે ત્યારે જોશી
એ રજપુતને કહ્યું જે ફટ પાપી આ શું કર્યું ત્યારે પેલો
તરવાર નાખી દેઈને જોશીને પગે પડવા આવ્યા ને કહેવા
લાગ્યો કે માહારા ઉપર કૃપા કરો એવી હઠ કરી તારે જોશીએ
એને નામ સમરપણ કર્યું તેથી તે ભલો વૈશ્વ થયો પ
છી જોશીએ શ્રીગોસાઈજી પાસે એને નામ નીવેદન કરા
વ્યું. તેથી એ શ્રીગોસાઈજીનો ભલો વર્ધશ્વ થયો એ જો
શી શ્રીઆચારજીના એવા કૃપાપાત્ર ભગવતી હતા તેથી એ
મની વારતા ક્યાં સુધી લખીએ.

વારતા ૬૬ મી.

શ્રીઆચારજીના શેવક જગનનાથ જોશીની

માની વારતા.

એમને બે દીકરા હતા મોહોટા નરહર ને નાહાના
જગનનાથ જોશી ખેરાળુના વાસી તે બંનેને તેમની મા-
તાજીએ કહ્યું કે તમે શ્રીઆચારજીની પાસેથી નામ પામી

આવો ને આ એક મોઢાર ભટ લેતા જાગ્યો ત મોઢાર
 લાકડીમાં મેલીને જે ભાઈ અડેલ ચાલ્યા. શ્રીઆચારજી
 તો પુરષોત્તમક્ષેત્ર એટલે જગનનાથ રામજીના દરશનને
 પધારવા છે. પછે જાને ભાઈજોગે વીચાર કર્યો જે આ
 પણે પાછા જઈશું તો મા ખીજશે ને કહેશે કે તમે નામ
 પામ્યા વીના કેમ આવ્યા તેથી આપણે પણ પુરષોત્તમ
 ક્ષેત્ર જઈએ એવો વીચાર કરીને ચાલ્યા તે થોડા દહાડામાં
 ત્યાં જઈ પોહોચ્યા તે પુરષોત્તમક્ષેત્રને દરવાજે જઈને પુછ
 યું જે શ્રીઆચારજી ક્યાં રહે છે. તારે એક વૈશ્ણવે ધર
 જતાવી દીધુ પછી તીહાં ગયા ને શ્રીઆચારજીને દંડવત
 કરવા. આચારજીએ પુછ્યું કે તમારી મા સારાં છે તારે
 એમને આશ્ચર્ય લાગ્યું જે એમને તો એ જાણજે છે અને
 એમનો એમને કંઈ જોવા નથી. ફરી પુછ્યું કે શ્રીદાસજી
 નાં દરશન કરી આવ્યા પછી તે દરશન કરવાને ગયા તે
 ન થયા તેથી કહું કે નથી થયાં તારે આપે આજ્ઞા કરી કે
 જઈને દરશન કરી આવો પછી પાછા દરશનને ગયા તીહાં
 જીવે તો જગનનાથ રામજીની પાસે શ્રીઆચારજી બેઠા છે
 તેથી એમને આશ્ચર્ય લાગ્યું જે આ શું હમણાં તો ધર
 માં બેઠેલા જોઈને આવ્યા છીએ ને આ શું તારે ફરી મનમાં
 આવ્યું જે આ કંઈક ખોટી વાત છે તીહાંથી આવીને
 તો નહીં બેઠું હોય એ વાતનો મનમાં સંદેહ રહ્યો. હવે
 દરશન કરીને પાછા આવ્યા ને જીવે તો શ્રીઆચારજી વ
 રમાં બેઠા છે ત્યાં આવીને દંડવત કરીને બેઠા પણ
 જાને ભાઈ વંચન થઈ ગયા. આચારજીએ પુછ્યું જે ત

મે દરશન કરી આવી તારે એમણે કહું કે હા મહારાજ દરશન તો કરી આવ્યા પછી આચારજીએ કહું કે હવે ત મારા મનનો સંદેહ નીવૃત્ત થયો તારે એમને કહું કે મહારાજ સંદેહ નીવૃત્ત થયો તારે કહું જે તમારી પાસે મોહોર છે તે લાવો. પછી બંને ભાઈઓએ લાકડીમાંથી મોહોર કાઢાડીને શ્રીઆચારજીના આગળ મુકી હાંડવરત કર્યો. પછી નામ પામી નીવેદન કરી આત્મા માગી પાછા પોતાને દેશ આવી થોડા દાહાડામાં ખેરાળુ આવ્યા ને માતાને સમાચાર કહ્યા તે બહા ભગવતી થયા. એમની વારતા ક્યાં સુધી લખીએ.

વારતા ૬૭ મી

શ્રીઆચારજીના શેવક હિરાલુના વાશી જગંનાથ જોશી તથા નરહર જોશીની વારતા.

તે એક સમયે જગંનાથરાયજીનાં દરશનને સાર જતા હતા તે રસ્તામાં પટણા ગામથી આગળ આવ્યા તે મજલ જઈને ઉતર્યા. ત્યાં સ્નાન કરી રસોઈ કરીને શ્રીહાકોરજીને ભોગ સમરપ્યો પછી ત્યાં બુલે તો એક પાળક વરસે દેશકનો એક ઝાડથી ઉતરી આવીને આગળ ઉભો રહ્યો તેને જોઈને જોશીને આશ્ચર્ય લાગ્યું કે અહીયાં આ પાળક ક્યાંથી. પછી તે પાળકે જોશીના પાસે આવીને હાથ ધર્યો તારે જોશીએ મનમાં જાણ્યું જે આ સુંદર પાળકે આવીને મહારા આગળ હાથ શા વાસ્તે ધર્યો પછી જે

શીએ તે બાળકના હાથમાં ચોપડેલી રોટલીએ ને હાથ આપી તે લેઈને એ બાળક આંબલીના ઝાડ ઉપર ચડી ગયો, ને જોશીએ પાછુ વાળી જોયું તો એ બાળકને દોઠા નહી, પછી ખીજી મજલે જઈને ઉતરવા, ત્યાં સ્નાન કરી અંગારખી કરી ભોગ સમરચો ત્યારે એવોજ બાળક ફરી વૃક્ષ ઉપરથી ઉતરી આવીને તેમજ છાનો રહીને હાથ ધર્યો ત્યારે જોશીને સંદેહ થયો જે રંગેને આ બાળક મને કાંઈ છેતરવા આવ્યો હોય માટે તેને કપમ આપુ, ને કહાચીત ભગવત સ્વરૂપ લેઈને આવ્યો હોય તો તેને પ્રસાદી કેમ અપાય, એવો સંદેહ પડવાથી એને કાંઈ આપ્યું નહી, પછી જોશી પ્રસાદ લેઈને સુઈ રહ્યા, પછી શ્રીહાકોરજીએ જગનનાથ જોશીને ખરાબીમાં કહ્યું જે આ જ હું નરહર જોશી પાસે ગયો હતો ત્યાં મેં હાથ ધરીને માગ્યું પણ મને કાંઈ આપ્યું નહી ત્યારે જગનનાથ જોશીએ તે હાહાડો તે વરસ અને મહીનો ખરોખર લખી રાખ્યો એ વાત જોશી આવશે ત્યારે કહીને સંભળાવીશું, પછી કેટલાએક હાહાડો જોશી પોતાને ઘેર આવ્યા ને માતાજી તથા ભાઈને માળ્યા, પછી તે બે ભાઈ શેરામાં ગયા ત્યારે જગનનાથ જોશીએ નરહર જોશીને શ્રીઆચારજીના સમાચાર પુછ્યાં ને માધવ મોશ્ર તથા સંમસ્ત વૈશ્ણવના સમાચાર પુછ્યા પછી જગનનાથ જોશીએ માહોટા ભાઈને પુછ્યું કે તમે જતરાએ ગયા તે વરસમાં ફલાણા મહીનામાં ફલાણે દીવશે પછાણા આગળ ચાલ્યા ત્યારે રસ્તામાં મજબ ઉતરવા હતાં ત્યાંહાં ભોગ સમરપતી વેળા તે

સમયે હાથ ધરવા કોઈ બાળક દીઠો હતો ત્યારે નરહર જોશીએ કહ્યું કે હા હા દીઠો તોતો ખરો. પણ મેં સારૂ બાળક દીઠું તેથી રોટલી ચોપડીને તેને આપી હતી ને જી જે દાહાડે તો મને સંદેહ થયો તેથી ના આપી. ત્યારે જગનનાથ જોશીએ કહ્યું જે ના આપી એ તમે બહુજ ખાદુ કર્યું. એ તો સાક્ષાત પ્રભુ હતા. આપણે જે ભાઈ બપારે શ્રીઆચારજીની પાસે ગયા હતા ત્યારે માતાએ મા-હારા હાથમાં ભેટ મોકલી હતી તે મેં સંદેહ રાખીને પાસે રાખી હતી તે શ્રીઆચારજીએ પોતે પાછી માગી લીધી તેથી આપણા ઠાકોરજીનું તથા શ્રીઆચારજી વના મનમાં કોઈનો સંદેહ કરવો નહી. આપણે એમના વીના ખીજી કોઈ નથી તેથી એવું મનમાં નિશ્ચય કરી સંદેહ કરી લાવવો નહી.

વળી એક સમયે નરહર જોશીના અલીણા ગામમાં ક્ષત્રી જજમાન હતો તેનું નામ મહીધર હતું. ને બેઠેનું નામ ફુલભાઈ હતું તેને નરહર જોશીએ કહ્યું જે તમે શ્રીગોસાઈજી પાસે નામ પામો ને વક્તવ થાઓ. ત્યારે તેણે કહ્યું કે હવે અવશ્ય શ્રીગોસાઈજીને પધરાવીએ. પછી જોશી આગળ આવોને શ્રીગોસાઈજીને અલીણા ગામમાં પધરાવી લાવ્યા. પછી મહીધર તથા ફુલભાઈને જોશીએ કહ્યું જે શ્રીગોસાઈજી પધારવા ત્યારે જાને ભાઈ બેઠેન સારી રીતે પ્રસન્ન થયાં. પછી જોશીને મહીધરે કહ્યું જે હું શ્રીગોસાઈજીને શો મ નોરથ કરીને પધરાવું? પછી તેણે રૂપીયા તથા મોઢારો ભે

ગાં કરી મુઠીએ મુઠીએ ભરીને શ્રીગોસાઈજી ઉપર ઓવા
 રણાં કરી કરીને આપી. એ રીતે પધરાવ્યા. પછી શ્રીગો
 સાઈજીએ ભાઈ ખેડેનને તથા તેમના સરવ કુટુંબને નામ
 સમરપણ કરાવ્યું. તારે પછી તેમણે શ્રીગોસાઈજીની ભર્ત્રી
 રીતે શેવા કરી ત્યાર પછી શ્રીગોસાઈજી દ્વારકાં પધાર્યા.
 અને જોશી ગામ ખેરાળુ આવ્યા પછી થોડાક દીવસ કેડે
 અલીણા ગામમાં આગ લાગી. તે દીવસે નરહર જોશી
 ખેરાળુમાં તળાવ ઉપરથી નીત્યક્રમ કરી તુળશી, ફુલ,
 વિગરે હાથમાં લેઈ ઘેર આવતા હતા તે સમયે જોશીના મ
 નમાં એમ આવ્યું જે અલીણામાં આગ લાગી છે તે
 થો જોશી રસ્તામાં ઉભા રહી તુળસીદળ મુકીને ઝારીગાંથી
 જળ લેઈ અંજળી વતે તુળસીદળની આસપાસ કુંડાળુ ક
 કર્યું. એટલામાં અલીણામાં અગની સમાઈ ગઈ. મહી
 ની હવેલી તથા ઘર સઘળાં ખસી ગયાં. તે પછી કેટલેક
 દીવસે નરહર જોશી તે ગામમાં આવ્યા ત્યારે ફુલપાઈએ
 જોશીને કહ્યું જે અહીંયાં તો અગિનો ઉપદ્રવ ખડુ થયો હતા
 પણ શ્રીગોસાઈજીની કૃપાથી કલ્યાણ થયું. ત્યારે જોશીએ
 કહ્યું કે પ્રભુની કૃપાથી સદાકાળ કલ્યાણજ હોય. એટલું
 કહીને જોશીએ આવ્યા ને પ્રસાદ લીધો પછી ખે ભા-
 ઈ એકાંત ખેઠા તારે નરહર જોશીએ જગન્નાથ જોશીને વાર
 તા કહી જે હું એક દીવસ નીત્યક્રમ કરીને તળાવથી આવ
 તો હતા ત્યારે માહાશ મનમાં એમ આવ્યું જે આ વખ
 તે અલીણામાં આગ લાગી છે તેથી મેં રસ્તામાં ઉભા
 રહીને તુળસીદળ હેઠાં મુકી શ્રીમાયારજીનું નામ સમરપણ

કરીને પાણીનું કુડાળુ આસપાસ કર્યું. એટલામાં ત્યાંહાં અગ્નિ સમાધ ગર્ધ ને મહીધરનું ઘર તથા હવેલી સઘળું બચ્યું ત્યારે નાહાનાભાઈએ કહ્યું જે આપણે પ્રભુની સંગાથે એટલી હઠ ન કરવી ત્યારે નરહર જોશીએ કહ્યું જે મેં શ્રીઠાકોરજીને શ્રમ કરાવ્યા નથી મારા મનમાં એકું આળ્યુ જે હમાણાંજ વૈશ્નવ થયા છે તેથી તે એમ કહેતા જે વૈશ્નવ થયા તો ઘરમાં આગ લાગી માટે એમ કરવું પડ્યું પછી એ ભાઈ હશીને પરસ્પર છાના રહી ગયા. એ પ્રભુનું પરમ કૌતક છે એમની ઈચ્છાથી ભલુજ થાય. પણ આપણે હઠ ન કરવી. શ્રીવલ્લભરાજકુમારની અદ્ભુત લીલા છે જે શરણે આવે તેને અત્યંત કલ્યાણ છે. તે નરહર જોશી શ્રીઆચારજીના એવા કૃપાપાત્ર હતા એમની વારતા ક્યાં સુધી લખીએ.

વારતા ૬૮ મી.

શ્રીઆચારજીના શેવક રાણાવ્યાસની વારતા.

જગન્નાથ જોશી પ્રથમ રાણા વ્યાસ પાસેથી નામ પામ્યા હતા તે ફરીથી શ્રીઆચારજી પાસે નામ પામ્યા. જોશી રાણાવ્યાસ પાસે આગળ બહુ રહેતા હતા તે વામાં એકવાર રાણાવ્યાસે ગોધરાના દેસાઈની સ્ત્રીની સાથે ભગવત ઈચ્છાથી મેળાપ કર્યો હતો તે વાત રાજદ્વારમાં સાંભળી ત્યાં હકિમના માણસો રાણા વ્યાસને લેવા આવ્યા ત્યારે જોશીએ રાણાવ્યાસને તથા દેસાઈની સ્ત્રીને

ખીજે ગામ નસાડી દીધાં. પછી દેશાઈની સ્ત્રી પોતાને
 ગામ આવી ત્યારે જોશીએ આદર્શને કહ્યું જે રાણાબાસ
 તો અહીંયાં નથી માટે આવો હું આવીને ઉત્તર દેઈશ.
 પછી જોશીને લેઈ જઈ હાકેમની પાસે ઉભા કર્યા. ત્યારે
 હાકેમે કહ્યુંકે રાણાબાસને લેઈ આવો એમણે પરસ્પરી સથે
 અન્યાય કર્યો છે માટે એમને લેઈ આવો હું જોશીને
 તો સારા જાણું છું. જોશી જેનું નામ હોય તેતો અન્યા
 ય કરેજ નહી પણ રાણાબાસે અન્યાય કર્યો છે. ત્યારે
 જોશીએ કહ્યું જે રાણાબાસે અન્યાય કર્યો નથી ત્યારે
 હાકેમે કહ્યું જે એમ કેમ જાણીએ. ત્યારે જોશીએ કહ્યું
 જે આપ કોહો તો એમને જદેએ અમને જે કહો તે અ
 મે કરીએ. પછી એક ગાંઠના પંડસાનો ગોળો મંગાવીને
 તે અગનીમાં હુનો કરીને જ્યારે લાલ થયો ત્યારે સ્નાન
 કરી આવ્યા ને કહ્યું જે રાણાબાસે અન્યાય કર્યો હોય
 તો મને આ અગની જાળજે. નહીતો તાહાડો થઈ જ-
 ને. પછી તે ગોળો અગનીમાંથી કાઢાડી બે હાથે પતી
 ગળા ઉછર મુક્યો તે ઘડી એક રાખ્યો ત્યારે બધા બોલ્યા
 જે જોશી કાહાડી નાંખ કાહાડી નાંખ. ત્યારે જોશીએ
 કહ્યું જે હવે આ કોના ગળામાં નાખુ એમ કહી તેને
 પૃથ્વી ઉપર નાખી દીધો તેથી પૃથ્વી બળી ગઈ. ત્યારે બ
 ધાય કહેવા લાગ્યા જે જોશી તુને ધન્ય ધન્ય તું સાચો
 હુંતમારે તમારા બધી સાથે આવી સાચા પ્રીતીએ એવું કહીને
 પાછો હાકેમ મનમાં સમાધાન કરીને જોશીને કહ્યું જે તું
 માગ માગ તાહારા ઉપર હું પ્રસન્ન થયોછું ત્યારે જોશીએ

કહ્યું કે હું એટલું માગુ છું કે જોગે આડી કરી હાય તેને
તમારે કશું કહેવું નહીં ત્યારે બધા બહુજ પ્રસન્ન થયા
ત્યાર પછી જોશીને વીદાય કર્યા તે ઘેર આખ્યાને પછી
રાણાગ્યાસ પણ પેતાને ઘેર આખ્યા, એ એવા ભગવતી
કૃપાપાત્ર હતા.

વારતા ૬૯ મી

શ્રીઆચારજીના શેવક રામદાસ સાચોરા બ્રાહ્મણ

રાજવગરમાં રહેતા હતા તેમની વારતા.

રામદાસને માથે નટુવા ગોપાળજીનું સ્વરૂપ ને શ્રીઆ
ચારજીની પાદકા સેવા કરવા લીધી છે તે રામદાસ વાંચાક
કરીને પૃથ્વી પરોક્ષવાને આજ્યા, તે પૃથ્વી પરીક્રમા કરી
આખ્યા તારે રામદાસનો સમરો પોતાની છોડીને લેઇ આ
વીને જોરાવરી સોંપી ગયો. પણ રામદાસ એને અંગીકાર
કરે નહીં. પછી એ ચાર દાહાડા રહીને પોતે શ્રીદ્વારકાં
આજ્યા તારે શ્રી સાથે આલી પણ એને નજીક આવવા દે
નહીં. ઇટથી મારે તોપણ વેગળી વેગળી આલી જાપ ને
પતરાળામાં એક પડી રહે તો આવ નહીં તો છાની માની
પડી રહે. પછી રણછોડજીએ એક દિવસ રામદાસને કહ્યું
જે તું શ્રીને અંગીકાર કેમ નથી કરતો ને ત્યાગ કેમ કરે
છે ત્યારે તોજે કહ્યું કે હું વેરાગી છું માહારે શ્રીનું શું
પ્રયોજન છે તારે શ્રીરણછોડજીએ કહ્યું જે તારે તાહારે
વીવાહનું શું કામ હતું. તું શ્રીઆચારજીનો શેવક છે તો

આટલું કઠોરતાપણું ન જોઈએ તું એવું ન કર. હું તને શ્રીઆચારજીનો શેવક જાણીને કાંઈ કરતા નથી મારે તું હવે સ્ત્રીને અંગીકાર કર. તારે રામદાસે સ્ત્રીને કહું જે તુ માહારી સાથે સાથે ચાલી આવ તારે તે નજીક ચાલવા લાગી પછી મજલ જઈને ઉતરવાં ત્યારે સ્ત્રીને કહું જે તું સા માનની રખવાળી કર, હું છાંણાં વીણી લાવુ. ત્યારે સ્ત્રીએ કહું કે મને આત્મા દો તો હું વીણી લાવું. ત્યારે રામદાસે કહું કે એ સ્ત્રીનું કામ નથી પછી પાતે લાખ્યા ને ર સોઈ કરીને શ્રીહકોરજીને ભોગ સમરપણે ત્યારે પ્રસાદ લીધો અને સ્ત્રીને પણ આપ્યો. એમ કરતાં કેટલાક દીવસ ચાલ્યા ગયા ત્યારે એક દીવસ શ્રીરણછોડજીએ રામદાસને આત્મા આપી જે તું સ્ત્રી પાસે રસોઈ કરાવ્ય ત્યારે રામદાસે કહું કે એણે નામ પામ્યું નથી ત્યારે શ્રીરણછોડજીએ કહું કે તું નામ દે ત્યારે એણે કહું કે હું નામ દેઉં મારાથી દેવ્ય ત્યારે શ્રીરણછોડજીએ કહું કે માહારી આત્મા છે તેથી તું નામ દે પછી શ્રીઆચારજીનું નામ દે અને તેણે સ્ત્રીને નામ આપ્યું. પછી સ્ત્રીને હાથે પ્રસાદ લેવા માંડ્યો. એમ કરતાં કેટલાક દીવસ વીત્યા પછી ઘેર આવ્યાં ને શ્રીઆચારજીનાં દરશન કર્યાં ત્યારે રામદાસે કહું કે માહારાજ સ્ત્રીને નામ સમરપણે આપ્યો ત્યારે તે માણે કહું કે નામતો આપ્યું છે. ત્યારે રામદાસે કહું જે શ્રીરણછોડજીની આત્માથી નામ આપ્યું છે પછી શ્રીઆચારજીની પાસે નામ દેવરાવ્યું તેથી તેમણે નામ સમરપણે આપ્યું. પછી ઘેર આવી ગ્રહસ્થાશ્રમ કરવા લાગ્યા એ રા

(૬૧)

મહાસ વૈશ્ણવ એવા કૃપાયાત્ર ભગવદી હતા એમની વાર-
તા ક્યાં સુધી લખીએ.

વારતા ૭૦ મી.

શ્રીઆચારજીના સેવક ગોવિંદદત્તે સાચોરા બ્રાહ્મ

ણ વમાલીના વાસી તેની વારતા.

શ્રી કાદિરજીની સેવા કરતાંમાં તેનું મન ઉદાસ રે
હે તથી તેણે એક વિનંતીનો પત્ર શ્રીઆચારજીને મોકલ્યો
જે માહારાજ માહાર મન ઉદાસ રહે છે તે હું શું કર તા
રે શ્રીઆચારજીએ નવ રત્ન ગ્રંથ લખીને મોકલ્યો નં લ
ખ્યું જે આનો પાઠ કરજો એટલે ચીંતા મટી જશે. તા
રે કેટલાક દિન પછી દવે મીરાંબાઈને ઘેર ગયા હતા તાં
હાં એમની સંગાથે વાતો કરતાં કોઈ દાહાડો અટક્યા તે
વાત શ્રીગોસામજીએ સાંભળી કે દવે મીરાંબાઈને ઘેર
અટક્યા છે તથી એક સ્લોક લખીને મોકલ્યો તે સ્લોક.

શ્લોક.

જગત્ત પક્ષરાગેશુ યુશો નહીં યુક્ત તરં:

તરાસેરં ગજરાજ ગતો નહિ રાસજ મપ્યુ પરાક્રત: ૧

એ સ્લોક લખીને કોઈ ધ્રજવાશીની સાથે મોકલ્યો
તે સમયે દવે તળાવ ઉપર સંધ્યા વંદન કરતા હતા તે દવે
ના હાથમાં ધ્રજવાશીએ આવીને પત્ર આપ્યો તે વાંચી
ને તાંહાંથી ઉઠીને માલ્યા, તે મીરાંબાઈને જે જોઈએ તે

તે મોકલે પણ તાંહાં રહે નહીં.

એક સમયે શ્રીઆચારજી દ્વારકાં પધારયા તારે ગોવિંદ દેવે તથા જગન્નાથ જોશી વિગરે ખીલ્લ વૈશ્ણવ પણ પાંચ સાત પાસે હતા તે પણ દ્વારકામાં પધારયા. પછી ગોવિંદદેવે જો શ્રીઆચારજીને કહ્યું કે માહારાજ કોઇ કથા કહો ત્યારે તેમણે કહ્યું કે હમાણાં માહારે અવકાશ નથી ત્યારે દેવે કહે કે માહારાજ થોડી પણ કહો. ત્યારે શ્રીઆચારજીએ કથા કહેવાને પોથી જાણી એટલામાં ગોવિંદદેવેની સાથે શ્રીરણછોડજી વાત કરવા લાગ્યા તારે શ્રીઆચારજીએ કહ્યું કે પોથી જાણાવીને હવે વાત રાની સાથે કરોછો. પછી શ્રીઆચારજીએ ફરી સામુ જોયું તો શ્રીરણછોડજી વાત કરેછે તેથી આપે પોથી પાંધી, ખીલ્લ વૈશ્ણવ શ્રીઆચારજીની યાજમાંથી પ્રસાદ લેના તે દાહાડે શ્રીઆચારજીએ અવાસ ને કીધુ જે આજથી એમને યાજમાંથી પ્રસાદ ન આપીશ ત્યારે ખીજે દાહાડે પેલા વધશ્વેને યાજમાંથી પ્રસાદ ન આપ્યો અવાસે યાજને ગાડી ઘોઘને મુક્યો તે દીવસ પેલા વૈશ્ણવોએ અપવાસ કર્યો, તેજ દીવસે શ્રી રણછોડજીએ શ્રીઆચારજીને કહ્યું કે તમે એ વૈશ્ણવોને યાજનો પ્રસાદ આપતા. તેમજ આપો ખીજે દાહાડે શ્રીઆચારજીએ જો જોશીને પુછ્યું કે તમે કાલે પ્રસાદ કેમ ન લીધો તો તેમણે કહ્યું કે માહારાજ કાલે યાજનો પ્રસાદ ન માગ્યો તેથી ન લીધો તારે શ્રીઆચારજીએ કહ્યું કે તમને યાજનો પ્રસાદ તો ન આપત પણ તમારી સીપારસ મોઢોટ ડેકાણી થઇછે તેથી આપવો, પછી નિતે પ્રસાદ આપતા તેમજ

(૬૮)

આપણા માંડ્યો એવી કૃપા થઈ એ એવા ભગવતી કૃપાપાત્ર
હતા. તેની વારતા ક્યાં સુધી લખીએ.

વારતા ૭૧ મી.

શ્રી આચારજીના શેવક રાજાદેવે ને માધવદેવે
વે જાડ સાચોરા બ્રાહ્મણ માનફુ ગામના વાસી
તેની વારતા,

તે ગામમાં જે ભાઈ સાચોરા બ્રાહ્મણ રહેતા ને જી
ભ પણ રહેતા તેમાં એક ભાઈ ભણ્યો હતો તે ગામમાં
પટેલની આગળ બેસીને કથા કેહેતો હતો ને બાળે મુરખ
હતો તે બેતી કરતો ને હજી હાંકતો એટલામાં મોઢો
ટો ભાઈ કાંઈક ગયો તે દીવશથી કથા રહી પછી એક દી
વસ વરસાદની વૃષ્ટી બહુ થઈ તેથી નાહનો ભાઈ બેત
રમાંથી પડળતો આવ્યો તારે તેની ભાભીએ કહું જે રોટ
લા જમો તારે તેણે કહું કે મને બહુ ટાઢ વાપાંજ તેથી કાં
ઈ ઊંચું કરી આપો તો ખાઉ તારે ભેભઈ જે કહું કે આ
ખાઓ તો ખાઓ નહીતો હુંતો જઈને સુઈ રહુ છું ત
મે શું ગામમાં દોનરે બેસીને પટેલને કથા સંભળાવશે તે
તમને ઉતું કરીને આપુ જેવું છે તેવું ખાઓ હવેતો માહા
શથી થાય નહી તાહારી નજરમાં આવે તે કર. તારે દીવ
રને બહુ દુઃખ લાગ્યું તેથી મનમાં પીયારયું જે હું દેહ
ત્યાગ કરે કે ક્યાંઈ નીકળી જાઉ, પછી તે ઘરમાંથી ની

કળીને વીચાર કરવા લાગ્યો કે રાજાદેવે ને માધવદેવે બે
ભાઈ મોડોટા માહાપુરંશ છે તેથી એમને નમસ્કાર કરીને
જનક પછી તાંહાં તે આવ્યો ને બેને નમસ્કાર કરીને રોવા
લાગ્યો. તારે દેવેએ પુછ્યું જે તું કોણ છું પછી જોયો તારે
ઓળખ્યો તારે તેને કહું કે તું કલાણાનો છોકરો છે તું તો
અમારી નાતનો છે તેને દુઃખ શું છે? તારે એણે કહું
કે માહારે દુખનો પાર નથી તારે દેવેએ કહું કે તું તો
હાર દુખ કહે ત્યારે તેણે કહું કે તમે તો મોડોટાછો. તે
માહારે દુખ દુર કરો તો કહું તારે દેવેએ કહું કે શ્રીકા
કોરજ સારજ કરશે, પછી એનું સમાધાન કરીને પ્રસાદ
લેવરાવ્યો પછી રાત્રે તે ત્યાંજ સુઈ રહ્યો. તે પ્રાતઃકાળે
દેવે ઉઠ્યા ત્યારે તેને પણ ઊઠાડ્યો ને કહું જે તું જઈ
ને સ્નાન સંધ્યા કરી આવ, તારે એ જઈને સ્નાન સં-
ધ્યા કરી આવ્યો પછી માધવદેવેએ રાજાને કહું જે હવે
શું કરીએ ત્યારે રાજાદેવેએ કહું કે તમે જાણા તમારી
જીમ ચાલી છે તે કાંઈ કરવા વિના છુટશે કેમ. ત્યારે
માધવદેવેએ કીધું કે હવે તો એ તમારે સરણ આવ્યોછે.
ને તમે શ્રી આચારજીના સેવક છો. તેથી એમનું કામ
કરેજ સીધી છે પછી તે છોકરાનું માંથુ મુડાવરાવ્યું ને
નવરાવ્યો, પછી તેને મંદીરના પારણા આગળ બેસારવ્યો.
પછી માધવદેવેએ રાજાદેવેને કહું કે એને કશું કેહેવું
હોય તે કહે. ત્યારે રાજાદેવેએ કહું કે એ માહારે કામ
નથી એતો તમારું કામ છે તે તમે કરો ત્યારે મા
ધવદેવેએ કહું કે તમે મોડોટાછો. તેથી તમે કહે.

ત્યારે રાજાદેવે કહે કે માહારી આસા છે તેથી તમે
 કહેા. ત્યારે માધવદેવેએ એને ઉપદેશ આપ્યો. અક્ષર
 કાનમાં કહ્યો પછી એકસોને આઠવાર જપ કરાવ્યો ત્યારે
 એ સંસ્કૃત બોલવા લાગ્યો. ત્યારે માધવદેવેએ રાજાદેવેને
 હસીને કહ્યું જે હવે આને ફરીથી આસા આપો તો
 બીજીવાર જપ કરાવું ત્યારે શ્રીભાગવતપુરાણમાં ગમ્ય થઈ
 ત્યારે માધવદેવેએ હસીને કહ્યું જે હવે એકવાર આસા
 હોય તો ફરીથી કરાવું ત્યારે રાજાદેવેએ કહ્યું કે હવે નહી
 એ એટલુજ પાત્ર છે. અધીક માંહી માય નહી પછી
 રાજાદેવેએ માધવદેવેને કહ્યું જે તમે મનમાં કાંઈ એમ
 ન લાવશો જે અમારાથી કાંઈ થયું છે જે થયું તે શ્રી
 આચારજીની કૃપાથી થયું છે. અમારૂં તમારૂં સ્વરૂપ તો
 તમે જાણોજાણો પછી તે બ્રહ્મણ પોતાને ઘેર ગયો. પછી
 તે જઈને પટેલના ચોતરા ઉપર બેસીને કથા કહેવા
 લાગ્યો. પેહેલાં એનો મોટો ભાઈ કથા કહેતા તે
 મોટો ભાઈ પ્રગણામાં ગયો છે એમ જાણીને કોઈ
 ચોતરા ઉપર આવતું નહી તેવામાં એક ઘાહાડો
 એ ગામમાંથી એક શેવક ત્યાં આવી તો
 નાહાનાભાઈને કથા કહેતા જોયો ત્યારે પટેલને જઈને કહ્યું
 જે તમે કથા સાંભળવાને કેમ નથી ગયા. ભટજી તો કથા
 કહે છે ત્યારે પટેલ તથા બીજા લોકોએ આવીને કથા
 સાંભળી તેથી બધાએ પ્રસન્ન થયા ત્યારે પટેલે કહ્યું જે
 તમે આરક્ષા ઘાહાડા કથા કેમ ના કહી ત્યારે ભટે કહ્યું જે
 માહારી મોટો ભાઈ આવતો તેથી હું ન આવતો

જી હવે એ ગામ ગયો છે તથી હું અવુંધું. એ સારી
 રીતે કથા કહેવા લાગ્યો તથી એ સધળા બહુજ પ્રસન્ન થ
 યા ને કહું જે અમારું મોડોટું ભાગ્ય તે અમાને આવો
 આહ્વાન મળ્યો. પછી બધાએ મળીને ભટની પુજા કરી
 ને કહું જે હવે તમેજ નીત્યે કથા કહેજો. પછી એ આ
 હ્વાન માધવદેવી પાસે ગયો ને ત્યાં વીનંતી કરી કે
 માહારાજ તમારી કૃપાથી કથા કહી માટે આ માહાર દ્ર
 વ્ય છે તે તમે લો તમે માહારા ગુરુછો ત્યારે માધવદેવેએ
 ને રાજદેવેએ કહું કે અમારે ને તમારે ગુરુ શ્રીઆ-
 ચારજી છે તથી એ દ્રવ્ય એમનું છે. એમાં અમારું કંઈ
 નથી પછી તે દ્રવ્ય શ્રી આચારજીને અડેલ પોહોઆડયું
 જગનનાથ જોશી અને રામદાસ વૈશ્ણવ શ્રીઆચારજીના
 દરશનને સારું અડેલ જતા હતા તેમની સાથે મોકલો
 દીધું. પછી એનો મોડોટો ભાઈ ગામથી આવ્યો ત્યારે
 તે રાજદેવેને માધવદેવી પાસે ગયો અને કહું કે આસા
 આપો તો માહારા બાપની વતી મધ છે તે પાછી લાવું
 ત્યારે દેવેએ કહું કે એમાં શો સંદેહ છે જ તમારે કાંઈ
 સાધ થશે. ત્યારે પેલો ભટ ગામ આવ્યો તે ત્યાં જઈ
 પોહોઆડ્યો ને તે ગામના રજપુતને મળ્યો ને આશીરવાદ
 લીધો. તે જોઈને પેલો પ્રસન્ન થયો ને કહું કે અમારું ભા
 ગ્ય તેથી કૃપા કરીને તમે આવ્યા. પછી તેમને ઉતારો
 આપ્યો ને રસોઈની સામગ્રી પોહોઆડી. પછી ભટ પાસે
 બધા લોક આવીને બેઠા. ત્યારે ભટ એક શ્લોકનું બાજ્યાન
 કર્યું, તે સાંભળી સધળા પ્રસન્ન થયા અને ભટને કહું કે

તમે પાંચ રાતો અધ્યાજ રહેા. અમે તમને બહુ રીત
 વીદાય કરીએ ત્યારે જન્મે એવું કહીને એ લોક તો
 પોત પોતાને ઘેર ગયા. પછી ખાજે દાહાડે એકદા થઇને
 બીચાર કરવા લાગ્યા કે ભટજી ઘણે દાહાડે આપ્યા છે
 મટે એમની વીદાયગીરી કરીએ. ત્યારે એમાં એક ધરડો
 હતા તેણે કહ્યું કે સો મણ અનાજ હું આપીશ ને સો
 રૂપીયા આપીશ. પછી કહ્યું જે એના પાપનો ભોંય ગરાસ
 વીધા સો છે તે પાછી લખી આપીશ. ને હું બ્રાહ્મણથી
 છુટીશ ત્યારે બધાએ કહ્યું કે ઘણી સારી વાત છે. પછી
 બધાએ મળીને એને કાગળ લખી આપ્યો અને કહ્યું કે
 અનાજ તૈયાર છે તે લેઈ જાઓ. ત્યાર ભટજીએ કહ્યું કે
 એ અનાજ માહારે ઘેર શી રીત પોહોએ. ત્યારે બધાએ
 મળીને પેહેરવાનાં વસ્ત્ર, તથા એક ગાય, એક ભેંસ, એક
 વીંટી, ને એક સો રૂપીઆ રોકડા એ બે ગાડાનાં અન
 ભરીને વીદાય કર્યા. અને કહ્યું જે માહારાજ વરસેને વ-
 રશે દાહાડે આટલું લેઈ જાશે. ત્યાંથી ભટજી ચાલ્યા તે
 પોતાને ઘેર આવી પોહોઆ. ત્યારે બારણે રહીને પોકાર્યું
 કે ભાભી કમાડ ઉઘાડો મેં પટેલને ચોતરે બેસીને કથા
 કરી. અને પાપનો ગરાસ ગમેલો પાછો લાવ્યો છું મટે
 હવે તો કમાડ ઉઘાડો. ત્યારે તેણે કમાડ ઉઘાડ્યાં ને જોયું
 તો કહે છે તેજ પ્રમાણે ઉભેલો દોઢો એટલે ઘરનાથા
 મોહોટો ભાઈ ઉઠીને આવ્યો ને તે જુવે તો ભાઈના મો
 હોડા ઉપર ભગવત તેજ જણાય છે. તેથી ડરવા લાગે
 ને ભણ્યું જે રજને માહારા વિશે એનું મનમાં કાંઈક

અભાવ થાય. પછી તેણે કહ્યું કે ભાઈ હોઠા સ્નાન કરો, પ્રસાદ લો, ત્યારે એણે કહ્યું જે દેવેને નમસ્કાર કરવા વી ના તો જળપાન પણ નહીં કર. ત્યારે મોડોટા ભાઈએ કહ્યું કે એવું શું છે જે જળપાન નહીં કર. ત્યારે એણે કહ્યું કે જે થયું તે એમની કૃપાથીજ થયું છે. મને તો તમે જાણતાજ હતા. ત્યારે મોડોટા ભાઈએ કહ્યું કે હું સાથે આવું. ત્યારે કહે આવો. પછી તે બે ભાઈ સાથે જઈ દેવેજીને નમસ્કાર કરવા ત્યારે માધવદેવેએ રાજા દેવેને હજીને કહ્યું જે તમારો શેવક આવ્યો છે ત્યારે રાજા દેવેએ માધવદેવેને કહ્યું કે આ પ્રસંગ જીજ્ઞાસુકોઈને કહેવો નહીં પછી દેવેજીએ બંને ભાઈને કહ્યું કે આવો બસે. પછી નાહનાભાઈએ દેવેજીને બધી વાત વીસ્તારીને કહી ત્યારે દેવેએ કહ્યું કે તાહાર માથે શ્રીઆચારજી છે તો એવું કયમ ન થાય. પછી મોડોટા ભાઈએ કહ્યું કે અમે તો આચારજી દીઠાએ નથી, હવે મને કૃપા કરો ત્યારે એને પણ કૃપા કરીને નામ આપ્યું પછી બંને પ્રસાદ લે વરાવ્યો ત્યારે નાહના ભાઈએ કહ્યું જે આજ્ઞા હોય તો અંન તથા રૂપીઆ તમારે ઘેર આવે ત્યારે દેવેજીએ કહ્યું કે તમે જાણીજ છો કે એ દ્રવ્યના ધણા શ્રીઆચારજી છે. પછી એમની આજ્ઞા પ્રમાણે અંનને વેચીને દ્રવ્ય કર્યું અને જીજ્ઞાસુ જે રોકડું હતું તે બધું એકઠું કરીને રાખ્યું. પછી થોડા દીવશે શ્રીઆચારજી દ્વારકા પધાર્યા ત્યારે સીધપુરમાં રાણાબાસને ઘેર ઉતર્યા હતા. ત્યારે રાજાદેવેને માધવદેવે બે ભાઈને લેઈને તથા જીજ્ઞાસુ દ્રવ્ય બધું સાથે

લેઈને શ્રીઆચારજીનાં હરશન કર્યાં. પછી એ બે ભા-
ઈને નામ નિવેદન કરાવ્યાં. ને બીજું દ્રવ્ય હતું તે ભેડ
કરાવ્યું પછી દીવશ બે કેડે શ્રીઆચારજી દ્વારકાં પધાર્યા
ત્યારે એ બ્રાહ્મણે સાચા વૈશ્ણવ થયા. એવા એ રાજનદવે
તથા માધવદવે ભગવદી હતા. તેમની વારતા ક્યાંહાં સુધી
લખીએ.

વારતા ૭૧ મી.

શ્રી આચારજીની શેવક એક ક્ષત્રાણીની વારતા.

એ ક્ષત્રાણી પોતે રેંડીએ કાતીને જે સુતરના પઈ
શા બે ત્રણ આવતા તેની સામગ્રી લાવીને તેની રસોઈ
બાળભોગ શ્રીહકોરજીને સમરપતી ને નીરવાહ કરતી. પ
છી તે દાહાડે દાહાડે વધારે સુતર કાતે તે એકઠું કરતી
જ્ય ને તે ટકા દસખારનું સુતર એકઠું થયું ત્યારે તે વેચી
ને તેના પઈશાનું ખાંડ અને ઘીઈ લાવી અને પછી ઘેર
આવીને મેદો ચાળ્યો. પછી બીજે દાહાડે શેવના લાડુ તૈયાર
કર્યા. મનમાં વિચાર્યું જે દસખાર દીવશની સામગ્રી તો
થઈ છે તેથી દસખાર દીવશની તો નીરાંત થઈ પછી તે
દીવશે શ્રીહકોરજીને આરોગાબ્યા ને બીજી સામગ્રી એકઠાં
ક્ષામાં માલીને ઢાંકી રાખી ને તે મંદીરમાં મુંકી છાંડી.
પછી શ્રીહકોરજીને ભોગ સરાવીને આરતી કરી અ-
નુસાર કર્યા. પછી પોતે માહાપ્રસાદ લીધો પછી રેંડીએ
કાતવા બેઠી ત્યારે શ્રીહકોરજી શ્રીબાળકૃમજી આપ સીહાસ

નથી ઉઠીને સામગ્રીની હાંડી જ્યાં મુજી હતી ત્યાંથી હાંડી
 લેઈને સીંહાસન ઉપર આવીને બેઠા ત્યાં તે હાંડી ઉઘાડીને
 તેમાંથી લાડવા લેઈને આરોગવા લાગ્યા તારે મંદીરમાં હાંડી
 ખખડવા લાગી તેનો શબ્દ થવા માંડ્યો તે ક્ષત્રાણીએ
 સાંભળ્યું ત્યારે મનમાં કહ્યું જે મંદીરમાં હાંડી ખખડે છે
 તે શું રખેને જિંદરડો હોય તો ખગાડે. પછી તે ક્ષત્રા
 ણી કાતતી હતી ત્યાંથી ઉઠીને મંદીરમાં જોવા મળે તે
 નાં કમાડ ઉઘાડીને જોયું તો શ્રીઠાકોરજી આપ હાંડી લે
 ઈને સીંહાસન ઉપર બેઠા છે, ને તેમાંથી લેઈ લેઈને
 આરોગતા જાય છે. ત્યારે એ ક્ષત્રાણી જોઈને છાતી કુટ
 વા લાગી અને કહ્યું જે આ સામગ્રી તમારે માટે દસગા
 ર દાહાડાની કરી રાખી હતી. ને તમે આ શું કર્યું.
 આજને આજ પધી આરોગ્યા. ત્યારે શ્રીઠાકોરજીએ
 કહ્યું કે તે આજસને લીધે દસગાર દાહાડાની એકઠા કે
 મ કરી રાખી. નીત નવી થતી નહોતી. ત્યારે ક્ષત્રાણી
 બોલી જે માહારાજ મારો અપરાધ ક્ષમા કરો. હવેથી દ
 રેરાજ નવી નવી સમરપીશ. શ્રીઠાકોરજીએ આપે લેઈને
 આરોગી. શાથી કે એ દસ દાહાડાની નીરાંત કરીને બેઠી
 તેથી એને કંઈ ફીકર રહી નહી ને જો નીત્ય નવી સા
 મગ્રી કરે તો એને આવડ રહે. ને મનમાં એમ રહે કે
 શ્રીઠાકોરજીની સામગ્રી કરવાની છે તેને લીધે શ્રીઠાકોરજી
 એ એમ કર્યું. તેથી શ્રીઠાકોરજીની સામગ્રી બેચાર દાહા
 ડાની પણ વધતી કરી મુકવી નહી ને ક્ષત્રાણીએ છાતી
 કુટી તે શ્રીઠાકોરજી આરોગ્યા તેને લીધે નવી કુટી પણ

શ્રીહકોરજી આરોગ્યા તથા પ્રસન્ન થઈને છાતી કુટી. વળી
ખીજી છાતી કુટવાનું કારણ એ કે શ્રીઆચારજીના મારગ
ની મરીયાદ છોડીને શ્રીહકોરજી સામગ્રી આરોગ્યા શ્રી
આચારજીના મારગની મરીયાદ તો છે જે ભોગ ધરે તેટ
લી સામગ્રી આરોગે વેગળી મુકા છાંડી હોય તો તે ન આ
રોગે શ્રીહકોરજીએ મારગની મરીયાદ છોડીને માહારે કાજે
પોતે ઉઠીને લીધી તેને લીધે હરખથી છાતી કુટી. ત્યારે
શ્રીહકોરજીએ કહ્યું કે તું મેળ કાલાડીને નવરો થવાને ક
રી નીત્ય નવી ન કરાય ત્યારે એનો નિશ્ચય થયો કે મા
રગની મરીયાદ તો શ્રીહકોરજીએ ન છોડી. હું હસપાર
દાહાડાની નીરાંત કરીને બેઠી તેને લીધે શ્રીહકોરજીએ
આરોગી. તથા એ ક્ષત્રાણી એવી કૃપાપાત્ર હતી, જેને હ
કોરજી સેવાથી નીરાંત ખસવા ન દેતા. સેવામાં મન રહે
એવું કર્યું. એ ક્ષત્રાણીની સાથે શ્રીહકોરજી એવો સાતુ
ભાવ જગાવતા, જેમ છોકરો ગાણી કરીને માગે તેમ
તે માગતા.

—૦૦૦૦૦૦૦—

વારતા ૭૨ મી. .

શ્રીઆચારજીની સેવક કમ્બદાસી લલાસણીની વારતા.

તે કમ્બદાસી અડેલમાં રૂપગણી વહુજીની .ખવા
શી કરતી એક રાત્રે રૂપગણી વહુજીને ગર્ભ રહ્યો ત્યારે
કમ્બદાસીએ કહ્યું જે તમારે દીકરો પ્રગટ થશે તો તેનું
નામ બેકુળનાથજી પાડીશ, જ્યારે ગર્ભના દાહાડા સંપૂર્ણ

થવા ત્યારે શ્રી રૂપમાળી વહુજી ॥ પેટમાં દુખવા લાગ્યું ત્યારે કૃષ્ણદાસીએ જઈને જોશીને પુછ્યું કે હમાણાં મુહુર ત કેવું છે ત્યારે જોશીએ કહ્યું કે આજે દાહાડો સારા નથી ત્યારે કૃષ્ણદાસીએ આવીને રૂપમાળી વહુજી પેટ ઉપર હાથ ફેરવ્યો ને કહ્યું જે માહારજ આજ ના પધારશો આજનો દાહાડો સારો નથી, ત્યારે પેટની પીડા મરી ગઈ, પછી દાહાડા જે ત્રણ વિત્યા ત્યારે કૃષ્ણદાસીએ વિચાર્યું જે હવે પુછીએ દાહાડો કેવો છે, ફરીયા જોશીને જઈને પુછ્યું ત્યારે જોશીએ કહ્યું કે આજનો દાહાડો સારો છે કૃષ્ણદાસીએ જઈને વહુજી માહારજને કહ્યું કે માહારજ આજ આપ પોહોડી જાઓ કેમકે આજ પ્રગટ થાય તો સારું છે, ત્યારે વહુજી માહારજ પોહોડયાં ને કૃષ્ણદાસીએ તેમના પેટ ઉપર હાથ ફેરવ્યો ને કહ્યું કે માહારજ પધારો ત્યારે તે વખતેજ પેટમાં દુખવા માડ્યું ને આળકનો જનમ થયો, તે સમયે શ્રીગોસાઈજી શ્રીનાથજીદ્વારે હતા, તેથી કૃષ્ણદાસીએ તે સમયે શ્રી ગોકુળનાથજી એવું નામ પાડ્યું, પછી ગોસાઈજીને વધામણાંઓ માકલ્યો તે પછી શ્રીગોસાઈજી અડેલ પધારયા, ત્યારે નામ કરણ કર્યું ત્યારે શ્રીવલ્લભ એવું નામ પાડ્યું, પણ કૃષ્ણદાસીની મરજીથી શ્રીગોકુળનાથજી નામ રાખ્યું એવા કૃપાપાત્ર દાસી હતી કે જેના કહેવાથી જે નામ પ્રશીધ રાખ્યાં.

પછી શ્રીવલ્લભજી ॥ જન્મ થયો ત્યારે નામનો વીચાર કરવા લાગ્યા ત્યારે શ્રી વલ્લભે કહ્યું જે શ્રીગોકુળનાથજી નામ પાડો તે સાંભળી શ્રીગોસાઈજીએ કહ્યું કે એ ના

(૧૦૮)

મ તો તમારે છે તોપણ બેનાં એકજ નામ પ્રસીધ રાખ્યાં
તેમને ગોકુળમાં શ્રીવલ્લભ નામ કહે ને ખીજી જગત
પ્રસીધ શ્રીગોકુળનાથજી નામ થયું. ને જન્મપત્રમાં
કૃષ્ણ નામ છે તે છાનુ રાખ્યું તેથી શ્રીગોસાઈજીએ કહું કે
એ નામ તો છાનુંજ રાખ્યું. એ કમદાસી શ્રીઆચારજી
ની શેવક એવી કૃપાપાત્ર હતી. કે જેને હાથ ફેરવે વ
હૂજી માહારાજને પેટની પીડા ખંધ થઈ તે જ્યારે પધા
રો કહું તારે ખાળકનો જન્મ થયો તો તેની વારતા
ક્યાં સુધી લખીએ.

વારતા ૭૩ મી

શ્રી આચારજીના શેવક મીરબાઈના

ગોર રામદાસની વારતા.

એક દિવસ મીરાંબાઈને ઘેર રામદાસજી શ્રીહાકોરજી
ના આગળ પ્રારતન કરતા હતા ને રામદાસજી શ્રીઆચાર
જીનાં પદ ગાતા હતા ત્યારે મીરાંબાઈ બોલી જે શ્રીહાકો
રજીનાં પદ ગાયોને ત્યારે રામદાસજીએ કહું જે ગાંડી
રાંડ આ ઢોનાં પદ છે જ હવે તાહાર ભોં મારે ન જો
વું પછી પોતાનું કુટુંબ ભેડને રામદાસ ત્યાંથી ચાલી ની
કાઢ્યા. તે વખતે મીરાંબાઈએ બહુ રોકવા માંડ્યા પણ
રામદાસ રહ્યા નહી ને ફરીથી એનું માં પણ ન જોયું.
એવા માહાપ્રભુજી સંગાયે પ્રીતિ વાળા હતા. એ રામદાસ
એવા કૃપાપાત્ર હતા.

વારતા ૭૪ મી.

શ્રીઆચારજીના સેવક રામદાસ ચૌહાણ રજબુ

તનો વારતા,

એ રામદાસ શ્રીગોરધનની ગફામાં રહેતા તે પ્રથમ શ્રીઆચારજી નાથજીદ્વાર પધાર્યા ત્યારે શ્રીનાથજીને પાટએ સારવા ત્યારે રામદાસ ગફામાંથી નીકળી બાહાર આવ્યા ત્યારે શ્રીઆચારજીની પાસે આવી નામ પામ્યા. પછી શ્રી આચારજીએ રામદાસને કહ્યું જે તું શ્રીનાથજીની શેવા માં સાવધાન રહેજે. ત્યારે રામદાસે ઈંટાનું એક નાહાનું સરખું મંદીર કરાવરાખ્યું ત્યારે શ્રીઆચારજીએ શ્રીનાથ જીને મંદીરમાં પધરાવ્યા. પેહેલાં શ્રીનાથજીને પરવત તુ પર પધરાવેલા હતા ત્યાં છાણની એટલી કરેલી હતી તે ઉપર જેસારતા અને જ્યારે કોઈ હાહારો દુધ ફડી સમ રપતા તારે દેવદમન નામ કહેતા, શ્રીગોપાળજી કહેતા તે શ્રીઆચારજીએ મંદીરમાં પધરાવ્યા તારથી શ્રીનાથજી એવું નામ પાડ્યું. તેથી શ્રીનાથજી એવું નામ કહેવા લાગ્યા શ્રી આચારજીના શેવક રામદાસ એવા કૃપાપાત્ર હતા કે જેને શ્રીનાથજીની શેવા આપી.

વારતા ૭૪ મી.

શ્રી આચારજીના શેવક થાનેસ્વરના
રહેનાર રામાનંદ પંડીત સારસ્વત

બ્રાહ્મણની વારતા.

એક સમયે શ્રીઆચારજી થાનેશ્વર પધારયા ત્યાં રામા
નંદને ઘેર ઉતરયા ત્યાં રાત્રીએ શ્રીઆચારજી પોહોડયા તે
પાછલી રાત થઈ તારે રામાનંદ ઉઠ્યો ને પોતાની આંખે
કહું કે વેડેલી વેડેલી ઊઠ ને છાણ છે તે ઠેકાણે કર ન
હી તો દેશ્ય ઊઠશે તો બધુ છાણ લેઈ જશે. એ વાત
શ્રીઆચારજીમે સાંભળી તે સમયે શ્રીઆચારજી હથ પગ
ધોઈને ઊઠ્યા હતા તે એવી વાત સાંભળીને અત્યંત ક્રો
ધાયમાન થયા ને રામાનંદને બોલાવીને આપ લોટામાંથી
જળ લેઈને રામાનંદ પંડીતના હાથમાં વેદ મંત્ર ભણીને
એ જળ એના ઉપર છાંટ્યું ને શ્રીમુખથી કહું જે તાહારે
ભાગ કર્યો તે ગાહારા શેવકને કહું જે છાણ લેઈ જશે
તો તું સવારે રસોઈનો સાગાન કયાંથી કરીશ. એમ ક
હીને શ્રીઆચારજી તતક્ષણ ઉઠીને ચાલ્યા તે થાનેશ્વરથી
ત્રણ ગાઉ ઉપર એક અમી નામનું તીરથ છે ત્યાં આ
વીને સ્નાન કર્યું જ્યારે શ્રીઆચારજી રામાનંદને ઘેરથી
ઉઠીને ચાલવા લાગ્યા તારે ત્યાંના વધઅવોએ બહુ વીનંતી
કરી પણ શ્રીઆચારજી ત્યાં રહ્યા નહી ને કહું જે હું આ
ઠેકાણે રહીને તો જળપાન સરખુ પણ ન કરું તે પછી
રામાનંદ પાસે જે ડોઢ નામ પામે તેને શ્રીગોસાઈજી

ગંગોજ કહેતા. પછી રામાનંદની અવસ્થા ખરાબ થઈ ને એને દેહનું ભાન રહ્યું નહીં જલ્દીમાં જો વસ્તુ દેખે તે ખાપ કાંઈ મરણદ રહી નહીં. પણ એટલું કરે કે જો ખાપ તે સમરપીને ખાતો ને કહે કે શ્રીગોરધ નનાથજી તમે આરોગ્યને એમ કહીને પોતે મોંમાં મુકે.

એક દાહારો તે જલ્દીમાં થઈને ચાલ્યો જતો હતો ત્યાં એક હલવાઈને ઘેર જલેખી સારી થતી હતી તે દીકરી તથા તે વેચાથી લાંબી ને ઘેર આવીને શ્રીનાથજીને સમરપીને કહ્યું કે આપ આરોગ્યને એવું કહીને પછી પોતે ખાધી તે સમે શ્રી આચારજી મંદીરમાં શ્રીનાથજીને ભોગ સમર પતા હતા ત્યારે શ્રીઆચારજીને શ્રીનાથજીએ કહ્યું જો અમે આજ જલેખી સારી આરોગ્યને છાએ ત્યારે શ્રીઆચારજીએ પુછ્યું જો કેણે સમરપી છે ત્યારે તેમણે કહ્યું કે રામાનંદ પડીત સમરપી હતો તારે શ્રી આચારજીએ કહ્યું જો મંતા એને વેગળે કરી રાખ્યો છે ને તમે એને ઘેર કેમ આરોગ્યો છો તારે શ્રીનાથજીએ કહ્યું કે તમે મને સાંપ્યો હતો તમારી ગરબદથી મંતા એને અંગીકાર કરી રાખ્યો છે તમે અમને સાંપો છો તેને હું ત્યાગ કરતોજ નથી તમે ત્યાગ કરો છો પણ હું તો છોડતો નથી. તારે શ્રી આચારજી ચુપ થઈને રહ્યા. પછી એ વાત શ્રીઆચારજીએ દામોદર હરસાણીને કહી તારે દામોદર હરસાણાએ વીનાં તી કરી કે માકુરાજ હવે એને અંગીકાર ક્યારે કરશે તારે શ્રીઆચારજીએ કહ્યું જો કોઈ વૈજ્ઞાનો અપરાધ પડે તો જાપ જન્મે પણ અંગીકાર કરીશું, શ્રીનાથજીએ અંગી-

કાર કર્યો તાએ એટલો અંતરાય પડ્યો તેથી વૈશ્વને
ખાલવું તે વિચાર કરીને ખાલવું. એવા એ રામાનંદ
પંડીત હતા તેની વારતા ક્યાં લગી લખીએ.

—૦૦૦૦૦૦૦—

વારતા ૭૬ મી.

શ્રીઆચારજીના શેષક વીશ્વુદાસ ટીપાની વારતા.

વીશ્વુદાસ વ્રજ થયા પછી શ્રીગોકુળમાં શ્રીગોસાધ-
જીની ખેડકના ખારણા આગળ ચોકી કરતાને જે કોઈ
પંડીત દેશ દેશથી શ્રીગોસાધજીની સાથે વાદ કરવા આ-
વતા તેને વીશ્વુદાસ પુછતા જે તમે કેમ આવ્યાછો ત્યારે
એ પંડીત કહે કે અમે વાદ કરવાને આવ્યા છીએ ત્યારે
વીશ્વુદાસ એ પંડીતની સાથે વાદ કરીને તેને નીરતર
કરતા એ પંડીત પોતાના મનનું સમાધાન કરીને
ત્યાંથીજ પાછા વળતા ને બધાએ પંડીત મનમાં કહેતા
જે જેનો ચોકીદાર આવો પંડીત છે તો તેના ઘણાની
તો શી વાત હશે. શ્રીગોસાધજીની પાસે કોઈ પંડીતને
જવા ન દે ખારણીથીજ બધાને હિતર દેઈને પાછા વાળે
ત્યારે એક કાહાડો શ્રીગોસાધજીએ પુછ્યું જે હવે કોઈ
પંડીત વાદ કરવા કેમ નથી આવતા. ત્યારે વર્ધમને કહું
કે માહારાજ એ પંડીતને તો વીશ્વુદાસ નીરતર કરીને
પાછા કાહાડે છે તેથી એ પંડીત પોતાના મનનું સમાધાન
કરીને ખારણીથીજ પાછા જતા રહે છે ત્યારે શ્રીગોસાધજી
એ વીશ્વુદાસને ખાલાવા મોકલ્યું. તે આવ્યા ત્યારે પોત

ગોસાઈજીએ શ્રીમુખથી કહું જે તમને તો શ્રીઆમારજી
ની કૃપાથી સામર્થ્ય છે તેથી તમે પંડીતને નીરૂત્તર કરો
છો. પણ પ્રાક્ષણને તો અવળું થાય છે તેથી પંડીત વાદ
કરવાને આવે તો અમારી પાસે આવવા દેજો. ત્યારે તે
દાહાડાથી પંડીતને શ્રીગોસાઈજીની પાસે જવા દેતો.

વળી એક ભટ હતો તે શ્રીગોસાઈજીને નીત્યે કેહેતા
કે હું તમારા શેવકને જમાડું તે શ્રીગોસાઈજીના સસરા
ધનસ્યામનો સગો હતો. તે ભટ એક દાહાડો શ્રીગોસાઈ
જીને નોતર્યા તારે શ્રીગોસાઈજી એમને ઘેર ભોજનને પ
ધાર્યા. ત્યાં વીશ્નુદાસ જળપાનનો ઘડો લેઈને સાથે ગ
યો. જ્યારે શ્રીગોસાઈજી ભોજન કરીને ઉઠ્યા ત્યારે શુષ્ક
આમમન કરાવ્યું. પછી શ્રીગોસાઈજી પોતાને મંદીર પ-
ધાર્યા ત્યારે વીશ્નુદાસને આજ્ઞા કરી કે તું પ્રસાદ લેઈને
આવજે. ત્યારે વીશ્નુદાસે શ્રીગોસાઈજીએ ભોજન કર્યું
હતું તે ધાળમાંથી માદાપ્રસાદ પોતાની ધાળમાં મુ
ક્યો. પછી ધાળ ઘોઈ નાખીને વેગળી મુકી. પછી પોતે
પ્રસાદ લેવા બેઠા ત્યારે ભટ કહું જે બીજી સામગ્રી લાવું
ત્યારે વીશ્નુદાસે કહું કે માહારે તો જોઈતી નથી
ત્યારે ભટ કહું જે આ એકી સામગ્રી શું કરવાને
સા છે. મારી સામગ્રી લો. ત્યારે વીશ્નુદાસે
કહું જે માહારી ધાળમાં તો ન નાખશો. જો નાખ
શો તો ધાળ અભડાઈ જશે. ત્યારે ભટજીને અતી રીસ
મણી. પછી એ ભટ શ્રીગોસાઈજીને આવીને કહું જે ત-
મારા દુકાને એક કહું કે માહારી ધાળમાં સામગ્રી ના

ખસો તો માહારી થાળ અભડાઈ જશે તોરે શ્રીગોસાઈજી
ચુપ કરીને રહ્યા, પછે શ્રીગોસાઈજીએ હશીને ભટ્ટને કહ્યું
જે તમે અમારા શેવકને જમાડવું ચાહતા હતા પણ એક
ક્ષત્રનેજ જમાડી ન શક્યા તો ખીજને શી રીતે જમાડી
શકા. તોરે ભટ્ટ હશીને ચુપ કરી રહ્યા. તે વીશ્વનુદાસ શ્રી
આચારજીના એવા કૃપાપાત્ર ભગવતી હતા એમની વાત
ક્યાંહાં લગી લખોએ.

વારતા ૭૭ મી

શ્રીઆચરજીના સેવક જીવણદાસ દ્વત્રી કપુર

સીહાનંદના તેની વારતા.

એક સમયે સીહાનંદના વૈશ્વ શ્રીઆચારજીના દર-
શનને સારું અડેલ આવતા હતા તે એક દાહારો મારગ
માં મળેલ ઉતરયા. ત્યાંહાં સધળા વૈશ્વ પેત પાતાની
રસોઈ કરવાની જગ્યા સુધારીને ત્યાંહાં રસોઈ કરતા હતા
તે વખત વરસાદ ચડી આવ્યો ત્યારે વધમયે કહ્યું જે
વરસાદ આવ્યો તેથી આપણું કામ ખગડશે ત્યાર જવાણ
દાસ જોલ્યા જે ચિંતા ન કરો. પછી જવાણદાસે શ્રીઆ-
ચારજીની આજ્ઞા દીધી ને કહ્યું જે વૃં વરસે તો તને શ્રી
આચારજીની આજ્ઞા છે ત્યારે વરસાદ રહી ગયો. પછી
સધળા વધમય અડેલ આવ્યા ત્યાં શ્રીઆચારજીનાં દર-
શન કર્યાં. પછી વધમયે શ્રીઆચારજીને કહ્યું જે મ-

હારાજ એક દીવશ મારગમાં રસોઈ કરતા હતા તે સમયે
વરસાદ ચડી આવ્યો ત્યારે જીવજીવિતો આપની આજીવ-
ધને રાખ્યો. ત્યારે શ્રીઆચારજીએ જીવજીવિતને કહ્યું જે
તેં અમારી આજીવિતને વરસાદ રાખ્યો ને કદાચીત વ-
રસાદ આવત તો તું શું કરત, ત્યારે જીવજીવિતે કહ્યું કે
મહારાજ એવે કોણ છે તે આપની આજીવિત વરસે.
એ વાત સાંભળીને શ્રીઆચારજી હસીને ચુપ થઈ રહ્યા.
જીવજીવિતે શ્રીઆચારજીના એવા કૃપાપાત્ર હતા કે જેને
આચારજી સાક્ષાત પુરષોત્તમ છે એવો દ્રઢ વિશ્વાસ હતો.

વારતા ૭૮ મી.

શ્રીઆચારજીના શેવક જગવીનદાસ સારસ્વત બ્રાહ્મણ
પટણાની પાસે હાજીપુરમાં રહેતા તેની વારતા.

એક સમયે જગવીનદાસે શ્રીઆચારજીની શેવા સારી
રીતે કરી ત્યારે શ્રીઆચારજી જગવીનદાસ ઉપર અહુ
પ્રસન્ન થયા ત્યારે શ્રીઆચારજી આપ કૃપા કરીને જગવા-
નદાસને આપણા પાદકાજી (પાવડી) ની સેવા કરવા
આપી ને જગવીનદાસને આજ્ઞા આપી જે તું આની
શેવા સારી રીતે કરજે ત્યારે જગવીનદાસ શ્રીપાદકાજીને
પોતાને ઘેર પધરાવા લેઈ ગયો. ને તેની એવી રીતે શેવા
કરવા લાગ્યો જે શ્રીકાકોરજી સાનુભાવતા જણાવવા લાગ્યા
ને વાતો કરતા.

એક સમે શ્રીઆચારજી ભગવાનદાસને ઘેર પશાણા પધાર્યા ત્યારે જે ઠેકાણે શ્રીઆચારજી ખીરાજ્યા હતા તે ઠેકાણે નીત્ય સવારે ઉમને ભગવાનદાસ દંડવૃત કરતા. નીત્ય એ ઠેકાણે લીંપતા એ ઠેકાણે પગ ન મુકતા, એવા એમનો ભાવ હતા તેથી ભગવાનદાસની ઉપર પ્રીતી જણાવાથી શેવા કરવાને અરથે પોતાની પાદકાજી આપી એ એવા ભગવદી હતા.

વારતા ૭૯ મી.

શ્રીઆચારજીના શેવક શ્રીનાથજીના ઈતિરિઆ
જગવાનદાસની વારતા.

એક સમે શ્રીનાથજીના બાળભોગની સામગ્રી કરતાં ભગવાનદાસથી કાંઈ વસ્તુ બગડી ગઈ ત્યારે શ્રી ગોસાઈજી ભગવાનદાસ ઉપર બહું ખીજ્યા ને સેવાથી ભગવાનદાસને જીદા કર્યા. પછી શ્રીગોસાઈજી શ્રીનાથજીને ભોગ સમરપીને પોતે ગોવિંદકુંડ ઉપર સ્નાનને પધાર્યા ને ભગવાનદાસ તો ગીરીરાજના પાછલા ભાગમાં અચ્યુત દાસ હતા ત્યાં આવીને સમાચાર કહીને ભગવાનદાસ ત્યાં બેઠા પછી શ્રીગોસાઈજી ગોવિંદકુંડ સ્નાન કરીને આવતા હતા તેમને આવતા જોઈને અચ્યુતદાસની આંખમાંથી આંસુનો પ્રવાહ ચાલ્યો તે દેખીને શ્રીગોસાઈજીએ પુછ્યું જે અચ્યુતદાસ તમને આજ આટલું બધું શું ક'પણે? ત્યારે અચ્યુતદાસે શ્રીગોસાઈજીને કહ્યું કે, માહરાજ શ્રીઆચારજીને

શ્રીનાથજીએ આતા આપી છે જે તમે જીવને બ્રહ્મ સં
બંધ કરાવે તે આઠ લાખ જીવ તમારી ધારાએ અંગી
કાર કરવાના છે ને શ્રીઆમારજીએ તો તમને સોંપ્યા છે
ને તમે તો જીવનો અપરાધ જોવા લાગ્યા ને જીવતો સદા
દાષ ભરેલો છે ને જીવને અંગીકાર કરવાનો તો તમારે હા
થ છે. ત્યારે તે જીવ અંગીકાર શી રીત થશે એ
વી વાત સાંભળીને શ્રીગોસાધજી ત્યાંથી ભગવાન
દાસનો હાથ પકડીને ગોરધન પર્વત ઉપર લેઈ ચડ્યા
જેવી પેટેલી સેવા કરતા હતા તે રીત કરવાની આતા
આપી ત્યારે ભગવાનદાસે તે સમે શ્રીગોસાધજીના આગ
ળ એક પદ કહી સંભળાવ્યું તે પદ સાંભળીને શ્રીગોસા
ધજી બહુ પ્રસન્ન થયા. પછી ભગવાનદાસ સાવધાનથી શે
વા કરવા લાગ્યા. શ્રીઆમારજીના શેવક ભગવાનદાસ એ
વા કૃપાપાત્ર હતા.

વારંતા ૮૦ મી

શ્રીઆચારજીના શેવક સનોમીઆ વ્રાહ્મણ

અચ્યુતદાસની વારતા.

એ અચ્યુતદાસ માનશીગંગા ઉપર એક તીરથ છે
ત્યાં રહેતા હતા ને નીચ શણગારના સમે શ્રીનાથજીનાં દ
રશન કરીને પોતાને ઠેકાણે જતા તે અચ્યુતદાસ શ્રીગો
રધનની પરીક્રમા ત્રણવાર દંડવત કરીને કરી. ત્યારે શ્રીગો
સાધજી બહુ પ્રસન્ન થયા. ને પોતાને શ્રીમુખથી કહ્યું જે

અચ્યુતદાસ મોહોટા ભગવદી છે તેથી અચ્યુતદાસે શ્રીઆચારજીના એવા કૃપાપાત્ર હતા.

વારતા ૮૧ મી

શ્રીઆચારજીના શેવક અચ્યુતદાસ ગૌર વ્રાહ્મણ
ની વારતા.

એ અચ્યુતદાસ મોહોટા ભગવદી હતા ને શ્રીઆચારજીએ એમને ઘેર શ્રીમદનમોહનજી પાટ ખેસાર્યા હતા તે અચ્યુતદાસ મદનમોહનજીની સેવા બહુ સારી રીતે કરતા. મદનમોહનજી અચ્યુતદાસની સંગાથે સાતુભાવથી વારતા કરતા તે જે જોઈએ તે માગી લેતા. અચ્યુતદાસ ઉપર શ્રીહાકોરજી એવા કૃપા કરતા હતા અચ્યુતદાસ શ્રીનાથજીનાં દરશનને આપ્યા હતા ત્યારે શ્રીગોવરધનની એક પરીક્ષા હંડવતી કરી એવા ભગવદી હતા. જ્યારે શ્રીગોસાઈજી પાસે અચ્યુતદાસ આવતા ત્યારે શ્રીગોસાઈજી અચ્યુતદાસને હંડવત ન કરવા હેતા ને કહેતા જે એતા શ્રીઆચારજીના મોહોટા કૃપાપાત્ર સેવક છે. પછે જ્યારે શ્રીઆચારજીએ લોહકલીલા આસુર લીલા દેખાડી ત્યારે અચ્યુતદાસે શ્રીમદનમોહનજીની સેવા શ્રીઆચારજીને ઘેર પધરાવી. પછી હઠીને શ્રીબદ્રીનાથજીનાં દરશનને ગયા. ત્યાં જઈને અંતનો ત્યાગ કર્યો ને પોતાની દેહ છોડી પછે શ્રીમદનમોહનજીને શ્રીનાથજીની પાસે ખેસાર્યા. એ અચ્યુતદાસ એવા ભગવદી હતા.

તા કે જેણે શ્રીઆચારજીનું સ્વરૂપ પુરગોતમ કરીને ભર્યું
ને જેને શ્રીઆચારજી ઉપર મોહોટી આશક્તી જે પરી
ક્ષ થઈને વીરહ કરી દેહ ત્યાગ કર્યો, ભક્તીમાર્ગનું સ્વ
રૂપ કેવળ વીરહાત્મક છે, એ અચ્યુતદાસ શ્રીઠાકોરજી
ના એવા કૃપાપાત્ર ભગવદી હતા,

વારતા ટર મી.

**શ્રી આચારજીના શેવક અચ્યુતદાસ ગૌડકમામાં
રહેના તેની વારતા.**

એ અચ્યુતદાસ શ્રીઆચારજીની સંગાથે પૃથ્વી પ
રીક્રમા કરી એ આચારજીના શેવક અત્યંત કૃપાપાત્ર હ
તા જેને શ્રીઆચારજીએ પોતાની પાદકા આપી તેને અ
ચ્યુતદાસે અતી ઉત્તમ શેવા કરી, પછી શ્રીઆચારજી અ
ચ્યુતદાસને નીત્યે દરશન આપતા, શ્રીઆચારજીએ સન્યા
સ ગ્રહણ કર્યો તે વીરહના અનુભવને અરથેજ કર્યો
ત્યારે એક વૈશ્ણવ ડોટીઉ (નાવડુ) કરીને લાવ્યો તે ઉ
પર ચડીને શ્રીઆચારજી આપ ખનારસ પધારયા, ને ત્યાં
હાં સન્યાસ દોઢ મહીના લગી રાખ્યો ત્યારે એ વૈશ્ણવ શ્રી
આચારજીની સાથે ગયો હતો તે કાશીથી કડામાં આવ્યો
ત્યારે સંવળા વૈશ્ણવોને કહ્યું જે શ્રીઆચારજીએ સન્યાસ
ગ્રહણ કર્યો, ફરી કાશીએ પધરયા ને ત્યાંહાં દોઢ મહી
ના લગી રહ્યા, પછી આસુરવ્યામોહલીલા દેખાડી ત્યા
રે અચ્યુતદાસે એ વૈશ્ણવને કહ્યું કે તને પ્રહણ્યા થઈ હશે,
ત્યારે વૈશ્ણવે કહ્યું કે હું શ્રીઆચારજીની સાથેજ હતો, ને

કાશીથી જોઈને આયુષ્ય ત્યારે અચ્યુતદાસે કહ્યું કે એ પ્ર
ભુ એવું કોઈ હાહાડો ન કરે; જીવને વ્યામોહ દેખાડે છે
ત્યારે અચ્યુતદાસે મંદીરનાં કમાડ ખોલોને શ્રીઆચારજીની
પાદકાનાં દરશન કરાવ્યાં; ત્યારે જીવે તો શ્રીઆચારજી
પોતે બેઠા છે; પોથી ઉઘાડી છે ને તે જીવે છે; ત્યારે એ
વૈશ્ણવે ઉઠીને હંડવત કર્યો ત્યારે શ્રીઆચારજી માહાપ્રભુ
જીએ એને કહ્યું કે તું મનમાં સંદેહ ન કરીશ, આ પ્ર
ગટ લૌકિક રીતે દેહ ધરવાની લીલા છે ને સીંહાસન બ
શીને અલૌકિક લીલા તો નીત્ય છે તથી આ લીલા નીત્ય
છે તથી આ લીલા અવતાર દશા પ્રગટ થતીજ આવી છે
તથી સંદેહ ન કરવો. આસુરબ મોહ લીલા છે, શ્રીગો
માહજીએ સરવોત્તમમાં લખ્યું છે જે પ્રાકૃત દેહ ધરે તે
લીલા છે ને શ્રીઆચારજી તો સાક્ષાત પુરુષોત્તમ છે, એ અ
ચ્યુતદાસ એવા સ્વરૂપ નૈષ્ઠીક શ્રીઆચારજીના કૃપાપાત્ર હતા
ને મોહોટા ભગવદી હતા તેમની વારતા ક્યાંહાં લગી કરીએ.

વારતા ૮૩ મી

શ્રીઆચારજીના શેવક અંબાલયના નારણદાસ
ની વારતા.

એ નારણદાસ દેશાધીપતીના ચાકર હતા, તેને રાજેદ્વા
રનાં કામ ખુબ હતાં તથી શ્રીઆચારજીનાં દરશનને સાર
આવી ન શકતા પણ અંતઃકરણમાં શ્રીઆચારજીનાં દ-
રશનની ખુબ આતુરતા ને જાણે જે શ્રીઆચારજીના દ-

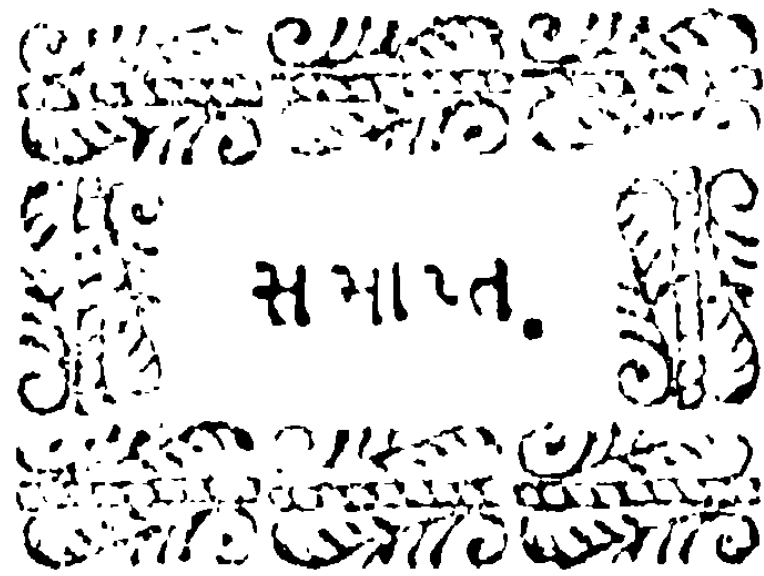
રથને કપારે ભડ પણ આવી ન થકતા તેથી નારણદાસે
એક ચાકર રાખ્યો તેને મહિનો ૩૪) નો કર્યો ને એને
કહી રાખ્યું જે તાહારે આટલું કામ જે મને ઘડી ઘડીમાં
એવું કહેવું જે ભાઈ હવે શ્રીઆચારજીનાં દરશન કરવા
કપારે જઈશું. એટલું કહીને સંભળાવવું. જેથી અમને
શ્રીઆચારજીનાં દરશનની સુચના રહે. પછી તે ચાકર દર
રોજ એ પ્રમાણેજ કરે. જ્યારે નારણદાસ પોતાના કામમાં
એસે ત્યારે આગળ આવીને હુઆ રહે ને ઘડીએ ઘડીએ
કહે જે ભાઈ શ્રીઆચારજીનાં દરશને કપારે ચાલીશું એવું
દરરોજ કહે ને નારણદાસ શ્રીઆચારજીને વરશેને વરશે
દાહાડે ભેટ મોકલતા. એ નારણદાસ એવા ભગવદી હતા.
એ ચોત સદા આચારજીના ચરણારવિંદમાં રાખતા, શ્રી
આચારજી સદા એમના ઉપર પ્રસન્ન રહેતા તેથી એમની
વારતા ક્યાં સુધી લખીએ.

વારતા ૮૪ માં.

શ્રીઆચારજીના શેવક નારણદાસ જાટ મથુરામાં
રહેતા તેની વારતા,

એ નારણદાસને શ્રીમદનમોહનજીએ આસા આપી
જે હું વંદાવનમાં ફલાણી જગ્યાએ છું. તું ત્યાંથી જા-
ણને મને બાહાર પધરાવ્ય ત્યાર નારણદાસ વંદાવનમાં
જઈને એ ઠેકાણે આસને શ્રીમદનમોહનજીને બાહાર પ-
ધરાવ્યા પછી જ્યારે શ્રીમદનમોહનજી વંદાવન પધાર્યા ત્યારે

શ્રીગોપીનાથજીએ મહનમોહનજીને સીંહાસન પાટ ખેસારયા. પછી ડેટલાક દાદાડા નારણદાસે શેવા કરી એમની પછવાડે કોઈ નોહિતું તથી ખંગાળી ગોડીયા શેવા કરતા હતા. ગોપીનાથજીએ પાટ ખેસારયા છે તથી ગોસાઈના ખાળક તથા સવળા વધમ્મય લોક દરશનને જન્ય છે એ નારણદાસ શ્રીઆચારજીના એવા કૃપાપાત ભ્રમવતી હતા જેને શ્રીમદનમોહનજી આપ કૃપા કરીને શ્રીવરદાવનગાં-થી પધરાવ્યા શ્રીમદનમોહનજીએ શ્રીઆચારજીના શેવક જ્ઞાણી નારણદાસ ઉપર એની કૃપા કરી તથી એની વારતા ક્યાં લગી લખીએ.

પરશુરામ વારતાઓ.

શ્રીઆચારજીના શેવક ગુરુસ્વામી વ્રંદાવનમાં
રહેતા તેની વારતા.

એ ગુરુસ્વામી આપ પેહેલા સ્વામી હતા તે પેહેલાં શેવક હતા એ સમે શ્રીઆચારજી વરંદાવનમાં પધાર્યા હતા તે ગુરુસ્વામીને પેહેલે દાહાડે ભગવદ આત્મા થઈ જે સવારે શ્રીઆચારજી પધારશે ને તું એનો શેવક થઈ જ-જે. પછી સવારે શ્રીઆચારજી પધાર્યા ત્યારે ગુરુસ્વામી સ્નાન કરીને શ્રીઆચારજી જ્યાં ઉતર્યા હતા ત્યાં આવીને હાંડવત કરીને કહ્યું કે મહારાજ મને શરણ લેજો ત્યારે શ્રીઆચારજીએ હાથીને કહ્યું કે સ્વામી તમે છો ને તમને શેવક કેમ કરોજો ત્યારે ગુરુસ્વામીએ કહ્યું કે મહારાજ મને ભગવદ આત્મા થઈ છે જે તું શ્રીઆચારજીને શરણ જજો તેથી મહારાજ મને શરણ લ્યો ત્યારે શ્રીઆચારજીએ ગુરુસ્વામીને નામ નીવેદન કરાવ્યું પછે ગુરુસ્વામીએ જે શેવક હતા તે સવળાને શ્રીઆચારજી પાસે નમન સંવરાવ્યું. પછે શ્રીઆચારજી ગુરુસ્વામી ઉપર બહુ પ્રસન્ન રહેતા હતા તે ગુરુસ્વામી એવા કૃપાપાત્ર ભગવદી થયા.

શ્રીઆચારજીના શેવક કનાડા સાલકજીની વારતા.

એ કનઈયા સાળ ઉપર શ્રીઆચારજી બહુ કૃપા કરતા શ્રીઆચારજીએ કૃપા કરીને પોતાના ગ્રંથ કનઈયા

સાજને ભણાવ્યા તે ગ્રંથ શ્રીગોસાઈજી પોતે કનઈયાસાજ પાસે ભણ્યા એ કનઈયાસાજ શ્રીઆચારજીના એવા કૃપાપાત્ર ભગવદી હતા તેના ઉપર શ્રીગોસાઈજી સદા પ્રસન્ન રહેતા.

શ્રી આચારજીના શેવક નરહરદાસ

ગોમીયાની વારતા.

શ્રીઆચારજીએ નરહરદાસને ઘેર શ્રીમદનમોહનજી પાટ બેસાર્યા હતા, તે નરહરદાસ શ્રીમદનમોહનજી ની શેવા સારી રીતે કરતા હતા શ્રીદાદોરજી સાનુભાવ હતા, શ્રી નરહરદાસે બહુ દીવસ લગી શેવા કરી, પછી શરીર થાક્યું ત્યારે શેવા ન થઈ તથા શ્રીદાદોરજીને શ્રીગોસાઈજીને ઘેર પધરાવ્યા તે શ્રીગોસાઈજીએ શ્રીરંગનાથજીને આપ્યા. શ્રીગોકુળચંદ્રમાજીની પાસે જુદા સીંહાસન ઉપર ખીરાજતા હતા એ નરહરદાસ એવા કૃપાપાત્ર હતા.

શ્રી આચારજીના શેવક નરહર

સન્યાસીની વારતા.

વેણા કોઠારી પ્રથમ નરહર સન્યાસી પોસે ત્રણ પામ્યા, એક સમે શ્રીઆચારજી દ્વારકા પધાર્યા ત્યારે નરહર સન્યાસીને વેણા કોઠારી તેમની સાથે હતા, તે શ્રીદ્વારકા ગયા, પછે શ્રીઆચારજી નરહર સન્યાસી ઉપર બહુ પ્રસન્ન થયા ત્યારે નરહર સન્યાસીએ શ્રીઆચારજીને વીનંતી કરી કે માહારાજ માહારાજ, ઉપર કૃપા કરી જે તા

હું એક પ્રાર્થના કરું. ત્યારે શ્રીઆચારજીએ હમીને કહ્યું કે શ્રી પ્રાર્થના કરવી છે. ત્યારે તેણે કહ્યું કે માહારાજ વેળા કોઠારીને શરણ લેજો ત્યારે વેળા કોઠારીને શ્રીઆચારજીએ નામ સંભળાવ્યું, નીવેદ કરાવ્યું. પછે વેળા કોઠારી મોહોટા ભગવદી થયા એ શ્રીઆચારજીના એવા કૃપાપાત્ર ભગવદી હતા.

શ્રીઆચારજીના શેવક ગોપાલદાસ

હટોલોની વારતા.

એ ગોપાલદાસના કરેલા છંદ બહુ છે. તેની આશક્તી શ્રીઆચારજી ઉપર બહુ હતી. એક સમયે ગોપાલદાસે અડેલ આવ્યા ત્યારે ખીજે દાહાડે શ્રીઆચારજીનો જન્મ યોરછવ હતો જ્યારે શ્રીઆચારજી મારકંડે પુજા કરવા બેઠા તે સમયે ગોપાલદાસે છંદ ગાયો તે છંદ.

॥ માથો માસે ભરી વૈશાકે શ્રીવલ્લવહરી જન્મ લી-
આ, ॥ એ છંદ ગાયો તે સાંભળીને શ્રીઆચારજી ગોપાલદાસ ઉપર બહુ પ્રસન્ન થયા. પછે એ ગોપાલદાસે બહુ છંદ પુદ કર્યાં. એ શ્રીઆચારજીના એવા કૃપાપાત્ર શેવક હતા.

શ્રીઆચારજીના શેવક જનાર્દનદાસ ચોપડા દત્તી

તેની વારતા.

એક સમયે શ્રીઆચારજી નાપજીદાર પધાર્યા હતા.

તે શ્રીગોકુળમાં આવ્યા તે જનારદનદાસ પણ શ્રીગોકુળ
માં આવ્યા હતા ત્યાં શ્રીઆચારજીનાં દરશન કર્યાં તે દર
શન કરતાં માત્રમાંજ જનારદનદાસને એવું ભાશ્યું જે
એતો સાક્ષાત પુરશોતમ છે ત્યારે સ્નાન કરીને શ્રીઆચાર
જીની પાસે આવ્યા, આવીને હંડવરત કરીને કહ્યું કે મા
હારાજ મને સરણ લો, ત્યારે શ્રીઆચારજીએ નામ સંભ
ળાવ્યું પછે શ્રીનાથજીદ્વાર પધાર્યા ત્યારે જનારદનદાસ સ
થે આવ્યા પછે શ્રીનાથજીનાં સંન્યદાન શ્રીઆચારજીએ
જનારદનદાસને સમરપણ કરાવરાવ્યું, પછે જનારદનદાસ
એડોટા ભગવદી થયા, શ્રીઆચારજી જનારદનદાસ ઉપર બ
હુ કૃપા કરતા એ એવા ભગવદી કૃપાપાત્ર હતા.

શ્રી આચારજીના શેવકલયુ રુશોતમદાસ

દત્તી કવેશ્વરની વારતા.

એ લઘુ પુરશોતમદાસ શ્રીનાથજીના તથા શ્રીઆચાર
જીનાં કવોત એકઠાં કરતા શ્રીઆચારજીને સાક્ષાત પુર
શોતમ જાણતા, લઘુ પુરશોતમદાસને શ્રીઆચારજીના સ્વરૂપ
ની ઘણી આશક્તી હતી તેથી શ્રીઆચારજીના લઘુપુરશો
તમદાસ ઉપર બહુ પ્રેમ હતા એ લઘુ પુરશોતમદાસ શ્રી
આચારજીના એવા કૃપાપાત્ર શેવક હતા.

સમાપ્ત.

